

แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

นายนิรันดร์ เชี่ยวชาญชัยกุล

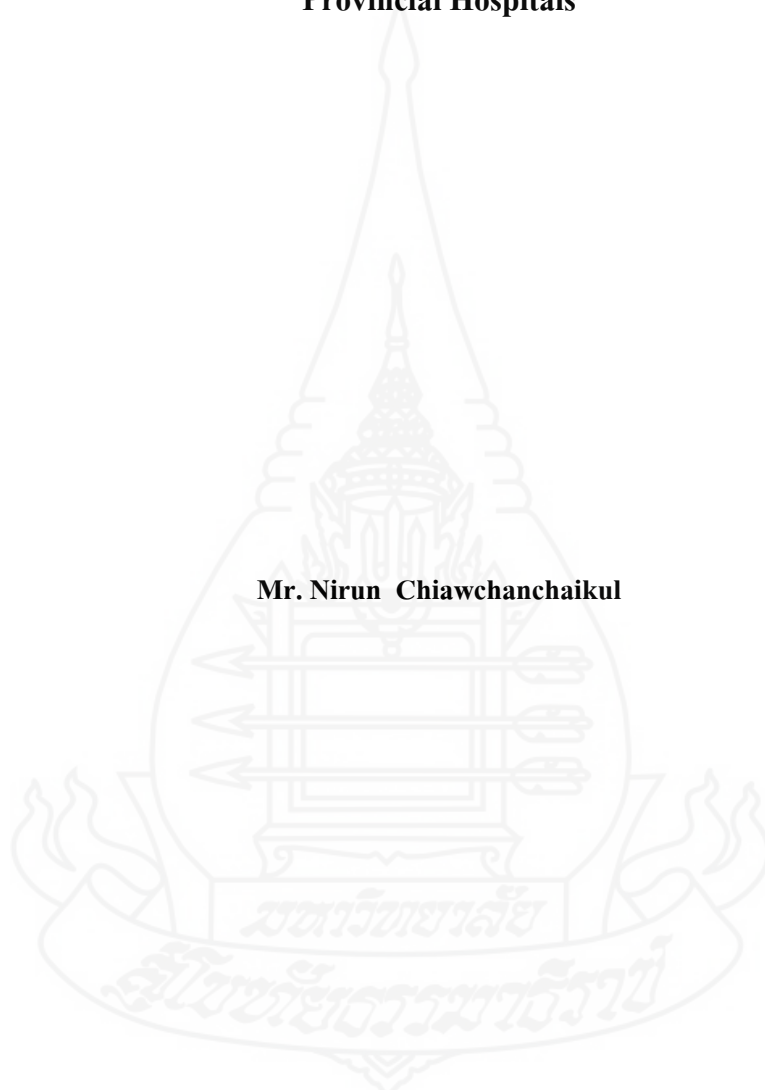


วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2558

**A Health Learning Center Model of Chronic Non-Communicable Disease for
Provincial Hospitals**

Mr. Nirun Chiawchanchaikul



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับ
จังหวัด

ชื่อและนามสกุล นายนิรันดร์ เชี่ยวชาญชัยกุล

แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์



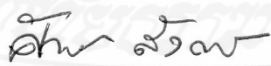
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อรจริย์ ฦ ๓๓๓๓๓๓)



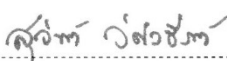
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)



กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์)



ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด
ผู้วิจัย นายนิรันดร์ เชื้อชาชาญชัยกุล รหัสนักศึกษา 2532701113 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ
 (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ **ปีการศึกษา** 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สำรวจความต้องการของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดเกี่ยวกับแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (2) สร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด และ (3) นำเสนอแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) ผู้บริหารของโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยเป็นกลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 96 คน (2) ผู้ปฏิบัติงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด 96 แห่ง โดยการสุ่มแบบเจาะจง แห่งละ 5 คน จำนวน 480 คน (3) ผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด 96 แห่ง โดยการสุ่มแบบบังเอิญ แห่งละ 10 คน จำนวน 960 คน (4) ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการโรงพยาบาลระดับจังหวัด แห่งละ 1 คน จำนวน 4 คน (5) ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลที่รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง แห่งละ 5 คน จำนวน 20 คน (6) ผู้รับบริการในตึกผู้ป่วยนอก โดยการสุ่มแบบบังเอิญแห่งละ 5 คน จำนวน 40 คน และ (7) ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 4 คน ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 4 คน และด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ จำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด สำหรับของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ (2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของโรงพยาบาลระดับจังหวัด สำหรับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ (3) ต้นแบบชิ้นงาน คือ แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า (1) ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดมีความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดในระดับมาก และ (2) ผลการพัฒนาและนำเสนอแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด พบว่ามีองค์ประกอบ ได้แก่ มีโครงสร้างและอัตรากำลังประจำ จำนวน 3-5 คน และมีคณะกรรมการดำเนินการในรูปแบบสหวิชาชีพ โดยแบ่งเป็น 3 คณะ คือ คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการดำเนินงาน การจัดสถานที่ เป็นอาคารชั้นเดียวใกล้ตึกผู้ป่วยนอกโดยมีการจัดพื้นที่ที่มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจนมีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรมและมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวมพร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาพ สำหรับการจัดกิจกรรมให้บริการศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย การให้บริการความรู้/ฝึกอบรมด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง การให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการให้บริการยืม/คืน/ค้นเอกสารสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง การให้บริการยืม/คืนสื่อสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

คำสำคัญ แบบจำลอง ศูนย์การเรียนรู้ โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

Thesis title: A Health Learning Center Model of Chronic Non-Communicable Disease for Provincial Hospitals

Researcher: Mr. Nirun Chiawchanchaikul; **ID:** 2532701113;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Thesis advisors: (1) Dr. Taweewat Watthanakuljaroen, Associate Professor;

(2) Dr. Sunsanee Sungsunanun, Assistant Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The objectives of this study were (1) to survey the needs of administrators, practitioners, and clients in provincial hospitals for health learning center model of chronic non-communicable disease for provincial hospital; (2) to create a health learning center model of chronic non-communicable disease for provincial hospital; (3) to propose the health learning center model of chronic non-communicable disease for provincial hospital.

The research sample comprised the following groups: (1) A group of provincial hospital administrators consisting of the population of all 96 administrators of provincial hospitals; (2) a group of 480 practitioners of work on chronic non-communicable disease in 96 provincial hospitals, obtained by purposively selecting five practitioners from each hospital; (3) a group of clients in 96 provincial hospitals, obtained by incidental sampling of 10 clients from each hospital; (4) a group of four directors or deputy directors from four provincial hospitals; (5) A group of 20 practitioners directly responsible for chronic non-communicable disease in the four provincial hospitals, obtained by purposively selecting of five practitioners from each of the four hospitals; (6) a group of 40 clients in the out-patient building of eight hospitals, obtained by incidental sampling of five clients from each hospital; and (7) a group of 12 experts consisting of four experts on educational technology and communications, four experts on health education and behavioral science, and four experts on health learning center. The employed research instruments comprised (1) questionnaires for administrators, practitioners and clients on opinions on and needs for health learning center of chronic non-communicable disease for provincial hospital; (2) interview forms for administrators, practitioners and clients on opinions on and needs for health learning center of chronic non-communicable disease for provincial hospital; and (3) a prototype model of health learning center of chronic non-communicable disease for provincial hospital. The data were analyzed by using the frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that (1) the administrators, practitioners, and clients of provincial hospitals had the need for health learning center of chronic non-communicable disease at the high level; and (2) the developed and proposed model of health learning center of chronic non-communicable disease for provincial hospital based on opinions of the administrators, practitioners, and clients of provincial hospitals was composed of the following components: it should have the administrative structure consisting of 3 – 5 staff members; it should have inter-disciplinary boards of operation consisting of three boards, namely, the administrative board, the academic board, and the operational board; it should occupy a one-story building located near the out-patient building, comprising activities rooms, the central area for multi-purpose activities, and outside environment facilitating learning and promoting health; and its activities should consist of the provision of knowledge/training on chronic non-communicable disease, the provision of academic advices, the provision of circulation service of health documents and media on chronic non-communicable disease, and the provision of learning enhancement activities.

Keywords: Model, Learning center, Chronic non-communicable disease

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความร่วมมือและความกรุณาของบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถวิทย์ ณะตะกั่วทุ่ง ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งอาจารย์ในแขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทั้ง 3 ท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบและให้คำวิจารณ์ รวมทั้งข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ บุคลากรของโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม รวมทั้งสละเวลาให้สัมภาษณ์ ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 ท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสนทนากลุ่มพิจารณาต้นแบบชิ้นงานได้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ อาจารย์ดวงมัลย์ สัมมาวิภาวิกุล ที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยให้ทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จ และท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้า ตลอดจนบุคลากรของ กองสูงศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขทุกท่านที่ช่วยทั้งกำลังกายและกำลังใจแก่ข้าพเจ้าตลอดมา

ประโยชน์อันพึงได้จากงานวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ทุกท่านที่มีส่วนต่อความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้

นิรันดร์ เชี่ยวชาญชัยกุล

กันยายน 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่ได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แบบจำลอง	12
ศูนย์การเรียนรู้	16
โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	41
โรงพยาบาลระดับจังหวัด	47
เทคนิคการสนทนากลุ่ม	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
ตอนที่ 1 ผลการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้ โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด	77
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด	136
ตอนที่ 3 ผลการรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด	158
บทที่ 5 แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาล ระดับจังหวัด	168
ตอนที่ 1 บทนำ	170
ตอนที่ 2 รายละเอียดแบบจำลองการเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด	172
ตอนที่ 3 การนำไปใช้	209
บทที่ 6 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	211
สรุปการวิจัย	211
อภิปรายผล	220
ข้อเสนอแนะ	225
บรรณานุกรม	227
ภาคผนวก	233
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	234
ข รายชื่อโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	237
ค แบบสอบถาม	242
ง แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการ	290
ประวัติผู้วิจัย	294

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	เปรียบเทียบข้อคำถามความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ 64
ตารางที่ 3.2	เปรียบเทียบข้อคำถามความต้องการองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้โรค ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ 65
ตารางที่ 2.1	องค์ประกอบในระบบการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง 42
ตารางที่ 4.1	สถานภาพของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง การศึกษาสูงสุด และ ระยะเวลา ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงพยาบาล 77
ตารางที่ 4.2	สถานภาพของผู้ปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง การศึกษาสูงสุด สาขาวิชาที่จบการศึกษา และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล 79
ตารางที่ 4.3	สถานภาพของผู้รับบริการ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษาสูงสุด อาชีพ โรค ประจำตัว และฐานะการเข้าใช้บริการ โรงพยาบาล 81
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นและความต้องการ ของผู้บริหารผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อการมีศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อ เรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด 84
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่อองค์ประกอบศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด 85
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่อปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด 86
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่อวิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับ จังหวัด 88

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่อปณิธานหรือ พันธกิจของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด	89
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่อเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด	91
ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่อวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด	92
ตารางที่ 4.11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการต่อเนื้อหาความรู้โรคเบาหวานที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด	93
ตารางที่ 4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อเนื้อหาความรู้โรคความดันโลหิตสูงที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด	94
ตารางที่ 4.13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อเนื้อหาความรู้โรคหัวใจที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ..	95
ตารางที่ 4.14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อเนื้อหาความรู้โรคหลอดเลือดสมองที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพที่จะจัดให้แก่ ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับ จังหวัด	97
ตารางที่ 4.16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของวิธีการให้ความรู้แบบ ไม่เผชิญหน้า ร่วมกันกับแบบ เผชิญหน้า	97
ตารางที่ 4.17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารต่อ วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้ โรค ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด	99
ตารางที่ 4.18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของสื่อที่ใช้เรียนรู้ด้วยตนเอง แบบ ไม่เผชิญหน้า	100
ตารางที่ 4.19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของรูปแบบการให้ความรู้ที่เกี่ยวกับ โรค ไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้รับบริการแบบเผชิญหน้า	101
ตารางที่ 4.20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของวิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับโรค ไม่ติดต่อเรื้อรังแบบเผชิญหน้า	101
ตารางที่ 4.21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของสื่อบุคคลที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้รับบริการ	102
ตารางที่ 4.22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น ของผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์ ที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.23	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ ต่อความเหมาะสมของสื่อโสตทัศนที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ 103
ตารางที่ 4.24	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ 104
ตารางที่ 4.25	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสม ของชุดการสอนที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ 105
ตารางที่ 4.26	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของเครื่องมือและอุปกรณ์สื่อโสตทัศนที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ 105
ตารางที่ 4.27	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารต่อความเหมาะสมของสื่อที่ให้บริการในการส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้ป่วย ญาติ และประชาชน 106
ตารางที่ 4.28	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ 107
ตารางที่ 4.29	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของลักษณะสถานที่ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อ เรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด 108
ตารางที่ 4.30	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของรูปแบบและลักษณะของอาคารศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด 109

สารบัญตาราง (ต่อ)

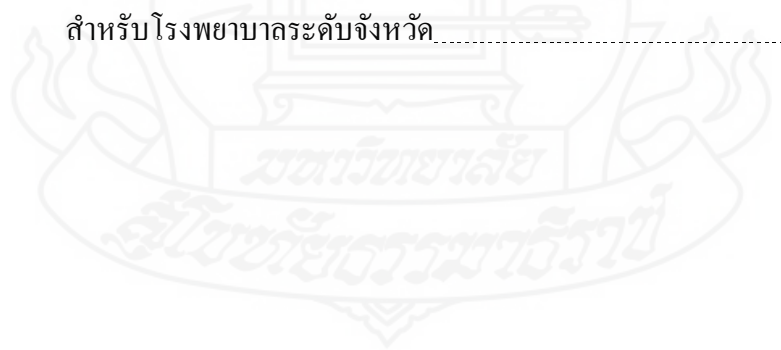
	หน้า	
ตารางที่ 4.31	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด.....	110
ตารางที่ 4.32	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของการจัดแบ่งเป็นห้องเพื่อ ใช้สอยภายในอาคารของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด.....	111
ตารางที่ 4.33	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของการจัดสภาพแวดล้อม ภายนอกอาคารของศูนย์การเรียนรู้ด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด.....	112
ตารางที่ 4.34	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของการกำหนดวันให้บริการ ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด.....	113
ตารางที่ 4.35	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความ เหมาะสมของการกำหนดเวลาให้บริการ ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง.....	114
ตารางที่ 4.36	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของกลุ่มเป้าหมาย ของผู้รับบริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง.....	114
ตารางที่ 4.37	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่อ ความเหมาะสมของหัวหน้าศูนย์การเรียนรู้โรค ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาล ระดับจังหวัด.....	115
ตารางที่ 4.38	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่อ ความเหมาะสมของบุคลากรที่ประจำ/หมุนเวียน ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อ เรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด	116

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.39	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น ของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่ออัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน เป็นประจำในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาล ระดับจังหวัด (รวมทั้งหัวหน้าศูนย์).....	117
ตารางที่ 4.40	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินงานของศูนย์ การเรียนรู้ด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	117
ตารางที่ 4.41	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการศูนย์ การเรียนรู้โรค ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด.....	118
ตารางที่ 4.42	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของคณะกรรมการบริหารศูนย์ การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด.....	119
ตารางที่ 4.43	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของการจัดให้มีบริการ ในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด.....	121
ตารางที่ 4.44	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและ ผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของการขึ้นทะเบียน ผู้รับบริการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด	122
ตารางที่ 4.45	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาล ระดับจังหวัด.....	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.46	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาล ระดับจังหวัด.....	123
ตารางที่ 4.47	คำสัมภาษณ์สำคัญในประเด็นความคาดหวังที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรค ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ.....	131
ตารางที่ 4.48	คำสัมภาษณ์สำคัญในประเด็นประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อ เรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ.....	134
ตารางที่ 4.49	คำสัมภาษณ์สำคัญในประเด็นสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อ เรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ.....	134
ตารางที่ 4.50	ตารางวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด.....	137



บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันทั่วโลก มีลักษณะเป็นทุนนิยมมากขึ้น มุ่งแสวงหาผลกำไร ทำให้เศรษฐกิจเกิดความเลื่อมล้ำ ในสังคมไทยจากเดิมเป็นสังคมตะวันตกเปลี่ยนเป็นสังคมตะวันตกมากขึ้น จากสังคมเกษตรเป็นสังคมอุตสาหกรรม สังคมชนบทกลายเป็นสังคมเมือง ทำให้แบบแผนการดำรงชีวิตเปลี่ยนไป เป็นปัจจัยเสี่ยงหลักที่สำคัญที่เป็นภัยคุกคามสุขภาพ ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หรือเรียกว่า โรควิถีชีวิต ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง และโรคมะเร็ง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด หากไม่สามารถหยุดยั้งพฤติกรรมเสี่ยงได้ก็จะทำให้ทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2554, น. 5)

การบริหารงานสาธารณสุขของประเทศไทย จึงมุ่งเน้นให้บริการสุขภาพที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนมากขึ้น เป็นลักษณะการบริการสาธารณสุขแบบผสมผสาน คือ การป้องกันและควบคุมโรค การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบบริการสุขภาพ แบ่งออกได้เป็น หน่วยงานระดับจังหวัด คือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีหน้าที่ ในการส่งเสริมสนับสนุน ควบคุมกำกับ และประสานกิจการสาธารณสุขของจังหวัด ดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข หน่วยงานในระดับโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป มีหน้าที่ให้บริการผู้มารักษาพยาบาล โดยจะให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสภาพ โดยให้การรักษอย่างต่อเนื่อง (สุวิทย์ วิบุลย์ผลประเสริฐ, 2545, น. 307-309)

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

1.1.1 สภาพที่พึงประสงค์ด้านการผลิตสื่อและการใช้สื่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของโรงพยาบาลระดับจังหวัด กล่าวคือ การผลิตสื่อและการใช้สื่อของโรงพยาบาลระดับจังหวัดจะต้องมีการผลิตสื่อและการใช้สื่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังด้วยกระบวนการที่มีคุณภาพ เพื่อให้ได้สื่อที่มีคุณภาพเหมาะสมกับผู้รับบริการทั้งคุณภาพด้านเนื้อหาและการสื่อสารเนื้อหาที่ง่ายต่อความเข้าใจ

ของผู้รับบริการ รวมทั้งต้องตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ จึงจะทำให้ผู้รับบริการเกิดการ เรียนรู้และนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นอย่างดี

1.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของ โรงพยาบาลระดับจังหวัด กล่าวคือ การรักษาพยาบาลในปัจจุบันตามโรงพยาบาลศูนย์ และ โรงพยาบาลทั่วไป ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีปัญหาสุขภาพจากโรควิถีชีวิต เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง และเป็นสาเหตุการตายที่สำคัญของกลุ่มประชากรวัย แรงงาน ซึ่งจะเป็นเหตุให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของครอบครัว สังคมและประเทศชาติ รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานสาธารณสุขในระดับโรงพยาบาลศูนย์และ โรงพยาบาลทั่วไป มุ่งการส่งเสริมสุขภาพประชาชน เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่พึง ประสงค์ เช่น การบริโภคอาหารที่เหมาะสม การออกกำลังกายเป็นประจำสม่ำเสมอ ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มของมึนเมา และกลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้ในการส่งเสริมสุขภาพ คือ การเน้นให้โรงพยาบาล ทุกแห่ง เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนางานสาธารณสุข ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้ป่วย ผู้รับบริการและญาติ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะสามารถเรียนรู้ที่จะ ดูแลสุขภาพของตนเองได้

1.1.3 สภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดแหล่งการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยการจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง กล่าวคือ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังใน โรงพยาบาลระดับจังหวัดจะเป็นแหล่งจัดหาและ ผลิตสื่อด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีคุณภาพ รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีคุณภาพด้วยรูปแบบที่หลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบสาระบันเทิง อาทิเช่น กลุ่ม กิจกรรม การสาธิต การให้คำปรึกษา ห้องสมุดมีชีวิต ค่าสุขภาพ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ ผู้รับบริการสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองด้วยรูปแบบสื่อที่หลากหลาย นอกจากนี้โรงพยาบาลระดับ จังหวัดต้องมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพของผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสมและ ครบถ้วน ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มป่วย และเจ้าหน้าที่ เป็นแหล่งให้บริการการเรียนรู้อย่างครบ วงจร โดยกลุ่มปกติได้รับความรู้ที่ถูกต้องและสามารถนำไปปฏิบัติหรือถ่ายทอดให้กับคนใน ครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันกลุ่มเสี่ยงก็จะรับรู้วิธีการที่ถูกต้องและนำไป ปฏิบัติ เพื่อจัดการกับปัญหาสุขภาพของตนเอง เป็นการป้องกันการเกิดโรคในอนาคต เช่นเดียวกัน กับกลุ่มป่วย เมื่อเป็นแล้ว ก็จะสามารถนำกลับไปปฏิบัติในการดูแลสุขภาพตนเอง เพื่อป้องกันการ เกิดโรคแทรกซ้อนในภายหลังได้ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ยังสามารถเข้ามาเรียนรู้และทบทวนความรู้ เพื่อนำไปสื่อสารให้กับผู้รับบริการได้อย่างมีคุณภาพ

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.2.1 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการผลิตสื่อและใช้สื่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของ

โรงพยาบาลระดับจังหวัด กล่าวคือ ปัจจุบันโรงพยาบาลระดับจังหวัดบางแห่งกลุ่มงานสุขศึกษา เป็นผู้ผลิตสื่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังให้กับหน่วยงานที่มีความต้องการใช้ โดยเนื้อหาความรู้มาจากหน่วยงานที่มีความต้องการใช้สื่อ ซึ่งค้นหาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หรือใช้เนื้อหาที่มีอยู่เดิม ๆ แต่ไม่ได้มีการปรับเนื้อหาให้ทันสมัยและง่ายต่อการสื่อสารให้กับผู้รับบริการได้รู้และเข้าใจได้ อาจกล่าวได้ว่าคัดลอกเนื้อหาโดยไม่ได้มีการปรับปรุงเนื้อหาเลย รวมทั้งไม่ได้มีการทดลองใช้สื่อกับกลุ่มเป้าหมาย ทำให้การผลิตสื่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้สื่อที่ไม่มีคุณภาพ ทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากรอย่างไม่รู้ตัว พร้อมทั้งการใช้สื่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังยังไม่เหมาะสมดีพอ หรือโรงพยาบาลระดับจังหวัดบางแห่งเจ้าหน้าที่จะเป็นผู้ผลิตสื่อและใช้สื่อด้วยตนเอง เนื่องจากด้วยข้อจำกัดของอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลระดับจังหวัด จึงมีความจำเป็นต้องให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานแบบครบวงจร กล่าวคือพยาบาลให้การพยาบาลและจัดให้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้กับผู้รับบริการด้วย ซึ่งไม่ได้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา เพียงใช้ประสบการณ์ที่มีอยู่มาใช้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อที่ผลิตด้วยตนเองด้วยความเข้าใจของตนเอง ทำให้การผลิตสื่อและการใช้สื่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังไม่มีคุณภาพส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด

1.2.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อ

เรื้อรังของโรงพยาบาลระดับจังหวัด กล่าวคือ ในปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโรงพยาบาลระดับจังหวัด มุ่งเน้นการให้คำปรึกษาแนะนำเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มสำหรับผู้มารับบริการ มีการจัดบอร์ดนิทรรศการให้ความรู้ แจกเอกสารความรู้ เป็นแผ่นพับตามมุมต่างๆ ในโรงพยาบาล ซึ่งมีอยู่กระจัดกระจายทั่วไป สำหรับบางพื้นที่ มีการจัดเสียงตามสายให้ความรู้กับผู้มารับบริการในโรงพยาบาล ส่วนใหญ่ความรู้จะเป็นเรื่องโรคทั่วไป โรคท้องถิ่น ไม่ได้เน้นเฉพาะโรคที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ และโรคหลอดเลือดสมอง ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละโรงพยาบาล จึงมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ไม่ได้มีรูปแบบที่ชัดเจนขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละโรงพยาบาล บางโรงพยาบาลจะเน้นโรคที่เป็นปัญหาในชุมชน ไม่ได้มุ่งเน้นการออกแบบความรู้ที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาสุขภาพในปัจจุบัน

1.2.3 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการจัดแหล่งการเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

ของโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยการจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง กล่าวคือ โรงพยาบาลระดับจังหวัดบางแห่งมีการจัดแหล่งการเรียนรู้ในลักษณะของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ โดยองค์รวมแต่น้อยมาก ส่วนใหญ่จะจัดเป็นห้องจัดกิจกรรมในตึกผู้ป่วยนอก และมีการจัด

กิจกรรมเป็นเวลา โดยทีมสหวิชาชีพ ซึ่งจะมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพทุกปัญหา ไม่สามารถเน้นหนักในปัญหาที่สำคัญได้ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง เป็นต้น ในส่วนการให้คำปรึกษาเป็นการเฉพาะมีการให้บริการน้อยมากหรือแทบไม่มีเลย สำหรับในเด็กผู้ป่วยในบางหอผู้ป่วยจะมีห้องจัดกิจกรรมเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหอผู้ป่วยนั้นๆ ทำให้ผู้รับบริการไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพที่ถูกต้องและทั่วถึง

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

1.3.1 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการผลิตสื่อและใช้สื่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของโรงพยาบาลระดับจังหวัด กล่าวคือ สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการผลิตสื่อและใช้สื่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของโรงพยาบาลระดับจังหวัดที่ไม่มีศูนย์กลางรับผิดชอบในการผลิตสื่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังอย่างครบวงจรและเป็นแหล่งรวบรวมความรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ทันสมัย ทำให้เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลระดับจังหวัดจะต้องมีการดำเนินการด้วยตนเองทั้งการผลิตและการใช้สื่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ซึ่งส่งผลให้สื่อที่ผลิตขึ้นไม่มีคุณภาพ ประกอบกับมีการใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดที่ไม่สามารถเรียนรู้อย่างเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ ทำให้การแก้ไขปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของโรงพยาบาลระดับจังหวัดไม่ประสบผลความสำเร็จเท่าที่ควร หากมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัดจะเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาสื่อและการใช้สื่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้อย่างเป็นรูปธรรม ช่วยแบ่งเบาภาระเจ้าหน้าที่และส่งผลดีต่อผู้รับบริการที่จะได้รับความรู้จากสื่อที่มีคุณภาพ

1.3.2 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการจัดการเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของโรงพยาบาลระดับจังหวัด กล่าวคือ

การจัดการเรียนรู้ในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปกับปัญหาโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง พบว่า (1) การให้คำปรึกษากับผู้ป่วยทั้งแบบรายบุคคล และรายกลุ่ม และมีการเปิดคลินิกให้คำปรึกษากับผู้ป่วย เฉพาะเป็นบางวัน (2) การออกไปติดตามเยี่ยมผู้ป่วย ถึงบ้าน เพื่อสอบถามอาการและให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวในการดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง (3) การจัดค่ายเบาหวาน ความดัน สำหรับกลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โดยเฉพาะ (4) ค้นหาผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูงที่มีการดูแลสุขภาพตัวเองเป็นอย่างดี นำมาเป็นวิทยากรให้ความรู้กับกลุ่มผู้ป่วยรายอื่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ จะมีลักษณะเป็นการให้คำปรึกษากับผู้ป่วย เป็นส่วนใหญ่ ยังไม่พบว่ามีโรงพยาบาลแห่งใด มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง ที่ชัดเจน ให้กับกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มป่วย ได้ศึกษาอย่างครบวงจร

1.3.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการจัดการแหล่งการเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
ของโรงพยาบาลระดับจังหวัด กล่าวคือ เนื่องจากขณะนี้ปัญหาสุขภาพระดับประเทศ ประสบ
 ปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งโรงพยาบาลระดับจังหวัดมี
 ผู้รับบริการโรคไม่ติดต่อเรื้อรังจำนวนมากที่จะต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและ
 ชัดเจน พร้อมทั้งนำความรู้ ความเข้าใจไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง จึงจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาโรค
 ไม่ติดต่อเรื้อรังได้ แต่จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการจัดการแหล่งการเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อ
 เรื้อรังของโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยการจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ซึ่งยังไม่มี
 การจัดตั้งเป็นการเฉพาะ มีเพียงบางแห่งมีการจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในทุกเรื่อง และมี
 การจัดเป็นห้องกิจกรรม โดยทีมสหวิชาชีพ แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
 ได้ ทำให้ผู้รับบริการส่วนใหญ่ที่ประสบปัญหาหรือมีความสนใจในเรื่องโรคไม่ติดต่อเรื้อรังไม่
 สามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หรือแม้แต่การขอคำปรึกษาในเรื่องที่ตนเองประสบ
 ปัญหาหรือสนใจก็ตาม

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งโรงพยาบาลศูนย์
 โรงพยาบาลทั่วไป ได้มีนโยบายผลักดัน สนับสนุนการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิด
 นวัตกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพตามวิถีชีวิต จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ
 เรียนรู้สำหรับประชาชน เพื่อมุ่งให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้ได้
 ด้วยตนเอง เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างบุคคล เป็นศูนย์กลางองค์ความรู้
 ในชุมชน เป็นการส่งเสริมระบบสุขภาพเชิงรุกที่มุ่งการสร้างสุขภาพดีของประชาชน โดยสังคมทุก
 ส่วน และทุกระดับมีศักยภาพ และมีส่วนร่วมในการสร้างและจัดการสุขภาพโดยมีการเรียนรู้และใช้
 ประโยชน์อย่างรู้เท่าทัน เพื่อให้สังคมไทยดำรงอยู่อย่างพึ่งตนเองได้และมีสุขภาพอันนำไปสู่ การ
 พัฒนาให้ประเทศไทยเป็นเมืองไทย แข็งแรง

ในส่วนของความพยายามในการแก้ไขปัญหาจากงานวิจัย พบว่า ในช่วงปี 2547 –
 2553 มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ จำนวน 4 เรื่อง คือ (1) **ชนพล อเนกสิทธิ
 สลิน (2547)** ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาลสำหรับเด็กเจ็บป่วย ผลการวิจัย
 พบว่า รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาลสำหรับเด็กเจ็บป่วย ประกอบด้วย (1) การจัดกิจกรรม
 ต้องคำนึงถึงความพร้อมและจำนวนเด็ก จัดกิจกรรมตามเนื้อหาช่วงชั้นและระดับความรู้ของเด็ก มี
 กิจกรรมเสริมทักษะด้านร่างกายและจิตใจ (2) กิจกรรมกลุ่ม ควรจัดแบบศูนย์การเรียนรู้และสอน
 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ กิจกรรมเสริม ประกอบด้วย กิจกรรมศิลปะ เล่นเกม เล่นิทาน คุกกี้ไอ
 งานฝีมือและกิจกรรมดนตรี ถ้านักเรียนแตกต่างกันให้จัดแบบร่วมมือ (3) กิจกรรมรายบุคคล เน้นการ

เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กิจกรรมเสริมประกอบด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมเล่นเกมตามความสนใจ กิจกรรมเสริมร่างกาย (4) ประเภทสื่อ สื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย แบบเรียนและแบบฝึกหัด หนังสือพิมพ์ การ์ตูน นิทาน วารสารสำหรับเด็ก วิธีการใช้ให้ครูจัดทำเป็นเอกสารขนาดเล็ก สื่อคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสม คือ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เกมคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิธีเล่นคอมพิวเตอร์ 45 นาที โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ควรมี เช่น MS-WORD โปรแกรมฝึกเขาวัวปัญญา วัสดุและอุปกรณ์ควรมีวิธีทัศนประเภทสารคดี การ์ตูน ตลก เด็ก และผจญภัย เทปเสียง ซีดีเพลง และ (5) การจัดพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ ต้องจัดวางผังตามขนาดของห้องจัดพื้นที่สำหรับกิจกรรม โต๊ะ เก้าอี้ ต้องเคลื่อนย้ายได้ง่าย จัดพื้นที่สำหรับรายบุคคลแยกเป็นชุด ๆ แยกพื้นที่สำหรับสื่อคอมพิวเตอร์และพื้นที่มุมความรู้ (2) **สายพิณ ศิริโสภางษ์ (2547)** ทำการวิจัยเรื่อง แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้รับบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้รับบริการในโรงพยาบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้ คณะกรรมการร่วมดำเนินการ และคณะทำงานศูนย์การเรียนรู้ โครงสร้างการจัดแบ่งงานของศูนย์การเรียนรู้เป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายบริการ โครงสร้างการจัดบริการ ประกอบด้วย 1. ศูนย์อำนวยความสะดวกและประสานวิชาการ 2. ศูนย์ความรู้สุขภาพกาย 3. ศูนย์ความรู้ด้านสุขภาพจิต 4. ศูนย์ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และ 5. ศูนย์ความรู้ด้านสังคม (3) **รัชนิวรรณ ตั้งภักดี (2552)** ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบศูนย์การเรียนรู้สุขภาพสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า ระบบศูนย์การเรียนรู้สุขภาพสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วย 4 ระบบหลัก และ 6 ระบบย่อย คือ (1) ระบบจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัด (2) ระบบวางแผนการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัด (3) ระบบดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วย 6 ระบบย่อย ได้แก่ ระบบพัฒนามุมความรู้สุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ ระบบจัดกิจกรรมการเรียนรู้สุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ ระบบสนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้สุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ ระบบจัดหาและผลิตสื่อสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ ระบบจัดเก็บข้อมูลความรู้สุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการงานด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ และ (4) ระบบประเมินการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัด (4) **ชัยวัฒน์ ทับเที่ยง (2553)** ทำการวิจัยเรื่อง แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพเคลื่อนที่จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการศูนย์การเรียนรู้สุขภาพเคลื่อนที่มากที่สุด โดยช่วงเวลาที่สะดวกในการใช้บริการ คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ นอกเวลาราชการ ระยะเวลาที่ไปใช้บริการแต่ละครั้งไม่เกิน 1 ชั่วโมง สถานที่ตั้ง

ที่เหมาะสม คือ สถานีอนามัย (2) ความคิดเห็นของรูปแบบแบบจำลองจากผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ 10 ประเด็น ดังนี้ นโยบายและเป้าหมาย บทบาทและหน้าที่ การจัดรูปแบบการให้บริการ การจัดรูปแบบการนำเสนอ การจัดเนื้อหาของสื่อ การดำเนินงานของศูนย์ พื้นที่ต่างๆ ภายในศูนย์ สถานที่ตั้งของศูนย์ การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์ (3) รูปแบบแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้เคลื่อนที่ จังหวัดตรังผ่านการรับรองในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.59 สมควรนำไปประยุกต์ปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม

จากผลงานวิจัยที่ผ่านมาสรุปได้ว่า การวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยและพัฒนา มีการสร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพแบบองค์รวมที่เจาะจงในกลุ่มเป้าหมายในการให้บริการและบริบท นอกจากนี้ยังมีการสร้างระบบศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัดที่เน้นกระบวนการปฏิบัติงานพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สุขภาพให้มีคุณภาพเท่านั้น

1.5 แนวทางที่ผู้วิจัยคิดจะดำเนินการวิจัยเพื่อช่วยแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและความพยายามในการแก้ไขปัญหาของกระทรวงสาธารณสุขที่มีนโยบายผลักดันและสนับสนุนการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพตามวิถีชีวิต จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับประชาชนแล้วก็ตาม แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างครอบคลุมและสัมฤทธิ์ผลรวมทั้งจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัด และเป็นเพียงศูนย์การเรียนรู้สุขภาพทั่ว ๆ ไป เท่านั้น ยังไม่มีรูปแบบในการจัดศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์การเรียนรู้สุขภาพสำหรับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขมีความจำเป็นต้องเร่งรัดให้เกิดขึ้นเนื่องจากผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและกลุ่มเสี่ยงมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและกลุ่มเสี่ยงมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตัวในการควบคุมและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง แต่ในการให้ความรู้เรื่องสุขภาพอนามัยในการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยญาติผู้ป่วย และกลุ่มเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรังยังมีปัญหาในเรื่องการจัดสถานที่ และเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ เพราะการรอรับการตรวจรักษาในขณะเดียวกัน และต้องรับฟังการให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยไปด้วยนั้น ทำให้ประสิทธิผลในการรับรู้น้อยเกินไปยากที่จะจดจำและนำไปปฏิบัติได้ ถ้าหากได้มีบริเวณหรือสถานที่เฉพาะเพื่อการเรียนรู้โดยการรวมเอาสื่อ อุปกรณ์และข้อมูลข่าวสารต่างๆ มาจัดให้เป็นหมวดหมู่ในแต่ละเรื่องของการให้ความรู้เริ่มตั้งแต่การปฏิบัติตัวตั้งแต่ระยะแรกเมื่อผู้ป่วยและญาติมีความพร้อมและต้องการความรู้ คำแนะนำต่างๆ ก็สามารถเข้าไปใช้บริการรับความรู้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องมารับบริการความรู้ด้านสุขภาพอนามัยเฉพาะเวลาที่มารอตรวจรักษาเท่านั้น ซึ่งจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติตัวไปในทางที่พึง

ประสงค์ในโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป การจัดการศึกษาสำหรับผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และญาติจะมีเฉพาะเรื่องตามกลุ่มเป้าหมายที่มารับบริการในช่วงระยะเวลานั้นๆ ซึ่งยังไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดรวมศูนย์การศึกษาสำหรับผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติให้อยู่ในบริเวณเดียวกันเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้โดยเฉพาะในโรงพยาบาลระดับจังหวัดซึ่งผู้มารับบริการเป็นจำนวนมาก หากมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดขึ้น โดยมีบริเวณเฉพาะ มีการจัดวางสิ่งต่างๆ อย่างเหมาะสม มีบุคลากรคอยให้ความรู้ คำแนะนำ และการบริการที่ตรงกับปัญหาสุขภาพของผู้ป่วยและญาติ โดยมีการจัดโปรแกรมกิจกรรม การสาธิตหรือ สถานการณ์จำลองแล้วน่าจะมีผลทำให้ผู้ป่วยและญาติที่มารับบริการความรู้ เกิดการรับรู้ เรียนรู้ และจดจำนำไปสู่การปฏิบัติตนที่ถูกต้องเพื่อการมีสุขภาพดีถ่วงหน้าต่อไป จึงควรมีการพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดขึ้น โดยจะต้องมีการ พัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับสภาพและสังคมของโรงพยาบาลระดับจังหวัดทั้งในด้านการบริหารจัดการ วิชาการ และการให้บริการ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อสำรวจความต้องการของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดเกี่ยวกับแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

2.2.2 เพื่อสร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

2.2.3 เพื่อนำเสนอแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา

3.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ประชากรสำหรับสำรวจความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้บริหารของโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 96 คน ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับจังหวัด และ ผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด

กลุ่มที่ 2 ประชากรสำหรับสำรวจความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหารของโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 96 คน ผู้ปฏิบัติงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด และ ผู้รับบริการในตึกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลระดับจังหวัด

กลุ่มที่ 3 ประชากรสำหรับการรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ และด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ

3.3 ขอบข่ายเนื้อหาสาระของการวิจัยในครั้งนี้การวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายเนื้อหาการวิจัยตามองค์ประกอบที่จำเป็นของศูนย์โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ (สายพิณ ศิริโสภางษ์, 2547, น. 123-124) รูปแบบการดำเนินงาน เนื้อหาสาระความรู้ วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ สื่อที่จัดให้บริการ ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ รูปแบบการจัดสถานที่ การจัดบริการ และการประเมินผล

3.4 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย ปี พ.ศ. 2555 - 2559

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 7 ชุด ได้แก่

1) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร

2) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้ปฏิบัติงาน

- 3) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้รับบริการ
- 4) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร
- 5) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้ปฏิบัติงาน
- 6) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้รับบริการ
- 7) ต้นแบบชิ้นงาน คือ แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 แบบจำลอง หมายถึง รูปแบบ แนวทางการจัดโครงสร้างศูนย์การเรียนรู้โดยการออกแบบและย่อส่วนซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

4.2 ศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง แหล่งเรียนรู้ที่รวบรวมสื่อและกิจกรรมที่ถูกรออกแบบอย่างมีเป้าหมายพร้อมจะให้บริการความรู้ผ่านสื่อความรู้และกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งยังเป็นแหล่งให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้บริการ โดยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่จัดขึ้นให้สมบูรณ์ในตัวเอง ซึ่งผู้ใช้บริการมีโอกาสในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน

4.3 แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง รายละเอียด โครงสร้างและองค์ประกอบของการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

4.4 รายละเอียด หมายถึง ส่วนย่อยต่างๆ ที่ประกอบกันเป็นศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

4.5 โครงสร้าง หมายถึง ส่วนประกอบของหน่วยงานที่แบ่งตามบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

4.6 องค์ประกอบ หมายถึง ส่วนต่างๆ ที่ประกอบทำให้เกิดเป็นศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

4.7 โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หมายถึง อาการผิดปกติทางร่างกายที่ไม่ได้เกิดจากการติดเชื้อ เมื่อเป็นแล้วจะมีอาการเจ็บป่วยหรือต้องรักษาติดต่อกันเป็นเวลานาน หรือตลอดชีวิต ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ และโรคหลอดเลือดสมอง

4.8 โรงพยาบาลระดับจังหวัด หมายถึง โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป ซึ่งสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ให้บริการด้านการแพทย์ การพยาบาล และการสาธารณสุข โดยมีสถานที่ตั้งประจำในแต่ละจังหวัดหรืออำเภอใหญ่ๆ มีทั้งหมด 96 แห่ง ทั่วประเทศ

4.9 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

4.10 ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปที่รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง งานสุขศึกษา หรืองานศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ

4.11 ผู้รับบริการ หมายถึง ผู้ป่วย ผู้มารับบริการ บุคลากรในโรงพยาบาล และประชาชนทั่วไปที่มารับบริการในตึกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ได้แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดที่สามารถนำไปจัดตั้งในโรงพยาบาลระดับจังหวัด เพื่อให้เป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้ป่วย ญาติและประชาชนทั่วไปที่มาใช้บริการในโรงพยาบาล

5.2 ได้แนวทางการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ผู้วิจัยได้รวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุม (1) แบบจำลอง (2) ศูนย์การเรียนรู้ (3) โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (4) โรงพยาบาลระดับจังหวัด (5) เทคนิคการสนทนากลุ่ม และ (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แบบจำลอง

การสร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพจะต้องมีการศึกษารายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับ แบบจำลอง คือ ความหมายของแบบจำลอง ความสำคัญ และ ประเภทของแบบจำลอง

1.1 ความหมายของแบบจำลอง

นิคม ทาแดง (2536, น. 122-123) แบบจำลองระบบตามความหมายทางการศึกษา หมายถึง ระบบเทียบเหมือนที่มีกระสวนโครงสร้างและการเปลี่ยนแปลงเหมือนกับระบบจริง มีความสำคัญต่อการสื่อความหมาย การแสวงหากระบวนการในการปฏิบัติ การกำกับกระบวนการควบคุมติดตามและการพัฒนาระบบที่มีส่วนประกอบ ลักษณะการรวมตัวของส่วนประกอบเป็นองค์ประกอบและกระสวนการเปลี่ยนแปลงของระบบเทียบเหมือนกันได้ทั้งหมด

ชัยวัฒน์ ทับเที่ยง (2553, น. 11) ได้สรุปความหมายของแบบจำลอง หมายถึง รูปแบบซึ่งได้กำหนดขึ้นใช้เป็นแนวทางและโครงสร้างในการพัฒนาสิ่งจริง ภายใต้องค์ประกอบต่าง ๆ ที่นำมาเทียบเหมือนไว้สำหรับใช้สื่อความหมายถ่ายโอนไปสู่การสร้างและพัฒนาสิ่งจริงหรือของจริงได้ในโอกาสต่อไป

เกอร์ราด เอ (Gerald A. ,1987, pp. 4 – 5) ได้ให้ความหมายแบบจำลองระบบไว้ว่าเป็นตัวแทนของระบบที่อธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่ครอบคลุมถึงโครงสร้าง ทั้งหมดอธิบายจุดต่างๆ ที่ข้อมูลหรือข่าวสารได้บรรจุเข้าไปในระบบหนึ่ง และที่จะดำเนินการ เหมือนกับการกระทำที่เกิดขึ้นจุดต่างๆ ที่ข้อมูลแสดงผลออกมา รวมถึงข้อมูลที่ไหลไปตามผัง

ริชาร์ด (Richard, 1992, p. 12) ยังได้ให้ความหมายของแบบจำลองไว้ว่าแบบจำลองเป็นตัวแทนระบบ เป็นตัวชี้แนวทางในหลายๆ ด้านทั้งด้านวิทยาศาสตร์ ด้านธุรกิจ ด้านสถาปัตยกรรม โดยจำแนกแบบจำลองเป็น 4 ชนิด ตามจุดประสงค์ต่างๆ ไป ของคุณสมบัติแบบจำลอง ประกอบด้วย (1) แบบจำลองเชิงพรรณนา (2) แบบจำลองในการทำนาย (3) แบบจำลองการสำรวจ และ (4) แบบจำลองในการวางแผน ตัวอย่างแบบจำลองทางด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นตัวแทนระบบจะใช้ทำนายผลกระทบการเปลี่ยนแปลงของลักษณะระบบหรือทางด้านวิศวกรรมโยธาซึ่งใช้สูตรจากฟิสิกส์ มาประยุกต์ใช้ในการทำสะพานไม่ให้พัง ซึ่งผู้ที่นำแบบจำลองไปใช้อาจใช้วัสดุในการทำสะพานที่ต่างกันก็ได้แต่สะพานไม่พังเหมือนกัน

โดยสรุป ความหมายของแบบจำลอง หมายถึง รูปแบบ โครงสร้างที่สร้างขึ้นหรือออกแบบไว้เป็นแนวทางที่จะอธิบายข้อมูล หรือสื่อความหมายเพื่อหากระบวนการในการปฏิบัติ การกำกับ การติดตามผล และการพัฒนาระบบ โดยมีภายใต้องค์ประกอบต่างๆ ที่นำมาเทียบเหมือนไว้สำหรับใช้สื่อความหมายนำไปสู่การสร้างและพัฒนาสิ่งจริงที่สร้างขึ้นหรือออกแบบไว้

1.2 ความสำคัญของแบบจำลอง

นิคม ทาแดง (2536, น. 124) ได้อธิบายความสำคัญของแบบจำลองระบบว่ามีความสำคัญต่อการจัดระบบทางการศึกษา ดังนี้

1. ความสำคัญต่อการสื่อความหมายและการอธิบายให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้เข้าใจทั้งในส่วนรวมและส่วนย่อยของระบบ เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และปฐมนิเทศระบบได้ดี

2. ความสำคัญต่อการแสวงหากระบวนการในการปฏิบัติ การปฏิบัติจริงในบางครั้งยุ่งยากและอาจผิดพลาดได้ง่าย ถ้าได้ใช้แบบจำลองของระบบจริงและนำมาทดลองในสถานการณ์เหมือนจริงจะทำให้ทราบข้อบกพร่องและ แนวทางแก้ไขของระบบจริง โดยไม่ต้องเสี่ยงต่อการผิดพลาดและล้มเหลวได้

3. ความสำคัญต่อการกำกับกระบวนการแบบจำลองระบบเป็นคู่มือในการกำกับและอำนวยการในระบบขนาดใหญ่ ที่มีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมากในการบริหาร

4. ความสำคัญต่อการควบคุมและติดตาม เพื่อทราบถ้าความผิดปกติ หรือปัญหาว่าเกิดขึ้นตรงจุดใดของระบบ

5. ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบ แบบจำลองระบบของทุกระบบจะมีบทบาทเป็นแผนผังและดัชนี ชี้้นำผู้เกี่ยวข้องในการที่จะดำเนินการพัฒนาระบบให้เจริญรุดหน้าไปเรื่อยๆ ไม่หยุดอยู่กับที่ หรือเสื่อมถอยลงไปตามเวลา การพัฒนาระบบนั้นอาจจะเป็นการปรับปรุง แก้ไข

หรือการสร้างสรรคเพิ่มเติมขึ้นใหม่ทั้งระบบ หรือบางส่วนของระบบก็ถือเป็นการพัฒนาการของระบบนั้น

โดยสรุป แบบจำลองมีความสำคัญต่อกระบวนการดำเนินงาน และการควบคุม ติดตาม ที่เป็นระบบ โดยใช้สื่อความหมายและอธิบายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบใช้ในการแสวงหา กระบวนการปฏิบัติ การควบคุมและติดตาม และการพัฒนา

1.3 ประเภทของแบบจำลองระบบทางการศึกษา

นิคม ทาแดง (2536, น. 125-130) ได้แบ่งประเภทของแบบจำลองทางการศึกษา ไว้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. แบบจำลองระบบแบบไอคอนิก (Iconic Models) จะเป็นการจำลองระบบด้วย ภาพเหมือน ภาพถ่ายหรือลักษณะ โครงสร้างทางกายภาพ เช่น หุ่นจำลองต่าง ๆ ซึ่งจะต้องเทียบ เหมือนองค์ประกอบโครงสร้าง และกระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบจริง

2. แบบจำลองระบบอนาล็อก (Analogue Models) จะเป็นระบบเทียบเหมือนที่ใช้ สิ่งแทนที่กำหนดขึ้น แทนส่วนประกอบ องค์ประกอบและกระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบจริง สามารถลดความซับซ้อนของระบบจริง และแสดงเฉพาะส่วนสำคัญของระบบ ทำให้เข้าใจระบบ โดยส่วนรวมได้ง่าย ซึ่งสามารถแสดงได้ด้วย ภาษา แผนภูมิ แผนภาพ แผนที่ และกราฟ ซึ่งอาจจะใช้ ร่วมกับแบบจำลองระบบแบบสัญลักษณ์

3. แบบจำลองระบบแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Models) เป็นแบบจำลองระบบที่เป็นนามธรรมมากที่สุด ไม่กินเนื้อที่สามารเก็บไว้ในความนึกคิด หรือ ความทรงจำของสมองคน ได้เพราะแบบจำลองระบบเป็นเพียงสัญลักษณ์ สมการหรือสูตรทางคณิตศาสตร์เท่านั้น เป็นแบบจำลองที่ทิ้งรายละเอียดของระบบจริงให้ง่ายที่สุด แต่ก็ เป็นเครื่องมือสื่อสารองค์ประกอบ โครงสร้างและ กระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบได้ดีมากระบบหนึ่ง การจัดกลุ่มแบบจำลองในการพัฒนาการออกแบบทางการศึกษา สามารถจัดได้ตามจุดมุ่งหมายของการสร้าง หรือการใช้ได้ เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ (1) แบบจำลองสำหรับห้องเรียนสำหรับพัฒนาผลผลิต และสำหรับพัฒนา ระบบ (2) แบบจำลองสำหรับการเลือกสื่อการเรียน การสอนสำหรับออกแบบ โปรแกรมทางการศึกษา และสำหรับออกแบบ โปรแกรมทางการศึกษาที่เป็นระบบขนาดใหญ่

การสร้างแบบจำลองต้องมีทฤษฎีเป็นกรอบแนวคิดพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ทฤษฎีระบบ ทั่วไป ทฤษฎีการสื่อความหมาย ทฤษฎีการเรียนรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับแบบจำลอง เมื่อสร้างแบบจำลองแล้ว ต้องทำการประเมินแบบจำลอง และกระบวนการสร้างแบบจำลองด้วย

คีฟส์ (Keeves, 1988, pp. 561-565) ได้แบ่งประเภทของทางแบบจำลองการศึกษา เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. แบบจำลองเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นแบบจำลองเชิงกายภาพส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น แบบจำลองโครงสร้างอะตอม สร้างขึ้นโดยใช้หลักการเปรียบเทียบโครงสร้างของแบบจำลองให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพ สอดคล้องกับข้อมูลและความรู้ที่มีอยู่ในขณะนั้นด้วย แบบจำลองที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจนสามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำไปใช้ทำการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง

2. แบบจำลองเชิงอธิบาย (Semantic Model) เป็นแบบจำลองที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นแนวคิด โครงสร้าง องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ

3. แบบจำลองเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นแบบจำลองที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ โดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ เดิมแบบจำลองนี้ใช้กับศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์ แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มในการนำไปใช้ด้านพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ รวมทั้งทางการศึกษาด้วย โดยเฉพาะในการวัดผลการศึกษา แบบจำลองแบบนี้สามารถอธิบายความสัมพันธ์และสร้างเป็นทฤษฎี เพราะสามารถทดสอบสมมุติฐานได้ แบบจำลองเชิงคณิตศาสตร์มักพัฒนามาจากแบบจำลองเชิงอธิบาย

4. แบบจำลองเชิงเหตุผล (Causal Model) เป็นแบบจำลองที่พัฒนามาจากแบบจำลองเชิงอธิบายโดยการนำเอาเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) มาใช้ ปัจจุบันมีการนำแบบจำลองนี้มาใช้ในการวิจัยทางการศึกษามากขึ้น แบบจำลองแบบนี้จะเป็นการนำเอาตัวแปร มาเขียนเป็นสัญลักษณ์หรือคำย่อ แล้วใช้เส้นตรงและลูกศรแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรในเชิงเหตุผล

โดยสรุป แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดที่สร้างขึ้น จะเป็นแบบจำลองระบบบนาล็อก ซึ่งสามารถแสดงด้วย ภาษา แผนภูมิ และแผนภาพ ซึ่งมีกรอบแนวคิดพื้นฐานในการสร้างแบบจำลองทำให้เข้าใจระบบโดยรวมได้ง่าย

2. ศูนย์การเรียนรู้

การสร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ ดังนี้

2.1 แนวคิดศูนย์การเรียนรู้

แนวคิดศูนย์การเรียนรู้ได้มีนักการศึกษา ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ไว้ ดังนี้

บุญเลิศ มาแสง (2530, น. 184-185) ได้เสนอแนวคิดการจัดแหล่งความรู้หมู่บ้านหรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไว้ ดังนี้

1. แหล่งความรู้หมู่บ้าน เป็นสมบัติของหมู่บ้านที่ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของ ดังนั้นแหล่งความรู้จะเกิดขึ้นต่อเมื่อประชาชนมีความต้องการ และความพร้อมในการดำเนินงานอย่างแท้จริงเท่านั้น

2. บทบาทของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ควรจะเน้นหนักไปในการกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัวเห็นประโยชน์ของแหล่งความรู้ และให้การส่งเสริมสนับสนุน เมื่อชาวบ้านพร้อมที่จะทำแล้ว

3. แหล่งความรู้เป็นงานที่ต้องไม่อิงงบประมาณของรัฐ หรืออิงงบประมาณให้น้อยที่สุด แต่เน้นการให้ชุมชนพึ่งพาตนเอง และเน้นการบริจาคช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในสังคม

4. สร้างความรู้ดีเป็นเจ้าของร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. ควรเป็นศูนย์รวมกิจกรรมที่กำหนดทิศทางโดยชาวบ้านเอง

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2536, น. 23-25) ได้ให้แนวคิดการจัดศูนย์ การเรียนชุมชนตามปรัชญา 2 ทาง คือแนวอนุรักษ์นิยมและ แนวเสรีนิยม

1. แนวอนุรักษ์นิยม เป็นการมุ่งพัฒนาความรู้ควบคู่คุณธรรม กล่าวคือ ให้เป็นผู้ได้รับการศึกษาด้วยการอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณได้ ในขณะที่เดียวกันก็พัฒนาจิตใจให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม และชื่นชมในความสวยงาม

2. แนวเสรีนิยม เป็นการมุ่งพัฒนาประสบการณ์ด้วยการลงมือกระทำ ปฏิบัติหรือศึกษาด้วยตนเองโดยไม่มีใครบังคับหรือจัดโปรแกรมการพัฒนาให้

สายพิณ ศิริโสภางษ์ (2547, น. 12) ได้มีแนวคิดว่าการจัดศูนย์การเรียนรู้มีแนวคิดตามปรัชญา 2 ทาง คือ แนวอนุรักษ์นิยมและ แนวเสรีนิยม ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีอิสระ

โดยสรุป แนวคิดศูนย์การเรียนรู้เป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตโดยมีการจัดตามแนวคิด 2 แนวคิด คือ (1) มุ่งพัฒนาความรู้ควบคู่คุณธรรม (2) มุ่งพัฒนาประสบการณ์ด้วยการลงมือกระทำ/ ปฏิบัติหรือศึกษาด้วยตนเองโดยไม่มีใครบังคับ ซึ่งจะต้องเกิดขึ้นจากความต้องการของชุมชนและความพร้อมในการดำเนินการ

2.2 ความหมายของศูนย์การเรียนรู้

นักการศึกษา หน่วยงาน และสถาบันการศึกษาได้ให้ความหมายของศูนย์การเรียนรู้ไว้ดังต่อไปนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล (2520, น. 163) ได้ให้นิยามศูนย์การเรียนรู้ไว้ว่าเป็นการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่เน้นสื่อแบบประสมโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง ได้ตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้มีประสบการณ์ทำให้ความสำเร็จ ภาคภูมิใจและเกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องตามลำดับขั้น

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545, น. 117) ได้กล่าวถึงความหมายของศูนย์การเรียนรู้ไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดสถานที่ หรือบรรยากาศให้ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาหาความรู้เป็นศูนย์ หรือเป็นฐาน โดยการเรียนรู้จากสื่อประสมในรูปของโปรแกรมการสอนที่จัดไว้เป็นชุดการสอนตามหมวดหมู่ของเนื้อหาและประสบการณ์ต่างๆ ผู้เรียนจะหาประสบการณ์เรียนรู้จากการศึกษาและทำกิจกรรมให้ครบทุกศูนย์ โดยผู้สอนเป็นผู้จัดเตรียมเอกสารเนื้อหาสาระ สื่อและอุปกรณ์การสอนอื่นๆ ให้ทุกกลุ่ม รวมทั้งกำหนดกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้เรียน เป็นผู้ประสานงาน เป็นที่ปรึกษา และเป็นผู้ควบคุมโปรแกรมการเรียนของผู้เรียน

ธนพล อเนกสิทธิสิน (2547, น. 16-17) ได้ให้ความหมายของศูนย์การเรียนรู้ไว้โดยแบ่งความหมายเป็น 2 นัย คือ

1. ศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่มย่อยจากศูนย์การเรียนรู้ หรือมุมความรู้ ซึ่งผู้สอนได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ใช้สื่อการเรียน การสอนหลายๆ อย่าง ประสมกันไว้เป็นชุดการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้แต่ละบุคคลหรือกลุ่ม มีการประกอบกิจกรรมที่แตกต่างกันไปตามที่กำหนดไว้ในชุดการสอน โดยจะใช้เวลาประมาณ 15-25 นาที เพื่อประกอบกิจกรรมตามคำสั่งในแต่ละศูนย์ฯ จนกระทั่งเวียนไปจนครบทุกศูนย์

2. ศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง สถานที่รวบรวมวัสดุอุปกรณ์ที่ถูกต้องแบบอย่างมีเป้าหมาย เป็นแหล่งความรู้ที่จะให้บริการความรู้ สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ และเป็นสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ข่าวสารข้อมูลแก่กลุ่มเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โดยเป็นศูนย์กลางการ

เรียนรู้ที่จัดขึ้นให้สมบูรณ์ในตัวเอง ซึ่งผู้เรียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการเสริมจากกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกัน

สายพิน สิริโสภางษ์ (2547, น. 13) ได้กล่าวถึงศูนย์การเรียนรู้ว่า เป็นการจัดสถานที่ สภาพแวดล้อม หรือบรรยากาศในการเรียนเป็นศูนย์กลาง หรือฐานความรู้ โดยเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระ และมีส่วนร่วมในการเรียน การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และปฏิบัติด้วยตนเองจากสื่อประสมภายใต้การดูแลของครู เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีทักษะ ประสบการณ์จากการเรียน และการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง

รัชนิวรรณ ตั้งภักดี (2552, น. 25-26) ได้ให้ความหมายของศูนย์การเรียนรู้ใน 2 ความหมาย คือ

1. ศูนย์การเรียนรู้ในความหมายของกระบวนการสอน ส่วนใหญ่ใช้ในการศึกษาในระบบ ใช้สนับสนุนการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบดั้งเดิม ในการฝึกทักษะหรือในการเรียนรู้รายบุคคล โดยผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่มย่อย จากศูนย์การเรียนรู้หรือมุมความรู้ ซึ่งผู้สอนได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ใช้สื่อการเรียนการสอนหลาย ๆ อย่าง ประสมกันไว้เป็นชุดการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้แต่ละบุคคลหรือกลุ่ม มีการประกอบกิจกรรมที่แตกต่างกันไปตามที่กำหนดไว้ในชุดการสอน ซึ่งในแต่ละศูนย์ฯ จะใช้เวลาประมาณ 15-25 นาที เพื่อประกอบกิจกรรมตามคำสั่งจนกระทั่งเวียนไปจนครบทุกศูนย์ฯ

2. ศูนย์การเรียนรู้ในความหมายของแหล่งเรียนรู้ ใช้ได้ในทุกหน่วยงานและทุกระบบการศึกษา เป็นแหล่งรวบรวมวัสดุทัศนูปกรณ์ สื่อและกิจกรรมที่ถูกออกแบบอย่างมีเป้าหมาย พร้อมจะให้บริการความรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ทั้งยังเป็นแหล่งให้ข้อมูลข่าวสารแก่กลุ่มเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้ โดยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่จัดขึ้นให้สมบูรณ์ในตัวเอง ซึ่งผู้เรียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการเสริมจากกิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกัน

กูด (Good, 1959, p. 12) กล่าวว่า ศูนย์การเรียน เป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของโรงเรียน หรือห้องเรียน ซึ่งเป็นที่รวบรวมแหล่งความรู้ทั้งหมด สำหรับใช้เพื่อการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ ประสบการณ์ และทักษะต่างๆ ให้ผู้เรียนมากขึ้น รวมทั้งเป็นที่ช่วยทำให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือตนเองในการเรียนรู้

ดอน เอ. เวลตี และ โดโรธี เวลตี (Don A. Welty and Dorothy R. Welty, 1976, p. 37) กล่าวว่า ศูนย์การเรียน เป็นอาณาบริเวณส่วนหนึ่งของห้องเรียน ซึ่งมีบทเรียน กิจกรรม และสื่อการสอน จัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนความรู้บางอย่าง หรือฝึกทักษะด้านใดด้านหนึ่ง ศูนย์การเรียนอาจจัดสำหรับผู้เรียนรายบุคคล เป็นกลุ่มหรือทุกคนในห้องเนื้อหาที่จัดไว้เรียงตามลำดับ

ความยากง่าย ศูนย์การเรียนรู้อาจใช้เสริมบทเรียนที่ผู้เรียนเรียนไปแล้ว หรือเพื่อขยายขอบข่ายความรู้ ความสนใจของผู้เรียนในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วยแผนปฏิบัติงาน แบบฝึกหัด กิจกรรม เกมต่างๆ และโสตทัศนูปกรณ์ เช่น ฟิล์มสตริป สไลด์ แผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง ฯลฯ

โดยสรุป ศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง แหล่งเรียนรู้ที่จัดขึ้นด้วยสื่อและกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระ และมีส่วนร่วมในการเรียน การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีการจัดสถานที่ สภาพแวดล้อม หรือบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.3 ความสำคัญของศูนย์การเรียนรู้

นักการศึกษา และหน่วยงาน ได้กล่าวถึงความสำคัญของศูนย์การเรียนรู้ไว้ดังต่อไปนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2520, น. 160 -163) ได้กล่าวถึงความสำคัญของศูนย์การเรียนรู้ว่า การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ส่งเสริมการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคมเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองมีความเชื่อมั่นในตนเองเห็นคุณค่า สิ่งแวดล้อมและมีลักษณะที่พึงประสงค์ตามสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เน้นการใช้ของที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นเน้นความร่วมมือระหว่างบุคลากรที่ทำได้ในท้องถิ่นนั้น จึงสามารถปลูกฝังความรักถิ่นฐานและภาคภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติ 5 ประการ ดังนี้

1. กล้าและรู้จักแสดงความคิดเห็น
2. ตัดสินใจด้วยตนเอง
3. ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะอย่างมีประสิทธิภาพ
4. แสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นนิจ
5. มีความรับผิดชอบปฏิบัติตนอยู่ในธรรมอันดี

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2538, น. 58-59) ได้สรุปได้ประโยชน์ของ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไว้ ดังนี้

1. เป็นการกระจายแหล่งบริการการศึกษา และแหล่งข่าวสารข้อมูลเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ชุมชนได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่
2. คนในชุมชนได้รับการยกระดับการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มพูนรายได้ และเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาชุมชน และพัฒนาสังคม

4. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้มีความรู้ ความสามารถและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนนั้นๆ ได้ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ให้แก่ชุมชนของตน โดยมีรายได้เป็นแรงเสริมกำลังใจ

อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2545, น. 150-151) ได้กล่าวว่ ประสบการณ์ตรงที่จัดสำหรับนักเรียนในศูนย์การเรียนช่วยให้นักเรียน

1. ช่อมเสริม สนับสนุน ขยายความรู้ ทักษะ ความคิดรวบยอด
2. ค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจ และสำรวจโลกแห่งความรู้
3. ทำงานตามระดับความต้องการอย่างทำทำย
4. มีความคิดสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาอย่างคิดวิเคราะห์
5. มีโอกาสเลือกเรียนรู้ตามอัตราของตนเองและสร้างความคงทน
6. ใช้วัสดุที่หลากหลาย
7. คิดอย่างซับซ้อน

ซึ่งการจัดตั้งศูนย์การเรียนสามารถช่วยให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้แบบหลากหลายครูสามารถปรับกิจกรรม วางแผน และมอบหมายงานหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน ทำให้นักเรียนจะได้ทำงานตามความต้องการของตน โดยอาจเป็นการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน การช่อมเสริมหรือการเสริมพิเศษ เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนจะรู้สึกว่ตนเองได้รับรางวัล เพราะนักเรียนมีโอกาสเลือกและตั้งเป้าหมายสำหรับตนเอง

สายพิน ศิริโสภางษ์ (2547, น. 14) ได้กล่าวถึงว่ความสำคัญของศูนย์การเรียนไว้ว่ ศูนย์การเรียนมีความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ เป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

โดยสรุป ศูนย์การเรียนมีความสำคัญต่อการส่งเสริมการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคมเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองมีความเชื่อมั่นในตนเองและเห็นคุณค่า ตามความสนใจและความสมัครใจ ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.4 ประเภทของศูนย์การเรียน

นักการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการจำแนกประเภทศูนย์การเรียนไว้ ดังนี้
ประหยัด จิระวรพงศ์ (2529) แบ่งศูนย์การเรียน เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ศูนย์การเรียนในห้องเรียน สามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

1.1 ห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน เป็นการจัดห้องเรียนให้เป็นศูนย์กิจกรรมการเรียนรู้สำหรับให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งแบ่งพื้นที่ในห้องเรียนให้มีจำนวนศูนย์กิจกรรมที่มี

เนื้อหาและวัสดุอุปกรณ์ที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์จากการเรียนรู้ในแต่ละศูนย์กิจกรรมเวียนไปจนครบทุกศูนย์ และรายงานผลตามที่ผู้สอนได้กำหนดไว้

1.2 ศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียน เป็นการใช้เนื้อที่บางส่วนของห้องเรียนจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ โดยจัดให้เป็นศูนย์วิชาการ ไว้ที่ผนังห้องเรียน หรือมุมที่มีสื่อการเรียน การสอนให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ได้ตามความสนใจของตนเอง อาจแบ่งประเภทของศูนย์การเรียนรู้ที่ยึดหลักการตามหาเนื้อหาวิชา ศูนย์การเรียนรู้ที่ยึดหลักการตามสื่อการสอน และศูนย์การเรียนรู้ที่ยึดหลักการตามเนื้อหาวิชา ศูนย์การเรียนรู้ที่ยึดหลักการตามสื่อการสอน และศูนย์การเรียนรู้ที่ยึดหลักการตามกิจกรรมของศูนย์

2. ศูนย์การเรียนที่แยกเป็นเอกเทศ อยู่นอกห้องเรียน เป็นศูนย์การเรียน จัดเป็นศูนย์กิจกรรม โดยเฉพาะ ซึ่งเป็นการจัดให้มีสถานที่ในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน โดยเฉพาะ แบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

2.1 ศูนย์การเรียนที่ใช้เป็นห้องปฏิบัติการ นิยมจัดให้เป็นสถานที่สำหรับฝึกปฏิบัติการในด้านต่างๆ โดยอาจเป็นการจัดให้ฝึกในสถานที่นั้นๆ หรือไปฝึกในสถานที่อื่นๆ นอกโรงเรียนก็ได้ รวมทั้งอาจใช้เป็นสถานที่สำหรับนักศึกษาได้พบปะปรึกษาหารือ ค้นคว้าเตรียมงานต่างๆ หรือทดลองโครงการงาน ทั้งภายในบริเวณศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วยชั้นวางหนังสือ ชั้นเก็บอุปกรณ์ และบริเวณที่ผลิตสื่อ

2.2 ศูนย์ข้อมูลวิชาการ เป็นศูนย์การเรียนที่ได้จัดประสบการณ์ความรู้เอาไว้อย่างหลากหลาย ภายในมีสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจและความพร้อมของผู้เรียน โดยไม่จำกัดวัยและระดับชั้นของผู้เรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2540) ได้แบ่งศูนย์การเรียนรู้ตามหน่วยงานที่จัดตั้งศูนย์ฯ เป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. ศูนย์การเรียนรู้ในสถานศึกษา จัดขึ้นเพื่อให้บริการทางการศึกษาและตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของชุมชน โดยใช้ทรัพยากรทางการเรียนรู้ที่มีอยู่มาช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป

2. ศูนย์การเรียนรู้ในหน่วยงานราชการต่าง ๆ จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้ทั้งการศึกษาสายสามัญ สายอาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาทักษะการประกอบอาชีพเฉพาะด้าน และให้การศึกษาตลอดชีวิตแก่กลุ่มเป้าหมายที่หน่วยงานนั้น ๆ รับผิดชอบอยู่ โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ตัวอย่าง หน่วยงาน

ราชการที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ เช่น กรมราชทัณฑ์ กรมพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร กองบัญชาการทหารสูงสุด กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมอนามัย และกรมประมงสงเคราะห์

3. ศูนย์การเรียนรู้ในภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ จัดตั้งขึ้นตามนโยบายในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กร ให้บุคคลในองค์กรรับการศึกษาควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานและการให้บริการลูกค้าให้ได้รับความพึงพอใจ อันจะส่งผลถึงความก้าวหน้าทางธุรกิจขององค์กรนั้น ๆ ด้วย ตัวอย่างองค์กรภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ เช่น บริษัท ห้างร้าน สถานประกอบการ ซึ่งดำเนินธุรกิจแบบหวังผลกำไร

4. ศูนย์การเรียนรู้ในองค์กรการกุศล จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความสงเคราะห์ด้านการศึกษาแก่ประชาชนผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส ตัวอย่างองค์กรการกุศลที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ เช่น มูลนิธิเพื่อนหญิง มูลนิธิแสงเทียน มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก มูลนิธิฝนหยาดเดียว มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย เป็นต้น

5. ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยให้โอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ประชาชนทุกคนในชุมชน ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์ต้องอาศัยชุมชนเป็นหลักและยึดหลักประชาธิปไตยเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ศูนย์การเรียนรู้ยังสามารถใช้เครือข่ายต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนนั้น เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่สมาชิกของตน เช่น เครือข่ายบุคคลและองค์กรต่างๆ ภูมิปัญญาวิทยากรท้องถิ่น สถานประกอบการ โรงเรียน องค์กรของรัฐ ความร่วมมือนี้จะนำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชนได้ และสร้างสังคมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

6. ศูนย์การเรียนรู้ในประชาคม จัดตั้งขึ้นจากการรวมตัวของกลุ่มประชาชนที่มีความสนใจและมีวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมร่วมกันโดยใช้การระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในประชาคมมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างประชาคมที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ เช่น สโมสรโรตารี สโมสรไลออน จส.100 สมาคมประกันวินาศภัย สมาคมประกันชีวิต และสมาคมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นต้น

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542) ได้จำแนกศูนย์การเรียนรู้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. ศูนย์การเรียนรู้แบบเอกเทศ เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่แยกเป็นอิสระจากห้องเรียน มีลักษณะเป็นห้องเอกเทศ ประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมอยู่ในห้อง

2. ศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียน เป็นการคัดแปลงห้องเรียนธรรมดา โดยจัดเป็นศูนย์วิชาการต่าง ๆ ตามผนังห้องเรียน มีสื่อการสอนหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ

3. การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงห้องเรียนธรรมดาให้เป็นศูนย์กิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันภายในศูนย์ และสามารถประเมินผลงานของตนเองได้ตามประสบการณ์และเนื้อหาที่ผู้สอนกำหนดไว้ให้ โดยบูรณาการการใช้สื่อประสมและกระบวนการกลุ่ม

4. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นสถานที่ศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลทุกวัยเข้าศึกษาหาความรู้ได้ ผู้เรียนเรียนตามโปรแกรมการสอนที่จัดไว้ในรูปของชุดการสอนรายบุคคล โดยมีผู้สอนเป็นที่ปรึกษาและผู้ประสานงาน การเรียนในศูนย์การเรียนรู้ประเภทนี้จะไม่กำหนดระยะเวลาและระดับชั้นของผู้เรียน

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2545, น. 118) ได้แบ่งประเภทของศูนย์การเรียนรู้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ศูนย์การเรียนรู้แบบเอกเทศ เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่แยกเป็นอิสระจากห้องเรียน มีความเป็นเอกเทศในลักษณะห้องปฏิบัติการการสอน โดยนำเนื้อหาวิชาที่เรียนมาจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้และมีสิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์การสอนต่างๆ พร้อมในห้องนั้น เช่น ศูนย์ภาษาไทย ศูนย์ภาษาต่างประเทศ ศูนย์คณิตศาสตร์ เป็นต้น

2. ศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียน เป็นการคัดแปลงและจัดห้องเรียนให้เป็นศูนย์วิชาการต่างๆ ภายในห้องเรียน โดยใช้มุมห้อง หรือพื้นที่ว่างภายในห้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามความสนใจ

3. ศูนย์การสอนที่ยึดสื่อการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นตามกิจกรรมการเรียนรู้เช่น ศูนย์คอมพิวเตอร์ ศูนย์โสตทัศนูปกรณ์ ศูนย์ปฏิบัติการทางภาษาศูนย์ศิลปะ เป็นต้น

4. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่เปิดให้คนในชุมชนเข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัยจากโปรแกรมการสอนเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล เช่น เรียนจากชุดการสอน จากสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือบทเรียนสำเร็จรูป

รัชนีวรรณ ตั้งภักดี (2552, น. 30-31) ได้จำแนกประเภทของศูนย์การเรียนรู้ได้เป็น 4 แบบ ดังนี้

1. ศูนย์การเรียนรู้ที่จำแนกตามระบบการศึกษา แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

1.1 ศูนย์การเรียนรู้แนวทางการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้แก่

- 1.1.1 ศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียน
- 1.1.2 ศูนย์การเรียนรู้แบบเอกเทศในสถานศึกษา
- 1.2 ศูนย์การเรียนรู้แนวทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่
 - 1.2.1 ศูนย์การเรียนรู้ที่อิงกับหลักสูตรของรัฐหรือระบบโรงเรียน
 - 1.2.2 ศูนย์การเรียนรู้ที่ไม่ได้อิงกับหลักสูตรของรัฐหรือระบบโรงเรียน
- 1.3 ศูนย์การเรียนรู้แนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่
 - 1.3.1 ศูนย์การเรียนรู้แบบอิสระ
2. ศูนย์การเรียนรู้ที่จำแนกตามหน่วยงานที่จัดตั้ง แบ่งได้เป็น 6 ประเภท ได้แก่
 - 2.1 ศูนย์การเรียนรู้ในสถานศึกษา
 - 2.2 ศูนย์การเรียนรู้ในหน่วยงานราชการ
 - 2.3 ศูนย์การเรียนรู้ในภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ
 - 2.4 ศูนย์การเรียนรู้ในองค์กรการกุศล
 - 2.5 ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน
 - 2.6 ศูนย์การเรียนรู้ในประชาคม
3. ศูนย์การเรียนรู้ที่จำแนกตามวัตถุประสงค์การให้บริการ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่
 - 3.1 ศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้ความรู้
 - 3.2 ศูนย์การเรียนรู้เพื่อสอน
 - 3.3 ศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ
4. ศูนย์การเรียนรู้ที่จำแนกตามสถานที่ตั้ง แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่
 - 4.1 ศูนย์การเรียนรู้แบบมีสถานที่ตั้งจริง
 - 4.2 ศูนย์การเรียนรู้ผ่านเว็บ
 - 4.3 ศูนย์การเรียนรู้เสมือน

กองสุศึกษา (2552, น. 7-8) ได้กล่าวถึงรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้สุภาพแต่ละแห่ง อาจมีลักษณะแตกต่างกันไปตามความต้องการ ความเหมาะสมและความพร้อม ซึ่งสามารถแบ่งรูปแบบศูนย์การเรียนรู้สุภาพ ได้เป็น 3 แบบ ได้แก่

1. ศูนย์การเรียนรู้สุภาพแบบห้องศูนย์การเรียนรู้ที่เป็นเอกเทศ เป็นรูปแบบศูนย์การเรียนรู้สุภาพที่มีห้องหรือพื้นที่ที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะเป็นสัดส่วนและอยู่ใกล้กับบริเวณที่ประชาชนเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก เช่น ศาลากลางบ้าน ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ห้อง

พยาบาล ห้องสมุด เป็นต้น การบริหารจัดการการให้บริการสื่อการเรียนรู้ในห้องศูนย์การเรียนรู้ เป็นส่วนใหญ่

2. ศูนย์การเรียนรู้สุขภาพทุกพื้นที่ที่รวมกันเป็นศูนย์การเรียนรู้ เป็นรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพที่ทุกพื้นที่ในหน่วยงานหรือชุมชนจัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ เช่น มีมุมการเรียนรู้ในแต่ละประเด็นเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ มีการจัดสวนสมุนไพร มีมุมพัฒนาการเด็ก ลานจัดกิจกรรม

3. ศูนย์การเรียนรู้สุขภาพแบบผสม เป็นรูปแบบศูนย์การเรียนรู้สุขภาพที่ครบถ้วนที่สุด คือ หน่วยงานหรือชุมชนจะต้องจัดพื้นที่ที่เป็นห้องศูนย์การเรียนรู้หรือจัดพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนในบริเวณที่ประชาชน นักเรียน จำนวนมากสามารถเข้ามาใช้บริการได้โดยห้องศูนย์การเรียนรู้จะเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดเก็บและบริการสื่อข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพ นอกจากนี้ในทุกพื้นที่ของหน่วยงานจะมีการจัดเป็นมุมการเรียนรู้ การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สุขภาพรูปแบบนี้ หน่วยงานควรมีความพร้อมในด้านสถานที่ งบประมาณ และคณะทำงาน จึงจะสามารถพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในรูปแบบนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Carolyn Prager (1991 อ้างใน รัชนิวรรธ ตั้งภักดี 2552, น. 29-30) ได้จำแนกศูนย์การเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้หรือศูนย์วิทยบริการ (The learning resource center or library-based) เป็นแหล่งรวมงานวิจัย ข้อมูลความรู้ในการค้นคว้าอ้างอิงและบัญชีหนังสือเพื่อสนับสนุนผู้เรียนและหน่วยงานทั้งยังให้บริการสื่อต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้เสริมเป็นรายบุคคลอีกด้วย

2. ศูนย์การเรียนรู้เพื่อฝึกหัดเฉพาะด้าน (Discipline-based support centers) เป็นศูนย์การเรียนรู้เชิงปฏิบัติการมักพบในสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาระดับสูง เช่น ศูนย์ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ด้านพีชคณิตและแคลคูลัสหรือศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ชีวภาพ เป็นต้น

3. ศูนย์การเรียนรู้อิสระ (Stand-alone centers) เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่จัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยงานอิสระหรือกึ่งอิสระในกรณีที่ยังเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน เช่น ห้องสมุด หรือฝ่ายบริการผู้เรียน เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีแนวทางการจัดตั้งมุ่งไปที่การพัฒนาการเรียนรู้เบื้องต้น ตามหลักการเหตุผลและความต้องการที่จะพัฒนาตนเองของผู้เรียนเกี่ยวกับข้อบกพร่องพื้นฐานและทักษะที่ใช้ในการเรียนรู้เป็นสำคัญ

โดยสรุป จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัย จำแนกประเภทศูนย์การเรียนรู้ไว้ 3 ประเภท คือ (1) ศูนย์การเรียนรู้ตามระบบการศึกษา (2) ศูนย์การเรียนรู้ตามหน่วยงาน/พื้นที่ที่จัดตั้ง และ (3) ศูนย์การเรียนรู้ตามสถานที่จัดตั้ง

2.5 องค์ประกอบและรูปแบบการจัดศูนย์การเรียนรู้

นักการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบและรูปแบบการจัดศูนย์การเรียนรู้ ดังนี้

สายพิณ ศิริโสภางษ์ (2547, น. 119-215) กล่าวว่าในการจัดศูนย์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้รับบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีองค์ประกอบได้แก่

1. องค์ประกอบเชิงนามธรรมของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) ปรัชญา (2) วิสัยทัศน์ (3) พันธกิจ (4) เป้าหมาย (5) นโยบาย และ (6) วัตถุประสงค์

2. โครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 โครงสร้างการบริหาร มีคณะกรรมการ 3 คณะ ดังนี้ คณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้ คณะกรรมการร่วมดำเนินการศูนย์การเรียนรู้ คณะทำงานศูนย์การเรียนรู้

2.2 โครงสร้างการจัดแบ่งงาน มีการจัดแบ่งงานเป็น 3 งาน ได้แก่

2.2.1 ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย งานธุรการ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ และงานบุคลากร

2.2.2 ฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วย งานวางแผนและประเมินผล งานพัฒนาหลักสูตรและเนื้อหา งานศึกษาวิจัย และงานพัฒนาสื่อ

2.2.3 ฝ่ายบริการ ประกอบด้วย งานส่งเสริมการเรียนรู้ งานบริการวิชาการและให้คำปรึกษา งานบริการสื่อและอุปกรณ์ งานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และงานกิจการศูนย์การเรียนรู้

2.3 โครงสร้างการจัดการบริการของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ศูนย์อำนวยการและประสานวิชาการ หรือหน่วยงานกลางของศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์ความรู้ด้านสุขภาพกาย ศูนย์ความรู้ด้านสุขภาพจิต ศูนย์ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ศูนย์ความรู้ด้านสังคม

2.4 การจัดการบริการของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.4.1 วันและเวลาให้บริการ

2.4.2 กิจกรรมการให้บริการ

2.4.3 การเข้าเป็นสมาชิกของศูนย์การเรียนรู้

2.5 การประเมินผลของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 2.5.1 การประเมินปัจจัยนำเข้า ประเมินกระบวนการและประเมินผลลัพธ์
- 2.5.2 วิธีการประเมินโดยการสำรวจข้อมูลจากผู้รับบริการ การทดสอบสมรรถภาพ และการตรวจสอบสภาพของสมาชิกศูนย์การเรียนรู้
- 2.5.3 เครื่องมือในการประเมิน ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้รับบริการ
- 2.5.4 ผู้รับการประเมิน ได้แก่ ผู้รับบริการ คณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้ หัวหน้าและบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ และประชาชนที่อยู่ในชุมชนที่ตั้งใกล้ศูนย์การเรียนรู้
- 2.5.5 ระยะเวลาการประเมิน 1 ปี
- 2.5.6 ผู้รับผิดชอบการประเมิน ได้แก่ คณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้ และหัวหน้าศูนย์การเรียนรู้
- 2.6 การประกันคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 2.6.1 การประกันคุณภาพด้านบริหาร ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ และพัสดุ
 - 2.6.2 การประกันคุณภาพด้านวิชาการ ได้แก่ หลักสูตรและขอบข่ายเนื้อหาสาระ วิธีการถ่ายทอดความรู้ สื่อและอุปกรณ์ และการประเมินผล
 - 2.6.3 การประกันคุณภาพด้านบริการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ งานบริการวิชาการและให้คำปรึกษา งานบริการสื่อและอุปกรณ์ งานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และงานบริการศูนย์การเรียนรู้
- 2.7 โครงสร้างพื้นฐานของศูนย์การเรียนรู้ (ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และสาธารณูปโภค) อาคารทำการของศูนย์การเรียนรู้ในอาคารเดิมที่มีอยู่แล้วโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยเขต มีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียวรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยปรับปรุงและจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยในอาคารศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 2.7.1 ห้องรับแขก
 - 2.7.2 มุมประชาสัมพันธ์และต้อนรับ
 - 2.7.3 ศูนย์อำนวยการและประสานวิชาการ หรือหน่วยงานกลางและห้องทำงานบุคลากร
 - 2.7.4 ห้องสัมมนากลุ่มย่อย
 - 2.7.5 ศูนย์วิทยบริการ
 - 2.7.6 ศูนย์ความรู้ด้านสุขภาพกาย

- 2.7.8 ศูนย์ความรู้สุขภาพจิต
- 2.7.9 ศูนย์ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
- 2.7.10 ศูนย์ความรู้ด้านสังคม
- 2.7.11 ห้องโถงสำหรับกิจกรรมส่วนรวม
- 2.7.12 ห้องสุชา
- 2.8 สภาพแวดล้อมภายนอกของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 2.8.1 สนามกีฬา
 - 2.8.2 สวนหย่อม
 - 2.8.3 ศาลาพักผ่อน
 - 2.8.4 สนามหญ้า
 - 2.8.5 ลานจอดรถยนต์และรถจักรยานยนต์
 - 2.8.6 ลู่วิ่งสำหรับเดิน-วิ่ง
 - 2.8.7 สนามเด็กเล่น
 - 2.8.8 สวนต้นไม้ยืนต้น
 - 2.8.9 ลานออกกำลังกาย
- 2.9 อุปกรณ์ที่ใช้ในศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 2.9.1 เครื่องชั่งน้ำหนัก
 - 2.9.2 เครื่องรับโทรทัศน์
 - 2.9.3 เครื่องวัดส่วนสูง
 - 2.9.4 เครื่องทดสอบสมรรถภาพร่างกาย
 - 2.9.5 เครื่องวัดความดันโลหิตและหุฟฟิง
 - 2.9.6 สายเทปวัดความยาว
 - 2.9.7 เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ครบชุด
 - 2.9.8 เครื่องเล่นเทป
 - 2.9.9 ปรอทัวค้อนทุภูมิ
 - 2.9.10 อุปกรณ์ออกกำลังกายในร่มครบชุด
 - 2.9.11 เครื่องขยายเสียงและอุปกรณ์ครบชุด
 - 2.9.12 ไมโครโฟน
 - 2.9.13 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะและจอรับภาพ
 - 2.9.14 เครื่องฉายสไลด์

2.9.15 กล้องถ่ายภาพวิดีโอ

2.9.16 กล้องถ่ายภาพดิจิทัล

2.9.17 กล้องถ่ายภาพนิ่ง

2.10 งบประมาณของศูนย์การเรียนรู้ มีรายรับจากแหล่งงบประมาณ ดังนี้

2.10.1 เงินงบประมาณประจำปีที่ได้รับสนับสนุนจากกรมอนามัย

2.10.2 เงินบำรุงโรงพยาบาลที่ได้จากคำรักษาพยาบาลผู้ป่วย

2.10.3 เงินบริจาคจากหน่วยงานภาคเอกชน

2.10.4 เงินค่าบำรุงจากสมาชิกของศูนย์การเรียนรู้

กองสุศึกษา (2549, น. 27-56) ได้กล่าวถึง การจัดพื้นที่และสภาพแวดล้อมศูนย์การเรียนรู้สุศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้รับบริการ โดยจะต้องจัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของศูนย์การเรียนรู้ฯ รวมทั้งความเป็นไปได้ในการจัดทั้งงบประมาณ สถานที่ และสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ

1. การจัดพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้สุศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ เป็นการแบ่งพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์และเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมสำหรับผู้มาใช้บริการมากที่สุด เนื่องจากพื้นที่ในแต่ละสถานบริการสาธารณสุข หรือพื้นที่ที่จะจัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้มีพื้นที่จำกัด โดยจะจัดพื้นที่ภายในศูนย์ออกเป็น 4 ส่วน คือ พื้นที่สำหรับจัดมุมความรู้ พื้นที่สำหรับสื่อคอมพิวเตอร์ พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม พื้นที่สำหรับให้คำปรึกษาและให้บริการเยี่ยม-คิณสื่อหรือแจกจ่ายสื่อ

1.1 พื้นที่สำหรับมุมความรู้ จะเป็นพื้นที่สำหรับการจัดวางเอกสารความรู้ สื่อต่าง ๆ และเครื่องเล่น วิซีดี/ดีวีดี โทรทัศน์ เพื่อให้ผู้รับบริการได้เลือกศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากเอกสารวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ นอกจากนี้มุมความรู้อาจมีการจัดป้ายนิเทศ หรือหากมีพื้นที่เพียงพออาจมีการจัดแสดงนิทรรศการความรู้สุขภาพ โดยเนื้อหาก็จะต้องมีการสลับปรับเปลี่ยนในแต่ละวาระตามแผนที่กำหนด การจัดมุมความรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ควรมีองค์ประกอบและลักษณะที่เหมาะสม คือ

1.1.1 ชั้น/ตู้วางหนังสือ และสื่อต่าง ๆ ที่จะต้องจัดวางหนังสือและสื่อให้เป็นประเภทหรือหมวดหมู่ให้สามารถค้นหาได้ง่าย

1.1.2 โทรทัศน์ เครื่องเล่นวิดีโอ/ซีดี และ/หรือหูฟังเฉพาะบุคคล

1.1.3 พื้นที่ สำหรับผู้ใช้บริการนั่งศึกษาค้นคว้า

1.1.4 ป้ายนิเทศหรือกระดานความรู้สุขภาพ

1.2 พื้นที่สำหรับสื่อคอมพิวเตอร์ จะเป็นพื้นที่สำหรับวางชุดคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะต้องจัดวางระบบ อินเทอร์เน็ต ไว้ด้วย ที่สำหรับการศึกษาด้วยตนเองจากสื่อคอมพิวเตอร์ การสืบค้นข้อมูลความรู้ทางอินเทอร์เน็ต หากมีพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้มากพอก็อาจจัดวางคอมพิวเตอร์ไว้หลายชุด แต่หากมีพื้นที่น้อยก็สามารถจัดพื้นที่ร่วมกับมุมความรู้ก็ได้ สำหรับบางแห่งที่อาจมีข้อจำกัดในเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังเข้าไม่ถึง ก็มีคอมพิวเตอร์ไว้สำหรับการศึกษาด้วยตนเองจากสื่อคอมพิวเตอร์ และสืบค้นข้อมูลความรู้เฉพาะระบบภายในเท่านั้นก็ได้

1.3 พื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรม จะเป็นพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งในการจัดกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ มีการจัดกิจกรรมได้หลากหลาย ทั้งกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การให้ความรู้ และการสาธิต การจัดพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมควรมีองค์ประกอบและลักษณะที่เหมาะสม คือ

1.3.1 กระจกบานไวกว้าง จะใช้แบบติดผนัง หรือใช้แบบเคลื่อนที่ก็ได้ หากมีพื้นที่จำกัด

1.3.2 โต๊ะและเก้าอี้ โดยจะต้องปรับเปลี่ยนโยกย้ายได้ง่ายในแต่ละการจัดกิจกรรม

1.3.3 คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นวีดีโอ/ซีดี โทรทัศน์ จอ และเครื่องฉายโปรเจกเตอร์ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการจัดกิจกรรม จะต้องเคลื่อนย้ายได้ง่าย หากมีกิจกรรมที่ต้องใช้

1.4 พื้นที่สำหรับให้คำปรึกษาและให้บริการยืม-คืนสื่อหรือแจกจ่ายสื่อ จะเป็นพื้นที่สำหรับการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพ และการให้บริการยืม-คืนสื่อหรือแจกจ่ายสื่อ หากหน่วยงานใดมีพื้นที่มากพอ ก็อาจแยกพื้นที่สำหรับให้คำปรึกษาสุขภาพไว้ต่างหากก็ได้ ซึ่งการแยกพื้นที่สำหรับให้คำปรึกษาไว้ต่างหากก็นับว่าเป็นข้อดีอย่างหนึ่งคือ ผู้รับคำปรึกษาอาจต้องการความเป็นส่วนตัว พื้นที่ให้บริการยืม-คืนสื่อหรือแจกจ่ายสื่อ อาจจัดเป็นลักษณะเคาน์เตอร์ และมีคอมพิวเตอร์ที่มีระบบเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตได้ด้วย ไว้สำหรับให้เจ้าหน้าที่สามารถสืบค้นข้อมูลพร้อมที่จะให้คำแนะนำบริการได้ ส่วนพื้นที่ให้คำปรึกษาอาจจะจัดเป็นโต๊ะพร้อมเก้าอี้สำหรับเจ้าหน้าที่และผู้รับคำปรึกษา

2. การจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้สุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ นอกจากการจัดพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นแล้ว การจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งจะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมดังนี้

2.1 พื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้จะต้องมีแสงสว่างเพียงพอ และเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ฯ

2.2 ศูนย์การเรียนรู้ฯ จะต้องมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีหน้าต่างที่สามารถให้ลมพัดผ่านได้ และมีพัดลม หรือเป็นห้องที่ใช้เครื่องปรับอากาศได้ก็ยิ่งดี

2.3 ศูนย์การเรียนรู้ฯ ควรเป็นห้องที่มีเสียงรบกวนน้อยที่สุด เพื่อให้ผู้รับบริการมีสมาธิในการศึกษา หาความรู้เท่าที่ตนเองต้องการ

2.4 พื้นห้องและบริเวณศูนย์การเรียนรู้ฯ จะต้องสะอาด เป็นพื้นที่ปลอดการสูบบุหรี่

ธนพล อเนกสิทธิสิน (2547, น. 124-137) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในโรงพยาบาลสำหรับเด็กเจ็บป่วย ควรประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ ประเภทสื่อการเรียนการสอนในศูนย์การเรียนรู้ และการจัดพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาลสำหรับเด็กเจ็บป่วย สามารถแบ่งออกได้เป็น กิจกรรมกลุ่ม และกิจกรรมรายบุคคล โดยนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้ จะเป็นเด็กที่เข้ารับการรักษาใน โรงพยาบาลซึ่งแพทย์ผู้ดูแลพิจารณาวินิจฉัยให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพของนักเรียน การเลือกกิจกรรมสำหรับศูนย์การเรียนรู้ใน โรงพยาบาลสำหรับเด็กเจ็บป่วย จะต้องพิจารณาปัจจัย คือ ความพร้อมทางสุขภาพร่างกายของเด็ก ความพร้อมทางด้านสภาพจิตใจของเด็ก และจำนวนเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ แต่ละวัน

1.1 ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ ควรมุ่งเน้นให้มีการจัดกิจกรรม ดังนี้

1.1.1 การจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม

1.1.2 การจัดกิจกรรมเป็นรายบุคคล

1.1.3 การสอนเนื้อหาตามช่วงชั้น ของนักเรียน

1.1.4 การสอนเนื้อหาตามระดับความรู้จริง ของนักเรียน

1.1.5 การจัดกิจกรรมเสริมทักษะทางด้านร่างกายของนักเรียน

1.1.6 การจัดกิจกรรมเสริมทักษะทางด้านจิตใจของนักเรียน

1.2 การจัดกิจกรรมกลุ่มในศูนย์การเรียนรู้

การจัดกิจกรรมกลุ่มสำหรับเด็กเจ็บป่วย เป็นทางเลือกในการจัดกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้ ให้กับครูผู้สอน ในกรณีที่มีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้ ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป โดยผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นที่ศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น คือ ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ประเภทของกิจกรรมเสริมทักษะที่เหมาะสม และวิธีการจัดกิจกรรมกลุ่มที่เหมาะสม

1.2.1 ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมกลุ่ม

- 1) การจัดการเรียนการสอนเนื้อหาตามหลักสูตรแก่นักเรียนเป็นกลุ่ม
- 2) การเรียนแบบศูนย์การเรียน (วิธีการสอน) เป็นกลุ่ม
- 3) การสอนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นกลุ่ม
- 4) การเรียนแบบศูนย์การเรียนคอมพิวเตอร์เป็นกลุ่ม

1.2.2 ประเภทของกิจกรรมเสริมทักษะที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมกลุ่ม

ตัดปะ การระบายสีตุ๊กตา งานปั้น งานศิลปะจากเศษวัสดุ เป็นต้น

1) กิจกรรมทางศิลปะต่าง ๆ เช่น การวาดภาพระบายสี การถ่ายภาพ การต่อบล็อก เป็นต้น

2) กิจกรรมการเล่นเป็นกลุ่ม เช่น เกมแข่งขันตอบปัญหา การต่อภาพ การต่อบล็อก เป็นต้น

3) กิจกรรมการเล่นนิทาน การเล่นหุ่นมือ หรือการเล่นบทบาทสมมติ

4) กิจกรรมการดู วีดีโอ วีซีดี หรือดูเป็นกลุ่ม

5) กิจกรรมการสอนงานฝีมือต่าง ๆ เช่น การร้อยลูกปัด การร้อยสร้อยข้อมือ เป็นต้น

6) กิจกรรมดนตรีเป็นกลุ่ม เช่น กิจกรรมเข้าจังหวะ การอ่านโน้ต

ดนตรี การร้องเพลง เป็นต้น

1.2.3 วิธีการจัดกิจกรรมกลุ่มที่เหมาะสม

1) รวมกลุ่มนักเรียนที่ระดับชั้นเท่ากัน จัดกิจกรรมแยกตามระดับชั้น

2) รวมกลุ่มนักเรียนตามความสนใจ จัดกิจกรรมกลุ่มร่วมกันตามความสนใจ

3) รวมกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน จัดกิจกรรม

ร่วมกันทั้งหมดโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

1.3 การจัดกิจกรรมรายบุคคลในศูนย์การเรียน

การจัดกิจกรรมรายบุคคลเป็นกิจกรรมหลักที่ใช้ศูนย์การเรียน ซึ่งครูผู้สอน

จะเป็นผู้จัดกิจกรรมรายบุคคลให้แก่ นักเรียน โดยพิจารณาจากความพร้อมทางด้านร่างกาย ระดับ

ความรู้ความสนใจของนักเรียน และเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมให้นักเรียนแต่ละคน โดยผู้วิจัยได้แบ่ง

ประเด็นที่ศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น คือ ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และ

ประเภทของกิจกรรมเสริมทักษะที่เหมาะสม

1.3.1 ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนรายบุคคลที่เหมาะสม

- 1) การเรียนการสอนตามหลักสูตรเป็นรายบุคคล
- 2) การเรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เป็นรายบุคคล

1.3.2 ประเภทของกิจกรรมเสริมทักษะที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมรายบุคคล

- 1) การจัดกิจกรรมศิลปะรายบุคคล เช่น กิจกรรมวาดภาพระบายสี กิจกรรมภาพตัดปะ กิจกรรมระบายสีตุ๊กตา กิจกรรมงานปั้น งานศิลปะจากเศษวัสดุ เป็นต้น
- 2) การจัดกิจกรรม Free Play ให้นักเรียนเล่นเกมตามความสนใจ
- 3) การจัดกิจกรรมเสริมสมรรถภาพร่างกายเป็นรายบุคคล โดยครูผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมทักษะกล้ามเนื้อต่าง ๆ เช่น กล้ามเนื้อมือ เท้า และการเคลื่อนไหว ตามความสามารถ
- 4) การจัดกิจกรรมฝึกทักษะทางการอ่านและการเขียน เช่น ให้นักเรียนเขียนจดหมายถึงเพื่อน จดบันทึกประจำวัน เขียนเรียงความ การเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจ การจดบันทึกการอ่าน
- 5) การจัดกิจกรรมเล่นเกมคอมพิวเตอร์ เป็นรายบุคคล
- 6) การจัดกิจกรรมดนตรีรายบุคคล เช่น สอนเล่นเครื่องดนตรี การร้องเพลง ความรู้ดนตรีเบื้องต้น การฟังเพลง
- 7) การสอนงานฝีมือต่างๆ เป็นรายบุคคล เช่น การร้อยลูกปัด การร้อยสร้อยข้อมือ เป็นต้น

2. ประเภทของสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นในศูนย์การเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมต่างๆ แก่เด็กซึ่งเป็นผู้พิการ เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านร่างกาย และจิตใจ ทำให้เด็กพิการไม่สามารถเรียนเนื้อหาบทเรียน หรือฝึกทักษะได้อย่างเต็มที่ ฉะนั้นสื่อการเรียนการสอนจึงเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการเรียนรู้ของเด็กพิการ ที่เข้าร่วมกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ การเลือกสื่อการเรียนการสอนสำหรับศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาลสำหรับเด็กพิการ จะต้องพิจารณาปัจจัยดังต่อไปนี้ คือ

(1) ความพร้อมทางสุขภาพร่างกายของเด็ก (2) ความพร้อมทางด้านสภาพจิตใจของเด็ก (3) จำนวนเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ แต่ละวัน

2.1 สื่อการเรียนการสอนประเภทสื่อสิ่งพิมพ์

2.1.1 ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ ที่เหมาะสมในการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม

- 1) แบบเรียนและแบบฝึกหัด

- 2) หนังสือพิมพ์
- 3) การ์ตูน
- 4) นิทาน
- 5) วารสารสำหรับเด็ก
- 6) สารานุกรมสำหรับเด็ก
- 7) หนังสือวรรณกรรม
- 8) สมุดภาพ

2.1.2 วิธีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม

- 1) ครูผู้สอนจัดทำแบบเรียนและแบบฝึกหัดเป็นเอกสารขนาดย่อให้นักเรียนใช้งานได้สะดวก
- 2) ครูผู้สอนใช้สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ การ์ตูน นิทาน วารสาร
 - ประกอบกรเรียนการสอน เพื่อให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 3) ครูผู้สอนจัดเวลาให้นักเรียนได้ศึกษาความรู้ที่สนใจจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น สารานุกรม วารสารสำหรับเด็ก
- 4) ครูผู้สอนให้นักเรียนได้ติดตามข่าวสารที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร
- 5) ครูผู้สอนจัดเวลาให้นักเรียนได้อ่านหนังสือที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น การ์ตูน นิทาน เป็นต้น
- 6) ครูผู้สอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสมุดภาพจากหนังสือพิมพ์ วารสารในหัวข้อต่าง ๆ
- 7) ครูผู้สอนให้นักเรียนได้มีการนำเสนอสิ่งที่ได้จากการอ่านให้กับครูและเพื่อน ฟัง
- 8) ครูผู้สอนควรมีการเล่นนิทาน หรืออ่านเนื้อหาที่เหมาะสมกับเด็กจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ให้นักเรียนฟังแทนการให้นักเรียนอ่านเอง ในกรณีนักเรียนเป็นชั้นเด็กเล็ก
- 9) ครูผู้สอนให้นักเรียนจัดทำบันทึกการอ่านในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้

2.2 สื่อการเรียนการสอนประเภทสื่อคอมพิวเตอร์ เป็นสื่อที่ได้รับความสนใจในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นสื่อที่มีความหลากหลายในการใช้งาน ความ

น่าสนใจ ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กเจ็บป่วย โดยสื่อคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมในการนำมาใช้ในศูนย์การเรียน มี 3 ประเภท คือ

2.2.1 คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

1) ประเภทของ CAI ที่เหมาะสม ในการจัดการเรียนการสอนในศูนย์การเรียน

- (1) CAI ประเภท บทเรียน (Tutorial)
- (2) CAI ประเภท ฝึกทักษะและปฏิบัติ (Drill and Practice)
- (3) CAI ประเภท สถานการณ์จำลอง (Simulation)
- (4) CAI ประเภท การสาธิต (Demonstration)
- (5) CAI ประเภท การแก้ปัญหา (Problem Solving)
- (6) CAI ประเภท เกมทางการศึกษา (Education Game)
- (7) CAI ประเภท การทดสอบ (Testing)
- (8) CAI ประเภท การไต่ถาม (Inquiry)
- (9) CAI ประเภท แบบรวมวิธีต่าง ๆ เข้าด้วย (Combination)

2) วิธีการใช้ CAI ในการจัดการเรียนการสอนในศูนย์การเรียน

- (1) ระยะเวลาการเรียนจาก CAI ที่เหมาะสมในแต่ละรอบ คือ 45 นาที
- (2) หากต้องจัดให้มีการเรียนจาก CAI เป็นกลุ่ม จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มที่เหมาะสมคือ กลุ่มละ 3 คน
- (3) มี CAI หลายรูปแบบ ให้เลือกใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์
- (4) เลือก CAI สำหรับนักเรียน โดยพิจารณาจากอายุของนักเรียน
- (5) เลือก CAI สำหรับนักเรียน โดยพิจารณาจากอาการป่วย
- (6) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือก CAI ตามความสนใจ

2.2.2 เกมคอมพิวเตอร์

1) ประเภทของเกมคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมในการนำมาใช้จัดกิจกรรม

- (1) เกมฝึกทักษะ (Psychomotor Games)
- (2) เกมทีวี ถาม – ตอบ (TV Quiz Games)
- (3) เกมคำศัพท์ (Word Games)
- (4) เกมผจญภัย (Adventure Games)

(5) เกมอาร์เคด (Arcade – Type Games)

(6) เกมกระดาน (Board Games)

(7) เกมการแสดงบทบาท (Role-playing Games)

2) วิธีการนำเกมคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดกิจกรรม มีดังนี้

(1) ระยะเวลาการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมในแต่ละรอบ คือ

45 นาที

(2) หากต้องจัดให้มีการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ เป็นกลุ่ม จำนวน

นักเรียนในแต่ละกลุ่มที่เหมาะสม คือกลุ่มละ 3 คน

(3) ครูผู้สอนให้นักเรียนเล่นเกมคอมพิวเตอร์เพื่อความ

สนุกสนานเพลิดเพลิน หลังจากการเรียนรู้เนื้อหาในบทเรียน

(4) ครูผู้สอนให้นักเรียนเล่นเกมคอมพิวเตอร์เพื่อฝึกทักษะ หรือ

ฝึกเชาว์ปัญญา

(5) ครูผู้สอนใช้การเล่นเกมคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งจูงใจในการเรียน

สำหรับนักเรียน เช่น เพิ่มเวลาการเล่นเกม หากปฏิบัติได้ตามข้อตกลง

(6) ครูผู้สอนให้นักเรียนได้นำเสนอผลการเล่นเกม และครูผู้สอน

สรุปการเล่นเกมนั้นตอนท้ายการนำเสนอ

(7) ครูผู้สอนให้นักเรียนได้เลือก หรือออกแบบการเล่นเกม ตาม

ความต้องการของนักเรียน

2.2.3 โปรแกรมคอมพิวเตอร์

1) ประเภทของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมในการนำมาใช้จัด

กิจกรรม

(1) การสอนโปรแกรมใช้งานพื้นฐาน เช่น MS-Word MS-Power

Point

(2) การใช้โปรแกรมการฝึกทักษะต่างๆ เช่น โปรแกรมฝึกเชาว์

ปัญญา

(3) การใช้โปรแกรมเสริมทักษะต่างๆ เช่น โปรแกรมวาดภาพ

ระบายสี โปรแกรมออกแบบการ์ดเกม เป็นต้น

(4) การสอนวิธีการใช้งาน Internet เช่น การสืบค้นข้อมูล E-mail

2) วิธีการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรม

(1) ครูผู้สอนให้นักเรียนสะสมผลงานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของนักเรียนในระหว่างอยู่ในโรงพยาบาล

(2) ครูผู้สอนให้นักเรียนนำเสนอผลงานจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เรียน เช่น การจัดมุมแสดงผลงาน การนำเสนอต่อกลุ่มเพื่อน ๆ เป็นต้น

(3) ครูผู้สอนคืนผลงานที่ได้จากการเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้แก่นักเรียน

2.3 สื่อการเรียนการสอนประเภทวัสดุและอุปกรณ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.3.1 วัสดุและอุปกรณ์ประเภทวีดิทัศน์ (วิดีโอ วีซีดี หรือดีวีดี)

1) ประเภทเนื้อหาของวีดิทัศน์ที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรม

(1) วีดิทัศน์ ประเภทสารคดี (Documentary)

(2) วีดิทัศน์ ประเภทการ์ตูน (Cartoon)

(3) วีดิทัศน์ ประเภทตลก (Comedy)

(4) วีดิทัศน์ ประเภทเด็ก (Children)

(5) วีดิทัศน์ ประเภทผจญภัย (Adventure)

2) วิธีการใช้วัสดุและอุปกรณ์ประเภทวีดิทัศน์ในการจัดกิจกรรม

(1) ครูผู้สอนให้นักเรียนดูการ์ตูนเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

(2) ครูผู้สอนให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อน และครูผู้สอนในช่วงเริ่มต้นเข้าร่วมกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้

(3) ครูผู้สอนใช้เนื้อหาจากวีดิทัศน์ประกอบการเรียนการสอน

(4) ครูผู้สอนให้นักเรียนดูวีดิทัศน์ประเภทสารคดีเพื่อเสริมความรู้

(5) ครูผู้สอนให้นักเรียนทำกิจกรรมตอนที่ท้ายหลังจากการดูวีดิทัศน์ เช่น ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป

(6) ครูผู้สอนมีการตั้งคำถามประกอบการดูวีดิทัศน์ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการใช้เหตุผล ความคิด คุณธรรม จริยธรรม

2.3.2 วัสดุและอุปกรณ์ประเภทเทปเสียง หรือซีดีเพลง

1) ประเภทของเทปเสียง หรือซีดีเพลงที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรม

(1) เพลงประกอบการศึกษา

(2) เพลงคลาสสิก (สากล) หรือเพลงไทย

(3) เพลงตามสมัยนิยมทั่วไป

2) วิธีการใช้วัสดุและอุปกรณ์ประเภทเทปเสียง หรือซีดีเพลงในการจัดกิจกรรม

(1) ครูผู้สอนมีการใช้เสียงเพลงเบาๆ เพื่อสร้างบรรยากาศในศูนย์การเรียนรู้ ก่อนหรือหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

(2) ครูผู้สอนมีการใช้เพลงประกอบกิจกรรมดนตรี เช่น กิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นออกกำลังเบาๆ การเรียนดนตรีต่างๆ เป็นต้น

(3) ครูผู้สอนมีการใช้เพลงประกอบกิจกรรมศิลปะ เช่น วาดภาพจากเพลง เป็นต้น

2.4 ชุดการสอน ลักษณะของชุดการสอนที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนในศูนย์การเรียนรู้

1) ประเภทของชุดการสอน ที่ควรมีในการจัดการเรียนการสอน

- (1) ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย
- (2) ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม
- (3) ชุดการสอนรายบุคคล

2) วิธีการใช้ชุดการสอนที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน

(1) ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเรียนจากชุดการสอนแต่ละชุด คือชุดละ 20-30 นาที หรือ ชุดละ 30-45 นาที

- (2) มีเนื้อหาที่สมบูรณ์ สามารถเรียนจบในการเรียนครั้งเดียว
- (3) สามารถพกพา เคลื่อนย้ายได้ง่าย
- (4) แข็งแรงทนทาน อยู่ในสภาพดีในการนำไปใช้
- (5) สะอาด ปลอดภัยในการใช้
- (6) ใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อน
- (7) มีตัวอักษร ขนาดใหญ่ อ่านง่าย
- (8) มีสีสันสวยงาม มีความน่าสนใจ น่าใช้
- (9) มีภาพประกอบที่น่าสนใจ

3. การจัดพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้ เป็นการแบ่งการใช้พื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาลสำหรับเด็กเจ็บป่วย ให้เกิดประโยชน์และเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนมากที่สุด โดยผู้วิจัยได้แบ่งพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้ ออกเป็น 3 ส่วน คือ พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรม พื้นที่สำหรับสื่อคอมพิวเตอร์ และพื้นที่สำหรับการจัดมุมความรู้ โดยมีหัวข้อเพิ่มเติมอีก 2

หัวข้อ เพื่อให้สามารถจัดพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น คือการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และการจัดวางผังในศูนย์การเรียนรู้

3.1 การจัดวางผังในศูนย์การเรียนรู้ การจัดวางผังที่เหมาะสมในศูนย์การเรียนรู้ สามารถจัดได้ 3 ลักษณะ คือ

3.1.1 ห้องขนาดใหญ่ (มีพื้นที่มากกว่า 80 ตารางเมตร) จัดโดยกั้นแยกพื้นที่สำหรับคอมพิวเตอร์ออกจากส่วนอื่น จัดพื้นที่อื่นๆ เป็นมุมเฉพาะ

3.1.2 ห้องขนาดกลาง (มีพื้นที่ 60-80 ตารางเมตร) จัดโดยให้พื้นที่กิจกรรมกลุ่ม แยกจากพื้นที่อื่นๆ ด้วยชั้นวางของ หรือฉากกั้น

3.1.3 ห้องขนาดเล็ก (มีพื้นที่ 40-60 ตารางเมตร) จัดโดยแยกคอมพิวเตอร์ ออกและพื้นที่กิจกรรมรายบุคคลอยู่ 2 พัง ให้พื้นที่กิจกรรมกลุ่มอยู่ตรงกลาง

3.2 พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้

3.2.1 องค์ประกอบที่เหมาะสมในการจัดพื้นที่ทำกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้

- 1) กระดานไวท์บอร์ด
- 2) โต๊ะและเก้าอี้
- 3) โทรทัศน์และเครื่องเล่นวิดีโอ วีซีดี หรือดีวีดี
- 4) คอมพิวเตอร์

3.2.2 ลักษณะการจัดพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมที่เหมาะสม

1) จัดเป็นพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมโดยเฉพาะ อยู่มุมหนึ่งหรือด้านหนึ่ง แยกออกจากบริเวณอื่นๆ

2) จัดโต๊ะและเก้าอี้ในพื้นที่สำหรับกิจกรรม ให้สามารถปรับเปลี่ยนเคลื่อนย้ายได้ง่าย

3) จัดโต๊ะและเก้าอี้ให้แยกเป็นชุดๆ สำหรับการจัดกิจกรรมรายบุคคล

4) จัดโต๊ะและเก้าอี้ให้แยกเป็นกลุ่มย่อย สำหรับทั้งการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม และรายบุคคล

5) มีทั้งการจัด โต๊ะและเก้าอี้เป็นกลุ่ม และจัด โต๊ะเก้าอี้ แยกเป็นชุดๆ ในพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรม

3.3 พื้นที่สำหรับสื่อคอมพิวเตอร์ภายในศูนย์การเรียนรู้ ลักษณะการจัดพื้นที่สำหรับสื่อคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสม คือ

3.3.1 จัดเป็นพื้นที่สำหรับการใช้สื่อคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะแยกออกจากบริเวณสำหรับปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ

3.3.2 จัดคอมพิวเตอร์ที่มีทั้งหมดที่มีอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม หรือเป็นแถว

3.4 พื้นที่สำหรับมุมความรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้

3.4.1 การจัดมุมความรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้ ควรมืองค์ประกอบที่เหมาะสม

- 1) ชั้นหนังสือ
- 2) ชั้นวางของ
- 3) โต๊ะและเก้าอี้
- 4) คอมพิวเตอร์
- 5) อินเทอร์เน็ต
- 6) โทรทัศน์ และเครื่องเล่นวีดีโอ/ซีดี

3.4.2 ลักษณะการจัดพื้นที่สำหรับมุมความรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้ที่เหมาะสม

1) จัดมุมความรู้เป็นพื้นที่เฉพาะแยกออกจากพื้นที่สำหรับกิจกรรมอื่น ๆ

2) มีการจัดมุมความรู้เพียงมุมเดียวในศูนย์การเรียนรู้ แต่ให้มีการสลับสับเปลี่ยนเนื้อหาในมุมความรู้เป็นระยะ

3.5 การจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

ลักษณะการจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้ที่เหมาะสม คือ

3.5.1 จัดหาโต๊ะและเก้าอี้ให้มีขนาดเหมาะสมกับนักเรียน ตามระดับอายุ

3.5.2 จัดให้มีส่วนแสดงผลงานของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้

3.5.3 จัดเก็บสื่อการสอนต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบ มีชั้นวางสื่อสำหรับให้บริการ

3.5.4 จัดให้มีกระดานความรู้ ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ

3.5.5 จัดให้มีพื้นที่โล่ง ปูพื้นยาง สำหรับให้เด็กสามารถนั่งเล่นบนพื้นได้

3.5.6 จัดให้มีของเล่นสำหรับเด็ก เช่น ตัวต่อภาพ ตัวต่อบล็อก ตุ๊กตา สำหรับให้นักเรียนได้เล่นในเวลาว่าง

3.5.7 จัดให้มีมุมของเล่นสนาม ที่ปลอดภัย เช่น ม้าโยก จิงช้า บ้าน เป็นต้น สำหรับให้นักเรียนได้เล่นในเวลาว่าง

3.5.8 มีการแสดงสถิติจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการในแต่ละระยะ

3.5.9 มีการใช้มากขึ้น เช่น ฉากกั้นห้อง ฉากกั้นโต๊ะคอมพิวเตอร์ ฉากกั้น

ควรเป็นฉากเดี่ยว ที่ทุกคนสามารถมองเห็นกันได้อย่างทั่วถึง

3. โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

3.1 ความหมายโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (สำนักบริหารการสาธารณสุข, 2556, น. 2) ได้กล่าวไว้ว่า โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เป็นโรคที่สามารถป้องกันได้หรือโรควิถีชีวิต 5 โรค ได้แก่ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ หลอดเลือดสมอง และมะเร็ง

กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หรือ NCDs (Non-Communicable Diseases) เป็นชื่อเรียกกลุ่มโรคที่ไม่ได้มีสาเหตุมาจากการติดเชื้อ ไม่ได้เกิดจากเชื้อโรค ไม่สามารถติดต่อได้ผ่านการสัมผัส คลุกคลี หรือ ติดต่อกันผ่านตัวนำโรค (พาหะ) หรือสารคัดหลั่งต่างๆ หากแต่เกิดจากปัจจัยต่างๆ ภายในร่างกาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลจากไลฟ์สไตล์ วิธีการใช้ชีวิต ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงอย่างเหล้า บุหรี่ ขาดการออกกำลังกาย อาหารหวาน มัน เค็มจัด และมีความเครียด

โดยสรุป โรคไม่ติดต่อเรื้อรังเป็นโรคที่สามารถป้องกันได้ และไม่สามารถติดต่อได้ผ่านการสัมผัส คลุกคลี หรือ ติดต่อกันผ่านตัวนำโรค (พาหะ) หรือสารคัดหลั่งต่างๆ หากแต่เกิดจากปัจจัยต่างๆ ภายในร่างกาย และวิธีการใช้ชีวิต ที่มีพฤติกรรมเสี่ยง

3.2 สาเหตุและปัจจัยของการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

นักเวชศาสตร์ป้องกัน และสถาบันวิจัยได้กล่าวถึงสาเหตุและปัจจัยของการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังไว้ดังนี้

มยุรี หอมสนิท (ม.ป.ป., ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเกิดได้จากหลายสาเหตุ แต่สาเหตุที่สำคัญและก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพในคนส่วนใหญ่ คือ เกิดจากการใช้ชีวิตอย่างไม่เหมาะสม ทั้งในการบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย ร่วมกับความเสื่อมของร่างกายตามอายุ ซึ่งทำให้เกิดโรคเรื้อรังเช่น โรคเบาหวาน โรคไขมันในเลือดสูง โรคความดันโลหิตสูง กระดูกพรุน มะเร็ง โรคเหล่านี้อาจนำไปสู่โรคที่รุนแรงยิ่งขึ้น เช่น โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคไตเรื้อรัง และโรคสมองเสื่อมจากสาเหตุต่างๆ ทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตแย่ลง มีความพิการ หรือแม้แต่เป็นสาเหตุของการเสียชีวิต

สถาบันวิจัยและประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์ (2557, น. 7) ได้แบ่งปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เป็น 2 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ (non-modifiable risk factors) เช่น อายุ เพศ และพันธุกรรม
2. ปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงได้ (modifiable risk factors) เช่น การสูบบุหรี่ การรับประทานอาหารที่ไม่เหมาะสม การขาดการออกกำลังกาย และการดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ ทำให้เกิดภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วน ความดันโลหิตสูง น้ำตาลในเลือดสูง และภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ ซึ่งนำไปสู่การเกิดโรคต่างๆ

3.3 รูปแบบการดูแลโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

สถาบันวิจัยและประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์ (2557, น. 17 – 19) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันหลายประเทศ มีการนำรูปแบบการดูแลโรคเรื้อรัง (Chronic care model: CCM) ไปใช้ เป็นต้นแบบในการดูแลผู้ป่วย ซึ่งรูปแบบดังกล่าว อาศัยการถ่ายทอดทฤษฎีหรือแนวคิดบนพื้นฐานของการปฏิบัติและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีองค์ประกอบทั้งสิ้น 6 องค์ประกอบ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 องค์ประกอบในระบบการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง

องค์ประกอบ	รายละเอียด
1. นโยบายและทรัพยากรของชุมชน (Community resources and policy)	หน่วยบริการสุขภาพจะต้องมีการประสานงานเพื่อเชื่อมโยงชุมชนและ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ตระหนักและสนับสนุนทรัพยากร เพื่อพัฒนาการดูแลสุขภาพผู้ป่วยโรคเรื้อรัง
2. หน่วยงานบริการสุขภาพ (health Systems organization of health care)	ระบบสุขภาพที่สนับสนุนจากผู้บริหาร โดยผู้บริหารมีการกำหนดนโยบาย และสนับสนุนให้สถานบริการทุกระดับ ให้ความสำคัญในการพัฒนา ระบบบริการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อรัง โดยมีโครงสร้างการเบิกจ่าย หรือ ตอบแทนการดูแลรักษาพยาบาลที่ครอบคลุมต่อผู้ป่วยโรคเรื้อรัง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	รายละเอียด
3. การสนับสนุนการจัดการตนเอง (Self- management support)	การสนับสนุนให้ผู้ป่วยและครอบครัว มีความมั่นใจในการจัดการดูแล ความเจ็บป่วย จัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือวิธีที่ใช้ในการดูแลตนเอง สามารถประเมินปัญหา อุปสรรคและความสำเร็จในการดูแลตนเองเป็น ระยะเวลาอย่างสม่ำเสมอ
4. การออกแบบระบบการให้บริการ (Delivery system design)	ระบบบริการที่เชื่อมโยงตลอดกระบวนการดูแลผู้ป่วย มีการปรับระบบ บริการ ที่สามารถเชื่อมโยงกันในสถานบริการทุกระดับอย่างมีคุณภาพ มีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อการวางแผนดูแลผู้ป่วยระยะยาว รวมทั้ง ระบบการดูแลภาวะเฉียบพลัน
5. การสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision support)	มีแนวทางเวชปฏิบัติที่มีหลักฐานอ้างอิงเชิงประจักษ์ เป็นแนวทางในการ ดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อรังสำหรับสถานบริการทุกระดับ รวมทั้ง การจัดให้มีระบบให้คำปรึกษาเมื่อมีความพร้อมเพียงพอ
6. ระบบสารสนเทศทางคลินิก (Clinical Information system)	มีระบบสารสนเทศทางคลินิก ที่ช่วยสนับสนุนและส่งผ่านข้อมูลถึงกัน เพื่อการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อรังให้เป็นไปตามแนวทาง

ที่มา: สถาบันวิจัยและประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์ (2557)

นอกจากการจัดการโรคซึ่งมี 6 องค์ประกอบดังกล่าว บางประเทศริเริ่มพัฒนารูปแบบที่มีความเฉพาะเจาะจงต่อผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง หรือเน้นที่องค์ประกอบของระบบบริการบางส่วน เพื่อที่จะพัฒนาผลลัพธ์ให้ดีขึ้น รูปแบบดังกล่าวได้แก่

1. การบูรณาการการดูแลรักษา (Integrated care) การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ให้บริการ และ องค์กรต่างๆ ในการให้บริการดูแลรักษาแก่ผู้ป่วย ถ่ายทอดข้อมูลแลกเปลี่ยนเพิ่มเติม ตัวอย่าง เช่น การบูรณาการ หน่วยบริการปฐมภูมิ ทติยภูมิ ทีมสหสาขาวิชาชีพ คลินิกเฉพาะ พยาบาลเวชปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. การวางแผนการดูแลรักษาโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based care pathways) ให้แนวทางที่มีรายละเอียดการให้บริการในแต่ละระดับ บริการเฉพาะหรือยาที่ผู้ป่วยควรได้รับ จากหลักฐาน เชิงประจักษ์

3. การจัดการผู้ป่วยรายกรณี (Case management) สำหรับผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูงที่จะต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น ผู้ป่วยที่ต้องนอนโรงพยาบาล ควรมีการวางแผนการดูแลผู้ป่วยบนพื้นฐานความต้องการ และความจำเป็นของผู้ป่วย การติดตามผล และการติดต่อครอบครัวของผู้ป่วย

4. การรวบรวมข้อมูลและการติดตาม (Data collection and monitoring) การรวบรวมข้อมูล ทำให้สามารถติดตามผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อการนอน โรงพยาบาลหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนได้

5. การดูแลตนเองของผู้ป่วย (Patients self-care) กลยุทธ์ที่มีการให้ผู้ป่วยเข้ามามีบทบาทในการ ดูแลตนเอง เช่น การให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การจัดการเรื่องความรู้ของตนเอง การติดตามอาการด้วย ตนเอง เป็นต้น

สำหรับโรงพยาบาลต่างๆ ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข ได้ริเริ่มให้มีการจัดการโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ทั้งนี้หลายแห่งมีการจัดตั้งคลินิกโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และคลินิกเบาหวาน สำหรับกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง โดยส่วนใหญ่มีการนำองค์ประกอบด้านต่างๆ ของ CCM เป็นแนวทางการพัฒนา ในปี พ.ศ. 2556 มีการพัฒนา คลินิก NCD ให้มีคุณภาพ โดยประยุกต์การจัดการโรคเรื้อรัง (integrated chronic care model) และยึดผู้ป่วย เป็นศูนย์กลาง โดยมีกระบวนการในการทำงาน ได้แก่ การให้การวินิจฉัยและลงทะเบียน ประเมินระยะของโรค ความเสี่ยง โอกาสเสี่ยง และปัจจัยกำหนดของผู้รับบริการ บริการป้องกันควบคุมโรค และการดูแลรักษาที่สอดคล้องกับระยะของโรค โดยทีมสหวิชาชีพ มีผู้ประสานงานโรคเรื้อรัง (NCDs case manager/coordinator) ในการบริหารจัดการดูแลในภาพรวม มีการเชื่อมโยง มุ่งเน้นคุณภาพผลลัพธ์โดยผู้มารับบริการทั้งกลุ่มโรค และกลุ่มเสี่ยงสูงเป็นศูนย์กลาง และมีทีมสหวิชาชีพร่วมวางแผน เพื่อการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านสุขภาพทางกาย จิต และสังคม มีเครือข่ายการดูแลรักษาโรคเรื้อรังของสถานบริการและเชื่อมโยงถึงชุมชน มีระบบส่งต่อทั้งไปและกลับที่ทำให้ผู้รับบริการเข้าถึงบริการได้ง่าย และได้รับการดูแลที่ต่อเนื่อง ด้านบุคลากร มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรซึ่งรับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยการปรับบทบาทใหม่ จัดหลักสูตรการอบรมผู้จัดการรายกรณี (case manager) ซึ่งเป็นหลักสูตรพยาบาลเฉพาะทางโรคเรื้อรัง 4 เดือน เน้นการจัดการและการดูแลผู้ป่วย และผู้จัดการระบบ (system manager) เป็นหลักสูตรสำหรับ ผู้รับผิดชอบงาน NCD ของจังหวัด เน้นในเรื่องการบริหารจัดการระบบ ระบาดวิทยา และเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจุบันโรงพยาบาล

ต่างๆ มีการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพขององค์ประกอบต่างๆ ในการจัดการโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยเฉพาะระบบสนับสนุนการจัดการตนเองของผู้ป่วย และระบบข้อมูลสารสนเทศทางคลินิก อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานในภาพรวมของประเทศมีความหลากหลาย โรงพยาบาลแต่ละแห่งได้มีการพัฒนา และดำเนินกิจกรรมที่แตกต่างกัน และขาดระบบการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาองค์ประกอบด้านต่างๆ ของรูปแบบการจัดการโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในประเทศไทย ได้แก่

1. การสนับสนุนการจัดการตนเอง (Self- management support) โรงพยาบาลต่างๆ มีการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการจัดการตนเองของผู้ป่วย ซึ่งมีความหลากหลาย ตัวอย่าง เช่น โครงการพัฒนาคลินิก DPAC (Diet and Physical Activity Clinic) มีการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแก่ผู้ป่วยเบาหวาน/ความดันโลหิตสูง การออกกำลังกาย การรับประทานอาหารที่เหมาะสม โครงการดูแลเท้าในผู้ป่วยเบาหวาน โครงการตรวจวัดระดับความดันโลหิตด้วย ตนเอง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ยังขาดการติดตามประเมินผลในระยะยาว โดยเฉพาะความยั่งยืนของ รูปแบบการจัดการตนเองที่นำมาใช้

2. ระบบสารสนเทศทางคลินิก (Clinical Information system) การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศทางคลินิก มีความสำคัญในการสนับสนุนแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ ให้สามารถดูแลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ปัจจุบันรัฐบาลสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ หรือ datacenter ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด ประกอบด้วยข้อมูลระบบทะเบียนฐานข้อมูลโรค (disease registry) โดยเฉพาะทะเบียนโรคเรื้อรัง ระบบการแลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูลการแพทย์ของผู้ป่วย ระหว่างสถานบริการได้ในทุกระดับ ซึ่งจังหวัดได้รับข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากโรงพยาบาลต่างๆ ในจังหวัด มาเก็บไว้ในระดับจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสามารถส่งข้อมูลให้ส่วนกลาง และนำข้อมูลมาประมวลผลเป็นภาพ รวมสุขภาพของประชากรในพื้นที่ เพื่อใช้ในการวางแผนและการจัดการด้านสุขภาพ อย่างไรก็ตามยังมีปัญหา ในเรื่องของความครบถ้วนของข้อมูลที่ส่งมายังส่วนกลาง และระบบยังไม่ครอบคลุมทุกจังหวัด นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาระบบลงทะเบียนของประชากรในเขตพื้นที่ โดยเฉพาะโรคเบาหวานและ ความดันโลหิตสูง มีการแยกประชากรเป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มป่วย และกลุ่มป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อน เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการ

3. การสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision support) มีการพัฒนาแนวทางปฏิบัติสำหรับดูแลรักษาผู้ป่วยในระดับจังหวัดและโรงพยาบาล ซึ่งสอดคล้อง กับแนวทางปฏิบัติของประเทศ โดยเฉพาะโรคเบาหวาน ส่วนใหญ่ยังอยู่ในรูปแบบเอกสาร ทั้งนี้ข้อมูลผู้ป่วย ในฐานข้อมูล

อิเล็กทรอนิกส์ ยังขาดการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะระบบการวิเคราะห์และประเมินผล

4. นโยบายและทรัพยากรของชุมชน (Community resources and policy) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหลายแห่งให้ความสำคัญกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง มีการจัดทำยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยลดปัญหาและส่งเสริมสุขภาพประชาชนในพื้นที่ ตัวอย่างโครงการที่เชื่อมโยงกับชุมชน เช่น หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ศูนย์เรียนรู้องค์กรต้นแบบไร้พุง ตำบลจัดการสุขภาพ สถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย ใจเป็นสุข เป็นต้น และยังมีกรรมกรค์ผ่านสื่อต่างๆ ในท้องถิ่น เพื่อให้ประชากรเกิดความตระหนัก ในเรื่องโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

5. หน่วยงานบริการสุขภาพ (Health systems organization of healthcare) เนื่องจากปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เป็นปัญหาที่สำคัญ และมีนโยบายระดับประเทศในการจัดการ แก้ไขปัญหาดังกล่าว มีการติดตามการดำเนินงานของจังหวัดต่างๆ ตามแผนการตรวจราชการและนิเทศงานของ หน่วยงานส่วนกลาง จังหวัดต่างๆ รับนโยบายและมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง แม้ผู้บริหารจะเห็นความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงาน ยังพบปัญหาที่สำคัญ คือการสนับสนุนในเรื่องกำลัง คน และงบประมาณ โดยเฉพาะระบบตอบแทนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรทางการแพทย์ในการทำงาน ซึ่งมีความแตกต่างจากต่างประเทศอย่างชัดเจน การทบทวนวรรณกรรม สถานการณ์ปัจจุบันและรูปแบบการบริการด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

6. การออกแบบระบบการให้บริการ (Delivery system design) ปัจจุบันระบบการให้บริการผู้ป่วย แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

6.1 ระดับปฐมภูมิ ปัจจุบันพบว่า มีนโยบายและการดำเนินการในการประเมินและจำแนกประชากร กลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงครอบคลุม มีการดำเนินการส่งเสริมสุขภาพและเน้นการลดปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่มีการดำเนินการในรูปแบบของกิจกรรมหรือโครงการ ซึ่งยังขาดความต่อเนื่อง และขาดการติดตามประเมินผล

6.2 ระดับทุติยภูมิ มีเป้าหมายในการค้นหาภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยและป้องกันชะลอระยะ การดำเนินโรค การดำเนินงานในปัจจุบัน ยังยึดหลักในการตั้งรับ ให้การรักษาโดยการให้ยาเป็นหลัก กิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการตนเองยังมีน้อย มีความหลากหลาย และขาดระบบการประเมินผล

6.3 ระดับตติยภูมิ ให้การบริการผู้ป่วยที่มีภาวะซับซ้อน ป้องกันความพิการจากโรค อย่างไรก็ตาม ยังขาดความเชื่อมโยงของระบบส่งต่อ แนวทางปฏิบัติในเรื่องของการรับ/ส่งต่อ และการเชื่อมต่อข้อมูลของผู้ป่วย ยังไม่ชัดเจน กิจกรรมที่เน้นในเรื่องของระบบสนับสนุนการจัดการตนเองยังมีน้อย (สถาบันวิจัยและประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์, 2557, น. 28 – 30)

โดยสรุป ประเทศไทยมีความพยายามที่จะมีการจัดการเรื่องโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยยังมุ่งเน้นการรักษาเป็นส่วนใหญ่ และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ถึงแม้ในระบบปฐมภูมิมีการดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพและเน้นการลดปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่มีการดำเนินการซึ่งยังขาดความต่อเนื่อง และขาดการติดตามประเมินผล ส่วนระดับทุติยภูมิและระดับตติยภูมิที่เป็นโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการตนเองยังมีน้อย จึงมีความจำเป็นที่กระทรวงสาธารณสุขจะต้องเร่งรัดดำเนินการในการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้ผู้ป่วยสามารถจัดการตนเองได้ ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

4. โรงพยาบาลระดับจังหวัด

4.1 ความหมายโรงพยาบาลระดับจังหวัด

โรงพยาบาลระดับจังหวัด หมายถึง โรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) ที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

โรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) เป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มักจะเป็นศูนย์กลางให้จังหวัด ซึ่งมีขีดความสามารถระดับตติยภูมิ (Tertiary Care) ที่สามารถรองรับผู้ป่วยที่ต้องการการรักษาที่ยุ่ยากซับซ้อนระดับเชี่ยวชาญและเทคโนโลยีขั้นสูงและมีราคาแพง (Advance & sophisticate technology) โดยมีแพทย์ specialist ทั้งสาขาหลัก สาขารอง และสาขาย่อยทุกสาขาคตามความจำเป็น เป็นศูนย์เชี่ยวชาญใน ๔ สาขาหลัก สามารถรองรับผู้ป่วยส่งต่อภายในเครือข่ายบริการระดับจังหวัด อย่างน้อย ๑ แห่ง/จังหวัด ทั้งนี้โรงพยาบาลบางแห่งอาจจัดการศึกษาด้านแพทยศาสตรศึกษา โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ มีจำนวนเตียงมากกว่า 500 เตียง ในประเทศไทยมีอยู่ 25 แห่ง

โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) เป็นโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัดทั่วไปหรือโรงพยาบาลประจำอำเภอขนาดใหญ่ที่มีขีดความสามารถระดับทุติยภูมิ (Secondary Care) รองรับผู้ป่วยที่ต้องการการรักษาที่ยุ่ยาก ซับซ้อนระดับเชี่ยวชาญเฉพาะ จึงประกอบด้วยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทั้งสาขาหลัก สาขารอง ครบทุกสาขา และสาขาย่อยบางสาขา มีจำนวนเตียง 120 - 500 เตียง ดังนั้นในทุกจังหวัด จะมีโรงพยาบาลทั่วไปอย่างน้อย 1 แห่งในจังหวัด แต่ในบางจังหวัด อาจมีเป็นโรงพยาบาลศูนย์เลยก็ได้ เช่นจังหวัดพิษณุโลกไม่มีโรงพยาบาลทั่วไป แต่มีโรงพยาบาลศูนย์เลย และในบางจังหวัดอาจมีโรงพยาบาลทั่วไปมากกว่า 1 แห่งก็ได้ ขึ้นอยู่กับอาณาเขต และจำนวนประชากร เช่น จังหวัดสุโขทัย มีโรงพยาบาลสุโขทัย และ

โรงพยาบาลศรีสังวร เป็นโรงพยาบาลทั่วไป ในประเทศไทยมีอยู่ 71 แห่ง (ศูนย์มาตรฐานรหัสและข้อมูลสุขภาพแห่งชาติ, ม.ป.ป., ออนไลน์ ; เพียรใจ เพ็องงาม, 2538, น. 22-23)

4.2 โครงสร้างของโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2555) ได้กำหนดโครงสร้างโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป ออกเป็น 6 กลุ่มภารกิจ ดังนี้

4.2.1 กลุ่มภารกิจด้านอำนวยการ ประกอบด้วย 4 ฝ่าย 1 กลุ่มงาน ดังนี้

- 1) กลุ่มงานบริหารทั่วไป
- 2) กลุ่มงานทรัพยากรบุคคล
- 3) กลุ่มงานการเงิน
- 4) กลุ่มงานบัญชี
- 5) กลุ่มงานพัสดุและบำรุงรักษา
- 6) กลุ่มงานนโยบายและแผนงาน

4.2.2 กลุ่มภารกิจด้านบริการปฐมภูมิ ประกอบด้วย 5 กลุ่มงาน ดังนี้

- 1) กลุ่มงานผู้ป่วยนอก
- 2) กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- 3) กลุ่มเวชกรรมสังคม
- 4) กลุ่มงานสุขศึกษา
- 5) กลุ่มงานอาชีวอนามัย

4.2.3 กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาระบบบริการและสนับสนุนบริการสุขภาพ

- 1) กลุ่มงานยุทธศาสตร์บริการและสารสนเทศทางการแพทย์
- 2) กลุ่มงานสวัสดิการสังคมและประกันสุขภาพ
- 3) กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรบุคคลและคุณภาพ

4.2.4 กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล

- 1) กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
- 2) กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยนอก
- 3) กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยหนัก
- 4) กลุ่มงานพยาบาลผู้คลอด
- 5) กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยห้องผ่าตัด
- 6) กลุ่มงานพยาบาลวิสัญญี
- 7) กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยอายุรกรรม

- 8) กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม
- 9) กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยสูติ-นรีเวช
- 10) กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยจิตเวช
- 11) กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยกุมารเวชกรรม
- 12) กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์
- 13) กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยโสต ศอ นาสิก จักษุ
- 14) กลุ่มงานพยาบาลด้านการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ
- 15) กลุ่มงานพยาบาลตรวจรักษาพิเศษ

4.2.5 กลุ่มภารกิจด้านผลิตบุคลากรทางการแพทย์

1) ศูนย์แพทยศาสตรชั้นคลินิก (เฉพาะโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป
ที่มีการสอนนักศึกษาชั้นคลินิกของตนเอง

2) กลุ่มงานฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ (เฉพาะโรงพยาบาลที่
เป็นสถาบันสมทบกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ในการสอนนักศึกษาแพทย์

4.2.6 กลุ่มภารกิจด้านบริการทุติยภูมิและตติยภูมิ

- 1) กลุ่มงานเวชศาสตร์ฉุกเฉินและนิติเวช
- 2) กลุ่มงานสูติ-นรีเวช
- 3) กลุ่มงานรังสีวิทยา
- 4) กลุ่มงานอายุรกรรม
- 5) กลุ่มงานจักษุวิทยา
- 6) กลุ่มงานวิสัญญี
- 7) กลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก
- 8) กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์
- 9) กลุ่มงานศัลยกรรม
- 10) กลุ่มงานโสต ศอ นาสิก
- 11) กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู
- 12) กลุ่มงานศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์
- 13) กลุ่มงานโภชนศาสตร์
- 14) กลุ่มงานจิตเวช
- 15) กลุ่มงานทันตกรรม
- 16) กลุ่มงานกุมารเวชกรรม

17) กลุ่มงานพยาธิวิทยา

18) กลุ่มงานเภสัชกรรม

5. เทคนิคการสนทนากลุ่ม

5.1 แนวคิดของการสนทนากลุ่ม

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความนึกคิด จิตใจ และพฤติกรรมของมนุษย์ ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า คำถาม ถามถึงความรู้สึก การตัดสินใจ การให้เหตุผล แรงจูงใจ ความประทับใจ หรือสถานการณ์ต่างๆที่มีความเป็นอิสระในการ แสดงความคิดเห็นการกำหนดเวลาของการสนทนาสถานที่และบรรยากาศของการสนทนาก็สร้าง ขึ้นมาให้เป็นกันเองที่สุด

5.2 ความหมายของการสนทนากลุ่ม

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2549) ได้ให้ความหมายของการสนทนากลุ่มว่า เป็นการสัมภาษณ์ในอีกรูปแบบหนึ่งที่รวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลใน ประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นใน การสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการ สนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนาในแต่ละกลุ่มประมาณ 6-10 คน ซึ่ง เลือกรมาจากประชากรเป้าหมายที่กำหนดเอาไว้

วานิช มาลัยและอรสา ปานขาว (2548) ได้ให้ความหมายของ การสนทนากลุ่มว่า เป็นรูปแบบการสัมภาษณ์ชนิดหนึ่งที่ใช้สำหรับผู้ที่ถูกสัมภาษณ์กลุ่มเล็กๆ มักใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ในกรณีที่ต้องการได้ข้อมูลจากการพิจารณาจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาผู้ที่นำมาใช้ในการทำ สนทนากลุ่มจะเป็นบุคคลที่ผู้ศึกษาคาดว่าจะเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการ ศึกษาได้เป็นอย่างดี

5.3 จุดมุ่งหมายของการศึกษาที่เลือกใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม

เบญญา ยอดดำเนิน และคณะ (2548) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการศึกษาที่นิยม เลือกใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มจุดมุ่งหมายในการใช้การจัด มีดังต่อไปนี้

1. ใช้ในการสร้างสมมติฐานใหม่ๆ (General Hypotheses)
2. ใช้ในการสำรวจความคิดเห็น ทศนคติ และคุณลักษณะต่างๆ ของประชากร

(Exploring Opinions , Attitudes , and Attributes)

3. ใช้ในการทดสอบแนวความคิดในเรื่องที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นมาใหม่
(Testing New Product Ideas)

4. ใช้ในการประเมินผลทางด้านธุรกิจ (Evaluating Commercials)

5. ใช้ในการกำหนดคำถาม และเพื่อทดลองใช้แบบสอบถาม (Identifying and Prototyping Questionnaire Items)

6. ใช้การสนทนากลุ่มเพื่อเป็นการค้นหาคำตอบที่ยังคลุมเครือหรือไม่แน่ชัดของการวิจัยสำรวจ ซึ่งเรียกว่าเป็นการใช้สนทนากลุ่มเพื่อช่วยเสริมงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กรแก้ว จันทภาษา (2550) กล่าวว่า การสนทนากลุ่มเหมาะสำหรับการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายหลากหลาย เช่น การค้นหาประเด็นของเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ยังไม่มีความรู้มาก่อน (Exploratory) การหาข้ออธิบายสำหรับปรากฏการณ์บางอย่าง (Explanatory) หรือ การประเมินสถานการณ์ (Assessment)

วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และ โยธิน แสงวงดี (2536) กล่าวว่า การจัดสนทนากลุ่มมักใช้ในการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในลักษณะต่อไปนี้

1. ใช้ในการศึกษาความคิดเห็น ทศนคติ ความรู้สึก การรับรู้ ความเชื่อ และพฤติกรรม
2. ใช้ในการกำหนดสมมติฐานใหม่ๆ
3. ใช้ในการกำหนดคำถามต่างๆที่ใช้ในแบบสอบถาม
4. ใช้ค้นหาคำตอบที่ยังคลุมเครือ หรือยังไม่แน่ชัดของการวิจัยแบบสำรวจ เพื่อช่วยให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. ใช้ในการประเมินผลทางด้านธุรกิจ

5.4 ทีมงานในการจัดสนทนากลุ่ม

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2549) และ กรแก้ว จันทภาษา (2550) ได้กล่าวว่าทีมงานในการจัดสนทนากลุ่ม ควรประกอบไปด้วย ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ผู้จดบันทึก (Note taker) และผู้ช่วยทั่วไป (Assistant) ซึ่งมีหน้าที่แตกต่างกันออกไปดังต่อไปนี้

1. ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) มีหน้าที่ต้องสร้างบรรยากาศในการสนทนาให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน ไม่ควรซักถามรายบุคคล ควบคุมเกมได้เป็นอย่างดีให้เกิดความเป็นกันเองมากที่สุด มีความสามารถในการซักถาม Moderator จะต้องไม่แสดงความคิดเห็นของตนเอง ไม่ข่มความคิดผู้อื่น ควรจะปล่อยให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ อิสระเสรี และเป็นธรรมชาติมากที่สุด สร้างบรรยากาศให้คนที่ไม่ค่อยพูดให้แสดงความคิดเห็นออกมาให้ได้ และ Moderator ที่ดีจะต้องสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

2. ผู้จดบันทึก (Note taker) จะต้องอยู่ร่วมตลอดเวลาและควรทำหน้าที่ในการจดบันทึกเพียงอย่างเดียวไม่ควรร่วมสนทนาด้วย เพราะจะทำให้การจดบันทึกข้อมูลไม่ครบถ้วน และจะต้องเป็นผู้ถอดเทปด้วยตนเองเพื่อความเข้าใจในสิ่งที่ได้บันทึกและเนื้อหาสาระในเทปที่ตรงกัน

3. ผู้ช่วยทั่วไป (Assistant) มีหน้าที่คอยควบคุมเครื่องบันทึกเสียงและเปลี่ยนเทปขณะที่กำลังดำเนินการสนทนา และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ดำเนินการสนทนาและผู้จดบันทึก เพื่อให้แต่ละคนทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่

5.5 ขั้นตอนการจัดการสนทนากลุ่ม

เบญญา ยอดคำเนิน และคณะ (2548) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการสนทนากลุ่มไว้ดังนี้

1. เลือกบุคคลที่จะเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ประมาณ 6 - 12 คน ถ้าหากเกิน 12 คนแล้วผู้เข้าร่วมสนทนาทุกคนก็จะไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง และเป็นการยุ่งยากสำหรับผู้ดำเนินการสนทนาในการที่จะชักนำให้กลุ่มนั้นหันเหเข้าสู่ประเด็นที่ต้องการ

2. เมื่อได้บุคคลที่เข้าข่ายแล้วคณะผู้วิจัย (ผู้ดำเนินการวิจัย ผู้จดบันทึก ผู้ช่วย) จะเป็นผู้พาผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาพร้อมกัน ณ สถานที่ที่จัดเตรียมไว้ให้มีการสนทนากลุ่ม

3. ผู้ดำเนินการสนทนาแนะนำคณะผู้วิจัยอีกครั้ง และบอกจุดมุ่งหมายในการสนทนาด้วย พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นกันเอง โดยเชิญให้รับประทานของขบเคี้ยวและเครื่องดื่ม และขอความยินยอมจากผู้เข้าร่วมสนทนาในการขอทำการบันทึกเสียงการสนทนา และควรชี้แจงให้ทราบจุดมุ่งหมายในการบันทึกเสียงและการจดบันทึก

4. เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาซักถามคณะผู้วิจัยก่อนเพื่อสร้างความไว้วางใจ

5. เริ่มการสนทนาโดยยึดแนวทางการสนทนาที่มีอยู่เป็นหลัก แต่ดูความเหมาะสมสามารถยืดหยุ่นได้แล้วแต่สถานการณ์กลุ่มพาไป อย่างไรก็ตามต้องคำนึงถึงความครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ ผู้ดำเนินการสนทนาควรประมาณระยะเวลาที่จะใช้ในแต่ละประเด็นเอาไว้ด้วย เพื่อให้ไม่เสียเวลามากเกินไปกับบางหัวข้อ แต่ทั้งนี้ผู้ดำเนินการสนทนาจะต้องไม่ทำให้ผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนามีความรู้สึกว่าถูกตัดบท

6. เมื่อแน่ใจว่าได้เนื้อหาตามที่ต้องการในแนวทางของการสนทนาแล้ว จบการสนทนาด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาซักถามข้อข้องใจ เพื่อเป็นการตอบข้อสงสัยในเรื่องที่สนทนาทั้งหมด

7. แจกของสมนาคุณเพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณต่อผู้เข้าร่วมสนทนา

กรแก้ว จันทภาษา (2550) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการสนทนากลุ่ม ไว้ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้ให้ข้อมูล
2. ตัดสินใจว่าจะทำกี่กลุ่ม
3. วางแผนเรื่องระยะเวลาและตารางเวลา
4. ออกแบบแนวคำถาม ควรเรียงคำถามจากคำถามที่เป็นเรื่องทั่วๆ ไป เบาๆ ง่าย

ต่อการเข้าใจ และสร้างบรรยากาศให้คุ้นเคยกันระหว่างนักวิจัยกับผู้เข้าร่วมสนทนาแล้วจึงวกเข้าสู่คำถามหลัก หรือคำถามหลักของประเด็นที่ทำการศึกษาแล้วจึงจบลงด้วยคำถามเบาๆ อีกครั้งหนึ่ง เพื่อผ่อนคลายบรรยากาศในวงสนทนาและสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในช่วงท้ายอาจเติมคำถามเสริมเข้าไปแต่ต้องเป็นคำถามสั้นๆ อาจเป็นคำถามที่ไม่ได้เตรียมมาก่อน แต่เป็นคำถามที่ปรากฏขึ้นระหว่างการสนทนา

5. ทดสอบแนวคำถามที่สร้างขึ้น
6. ทำความเข้าใจกับผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) และผู้จดบันทึก (Notetaker)
7. คัดเลือกผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนา
8. การจัดการเพื่อเตรียมการทำสนทนากลุ่ม เป็นการเตรียมสถานที่ กำหนดวัน เวลา และจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็น เช่น เครื่องบันทึกเทป ม้วนเทป ถ่าน สมุด ดินสอ เครื่องดื่ม อาหารว่าง เป็นต้น

9. จัดกลุ่มสนทนา
10. ประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล
11. ถอดเทปออกมาเป็นบทสนทนา ควรถอดเทปออกมาอย่างละเอียดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและต้องไม่ใส่ความคิดของตนเองที่ถือเป็นข้อสรุปลงไปด้วย วิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เนื้อหา ถ้าจะให้ดีควรทำการวิเคราะห์ร่วมกันหลายๆคนเพื่อเป็นการอภิปรายร่วมกัน ถ้ามีความเห็นไม่ตรงกันควรกลับไปฟังรายละเอียดจากเทปใหม่ แล้วกลับมาอภิปรายด้วยกันอีก

12. การเขียนรายงานการวิจัยควรเริ่มต้น โดยการเขียนเค้าโครงเรื่องก่อน แล้วเขียนผลการศึกษาแยกตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาและหัวข้อของแนวคำถาม โดยพรรณนาในเชิงอธิบาย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2549) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดสนทนากลุ่มไว้ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้ให้ข้อมูล

3. ตัดสินใจว่าจะทำกี่กลุ่ม
4. วางแผนเรื่องระยะเวลาและตารางเวลา
5. ออกแบบแนวคำถาม ควรเรียงคำถามจากคำถามที่เป็นเรื่องทั่วไป เบบๆ

ง่ายต่อการเข้าใจ และสร้างบรรยากาศให้คุ้นเคยกันระหว่างนักวิจัยกับผู้เข้าร่วมสนทนาแล้วจึงวกเข้าสู่คำถามหลัก หรือคำถามหลักของประเด็นที่ทำการศึกษาแล้วจึงจบลงด้วยคำถามเบบบๆ อีกครั้งหนึ่ง เพื่อผ่อนคลายบรรยากาศในวงสนทนาและสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในช่วงท้ายอาจเติมคำถามเสริมเข้าไปแต่ต้องเป็นคำถาม สั้นๆ อาจเป็นคำถามที่ไม่ได้เตรียมมาก่อน แต่เป็นคำถามที่ปรากฏขึ้นระหว่างการสนทนา

6. ทดสอบแนวคำถามที่สร้างขึ้น
7. ทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ผู้จัดบันทึก (Note taker) และผู้ช่วยทั่วไป (Assistant)
8. คัดเลือกผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนา
9. การจัดการเพื่อเตรียมการทำสนทนากลุ่ม เป็นการเตรียมสถานที่ กำหนดวัน เวลา และจัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น เครื่องบันทึกเทป ม้วนเทป ถ่าน สมุด ดินสอ เครื่องดื่ม อาหารว่าง เป็นต้น
10. จัดกลุ่มสนทนา
11. ประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล ในการถอดเทปออกมาเป็นบทสนทนา ควรถอดเทปออกมาอย่างละเอียดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและต้องไม่ใส่ความคิดของตนเองที่ถือเป็นข้อสรุปลงไปด้วย ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เนื้อหา ถ้าจะให้ดีควรทำการวิเคราะห์ร่วมกันหลาย ๆ คนเพื่อเป็นการอภิปรายร่วมกัน ถ้ามีความเห็นไม่ตรงกันควรกลับไปฟังรายละเอียดจากเทปใหม่ แล้วกลับมาอภิปรายด้วยกันอีก
12. การเขียนรายงานการวิจัยควรเริ่มต้น โดยการเขียนเค้าโครงเรื่องก่อน แล้วเขียนผลการศึกษาแยกตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาและหัวข้อของแนวคำถามโดยพรรณนาในเชิงอธิบายแนวทางการใช้การสนทนากลุ่ม องค์ประกอบในการจัดสนทนากลุ่ม (Components of Conducting Focus Group Session) และขั้นตอนในการจัดสนทนา

5.6 ข้อดีของการสนทนากลุ่ม

วิทธี สัทธิตไทรย์ และ โยธิน แสงวงคี (2536) ได้กล่าวถึงข้อดีของการสนทนากลุ่มไว้ว่า

1. เป็นวิธีการที่ผู้เก็บข้อมูลเป็นผู้ได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี

2. เป็นการเผชิญหน้ากันในลักษณะกลุ่มมากกว่าการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว ทำให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถมีปฏิริยาโต้ตอบกันได้

3. บรรยากาศของการคุยกันเป็นกลุ่มจะช่วยลดความกลัวที่จะแสดงความคิดเห็นส่วนตัว

กรแก้ว จันทภาษา (2550) ได้กล่าวถึงข้อดีของการสนทนากลุ่มไว้ว่า

1. เป็นวิธีการที่มีโครงสร้างที่ยืดหยุ่น และใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้หลายแบบ นักวิจัยสามารถเลือกใช้ได้ตามต้องการ สามารถใช้เสริมกับการวิจัยแบบอื่นก็ได้

2. ข้อมูลที่ได้ผ่านการถกเถียงโต้ตอบกันเองของกลุ่มสนทนา ทำให้มั่นใจในความถูกต้องแม่นยำ มีความน่าเชื่อถือ และมีความหลากหลายของข้อมูล

3. ข้อมูลการสนทนากลุ่มแต่ละครั้งทำให้ได้ประเด็นคำถามใหม่ๆ หรือสมมติฐานใหม่ๆ เพื่อการค้นคว้าศึกษาต่อ

4. ปฏิริยาของผู้ร่วมวงสนทนาต่อประเด็นที่สนทนา และต่อกันและกัน ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมและคุณค่าต่างๆ ของสังคมของผู้เข้าร่วมวงสนทนาที่มาจากวัฒนธรรมเดียวกัน

5. บรรยากาศเป็นกันเอง การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ช่วยทำให้การสนทนาของกลุ่มเป็นไปอย่าง มีชีวิตชีวา ไม่ตึงเครียด

6. ผู้วิจัยสามารถดำเนินการสนทนาตามไปด้วย คอยควบคุมเกมและสร้างบรรยากาศให้ราบรื่นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2549) ได้กล่าวถึงข้อดีของการสนทนากลุ่มไว้ ดังนี้

1. ผู้เก็บข้อมูล เป็นผู้ได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี

2. เป็นการนั่งสนทนาระหว่างนักวิจัยกับผู้รู้ผู้ให้ข้อมูลหลายคนที่เป็นกลุ่ม จึงก่อให้เกิดการเสวนากันในเรื่องที่สนใจ ไม่มีการปิดบัง คำตอบที่ได้จากการถกประเด็นซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นการถกกรองซึ่งแนวความคิดและเหตุผล โดยไม่มีการตีประเด็นปัญหาผิดไปเป็นอย่างอื่น

3. การสนทนากลุ่ม เป็นการสร้างบรรยากาศเสวนาให้เป็นการเองระหว่างผู้นำการสนทนาของกลุ่มกับสมาชิกกลุ่มสนทนาหลาย ๆ คนพร้อมกัน จึงลดภาวะการฉีกใจออกไปทำให้สมาชิกกลุ่มกล้าคุยกล้าแสดงความคิดเห็น

4. การใช้วิธีการสนทนากลุ่ม ได้ข้อมูลละเอียดและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้สำเร็จหรือได้ดียิ่งขึ้น

5. คำตอบจากการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นคำตอบเชิงเหตุผลคล้าย ๆ กับการรวบรวมข้อมูลแบบคุณภาพ
6. ประหยัดเวลาและงบประมาณของนักวิจัยในการศึกษา
7. ทำให้ได้รายละเอียด สามารถตอบคำถามประเภททำไมและอย่างไรได้อย่างแตกฉาน ลึกซึ้งและในประเด็นหรือเรื่องที่ไม่ได้คิดหรือเตรียมไว้ก่อนก็ได้
8. เป็นการเผชิญหน้ากันในลักษณะกลุ่มมากกว่าการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว ทำให้มีปฏิริยาโต้ตอบกันได้
9. การสนทนากลุ่มจะช่วยบ่งชี้อิทธิพลของวัฒนธรรมและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคมนั้นได้ เนื่องจากสมาชิกของกลุ่มมาจากวัฒนธรรมเดียวกัน
10. สภาพของการสนทนากลุ่ม ช่วยให้เกิดและได้ข้อมูลที่เป็นจริงช่วยให้เก็บข้อมูลจากตัวอย่างจำนวนหลายคนได้ในระยะเวลาสั้น และสามารถเสนอผลการศึกษาได้ในเวลาอันจำกัด

5.7 ข้อจำกัดของการสนทนากลุ่ม

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2549) ได้กล่าวถึง ข้อจำกัดของการสนทนากลุ่มว่า ถ้าผู้ดำเนินในการสนทนาคุ่มเกมไม่ได้ การสนทนากลุ่มจะไม่ราบรื่น อาจเกิดการผูกขาดการสนทนา ถ้าในการสนทนากลุ่ม มีผู้ร่วมสนทนาเพียงไม่กี่คนที่แสดงความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลา จะทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นเพียงความคิดเห็นของคนส่วนน้อยเท่านั้น และพฤติกรรมบางอย่างซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ยอมรับในชุมชนอาจไม่ได้รับการเปิดเผยในกลุ่มสนทนา

วีรสิทธิ์ ทวีไตรย์ และ โยธิน แสงวงศ์ (2536) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของการสนทนากลุ่มไว้ ดังนี้

1. ถ้าการกำหนดประเด็นต่าง ๆ ยังคลุมเครือไม่ชัดเจน ก็ยากต่อการกำหนดตัวแปรหรือปัจจัยและการสร้างแนวคำถาม
2. การสร้างแนวคำถาม จะต้องเรียบเรียงแนวคำถามให้ดีไม่วกวน โดยอาจจะเรียงลำดับตามประเภทของประเด็นตามความยากง่ายหรือตามลำดับความตรงไปตรงมาและซับซ้อนของเหตุผลดังนั้นควรจะต้องมีการทดสอบ (Pretest)
3. การคัดเลือกสมาชิกผู้เข้าร่วมวงสนทนา จะต้องได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยต้องมีลักษณะต่างๆ ที่เหมือนกัน (Homogeneous) ไม่ข้ามซึ่งกันและกัน
4. คำตอบในวงสนทนาบางคำตอบ อาจจะไม่ได้อาจการสนทนากลุ่ม
5. เหตุการณ์หรือพฤติกรรมหรือคำตอบในบางประเด็นคำถามที่สมาชิกกลุ่มคิดว่า

เป็นประเด็นธรรมดาและเคยชินอยู่แล้ว บางทีสมาชิกกลุ่มนี้ก็ไม่ถึงดื่มหยิบยกมาตอบ ทำให้ไม่ได้คำตอบในเรื่องคำถามในประเด็นดังกล่าว

6. การสนทนากลุ่มจะให้ผลดีมากในการศึกษาหลาย ๆ เรื่องแต่ไม่ใช่ทุกเรื่อง
7. ภาษาในการพูดคุยนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก ควรจะพูดภาษาท้องถิ่นของสมาชิกในกลุ่มสนทนาหรือในพื้นที่ที่ทำการศึกษา
8. เทปบันทึกข้อมูล ถ้าไม่พร้อมหรือสภาพไม่เหมาะแก่การบันทึก ถ้าใช้ในการบันทึกข้อมูลแล้วเสีย บันทึกไม่ติดจะทำให้เสียข้อมูลไปเลย
9. ถ้าพิธีกรไม่ได้รับการฝึกฝนให้เป็นผู้ดำเนินการสนทนาที่ดี เตรียมตัวไม่พร้อมก็จะทำให้วงสนทนาดำเนินไปได้ไม่ราบรื่น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีดังนี้

เพ็ญใจ เพ็ญงาม (2538) ได้ศึกษาแบบจำลองอุทยานการศึกษาสำหรับมารดาในโรงพยาบาลประจำจังหวัด โดยการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ศึกษาฐานสอบถามความคิดเห็น และความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้บริการ จำนวน 35 คน และมารดาผู้มารับบริการ จำนวน 25 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ สอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 22 คน และสร้างเป็นแบบจำลองอุทยานการศึกษาสำหรับมารดาในโรงพยาบาลประจำจังหวัดแล้วนำแบบจำลองไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและรับรองสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์และมัชฌิมเลขคณิต ผลการวิจัย พบว่า อุทยานการศึกษาสำหรับมารดาในโรงพยาบาลประจำ จังหวัด ประกอบด้วย (1) สถานที่เป็นส่วนเฉพาะและกว้างขวางพอที่จะจัดแบ่งส่วนในการให้บริการ (2) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์วิชาการ แหล่งข้อมูลข่าวสารสำหรับมารดาและประชาชน ผู้สนใจไปใช้บริการของคำปรึกษาแนะนำ ด้านสุขภาพอนามัย และการปฏิบัติตัวของมารดา (3) ขอบข่ายภารกิจครอบคลุมการบริหาร การบริการ และวิชาการ (4) การบริหารจัดการองค์กร เป็นหน่วยงานระดับฝ่าย จัดแบ่งงานเป็น 3 งาน คือ งานธุรการ งานผลิตและบริการสื่อ งานบริการความรู้ด้านสุขภาพอนามัยแก่มารดา (5) มีรูปแบบและกระบวนการศึกษาอบรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

สายพิน ศิริโสภางษ์ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้รับบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้

ในการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการ 207 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และใช้เทคนิคเดลฟาย สอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านศูนย์การเรียนรู้ 24 คน ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์การเรียนรู้ดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ ส่วนโครงสร้างแบ่งงานออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริการโครงสร้างการจัดบริการ ประกอบด้วย (1) ศูนย์อำนวยการและประสานวิชาการ (2) ศูนย์ความรู้ด้านสุขภาพกาย (3) ศูนย์ความรู้ด้านสุขภาพจิต (4) ศูนย์ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และ (5) ศูนย์ความรู้ด้านสังคม ส่วนกิจกรรมบริการของศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วย (1) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (2) บริการความรู้และให้คำปรึกษา (3) บริการยืมและคืนเอกสารวิชาการ และ (4) บริการยืมและคืนสื่อ

ธนพล อเนกสิทธิสิน (2547) ได้ศึกษารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาลสำหรับเด็กเจ็บป่วย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสอบถามเดลฟาย จำนวน 3 รอบ พบว่า รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) การจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงความพร้อมและจำนวนเด็ก จัดกิจกรรมตามเนื้อหาช่วงชั้นและระดับความรู้ของเด็ก มีกิจกรรมเสริมทักษะด้านร่างกายและจิตใจ (2) กิจกรรมกลุ่ม ควรจัดแบบศูนย์การเรียนรู้และสอนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ กิจกรรมเสริมประกอบด้วย กิจกรรมศิลปะ เล่นเกม เล่นนิทาน ดูวิดีโอ งานฝีมือและกิจกรรมดนตรี ถ้านักเรียนแตกต่างกันให้จัดแบบร่วมมือ (3) กิจกรรมรายบุคคล เน้นการเรียนรู้จากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กิจกรรมเสริมประกอบด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมเล่นเกมตามความสนใจ กิจกรรมเสริมร่างกาย (4) ประเภทสื่อ : สื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย แบบเรียนและแบบฝึกหัด หนังสือพิมพ์ การ์ตูน นิทานวารสารสำหรับเด็ก วิธีการใช้ให้ครูจัดทำเป็นเอกสารขนาดย่อ สื่อคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมคือ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เกมคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิธีเล่นคอมพิวเตอร์ 45 นาที โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ควรมี เช่น MS-WORD โปรแกรมฝึกหัดแก้ปัญหาคณิตศาสตร์และอุปกรณ์ควรมีวิธีทัศน์ประเภทสารคดี การ์ตูน ตลก เด็ก และผจญภัย เทปเสียง ซีดีเพลง และ (5) การจัดพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ ต้องจัดวางผังตามขนาดของห้อง จัดพื้นที่สำหรับกิจกรรม โต๊ะ เก้าอี้ ต้องเคลื่อนย้ายได้ง่าย จัดพื้นที่สำหรับรายบุคคลแยกเป็นชุด ๆ แยกพื้นที่สำหรับสื่อคอมพิวเตอร์และพื้นที่มุมความรู้

รัชนิวรรณ ตั้งภักดี (2552) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ระบบศูนย์การเรียนรู้สุขภาพสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ (1) ศึกษาแบบศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาลระดับจังหวัด ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (2) สร้างต้นแบบโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (3) ทดลองใช้ระบบศูนย์การเรียนรู้สุขภาพของโรงพยาบาล 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลตรัง โรงพยาบาลมหาสารคาม และโรงพยาบาลอุทัยธานี

ติดตามผลการใช้ต้นแบบระบบด้วยเทคนิคการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และศึกษาผลการใช้ต้นแบบระบบด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (4) รับรองและนำเสนอระบบศูนย์การเรียนรู้สุขภาพสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มตัวแทนคณะทำงานศูนย์การเรียนรู้สุขภาพจากโรงพยาบาลระดับจังหวัด 5 แห่ง จำนวน 19 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ระบบศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วย 4 ระบบหลัก และ 6 ระบบย่อย คือ (1) ระบบจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัด (2) ระบบวางแผนการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัด (3) ระบบดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัด และ (4) ระบบประเมินผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ชัยวัฒน์ ทับเที่ยง (2553) ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพเคลื่อนที่จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้สุขภาพเคลื่อนที่ของบุคลากรสาธารณสุขและผู้ที่เกี่ยวข้องทางสาธารณสุข และประชาชนผู้รับบริการในสถานพยาบาลภาครัฐ (2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้สุขภาพเคลื่อนที่ (3) เพื่อรับรองต้นแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพเคลื่อนที่จังหวัดตรังโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการศูนย์การเรียนรู้สุขภาพเคลื่อนที่มากที่สุด โดยช่วงเวลาที่สะดวกในการใช้บริการ คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ นอกเวลาราชการ ระยะเวลาที่ใช้ไปใช้บริการแต่ละครั้งไม่เกิน 1 ชั่วโมง สถานที่ตั้งที่เหมาะสม คือ สถานีอนามัย (2) ความคิดเห็นของรูปแบบแบบจำลองจากผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ 10 ประเด็น ดังนี้ นโยบายและเป้าหมาย บทบาทและหน้าที่ การจัดรูปแบบการให้บริการ การจัดรูปแบบการนำเสนอ การจัดเนื้อหาของสื่อ การดำเนินงานของศูนย์ พื้นที่ต่างๆ ภายในศูนย์ สถานที่ตั้งของศูนย์ การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์ (3) รูปแบบแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้เคลื่อนที่จังหวัดตรังผ่านการรับรองในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.59 สมควรนำไปประยุกต์ปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การจัดศูนย์การเรียนรู้จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ (1) โครงสร้างพื้นฐานของศูนย์การเรียนรู้ (2) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (3) การจัดโครงสร้างองค์กร (4) การบริหาร วิชาการ และการบริการของศูนย์การเรียนรู้ (5) การจัดรูปแบบการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ (6) สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในศูนย์การเรียนรู้ และ (7) การประเมินผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยครอบคลุม (1) การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูล ขอนำเสนอรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ประชากรสำหรับการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ด้วยแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารของโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 96 คน ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับจังหวัด และผู้รับบริการตีผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลระดับจังหวัด

กลุ่มที่ 2 ประชากรสำหรับการสำรวจความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหารของโรงพยาบาลระดับจังหวัด ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับจังหวัด และผู้รับบริการในตีผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลระดับจังหวัด

กลุ่มที่ 3 ประชากรสำหรับการรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ และด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

- 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีคุณสมบัติดังนี้
 - (1) วุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่า

- (2) ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญจาก
กระทรวงสาธารณสุข
- (3) มีประสบการณ์การทำงานด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มาไม่น้อย
กว่า 10 ปี
- 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ มีคุณสมบัติดังนี้
- (1) วุฒิกการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่า
- (2) ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญจาก
กระทรวงสาธารณสุข
- (3) มีประสบการณ์การทำงานด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ มาไม่น้อย
กว่า 10 ปี
- 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ มีคุณสมบัติดังนี้
- (1) วุฒิกการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
- (2) เป็นผู้รับผิดชอบงานศูนย์การเรียนรู้สุขภาพมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 96 แห่ง ดังนี้

- 1) ผู้บริหารของโรงพยาบาลระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการจำนวน 96 แห่ง ๆ ละ 1 คน รวมเป็น 96 คน
- 2) ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้ปฏิบัติที่รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง งานสุขศึกษาหรืองานศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 96 แห่ง ๆ ละ 5 คน รวมเป็น 480 คน
- 3) ผู้รับบริการตีผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลระดับจังหวัด แผนกอายุรกรรม ทั้งผู้ป่วย ญาติ และประชาชนทั่วไป ที่มารับบริการเนื่องจากไม่ทราบขนาดของประชากรดังกล่าวได้ แต่ต้องการให้ตัวอย่างที่รวบรวมสามารถเป็นตัวแทนประชากรได้ในระดับหนึ่ง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเทคนิคโดยสุ่มแบบไม่ทราบความน่าจะเป็น (Non - Probability Technique) ด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แบบบังเอิญ (Accidental Sampling Technique) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆกัน และกระจายตัวเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนประชากรของผู้รับบริการที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 อ้างใน จักรกฤษณ์ สาราญาใจ , 2544) จำนวน 96 แห่ง ๆ ละ 10 คน รวมเป็น 960 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

โดยการสุ่มโรงพยาบาลระดับจังหวัดแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) แยกเป็น 4 ภาคแล้วใช้วิธีการจับฉลากภาคละ 1 แห่ง คือ ภาคเหนือ โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงพยาบาลมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ภาคกลาง โรงพยาบาลสระบุรี จังหวัดสระบุรี ภาคใต้ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1) ผู้บริหารของโรงพยาบาลระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการจำนวน 4 แห่ง ๆ ละ 1 คน รวมเป็น 4 คน

2) ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้ปฏิบัติที่รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง งานสุขศึกษาหรืองานศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 4 แห่ง ๆ ละ 5 คน รวมเป็น 20 คน

3) ผู้รับบริการที่ผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลระดับจังหวัด แผนกอายุรกรรม ทั้งผู้ป่วย ญาติ และประชาชนทั่วไปที่มารับบริการ โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญที่ผู้รับบริการให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 แห่ง ๆ ละ 10 คน รวมเป็น 40 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยผู้วิจัยเสนอรายชื่อให้คณะกรรมการกลุ่มผลิตและบริหารชุดวิทยานิพนธ์เป็นผู้พิจารณาคัดเลือก จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 4 คน ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 4 คน และด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ จำนวน 4 คน และคณะกรรมการกลุ่มผลิตและบริหารชุดวิทยานิพนธ์ได้คัดเลือกจำนวน 12 คน ตามที่ผู้วิจัยเสนอ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 7 ชุด ได้แก่

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้ปฏิบัติงาน

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้รับบริการ

2.4 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ
โรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร

2.5 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ
โรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้ปฏิบัติงาน

2.6 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ
โรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้รับบริการ

2.7 แบบรับรองต้นแบบชิ้นงาน คือ แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อ
เรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้
จากเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว ได้แก่ ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543) สายพิณ ศิริ
โสภางษ์ (2547) ชัยวัฒน์ ทับเที่ยง (2553) หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นประเด็นและ
คำถามการวิจัย

2.1.2 ประมวลข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น
และความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร
ผู้ปฏิบัติงาน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด ได้แบบสอบถาม
จำนวน 3 ชุด ดังนี้

1) แบบสอบถามของผู้บริหาร โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น
แบบสอบถามเลือกตอบ มีข้อความ จำนวน 4 ข้อ และเติมข้อความ 1 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ
โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

(1) ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่
ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5
ระดับ

ตารางที่ 3.1 เปรียบเทียบข้อคำถามความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรค
ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน
และผู้รับบริการ

ข้อคำถาม	ผู้บริหาร	ผู้ปฏิบัติงาน	ผู้รับบริการ
1. ความคิดเห็นและความต้องการต่อการมีศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (จำนวน 2 ข้อ)	✓	✓	✓
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (จำนวน 4 ข้อ)	✓	✓	
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (จำนวน 4 ข้อ)	✓	✓	
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (จำนวน 5 ข้อ)	✓	✓	
5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปณิธานหรือพันธกิจของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (จำนวน 7 ข้อ)	✓	✓	
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด แบ่งเป็น 6.1) เป้าหมายเชิงปริมาณ (จำนวน 5 ข้อ) 6.2) เป้าหมายเชิงคุณภาพ (จำนวน 4 ข้อ)	✓	✓	
7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (จำนวน 4 ข้อ)	✓	✓	

(2) ความต้องการองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด เนื้อหาสาระความรู้ วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ ประเภทสื่อที่ใช้บริการ ฐานข้อมูลสารสนเทศ รูปแบบการจัดสถานที่ สภาพแวดล้อม การจัดการบริการในศูนย์การเรียนรู้ และการประเมินผลของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตารางที่ 3.2 เปรียบเทียบข้อคำถามความต้องการองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ

ข้อคำถาม	ผู้บริหาร	ผู้ปฏิบัติงาน	ผู้รับบริการ
1. ด้านเนื้อหาความรู้ แบ่งเป็น 5 ด้าน			
1.1) ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน (จำนวน 7 ข้อ)	✓	✓	✓
1.2) ความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง (จำนวน 7 ข้อ)	✓	✓	✓
1.3) ความรู้เกี่ยวกับโรคหัวใจ (จำนวน 7 ข้อ)	✓	✓	✓
1.4) ความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง (จำนวน 7 ข้อ)	✓	✓	✓
1.5) ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ (จำนวน 4 ข้อ)	✓	✓	✓
2. วิธีการถ่ายทอดความรู้			
2.1) วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า (จำนวน 1 ข้อ)	✓		
2.2) วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า (จำนวน 17 ข้อ)		✓	✓
2.3) วิธีการให้ความรู้แบบเผชิญหน้า (จำนวน 1 ข้อ)	✓		
2.4) วิธีการให้ความรู้แบบเผชิญหน้า			
2.4.1) ความเหมาะสมของการให้ความรู้กับผู้รับบริการ (จำนวน 2 ข้อ)		✓	✓
2.4.2) ความเหมาะสมของวิธีการให้ความรู้ (จำนวน 7 ข้อ)		✓	✓
2.5) วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้าและแบบเผชิญหน้า (จำนวน 1 ข้อ)	✓		
2.6) วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้าและแบบเผชิญหน้า (จำนวน 4 ข้อ)	✓	✓	✓

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ผู้บริหาร	ผู้ปฏิบัติงาน	ผู้รับบริการ
3. สื่อที่ให้บริการ			
3.1) สื่อบุคคล (จำนวน 8 ข้อ)	✓	✓	✓
3.2) สื่อสิ่งพิมพ์ (จำนวน 6 ข้อ)	✓	✓	✓
3.3) สื่อโสตทัศน (จำนวน 12 ข้อ)	✓	✓	✓
3.4) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (จำนวน 4 ข้อ)	✓	✓	✓
3.5) สื่อวิธีการและกิจกรรม (จำนวน 1 ข้อ)	✓		
3.6) ชุดการสอน (จำนวน 3 ข้อ)		✓	
3.7) เครื่องมือ/อุปกรณ์สื่อโสตทัศน (จำนวน 12 ข้อ)		✓	
4. ความเหมาะสมของฐานข้อมูลสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน (จำนวน 4 ข้อ)	✓	✓	
5. รูปแบบการจัดสถานที่ แบ่งเป็น 5 ด้าน			
5.1) ลักษณะสถานที่ของศูนย์การเรียนรู้ (จำนวน 6 ข้อ)	✓	✓	✓
5.2) รูปแบบและลักษณะของอาคาร (จำนวน 4 ข้อ)	✓	✓	✓
5.3) การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร (จำนวน 4 ข้อ)	✓	✓	✓
5.4) การจัดแบ่งห้องเพื่อใช้สอยภายในอาคารของศูนย์การเรียนรู้ (จำนวน 11 ข้อ)	✓	✓	✓
5.5) การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร (จำนวน 8 ข้อ)	✓	✓	✓
6. การจัดบริการในศูนย์การเรียนรู้ แบ่งเป็น 7 ด้าน			
6.1) กำหนดวันให้บริการ (จำนวน 4 ข้อ)	✓	✓	✓
6.2) กำหนดเวลาให้บริการ (จำนวน 5 ข้อ)	✓	✓	✓
6.3) ด้านผู้รับบริการ (จำนวน 7 ข้อ)	✓	✓	✓
6.4) ด้านบุคลากรของศูนย์ แบ่งเป็น 3 ด้าน			
6.4.1) หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ (จำนวน 5 ข้อ)	✓	✓	
6.4.2) บุคลากรมีลักษณะหมุนเวียน (จำนวน 16 ข้อ)	✓	✓	
6.4.3) อัตรากำลังของบุคลากรประจำ (จำนวน 5 ข้อ)	✓	✓	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ผู้บริหาร	ผู้ปฏิบัติงาน	ผู้รับบริการ
6.5) ด้านการดำเนินงานกิจกรรมการให้บริการแบ่งเป็น 3 ด้าน			
6.5.1) รูปแบบการดำเนินงาน (จำนวน 5 ข้อ)	✓	✓	
6.5.2) หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ (จำนวน 7 ข้อ)	✓	✓	
6.5.3) คณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้ (จำนวน 8 ข้อ)	✓	✓	
6.6) กิจกรรมการให้บริการ (จำนวน 6 ข้อ)	✓	✓	✓
6.7) ขั้นตอนการรับบริการ แบ่งเป็น 2 ด้าน			
6.7.1) การขึ้นทะเบียนของผู้รับบริการ (จำนวน 3 ข้อ)	✓	✓	✓
6.7.2) ค่าใช้จ่าย (จำนวน 3 ข้อ)	✓	✓	✓
7. การประเมินผล (จำนวน 3 ข้อ)	✓	✓	

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

2.1.3 นำแบบสอบถาม ชุดที่ 1 - 3 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเนื้อหา และภาษา พิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้วิจัยไปศึกษาและหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม และได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้วิจัยแก้ไขแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแบบองค์รวม จากนั้นนำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุง

2.1.4 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ชุดที่ 1 - 3 เกี่ยวกับเนื้อหาของแบบสอบถามให้มีความครอบคลุมด้านเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อแบบองค์รวม ทั้งด้านออกกำลังกาย อาหาร และอารมณ์ และปรับปรุงความถูกต้องของภาษาที่ใช้เพื่อให้มีการสื่อความหมายชัดเจน

2.1.5 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาคุณภาพและให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ด้านเนื้อหาและภาษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารชุดวิทยานิพนธ์แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มี 3 ท่าน ได้แก่ (1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา 1 ท่าน โดยมีคุณสมบัติการศึกษาระดับ

ปริญญาเอก ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา (2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา 1 ท่าน โดยมีคุณสมบัติอาจารย์มหาวิทยาลัย ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา (3) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ 1 ท่าน โดยมีคุณสมบัติวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยด้านสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ (รายนามผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก ก หน้า 233)

ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาในแบบสอบถาม (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาแก้ไขข้อคำถามและความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้ ความชัดเจนของข้อคำถาม และเพิ่มเติมในส่วนแบบสอบถามผู้รับบริการในส่วนของข้อมูลทั่วไปว่า ผู้รับบริการเข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาลในฐานะอะไรแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

2.1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้เพื่อทดสอบความตรงของข้อคำถามในแบบสอบถามให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) กับตัวแทนกลุ่มตัวอย่างชุดที่ 1-3 สำหรับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ จำนวน 48 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม โดยการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันหรือใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการทดลองใช้ในโรงพยาบาลระดับจังหวัด 3 แห่งในโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป (ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง) ดังนี้ วันที่ 17 – 18 มกราคม 2555 ณ โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี วันที่ 19 – 20 มกราคม 2555 ณ โรงพยาบาลบาราศนราคร จังหวัดนนทบุรี วันที่ 24 – 25 มกราคม 2555 ณ โรงพยาบาลโรคทรวงอก จังหวัดนนทบุรี แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbachs' alpha coefficient) ที่ยอมรับได้ในระดับต่ำสุดคือ 0.7 (Nachmias, C. F. & Nachmias, D.) จากการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด พบว่ามีค่ามากกว่า 0.7 แสดงว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2.1.7 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขจนเป็นฉบับจริงที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ชุดได้แก่ (1) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร (2) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้ปฏิบัติงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (3) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้รับบริการ

2.1.8 นำแบบสอบถามไปใช้จริงกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในโรงพยาบาลระดับจังหวัด

2.2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้จากเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว คือ รัชนิวรรณ ตั้งภักดี (2552) หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นประเด็นและคำถามการวิจัย

2.2.2 ประมวลข้อมูลที่นำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดในรายละเอียดเชิงลึกบางประเด็นที่ไม่สามารถใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลได้ ได้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ชุด ดังนี้ (1) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้บริหาร (2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้ปฏิบัติงาน (3) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้รับบริการ

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 - 3 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเนื้อหา และภาษา พิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้วิจัยแก้ไขเพิ่มในการสัมภาษณ์ในทุกกลุ่มว่า มีความคาดหวังต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังอย่างไร ในส่วนกลุ่มผู้บริหารให้เพิ่มเติมข้อสัมภาษณ์ในประเด็นของนโยบาย โครงสร้าง องค์กรกำลัง และทรัพยากร

2.2.4 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 - 3 ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาได้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร มีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- 1) ความสำเร็จและความยั่งยืนของการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 2) บทบาทหน้าที่ของส่วนกลางต่อการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 3) ความคาดหวังที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 4) ประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้ปฏิบัติงาน มีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- 1) ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 2) การบริหารศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 3) การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังด้านวิชาการและกระบวนการถ่ายทอดความรู้
- 4) การจัดให้บริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 5) ความช่วยเหลือที่ต้องการจากส่วนกลาง
- 6) ความคาดหวังที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 7) ประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้รับบริการ มีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- 1) การจัดให้บริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 2) วิธีการถ่ายทอดความรู้ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 4) ลักษณะของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 5) ความคาดหวังที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 6) ประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

2.2.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริงกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในโรงพยาบาล

ระดับจังหวัด

2.3 แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.3.1 ศึกษา เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการสอบถามและสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

2.3.2 ร่างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วยส่วนต่างๆ คือ (1) รายละเอียดของแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (2) โครงสร้างอัตรากำลังของแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้

โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด และ (3) องค์ประกอบของแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

2.3.3 แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 4 คน ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 4 คน และด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ จำนวน 4 คน รวมเป็น 12 คน เพื่อตรวจสอบรับรองแบบจำลอง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลุ่มผลิตและบริหารชุดวิทยานิพนธ์ (รายนามผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก ก หน้า 234)

2.3.4 ตรวจสอบรับรองต้นแบบแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ และด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ ด้วยเทคนิควิธีการสนทนากลุ่ม

2.3.5 ปรับปรุงแก้ไขต้นแบบแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.4 เครื่องมือทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารงาน ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือราชการ ให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลระดับจังหวัด เพื่อขออนุญาตศึกษาวิจัยในพื้นที่และขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในโรงพยาบาลทั้ง 96 แห่ง โดยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2554 - กุมภาพันธ์ 2555 ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปถึงโรงพยาบาลระดับจังหวัด และได้แบบสอบถามกลับคืนมา ดังนี้

1) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร 96 ฉบับ ได้รับคืน 60 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 62.50

2) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้ปฏิบัติงาน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 480 ฉบับ ได้รับคืน 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.92

3) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้รับบริการ 960 ฉบับ ได้รับคืน 671 ฉบับ

คิดเป็นร้อยละ 69.90 ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม 2554 ถึงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2555 รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 56 วัน

3.1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือราชการให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลระดับจังหวัด เพื่อขอ อนุญาตสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลทั้ง 4 แห่ง คือ (1) โรงพยาบาลพระพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก (2) โรงพยาบาลมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม (3) โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี และโรงพยาบาลสระบุรี จังหวัดสระบุรี โดย ดำเนินการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของของผู้บริหาร แห่งละ 1 คน สัมภาษณ์ความคิดเห็นและความ ต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของของ ผู้ปฏิบัติงาน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง แห่งละ 5 คน สัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับ ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของของผู้รับบริการ แห่งละ 10 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ในช่วงวัน ดังนี้

วันที่ 20 – 21 กุมภาพันธ์ 2555 ณ โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

วันที่ 23 – 24 กุมภาพันธ์ 2555 ณ โรงพยาบาลมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

วันที่ 29 กุมภาพันธ์ – 1 มีนาคม 2559 ณ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วันที่ 5 – 6 มีนาคม 2559 ณ โรงพยาบาลสระบุรี จังหวัดสระบุรี

3.2 การรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาล ระดับจังหวัด โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.2.1 ขั้นตอนเตรียมการสนทนากลุ่ม

- 1) กำหนดทีมงานในการจัดการสนทนากลุ่ม
- 2) วางแผนเรื่องระยะเวลาและตารางเวลาการสนทนา
- 3) ออกแบบประเด็นคำถามที่จะใช้ในการสนทนากลุ่ม
- 4) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และแผนการจัดการสนทนากลุ่มกับ ทีมงานในการจัดการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้จัดบันทึก (Note taker) และผู้ช่วยทั่วไป (Assistant)
- 5) คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่จะเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม แล้วส่งจดหมายเชิญ
- 6) จัดเตรียมความพร้อมในการจัดสนทนากลุ่ม ในด้านสถานที่ เครื่องดื่ม อาหารว่าง และอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็น

3.2.2 ขั้นตอนในการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2555 เวลา 09.00-12.00 น. ณ ห้องประชุมจรัสเมือง 2 ชั้น 2 โรงแรมเดอะทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพมหานคร แล้วเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียงและการจดบันทึกระหว่างการสนทนาโดยผู้บันทึกการสนทนา โดยดำเนินการดังนี้

- 1) ผู้วิจัยแนะนำตนเองและทีมงาน ประกอบด้วย ผู้จดบันทึก และผู้ช่วยทั่วไป
- 2) อธิบายถึงจุดมุ่งหมายการจัดสนทนากลุ่มและบอกประเด็นสนทนาให้ผู้ร่วมกลุ่มสนทนารับทราบประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อต้นแบบแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรคไม่ติดต่อระดับจังหวัดอย่างไร
- 3) ดำเนินการตั้งประเด็นสนทนาตามประเด็นและแผนการใช้เวลาในการสนทนา โดยสรุปผลการสนทนาที่ละประเด็นก่อนเริ่มประเด็นสนทนาใหม่ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ในช่วงท้าย

3.2.3 ขั้นตอนการสรุปผลการสนทนากลุ่ม

- 1) นำข้อมูลจากผู้บันทึกการสนทนาและข้อมูลการสนทนาทั้งหมดจากการบันทึกเสียงมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การตีความสรุปข้อมูล
- 2) สรุปผลการสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ใช้กับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ ในโรงพยาบาลระดับจังหวัด ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดย

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) (Best, John W. and Kahh, James V. 1986, p. 181) ใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบ}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}} \times 100$$

4.1.2 ข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับความคิดเห็นและความต้องการจากการใช้ค่าน้ำหนัก เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามมีดังนี้

น้ำหนักความคิดเห็น		คะแนน
มากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	5
มาก	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	3
น้อย	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	1

เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งวิเคราะห์ตามช่วงของค่าเฉลี่ย ตามแนวคิดของริเคอร์ (Likert Scale) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.50 – 5.00	มีระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีระดับมาก
2.50 – 3.49	มีระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	มีระดับน้อย
1.00 – 1.49	มีระดับน้อยที่สุด

ใช้สูตร ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (Best, John W. and Kahh, James V. 1986, p. 181)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

- เมื่อ \bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ย
- f หมายถึง ความถี่ของคะแนน
- x หมายถึง ค่าน้ำหนักคำตอบ
- n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2) สูตรค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (Lefferty, Peter and Rowe, Julain, 1995, pp. 561-562)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $n \sum x^2$ หมายถึง ผลรวมยกกำลังสองของแต่ละคะแนนทุกจำนวน
 $(\sum x)^2$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง
 n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้ควรมีค่าการกระจาย ไม่เกิน 1.0

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ใช้กับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความในรูปของการวิเคราะห์เนื้อหา

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลรับรองต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ใช้วิธีการนำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปและการจดบันทึกมาสรุปโดยการตีความในรูปของการวิเคราะห์เนื้อหา



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์การวิจัยเรื่องแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ข้อมูลการวิจัยได้มาจากแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการในศึกษาผู้ป่วยนอกจากสหชนกลุ่มเกี่ยวกับร่างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ตอนที่ 3 ผลการรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ตอนที่ 1 ผลการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ ดังตารางที่ 4.1 - 4.46

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง การศึกษาสูงสุด และระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ส่วนของผู้รับบริการจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษาสูงสุด อาชีพ โรคประจำตัว และฐานะการเข้ารับบริการในโรงพยาบาล ดังแสดงในตารางที่ 4.1-4.3

ตารางที่ 4.1 สถานภาพของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง การศึกษาสูงสุด และระยะเวลาดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงพยาบาล (n=56)

คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	34	60.7
หญิง	22	39.3
รวม	56	100.0
อายุ		
อายุต่ำกว่า 40 ปี	3	5.4
40 – 45 ปี	11	19.6
46 - 50 ปี	8	14.3
51 –55 ปี	16	28.6
55 ปี ขึ้นไป	18	32.1
รวม	56	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการโรงพยาบาล	13	23.2
รองผู้อำนวยการโรงพยาบาล	43	76.8
รวม	56	100
การศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	11	19.6
ปริญญาโท	28	50.0
ปริญญาเอก	8	14.3
อื่นๆ	9	16.1
รวม	56	100
ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงพยาบาล		
น้อยกว่า 5 ปี	24	42.9
5 – 10 ปี	15	26.8
11 – 15 ปี	6	10.7
15 ปี ขึ้นไป	11	19.6
รวม	56	100

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.7 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 39.3 ด้านอายุพบว่า มีอายุ 55 ปี ขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.17 รองลงมาคือช่วงอายุ 51 -55 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.6 ด้านตำแหน่งพบว่า ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงพยาบาล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.8 รองลงมาคือดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 23.2 ด้านการศึกษาพบว่า จบการศึกษาระดับปริญญาโท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 19.6 และด้านระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงพยาบาล พบว่า น้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมาคือ ช่วงระหว่าง 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.8

ตารางที่ 4.2 สถานภาพของผู้ปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง การศึกษาสูงสุด สาขาวิชา ที่จบการศึกษา และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล (n=337)

คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	29	8.6
หญิง	307	91.1
ไม่ตอบ	1	0.3
รวม	337	100
อายุ		
อายุต่ำกว่า 25 ปี	9	2.7
25 – 30 ปี	28	8.3
31 - 35 ปี	29	8.6
36 –40 ปี	45	13.4
41 – 45 ปี	81	24.0
46 – 50 ปี	97	28.8
51 – 55 ปี	39	11.6
55 ปี ขึ้นไป	8	2.4
ไม่ตอบ	1	0.3
รวม	337	100
ตำแหน่ง		
พยาบาล	197	58.5
นักวิชาการสาธารณสุข	96	28.5
เภสัชกร	8	2.4
โภชนาการ	6	1.8
เจ้าพนักงานธุรการ	2	0.6
นักกายภาพบำบัด	2	0.6
อื่น ๆ	4	1.2
ไม่ตอบ	21	6.2
รวม	337	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาสูงสุด		
อนุปริญญา	12	3.6
ปริญญาตรี	217	64.4
ปริญญาโท	104	30.9
อื่นๆ	3	0.9
รวม	337	100
สาขาวิชาที่จบการศึกษา		
พยาบาลศาสตร์	210	62.3
วิทยาศาสตร์	17	5.0
สาธารณสุขศาสตร์	58	17.2
ศึกษาศาสตร์	22	6.5
สังคมศาสตร์	7	2.1
บริหารธุรกิจ	5	1.5
เกษตรศาสตร์	6	1.8
นิเทศศาสตร์	2	.6
รัฐศาสตร์	2	.6
อื่นๆ	8	2.4
รวม	337	100
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล		
น้อยกว่า 5 ปี	40	11.9
5 – 10 ปี	36	10.7
11 – 15 ปี	57	16.9
16 – 20 ปี	50	14.8
21 – 25 ปี	73	21.7
25 ปี ขึ้นไป	81	24.0
รวม	337	100

จากตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 91.1 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 8.6 ด้านอายุพบว่า มีช่วงอายุระหว่าง 46 -50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.0 ด้านตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงานพบว่า ตำแหน่งพยาบาล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.5 รองลงมาคือ ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 28.5 ด้านการศึกษาสูงสุดพบว่าระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.4 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 30.9 และอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 3.6 ด้านสาขาวิชาพบว่า สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.3 รองลงมาคือ สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 17.2 ด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล พบว่าระยะเวลาปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมาคือระยะเวลาที่ปฏิบัติงานระหว่าง 21 -25 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.7

ตารางที่ 4.3 สถานภาพของผู้รับบริการ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษาสูงสุด อาชีพ โรคประจำตัว และฐานะการเข้ารับบริการโรงพยาบาล (n=598)

คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	208	34.8
หญิง	390	65.2
รวม	598	100
อายุ		
อายุต่ำกว่า 20 ปี	8	1.3
20 – 30 ปี	110	18.4
31 - 40 ปี	116	19.4
41 –50 ปี	126	21.1
51 – 60 ปี	128	21.4
60 ปี ขึ้นไป	110	18.4
รวม	598	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	147	24.6
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	75	12.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)	87	14.5
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	30	5.0
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	38	6.4
อนุปริญญา	28	4.7
ปริญญาตรี	168	28.1
ปริญญาโท	21	3.5
อื่น ๆ	3	0.7
รวม	598	100
อาชีพ		
เกษตรกร (ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์)	97	16.2
รับจ้างทั่วไป	101	16.9
ค้าขาย	60	10.0
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	132	22.1
บริษัทเอกชน	43	7.2
ข้าราชการบำนาญ	45	7.5
ไม่มีอาชีพ	64	10.7
อื่น ๆ	56	9.4
รวม	598	100
โรคประจำตัว		
โรคเบาหวาน	161	26.9
โรคความดันโลหิตสูง	173	28.9
โรคหัวใจ	31	5.2
โรคหลอดเลือดสมอง	6	1.0
รวม	598	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
ฐานะการเข้าใช้บริการโรงพยาบาล		
ผู้ป่วย	301	50.3
ญาติผู้ป่วย	153	25.6
เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล	68	11.4
ประชาชนทั่วไป	53	8.9
อื่นๆ	23	3.8
รวม	598	100

จากตารางที่ 4.3 ข้อมูลพื้นฐานของผู้รับบริการพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.2 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 34.8 ด้านอายุพบว่า ช่วงอายุระหว่าง 51 – 60 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.4 รองลงมาคือ ช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.1 ด้านการศึกษาสูงสุดพบว่า ระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.1 รองลงมาคือระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 24.6 ด้านอาชีพพบว่า รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.1 รองลงมา คือรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 16.9 ด้านโรคประจำตัวพบว่า ผู้รับบริการเป็นโรคความดันโลหิตสูง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.9 รองลงมาคือ โรคเบาหวาน คิดเป็นร้อยละ 26.9 และด้านฐานะการเข้าใช้บริการโรงพยาบาลพบว่า อยู่ในฐานะผู้ป่วยมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50.3 รองลงมาคือ ญาติผู้ป่วย คิดเป็น ร้อยละ 25.6

1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ
โรงพยาบาลระดับจังหวัด ของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ ดังแสดงในตารางที่ 4.4-4.6

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นและความต้องการของ
ผู้บริหารผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อการมีศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ ติดต่อเรื้อรังมีประโยชน์ ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติและ ประชาชนทั่วไป	4.41	.60	4.45	.68	4.33	.76	4.37	.72	มาก
2. ความต้องการให้มี แหล่งเรียนรู้สุขภาพ ด้วยตนเองด้าน โรคไม่ ติดต่อเรื้อรังใน โรงพยาบาล	4.46	.60	4.48	.67	4.32	.79	4.38	.74	มาก
รวม	4.44	.60	4.47	.68	4.33	.78	4.38	.73	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นและความ
ต้องการมีศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก (\bar{X}
= 4.38, S.D. = .73) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือ มีความต้องการให้มีแหล่งเรียนรู้สุขภาพด้วยตนเองด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังใน
โรงพยาบาล (\bar{X} = 4.38, S.D. = .74)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติงานต่อองค์ประกอบศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาล
ระดับจังหวัด (n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		รวม n=393		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ควรมีนโยบายที่สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด	4.55	.54	4.53	.69	4.53	.67	มากที่สุด
2. ควรมีแผนงานและโครงการที่ชัดเจนในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด	4.54	.57	4.55	.62	4.55	.61	มากที่สุด
3. ควรมีงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด	4.59	.63	4.58	.68	4.58	.67	มากที่สุด
รวม	4.56	.58	4.55	.66	4.55	.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.55, S.D. = .65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ควรมีงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด (\bar{X} = 4.58, S.D. = .67)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน
ต่อปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด
(n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร		ผู้ปฏิบัติงาน		รวม		แปลผล ระดับ
	n=56		n=337		n=393		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารและ สารสนเทศเกี่ยวกับการดูแล สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ที่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ใช้บริการ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจาก สื่อและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ กับตนเอง ครอบครัวและผู้อื่น	4.39	.65	4.40	.68	4.40	.67	มาก
2. เป็นศูนย์สาริตที่เป็นต้นแบบ ของการพัฒนาระบบสารสนเทศ ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ใช้บริการใน โรงพยาบาล สามารถเรียนรู้ได้ ด้วยตนเองจากสื่อและส่งเสริม การมีส่วนร่วมในการดูแล สุขภาพตนเอง	4.29	.68	4.32	.76	4.32	.75	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหาร		ผู้ปฏิบัติงาน		รวม		แปลผล ระดับ
	n=56		n=337		n=393		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
3. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้าน โรคเบาหวาน ความดัน โลหิตสูง หัวใจ และหลอดเลือด เสื่อมสมอง ที่ครอบคลุมทั้ง การส่งเสริม การป้องกัน การ รักษา และการฟื้นฟูสภาพ ที่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน สามารถ เรียนรู้ร่วมกันได้ตามความ ต้องการของตนเอง	4.43	.66	4.47	.75	4.47	.73	มาก
รวม	4.37	.66	4.40	.73	4.40	.72	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ และหลอดเลือดเสื่อมสมอง ที่ครอบคลุมทั้งการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสภาพ ที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน สามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ตามความต้องการของตนเอง ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .73)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน
ต่อวิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับ
จังหวัด (n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร		ผู้ปฏิบัติงาน		รวม		แปล ผล
	n=56		n=337		n=393		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีข้อมูลข่าวสารการดูแลสุขภาพที่สมบูรณ์และครบวงจรรวมทั้งเป็นต้นแบบของการจัดการเรียนรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้ป่วย ญาติ และประชาชน	4.36	.67	4.34	.75	4.35	.73	มาก
2. เป็นศูนย์รวมด้านวิชาการความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี	4.25	.73	4.26	.80	4.26	.78	มาก
3. เป็นศูนย์ความรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบโดยชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการเสริมสร้างสุขภาพให้ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนมีความเข้มแข็งและเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสุขภาพเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี	4.31	.77	4.26	.80	4.27	.80	มาก
4. เป็นศูนย์ความรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีบุคลากรสหสาขาวิชาชีพและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน	4.21	.71	4.28	.83	4.27	.81	มาก
รวม	4.28	.72	4.29	.80	4.29	.78	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อวิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .78) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีข้อมูลข่าวสารการดูแลสุขภาพที่สมบูรณ์และครบวงจรรวมทั้งเป็นต้นแบบของการจัดการเรียนรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติและประชาชน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .73)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติงานต่อปณิธานหรือ พันธกิจของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		รวม n=393		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. มุ่งส่งเสริมความรู้สุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงาน ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	4.43	.63	4.34	.77	4.35	.75	มาก
2. จัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน โดยใช้สื่อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.38	.70	4.30	.79	4.31	.78	มาก
3. จัดบริการสื่อความรู้ และจัดประสบการณ์ส่งเสริมสุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.32	.74	4.33	.76	4.33	.76	มาก
4. ศึกษา วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังโดยใช้ภูมิปัญญาสากลและท้องถิ่น	4.23	.87	4.24	.83	4.24	.84	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		รวม n=393		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
5. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี การส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ ติดต่อเรื้อรังที่เหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ	4.34	.64	4.32	.78	4.32	.76	มาก
6. สร้างความเข้มแข็งทางสุขภาพ ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดย ชุมชนองค์กร และภาคีเครือข่ายมี การส่งเสริมความรู้แก่ผู้สนใจ อย่างมีประสิทธิภาพและ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย	4.30	.78	4.37	.76	4.36	.76	มาก
รวม	4.33	.73	4.32	.78	4.32	.78	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อ ทัศนคติ หรือพันธกิจของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .78) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สร้างความเข้มแข็งทางสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยชุมชนองค์กร และภาคีเครือข่ายมีการส่งเสริมความรู้แก่ผู้สนใจอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .76)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่อเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		รวม n=393		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. เป้าหมายเชิงปริมาณ						
1.1 จำนวนผู้รับบริการ 150-300 คน/สัปดาห์	3.85	1.08	4.09	1.01	4.06	1.02	มาก
1.2 จำนวนผู้รับบริการ 301-500 คน/สัปดาห์	3.78	.93	3.78	.95	3.78	.95	ปานกลาง
1.3 จำนวนผู้รับบริการ 501-700 คน/สัปดาห์	3.27	.94	3.05	1.01	3.08	1.01	ปานกลาง
1.4 จำนวนผู้รับบริการมากกว่า 700 คน/สัปดาห์	2.83	1.15	2.66	1.29	2.68	1.27	ปานกลาง
รวม	3.43	1.03	3.40	1.07	3.40	1.06	ปานกลาง
2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ							
2.1 ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อ การจัดบริการของศูนย์ของศูนย์การ เรียนรู้	4.17	.78	4.26	.76	4.25	.76	มาก
2.2 ผู้ป่วย ญาติและประชาชนมี ความรู้ ทักษะที่ดีในการดูแลสุขภาพ ตนเองด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	4.54	.57	4.32	.79	4.35	.76	มาก
2.3 เป็นต้นแบบของการจัด กระบวนการเรียนรู้สุขภาพด้านโรค ไม่ติดต่อเรื้อรังแก่หน่วยงานอื่นได้	4.41	.69	4.24	.79	4.26	.78	มาก
รวม	4.37	.68	4.27	.78	4.29	.77	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อเป้าหมายเชิงปริมาณอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 1.06) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จำนวนผู้รับบริการ 150-300 คน/สัปดาห์ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 1.02)

เป้าหมายเชิงคุณภาพ พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .77) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนมีความรู้ ทักษะที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .76)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่อวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		รวม n=393		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. เพื่อสร้างเสริมและสนับสนุนให้ ผู้ป่วย ญาติและประชาชนได้ศึกษา ค้นคว้าความรู้สุขภาพด้าน โรคไม่ ติดต่อเรื้อรังด้วยตนเองจากสื่อ	4.35	.71	4.25	.79	4.27	.78	มาก
2. เพื่อเป็นแหล่งความรู้ สาธิต ฝึก ปฏิบัติ และให้คำปรึกษาด้าน โรค ไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน โดยการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	4.38	.65	4.40	.718	4.40	.71	มาก
3. เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการ เรียนรู้สุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อ เรื้อรังของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนแก่หน่วยงานอื่น	4.26	.76	4.25	.76	4.25	.76	มาก
รวม	4.33	.71	4.30	.76	4.31	.75	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .75) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อเป็นแหล่งความรู้ สาธิต ฝึกปฏิบัติ และให้คำปรึกษาด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .71)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการต่อเนื้อหาความรู้โรคเบาหวานที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการ ในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ความหมายของโรคเบาหวาน	4.50	.54	4.47	.66	4.17	.84	4.29	.80	มาก
2. สาเหตุของการเกิดโรคเบาหวาน	4.45	.60	4.58	.66	4.24	.83	4.37	.78	มาก
3. อาการของโรคเบาหวาน	4.46	.60	4.56	.66	4.23	.85	4.36	.79	มาก
4. การป้องกันโรคเบาหวาน	4.63	.56	4.65	.61	4.33	.81	4.45	.75	มาก
5. การรักษาโรคเบาหวาน	4.43	.60	4.54	.67	4.29	.85	4.39	.79	มาก
6. การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน	4.66	.51	4.71	.53	4.36	.81	4.50	.73	มากที่สุด
รวม	4.52	.57	4.59	.63	4.27	.83	4.39	.77	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อเนื้อหาความรู้โรคเบาหวานที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .77) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ($\bar{X} = 4.50$ S.D. = .73)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร
ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อเนื้อหาความรู้โรคความดันโลหิตสูงที่จะจัดให้แก่
ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับ
จังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ความหมายของ โรคความดันโลหิตสูง	4.46	.63	4.50	.71	4.17	.81	4.30	.79	มาก
2. สาเหตุของการเกิด โรคความดันโลหิตสูง	4.46	.57	4.61	.65	4.22	.85	4.37	.80	มาก
3. อาการของโรคความดัน โลหิตสูง	4.46	.63	4.59	.66	4.24	.85	4.37	.79	มาก
4. การป้องกันโรคความดัน โลหิตสูง	4.63	.59	4.68	.56	4.27	.85	4.43	.78	มาก
5. การรักษาโรคความดัน โลหิตสูง	4.46	.57	4.54	.66	4.27	.84	4.38	.78	มาก
6. การดูแลตนเองของผู้ป่วย โรคความดันโลหิตสูง	4.70	.50	4.73	.53	4.31	.82	4.48	.74	มาก
รวม	4.53	.58	4.61	.63	4.25	.84	4.39	.78	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อเนื้อหา
ความรู้โรคความดันโลหิตสูงที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ
โรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .78) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .74)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร
 ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อเนื้อหาความรู้โรคหัวใจที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการ
 ในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. ความหมายของโรคหัวใจ	4.48	.60	4.51	.72	4.06	.91	4.24	
2. สาเหตุของการเกิด โรคหัวใจ	4.52	.60	4.61	.65	4.12	.94	4.31	.86	มาก
3. อาการของโรคหัวใจ	4.54	.57	4.62	.62	4.12	.96	4.31	.87	มาก
4. การป้องกันโรคหัวใจ	4.63	.59	4.68	.58	4.17	.93	4.37	.85	มาก
5. การรักษาโรคหัวใจ	4.44	.63	4.56	.66	4.13	.95	4.30	.87	มาก
6. การดูแลตนเองของ ผู้ป่วยโรคหัวใจ	4.67	.51	4.79	.45	4.18	.93	4.38	.85	มาก
รวม	4.55	.58	4.63	.61	4.13	.94	4.32	.86	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อเนื้อหา
 ความรู้โรคหัวใจที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาล
 ระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32, S.D. = .86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก
 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหัวใจ ($\bar{X} = 4.38, S.D. = .85$)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อเนื้อหาความรู้โรคหลอดเลือดสมองที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปล ผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. ความหมายของโรคหลอดเลือดสมอง	4.48	.60	4.51	.72	3.97	1.02	4.19	.95
2. สาเหตุของการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง	4.48	.54	4.60	.64	4.02	1.04	4.24	.94	มาก
3. อาการของโรคหลอดเลือดสมอง	4.54	.60	4.62	.62	4.01	1.05	4.25	.95	มาก
4. การป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง	4.61	.56	4.68	.61	4.03	1.07	4.29	.96	มาก
5. การรักษาโรคหลอดเลือดสมอง	4.43	.63	4.58	.67	4.05	1.03	4.25	.93	มาก
6. การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง	4.67	.55	4.71	.56	4.04	1.05	4.30	.94	มาก
รวม	4.54	.58	4.62	.64	4.02	1.04	4.25	.95	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อเนื้อหาความรู้โรคหลอดเลือดสมองที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .95) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .94)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการใน ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. การบริโภคอาหาร	4.71	.49	4.69	.56	4.42	.74	4.53	
2. การออกกำลังกาย	4.70	.54	4.68	.58	4.39	.78	4.50	.72	มากที่สุด
3. สุขภาพจิต (อารมณ์)	4.68	.58	4.64	.62	4.36	.77	4.47	.73	มาก
รวม	4.70	.54	4.67	.59	4.39	.76	4.50	.71	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อเนื้อหาความรู้ เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .71) และเมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ระดับมาก 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริโภคอาหาร ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .68)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของวิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้าร่วมกันกับแบบเผชิญหน้า (n=935)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=935		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. จัดเอกสารให้ศึกษาด้วยตนเอง และนัดหมายเข้ากลุ่มเพื่อปรึกษา ประเด็นที่สงสัย	3.83	.91	3.87	.94	3.85	

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=935		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	2. ศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีปัญหา เขียนจดหมายติดต่อเจ้าหน้าที่ ของศูนย์การเรียนรู้ หรือเขียน ข้อความติดบอร์ด ถาม-ตอบ หรือโทรศัพท์สอบถาม	3.55	.95	3.60	.98	3.59	.97
3. จัดกลุ่มให้ความรู้ สาธิต หลังจากนั้นให้ผู้รับบริการไป ฝึกปฏิบัติเอง และมีปัญหา สามารถขอคำปรึกษาได้	4.13	.81	3.92	.91	3.99	.88	มาก
รวม	3.84	.89	3.80	.94	3.81	0.93	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อวิธีการให้ความรู้แบบ ไม่เผชิญหน้าร่วมกันกับแบบเผชิญหน้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .93) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกลุ่มให้ความรู้ สาธิต หลังจากนั้นให้ผู้รับบริการไปฝึกปฏิบัติเอง และมีปัญหาสามารถขอคำปรึกษาได้ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .88)

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารต่อวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=56)

	ประเด็น n=56	ผู้บริหาร		แปลผล ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1.	วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า เช่น ให้ความรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ บอร์ด นิทรรศการ เสียงตามสาย วิดีทัศน์	3.96	.85	มาก
2.	วิธีการให้ความรู้แบบเผชิญหน้า เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ	4.31	.70	มาก
3.	วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า และแบบเผชิญหน้า เช่น จัดกลุ่มให้ความรู้ สาธิตหลังจากนั้นให้ผู้รับบริการไปฝึกปฏิบัติเอง และเมื่อมีปัญหาสามารถขอคำปรึกษาได้	4.32	.74	มาก
	รวม	4.20	.76	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .76) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า และแบบเผชิญหน้า เช่น จัดกลุ่มให้ความรู้ สาธิต หลังจากนั้นให้ผู้รับบริการไปฝึกปฏิบัติเอง และเมื่อมีปัญหาสามารถขอคำปรึกษาได้ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .74)

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของสื่อที่ใช้เรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่เผชิญหน้า (n=935)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=935		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. สื่อสิ่งพิมพ์	4.06	.83	3.95	.88	3.99	.86	มาก
2. บอร์ดนิทรรศการ	4.01	.83	3.78	.93	3.87	.90	มาก
3. เสียงตามสายภายในโรงพยาบาล	3.89	.88	3.63	.96	3.73	.94	มาก
4. ซีดีภาพ	4.02	.86	3.59	.99	3.74	.97	มาก
5. ซีดีเสียง	3.75	.95	3.36	.99	3.51	.99	มาก
6. สื่อภาพยนตร์/วิดีโอ	4.16	.90	3.76	1.05	3.90	1.02	มาก
7. อินเทอร์เน็ต	3.75	1.05	3.31	1.17	3.47	1.12	มาก
8. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	3.46	1.06	3.08	1.15	3.23	1.12	ปานกลาง
9. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	3.52	1.10	3.16	1.13	3.29	1.12	ปานกลาง
10. สื่อหุ่นจำลอง	3.90	.99	3.46	1.11	3.62	1.08	มาก
11. หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย ภายนอกโรงพยาบาล	3.91	1.00	3.63	1.03	3.74	1.02	มาก
12. โทรทัศน์วงจรปิดภายใน โรงพยาบาล	3.96	.94	3.60	1.07	3.72	1.04	มาก
13. เคเบิลทีวีภายนอกโรงพยาบาล	3.88	1.00	3.48	1.09	3.63	1.06	มาก
14. วิทยุชุมชน	4.02	.91	3.67	1.06	3.79	1.02	มาก
15. วิทยุกระจายเสียง	4.03	.87	3.63	1.08	3.77	1.03	มาก
16. รายการโทรทัศน์	4.09	.91	3.79	1.04	3.90	1.00	มาก
รวม	3.90	.94	3.56	1.04	3.68	1.01	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของสื่อที่ใช้เรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่เผชิญหน้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 1.01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 14 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .86)

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของรูปแบบการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้รับบริการแบบเผชิญหน้า (n=935)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=935		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. รายบุคคล	4.48	.66	4.19	.89	4.29	.83	มาก
2. รายกลุ่ม	4.26	.71	4.06	.90	4.12	.84	มาก
รวม	4.37	.68	4.13	.89	4.21	.83	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้รับบริการแบบเผชิญหน้าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = .83) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายบุคคล ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .83)

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของวิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแบบเผชิญหน้า (n=935)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=935		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. บรรยาย/พูดประกอบสื่อ	4.17	.76	4.06	.86	4.10	.83	มาก
2. การให้คำปรึกษา	4.50	.66	4.29	.79	4.36	.75	มาก
3. การสาธิต	4.38	.73	4.14	.90	4.23	.85	มาก
4. การฝึกปฏิบัติ	4.45	.74	4.16	.88	4.27	.84	มาก
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ	4.49	.67	4.12	.88	4.25	.83	มาก
6. จัดค่ายผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ	4.22	.77	3.88	1.01	4.00	.95	มาก
รวม	4.37	.72	4.11	.88	4.20	.84	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของวิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแบบเผชิญหน้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .84) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้คำปรึกษา ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .75)

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของสื่อบุคคลที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ (n=935)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้รับบริการ		รวม		แปลผล ระดับ
	n=337		n=598		n=935		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. แพทย์	4.26	.86	4.31	.87	4.30	.87	มาก
2. เกษีษกร	4.28	.74	4.07	.91	4.14	.86	มาก
3. พยาบาล	4.45	.66	4.22	.86	4.30	.80	มาก
4. นักวิชาการสาธารณสุข	4.38	.73	4.11	.89	4.21	.85	มาก
5. นักโภชนาการ	4.42	.70	4.04	.91	4.17	.86	มาก
6. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	4.00	.89	3.85	.97	3.91	.94	มาก
7. ญาติผู้ป่วย	4.12	.87	3.76	1.02	3.89	.98	มาก
รวม	4.27	.77	4.05	.91	4.13	.88	มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของสื่อบุคคลที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .88) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พยาบาล ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .80)

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ (n=935)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=935		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. แผ่นพับ	4.18	.84	4.03	.97	4.08	
2. หนังสือพิมพ์	3.78	.90	3.71	1.03	3.74	.99	มาก
3. หนังสือ/ตำรา	3.72	.90	3.70	1.04	3.70	.99	มาก
4. นิตยสาร/วารสาร	3.87	.82	3.65	1.06	3.73	.99	มาก
5. รายงานการวิจัย	3.50	.96	3.42	1.13	3.45	1.07	มาก
รวม	3.81	.88	3.70	1.04	3.74	.99	มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = .99) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แผ่นพับ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = .93)

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ ต่อความเหมาะสมของสื่อโสตทัศนที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ (n=935)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=935		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. ภาพพลิก	4.01	.89	3.75	1.00	3.84	
2. แผนภูมิ	3.54	.95	3.38	1.04	3.43	1.01	มาก
3. แผนสถิติ	3.44	.90	3.36	1.08	3.39	1.02	มาก
4. แผนที่	3.36	.89	3.30	1.08	3.32	1.01	มาก

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=935		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	5. ภาพถ่าย	4.09	.75	3.82	1.00	3.92	
6. ภาพชุด	4.06	.77	3.73	1.03	3.85	.96	มาก
7. หุ่นจำลอง	4.13	.87	3.69	1.09	3.85	1.04	มาก
8. สื่อของจริง	4.43	.77	4.04	1.02	4.18	.96	มาก
9. ซีดีเสียง	3.74	.96	3.48	1.05	3.57	1.03	มาก
10. วิดีทัศน์	4.18	.80	3.74	1.06	3.90	1.00	มาก
11. สไลด์คอมพิวเตอร์	3.80	.92	3.40	1.10	3.55	1.06	มาก
รวม	3.89	.86	3.61	1.05	3.71	0.99	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของสื่อโทรทัศน์ที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = .99) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อของจริง ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .96)

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ (n=935)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=935		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. สื่อมัลติมีเดีย	3.88	.99	3.31	1.20	3.53	
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	3.60	.97	3.10	1.16	3.28	1.12	มาก
3. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	3.47	.94	3.02	1.16	3.18	1.11	มาก
4. บทเรียน e-Learning	3.42	1.02	3.00	1.19	3.15	1.15	มาก
รวม	3.89	.86	3.61	1.05	3.71	.99	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = .99) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สื่อมัลติมีเดีย ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 1.16)

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของชุดการสอนที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ (n=337)

ประเด็น n=337	ผู้ปฏิบัติงาน		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. ชุดการสอนประกอบบรรยาย	4.16	.77	มาก
2. ชุดการสอนรายบุคคล	4.47	.63	มาก
3. ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม	4.30	.68	มาก
รวม	4.31	.69	มาก

จากตารางที่ 4.25 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของชุดการสอนที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .69) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับ มาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ชุดการสอนรายบุคคล ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .63)

ตารางที่ 4.26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของเครื่องมือและอุปกรณ์สื่อ โสตทัศนที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ (n=337)

ประเด็น n=337	ผู้ปฏิบัติงาน		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. เครื่องคอมพิวเตอร์	4.25	.89	มาก
2. เครื่องปริ้นเตอร์	4.04	.94	มาก
3. เครื่องฉายวีดิโอโปรเจคเตอร์	4.23	.86	มาก
4. จอรับภาพ	4.17	.90	มาก

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ประเด็น n=337	ผู้ปฏิบัติงาน		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
4. เครื่องคอมพิวเตอร์	4.25	.89	มาก
5. เครื่องปริ้นเตอร์	4.04	.94	มาก
6. เครื่องฉายวิดีโอโปรเจคเตอร์	4.23	.86	มาก
5. จอรับภาพ	4.17	.90	มาก
6. เครื่องรับโทรทัศน์สี	4.28	.81	มาก
7. เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์	4.27	.81	มาก
8. เครื่องขยายเสียงสะพายไหล่	3.95	.90	มาก
9. กล้องถ่ายรูปดิจิทัล	4.21	.89	มาก
10. เครื่องเล่นและบันทึกเสียง	4.06	.91	มาก
11. เครื่องเล่นและบันทึกภาพ/ข้อมูลด้วยซีดีรอม	4.13	.89	มาก
12. ชุดอุปกรณ์สำหรับบันทึกเสียง	4.03	.91	มาก
รวม	4.15	.88	มาก

จากตารางที่ 4.26 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของเครื่องมือและอุปกรณ์สื่อโสตทัศนที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .88) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เครื่องรับโทรทัศน์สี ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = .81)

ตารางที่ 4.27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารต่อความเหมาะสมของสื่อที่ให้บริการในการส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้ป่วย ญาติ และประชาชน (n=56)

ประเด็น n=56	ผู้บริหาร		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. สื่อบุคคล เช่น พยาบาล นักวิชาการสาธารณสุข ฯลฯ	4.55	.61	มากที่สุด
2. สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ หนังสือ วารสาร ฯลฯ	3.93	.87	มาก

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

ประเด็น n=56	ผู้บริหาร		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. สื่อบุคคล เช่น พยาบาล นักวิชาการสาธารณสุข ฯลฯ	4.55	.61	มากที่สุด
2. สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ หนังสือ วารสาร ฯลฯ	3.93	.87	มาก
3. สื่อโสตทัศนฯ เช่น ภาพแผ่นสถิติ หุ่นจำลอง ซีดีเสียง วีดิทัศน์ ฯลฯ	4.13	.66	มาก
4. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอมมีเดีย บทเรียน e-Learning	3.85	.81	มาก
5. สื่อวิธีการและกิจกรรม เช่น การสาธิต การฝึกปฏิบัติ	4.45	.60	มาก
รวม	4.18	.71	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของสื่อที่ให้บริการในการส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้ป่วยญาติ และประชาชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18, S.D. = .71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อบุคคล เช่น พยาบาล นักวิชาการสาธารณสุข ฯลฯ ($\bar{X} = 4.55, S.D. = .61$)

ตารางที่ 4.28 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ(n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		รวม n=393		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ฐานข้อมูลสื่อ	4.16	.65	4.32	.77	4.30	.76	มาก
2. ฐานข้อมูลสถิติการเจ็บป่วย	4.30	.71	4.40	.73	4.38	.72	มาก
3. ฐานข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ	4.31	.61	4.45	.72	4.43	.70	มาก
รวม	4.26	.65	4.39	.74	4.37	.72	มาก

จากตารางที่ 4.28 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของ ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ฐานข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .70)

ตารางที่ 4.29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของลักษณะสถานที่ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อ เรืองรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร		ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้รับบริการ		รวม		แปลผล ระดับ
	n=56		n=337		n=598		n=991		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. จัดสร้างอาคาร สถานที่ขึ้นใหม่แยก เป็นเอกเทศ	3.00	1.25	3.46	1.23	3.81	1.15	3.65	1.20	มาก
2. รวมอยู่ในอาคารใด อาคารหนึ่งที่มีอยู่แล้ว	3.92	1.04	3.93	.93	3.71	1.03	3.80	1.20	มาก
3. จัดสร้างแยกกันอยู่ใน แต่ละแผนก	2.96	1.23	3.36	1.15	3.74	1.03	3.57	1.10	มาก
4. จัดสถานที่อยู่ใน อาคาร โอ พี ดี ชั้นล่าง	3.90	1.00	3.90	1.07	3.76	1.07	3.82	1.03	มาก
5. จัดสถานที่อยู่ใกล้กับ แผนก โอ พี ดี อายุรศาสตร์	3.66	1.12	4.02	1.01	3.71	1.00	3.81	1.02	มาก
รวม	3.49	1.12	3.73	1.07	3.75	1.05	3.73	1.11	มาก

จากตารางที่ 4.29 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อความเหมาะสมของลักษณะสถานที่ของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้องรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 1.11) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ใน

ระดับมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดสถานที่อยู่ในอาคาร โอ พี ดี ชั้นล่าง ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 1.03)

ตารางที่ 4.30 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของรูปแบบและลักษณะของอาคาร ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. อาคารชั้นเดียว	3.76	1.20	4.12	1.12	4.02	1.06	4.04	1.09	มาก
2. อาคารมี 2 ชั้น	2.92	1.23	3.14	1.15	3.30	1.11	3.23	1.13	ปานกลาง
3. อาคารมี 3 ชั้น ขึ้นไป	2.61	1.22	2.64	1.10	2.99	1.25	2.86	1.21	ปานกลาง
รวม	3.10	1.21	3.30	1.12	3.44	1.14	3.38	1.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.30 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบและลักษณะของอาคารศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 1.14) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาคารชั้นเดียว ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 1.09)

ตารางที่ 4.31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและ
 ผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารของศูนย์การ
 เรียนรู้โรคไม่ติดต่อ เรือรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. มีห้องโล่งห้องเดียว จัดแบ่งพื้นที่ใช้สอย โดยใช้ฉากกั้น	3.37	1.10	3.24	1.17	3.55	1.15	3.44	1.16	ปาน กลาง
2. มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วน ชัดเจน และมีหลายห้อง สำหรับรองรับการจัด กิจกรรมต่างๆ	3.57	1.07	4.03	.95	4.05	.94	4.02	.95	มาก
3. มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วน ชัดเจน มีห้องสำหรับ รองรับการจัดกิจกรรม และมีพื้นที่ส่วนกลาง สำหรับจัดกิจกรรม ส่วนรวม	4.10	1.12	4.40	.84	4.22	.83	4.27	.86	มาก
รวม	3.68	1.09	3.89	.98	3.94	.97	3.91	.99	มาก

จากตารางที่ 4.31 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความ
 เหมาะสมของการการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = .99) และ เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
 สูงสุด คือ มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจน มีห้องสำหรับรองรับการจัด กิจกรรม และมีพื้นที่
 ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .86)

ตารางที่ 4.32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของการจัดแบ่งเป็นห้องเพื่อใช้สอยภายในอาคารของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม	4.31	.73	4.42	.78	4.23	.83	4.30	.81	มาก
2. ห้องสมุด	3.83	.94	4.06	.96	3.86	1.00	3.93	.99	มาก
3. ห้องชมภาพยนตร์ วีดิทัศน์ และสไลด์	3.72	1.12	4.20	.89	3.87	.10	3.98	.98	มาก
4. ห้องบรรยายรวม	3.98	.85	4.20	.88	3.94	.923	4.03	.91	มาก
5. ห้องประชุมกลุ่มย่อย	4.02	.94	4.07	.92	3.87	.93	3.95	.93	มาก
6. ห้องสาธิตและฝึกปฏิบัติ กิจกรรม	4.13	.84	4.26	.83	4.00	.91	4.09	.89	มาก
7. ห้องคอมพิวเตอร์	3.67	1.16	3.87	.96	3.71	1.04	3.76	1.02	มาก
8. ห้องให้คำปรึกษา	3.98	1.08	4.29	.82	4.08	.92	4.15	.90	มาก
9. ห้องเจ้าหน้าที่ศูนย์	3.52	1.23	3.97	.97	3.81	.98	3.85	.99	มาก
10. ห้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์	3.78	1.00	4.00	.97	3.67	1.07	3.79	1.05	มาก
รวม	3.89	.98	4.13	.89	3.90	.87	3.98	.94	มาก

จากตารางที่ 4.32 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการจัดแบ่ง เป็นห้องเพื่อใช้สอยภายในอาคารของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .94) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .81)

ตารางที่ 4.33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร
 ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของการจัดสภาพแวดล้อมภายนอก
 อาคารของศูนย์การเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด
 (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. มีมุมมองความรู้	4.26	.85	4.52	.71	4.39	.77	4.43	.76	มาก
2. มีสวนสมุนไพรสาธิต	3.83	1.07	4.13	.93	4.17	.92	4.13	.93	มาก
3. มีสวนหย่อม สนามหญ้า	3.85	1.01	4.07	.97	4.03	.96	4.03	.97	มาก
4. มีลานกิจกรรมกลางแจ้ง	4.04	.86	4.07	.95	3.96	.99	4.00	.97	มาก
5. มีไม้ยืนต้นให้ร่มเงา	3.94	.97	4.13	.92	4.03	.97	4.06	.95	มาก
6. มีทางเดินเท้า และลู่วิ่ง	3.77	1.11	4.00	.99	3.89	1.07	3.92	1.05	มาก
7. มีเก้าอี้สนาม	3.82	1.02	3.94	1.02	3.87	1.04	3.89	1.03	มาก
รวม	3.93	.98	4.12	.92	4.05	.96	4.07	.95	มาก

จากตารางที่ 4.33 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความ
 เหมาะสมของการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ
 โรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .95) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
 พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีมุมมองความรู้ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .76)

ตารางที่ 4.34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร
ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของการกำหนดวันให้บริการของ
ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. เปิดทุกวันไม่มีวันหยุด	3.00	1.62	2.97	1.36	3.61	1.28	3.38	1.36	ปานกลาง
2. เปิดวันจันทร์ - วันศุกร์ หยุดวันเสาร์ - อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์	4.06	.93	4.18	1.04	3.86	1.10	3.98	1.08	มาก
3. เปิดวันจันทร์ - วันเสาร์ หยุดวันอาทิตย์	3.02	1.13	2.98	1.24	3.41	1.14	3.25	1.19	ปานกลาง
รวม	3.36	1.22	3.38	1.21	3.63	1.17	3.54	1.21	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.34 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการกำหนดวันให้บริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 1.21) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เปิดวันจันทร์ - วันศุกร์หยุดวันเสาร์-อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 1.08)

ตารางที่ 4.35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของการกำหนดเวลาให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. เวลา 07.30 -16.00 น.	2.70	1.18	2.79	1.14	3.46	1.22	3.21	1.24	ปานกลาง
2. เวลา 08.00 -16.00 น.	3.29	1.22	3.48	1.22	3.70	1.03	3.61	1.11	มาก
3. เวลา 08.30 -16.30 น.	3.80	1.11	3.86	1.16	3.66	1.10	3.74	1.13	มาก
4. เวลา 08.00 -18.00 น.	3.30	1.51	2.94	1.38	3.45	1.22	3.28	1.31	ปานกลาง
รวม	3.27	1.25	3.27	1.22	3.57	1.14	3.46	1.19	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.35 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการกำหนดเวลาให้บริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 1.19) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่วงเวลา 08.30 -16.30 น. ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.13)

ตารางที่ 4.36 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของกลุ่มเป้าหมายของผู้รับบริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	4.67	.47	4.65	.60	4.36	.82	4.48	.75	มาก
2. ผู้ป่วยที่เป็นโรคทั่วไป	4.33	.71	4.30	.78	4.22	.87	4.25	.83	มาก
3. ญาติผู้ป่วย	4.46	.66	4.48	.70	4.12	.90	4.26	.84	มาก
4. ประชาชน	4.29	.81	4.36	.77	4.10	.91	4.20	.87	มาก
5. นักเรียน นักศึกษา	4.17	.77	4.20	.83	4.01	.99	4.08	.93	มาก
6. เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล	4.31	.67	4.33	.78	4.10	.92	4.19	.86	มาก
รวม	4.37	.68	4.39	.74	4.15	.90	4.24	.84	มาก

จากตารางที่ 4.36 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกลุ่มเป้าหมายของผู้รับบริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24, S.D. = .84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ($\bar{X} = 4.48, S.D. = .75$)

ตารางที่ 4.37 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติงานต่อ ความเหมาะสมของหัวหน้าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
สำหรับโรงพยาบาล ระดับจังหวัด (n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		รวม n=393		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. แพทย์	3.96	1.27	4.26	1.01	4.22	1.05	มาก
2. พยาบาลวิชาชีพ	4.06	.74	4.21	.80	4.19	.80	มาก
3. นักวิชาการสาธารณสุข	4.06	.85	4.18	.90	4.17	.89	มาก
4. บุคลากรอื่นที่มีความสามารถ ในด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้	3.70	.92	3.92	1.05	3.90	1.04	มาก
รวม	3.95	.94	4.14	.94	4.12	.94	มาก

จากตารางที่ 4.37 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของหัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12, S.D. = .94$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แพทย์ ($\bar{X} = 4.22, S.D. = 1.05$)

ตารางที่ 4.38 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และ
 ผู้ปฏิบัติงานต่อ ความเหมาะสมของบุคลากรที่ประจำ/หมุนเวียนของศูนย์การเรียนรู้
 โรคไม่ติดต่อ เรือร้งสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร		ผู้ปฏิบัติงาน		รวม		แปลผล ระดับ
	n=56		n=337		n=393		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. แพทย์	3.80	1.28	4.07	1.07	4.04	1.10	มาก
2. เกษัชกร	3.85	.99	4.08	.98	4.05	.99	มาก
3. พยาบาลวิชาชีพ	4.37	.70	4.46	.75	4.45	.74	มาก
4. นักกายภาพบำบัด	3.98	1.03	3.95	.98	3.96	.98	มาก
5. นักวิชาการสาธารณสุข	4.31	.62	4.27	.83	4.28	.80	มาก
6. นักจิตวิทยา	4.00	.87	3.95	.94	3.96	.93	มาก
7. นักโภชนาการ	4.15	.75	4.21	.84	4.21	.83	มาก
8. บรรณรักษ์	3.58	1.22	3.28	1.17	3.32	1.18	ปานกลาง
9. นักวิชาการโสตทัศนศึกษา	3.71	1.01	3.40	1.16	3.44	1.14	ปานกลาง
10. ช่างภาพการแพทย์	3.42	1.10	3.04	1.18	3.23	1.09	ปานกลาง
11. เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษา	3.70	1.05	3.27	1.15	3.32	1.14	ปานกลาง
12. เจ้าพนักงานธุรการ	3.52	1.13	3.11	1.20	3.16	1.20	ปานกลาง
13. ลูกจ้างของโรงพยาบาล	3.42	1.10	3.31	1.17	3.33	1.16	ปานกลาง
14. อาสาสมัครสาธารณสุข	3.98	.92	3.66	1.09	3.70	1.07	มาก
ประจำหมู่บ้าน							
15. อาสาสมัครหรือจิตอาสา	4.04	.89	3.76	1.07	3.79	1.06	มาก
รวม	3.61	.91	3.49	.97	3.52	.96	มาก

จากตารางที่ 4.38 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความ
 เหมาะสมของบุคลากรที่ประจำ/ หมุนเวียนของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาล
 ระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = .96) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ใน
 ระดับมาก 9 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พยาบาลวิชาชีพ ($\bar{X} =$
 4.45, S.D. = .74)

ตารางที่ 4.39 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่ออัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์การเรียนรู้ โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (รวมทั้งหัวหน้าศูนย์) (n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		รวม n=393		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. จำนวน 3 -5 คน	4.27	1.05	3.99	1.15	4.03	1.14	มาก
2. จำนวน 6 - 8 คน	3.20	1.29	3.50	1.21	3.47	1.22	ปานกลาง
3. จำนวน 9 -10 คน	2.57	.96	2.80	1.13	2.77	1.11	ปานกลาง
4. จำนวน 10 คน ขึ้นไป	2.25	1.18	2.44	1.24	2.42	1.24	ปานกลาง
รวม	3.07	1.12	3.18	1.18	3.17	1.17	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.39 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่ออัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (รวมทั้งหัวหน้าศูนย์) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 1.17) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จำนวน 3 -5 คน ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 1.14)

ตารางที่ 4.40 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		รวม n=393		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. บริหารโดยผู้รับผิดชอบกลุ่ม โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	4.06	.84	4.04	.94	4.05	.93	มาก
2. บริหารโดยในรูปคณะกรรมการ ศูนย์การเรียนรู้	4.20	.90	4.18	.93	4.19	.92	มาก

ตารางที่ 4.40 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหาร		ผู้ปฏิบัติงาน		รวม		แปลผล
	n=56		n=337		n=393		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3. บริหารโดยกลุ่มงานสุศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบ	3.94	.95	3.83	1.01	3.84	1.01	มาก
4. บริหารโดยอาสาสมัครที่สนใจ	3.07	.95	3.18	1.09	3.17	1.07	ปานกลาง
รวม	3.82	.91	3.81	.99	3.81	.98	มาก

จากตารางที่ 4.40 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .98) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บริหารโดยในรูปคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.92)

ตารางที่ 4.41 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร		ผู้ปฏิบัติงาน		รวม		แปลผล
	n=56		n=337		n=393		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	4.37	.72	4.38	.79	4.38	.78	มาก
2. สำนักงานหลักประกันสุขภาพ แห่งชาติ (สปสช.)	4.38	.77	4.41	.80	4.41	.80	มาก
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	4.17	.69	4.05	.98	4.06	.95	มาก
4. เทศบาล	4.27	.67	3.98	1.02	4.02	.98	มาก

ตารางที่ 4.41 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหาร		ผู้ปฏิบัติงาน		รวม		แปลผล ระดับ
	n=56		n=337		n=393		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
5. การศึกษานอกโรงเรียน	3.85	.95	3.60	1.14	3.64	1.12	มาก
6. องค์กรเอกชน	3.87	1.04	3.81	1.06	3.82	1.06	มาก
รวม	4.15	.80	4.04	.96	4.06	.94	มาก

จากตารางที่ 4.41 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .94) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .80)

ตารางที่ 4.42 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของคณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=393)

ประเด็น	ผู้บริหาร		ผู้ปฏิบัติงาน		รวม		แปลผล ระดับ
	n=56		n=337		n=393		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ผู้ว่าราชการจังหวัด	3.26	1.33	3.82	1.16	3.75	1.20	มาก
2. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด	4.04	1.10	4.29	.97	4.26	.99	มาก
3. ผู้อำนวยการโรงพยาบาล	4.45	.79	4.54	.75	4.53	.76	มากที่สุด
4. สาธารณสุขอำเภอ	4.06	.85	4.20	.94	4.13	.89	มาก

ตารางที่ 4.42 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหาร		ผู้ปฏิบัติงาน		รวม		แปลผล
	n=56		n=337		n=393		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	ระดับ
5. ตัวแทนบุคลากรโรงพยาบาล ที่รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ซึ่งประกอบด้วย โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ และหลอดเลือด คอสมอง	4.48	.58	4.54	.67	4.53	.66	มากที่สุด
6. นักวิชาการสาธารณสุขหรือ พยาบาลที่รับผิดชอบงานสุขศึกษา	4.46	.64	4.47	.75	4.47	.73	มาก
7. ตัวแทนบุคลากรของหน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชนที่ร่วมดำเนินการ	4.27	.76	4.18	.86	4.19	.84	มาก
รวม	4.15	.86	4.29	.87	4.27	.86	มาก

จากตารางที่ 4.42 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของคณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .86) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตัวแทนบุคลากรโรงพยาบาลที่รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรังซึ่งประกอบด้วย โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ และหลอดเลือดคอสมอง ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .66)

ตารางที่ 4.43 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของการจัดให้มีบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปล ผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. ให้บริการความรู้/ฝึกอบรม ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	4.50	.66	4.58	.63	4.39	.77	4.46	
2. ให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการ	4.53	.66	4.53	.67	4.27	.83	4.37	.78	มาก
3. ให้บริการยืม/คืน/ค้นเอกสาร สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	4.17	.77	4.27	.86	4.11	.86	4.17	.86	มาก
4. ให้บริการยืม/คืน สื่อสุขภาพ ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	4.13	.75	4.25	.88	4.06	.88	4.13	.87	มาก
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การสาธิต การให้ฝึกปฏิบัติ การสัมมนา กลุ่มกิจกรรม บรรยาย การแลกเปลี่ยน เรียนรู้สุขภาพ	4.45	.66	4.58	.62	4.28	.81	4.39	.76	มาก
รวม	4.36	.70	4.44	.73	4.22	.83	4.30	.80	มาก

จากตารางที่ 4.43 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการจัดให้มีบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .80) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้บริการความรู้/ฝึกอบรมด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .73)

ตารางที่ 4.44 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของการขึ้นทะเบียนผู้รับบริการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปล ผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ต้องสมัครเป็นสมาชิก	3.33	1.38	3.71	1.23	3.55	1.23	3.59	1.26	มาก
2. ไม่ต้องสมัครเป็นสมาชิก	4.10	1.24	3.87	1.24	4.02	1.15	3.97	1.19	มาก
รวม	3.72	1.31	3.79	1.23	3.79	1.19	3.78	1.22	มาก

จากตารางที่ 4.44 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการขึ้นทะเบียนผู้รับบริการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 1.22) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ต้องสมัครเป็นสมาชิก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 1.19)

ตารางที่ 4.45 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการต่อความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการรับบริการใน ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		ผู้รับบริการ n=598		รวม n=991		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ต้องชำระค่าบำรุง	2.89	1.54	2.63	1.33	2.86	1.28	2.79	1.30	ปานกลาง
2. ไม่ต้องชำระค่าบำรุง	4.00	1.30	4.34	.98	4.18	1.09	4.22	1.07	มาก
รวม	3.45	1.42	3.49	1.15	3.52	1.18	3.51	1.18	มาก

จากตารางที่ 4.45 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการเสียค่าใช้จ่ายในการรับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 1.18) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ต้องชำระค่าบำรุง ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 1.07)

ตารางที่ 4.46 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติงานต่อความเหมาะสมของการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (n=991)

ประเด็น	ผู้บริหาร n=56		ผู้ปฏิบัติงาน n=337		รวม n=393		แปลผล ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ประเมินความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนของผู้รับบริการ	4.45	.66	4.57	.72	4.55	.71	มากที่สุด
2. ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ	4.40	.66	4.66	.59	4.62	.60	มากที่สุด
รวม	4.43	.66	4.62	.65	4.59	.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.46 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = .60)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ ที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด เมื่อวันที่ 20 – 21 กุมภาพันธ์ 2555 ณ โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก วันที่ 23 – 24 กุมภาพันธ์ 2555 ณ โรงพยาบาลมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม วันที่ 29 กุมภาพันธ์ – 1 มีนาคม 2555 ณ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี และ วันที่ 5 – 6 มีนาคม 2555 ณ โรงพยาบาลสระบุรี จังหวัดสระบุรี โดยศึกษาจากผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ จำนวน 64 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร แห่งละ 1 คน ผู้ปฏิบัติงาน แห่งละ 5 คน และผู้รับบริการในโรงพยาบาล แห่งละ 10 คน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความต้องการที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร

2.1.1 ความสำเร็จและความยั่งยืนของการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

1) ด้านนโยบาย

(1) ศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

จะต้องเป็นนโยบายระดับกระทรวง และมีการกำหนดกรอบกติกาให้พื้นที่ดำเนินการ

(2) ผู้บริหารมีนโยบายและกำหนดทิศทางให้ชัดเจน รวมทั้งให้

ความสำคัญของศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

2) ด้านโครงสร้าง อัตรากำลัง ทรัพยากร

(1) มีทีมงานเข้มแข็ง เห็นความสำคัญและมีความสุขกับการทำงาน

รวมทั้งมีแนวคิดที่จะพัฒนา

(2) ศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

จะต้องมีอัตรากำลังที่รับผิดชอบที่ชัดเจน และมีหน่วยงานอื่น ๆ สนับสนุนการดำเนินงาน

(3) กลุ่มงานภารกิจปฐมภูมิเป็นเจ้าภาพ กลุ่มงานสุขศึกษาเป็น

ผู้รับผิดชอบ และแต่งตั้งเป็นคณะทำงาน มีสหวิชาชีพเข้าร่วมดำเนินงาน ซึ่งกลุ่มงานสุขศึกษาเป็นเลขานุการโดยมีการดำเนินงานในลักษณะเครือข่าย มีการประสานการดำเนินงานร่วมกัน จะจัดตั้งขึ้นใหม่เป็นเรื่องที่ยาก

3) ด้านอื่น ๆ

(1) ผู้บริหารให้สนับสนุนและมีการติดตามช่วยเหลือ

(2) มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื่อรังที่ชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่ และต้องตอบสนองความต้องการของพื้นที่ หรือตามบริบทของพื้นที่

2.1.2 ส่วนกลางเข้ามามีบทบาทอย่างไรต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื่อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

- 1) ส่วนกลางควรมีการกำหนดมาตรฐานและรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื่อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด
- 2) ส่วนกลางควรมีแนวทางการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื่อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด
- 3) ส่วนกลางควรเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมที่จะให้ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื่อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดนำไปให้บริการและพัฒนาต่อยอด

2.1.3 ความคาดหวังต่อศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื่อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

- 1) ช่วยให้งานบริการสาธารณสุขเชิงรุกเกิดความเข้มแข็งมากขึ้น มีการเรียนรู้มากขึ้น มติของการปฏิบัติของประชาชนเกิดการปฏิบัติอย่างจริงจัง สามารถป้องกันตนเองได้ ทำให้ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพลดลง
- 2) เป็นแหล่งให้ความรู้กับประชาชน

2.1.4 ประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื่อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

- 1) ทำให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง
- 2) ประชาชนและญาติได้ศึกษาหาความรู้ได้

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื่อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้ปฏิบัติงาน

2.2.1 ปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื่อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

- 1) บุคลากรของโรงพยาบาลระดับจังหวัดมีจำนวนน้อยและมีภาระมาก หากมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื่อรัง อาจจะมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื่อรัง
- 2) อาคารสถานที่มีจำกัด แต่มีจำนวนผู้ป่วยมาก อาจจะมีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื่อรัง

3) ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หากผู้บริหารไม่ได้กำหนดเป็นนโยบายจะมีผลต่อการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

4) ความไม่พร้อมของโรงพยาบาลบุคลากร สถานที่ และงบประมาณ จะมีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

2.2.2 การบริหารงานศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

1) ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังควรมีโครงสร้างที่ชัดเจนมีเจ้าหน้าที่จำนวน 3 – 4 คน และมีการดำเนินงานในรูปแบบคณะทำงาน/คณะกรรมการสหวิชาชีพ ประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล โภชนากร เกษีษกร กายภาพบำบัด วิทยาศาสตร์การกีฬา ซึ่งกลุ่มงานสุขศึกษาเป็นเลขานุการ

2) มีภาคีเครือข่ายมาร่วมดำเนินการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

2.2.3 การดำเนินงานด้านวิชาการ และจัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้รับบริการของศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

1) ด้านวิชาการ

(1) ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีการพัฒนาสื่อหรือชุดสื่อให้เป็นมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ไปใช้ประกอบการสอน และผู้รับบริการสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองรวมทั้งสร้างโมเดล

(2) มีการศึกษารูปแบบสื่อ การจัดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบท

(3) พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ทั้งจัดเป็นหลักสูตร และจัดให้คำปรึกษาเฉพาะเรื่องสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ต้องการความรู้แบบเจาะลึกหรือเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาที่ต้องการคำปรึกษา

2) ด้านการจัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้รับบริการ

(1) เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ต้องเป็นนักจัดกิจกรรม

(2) กระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้รับบริการจะต้องเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอยากเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม

(3) รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดที่ควรจัด ดังนี้

ก. จัดค่ายพัฒนาผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วย และจัดค่ายจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เช่น จัดค่ายเบาหวาน

- ข. มีผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านมาพูดคุยกับผู้รับบริการ
- ค. ให้ความรู้ในลักษณะรายบุคคลเฉพาะรายที่มีปัญหาหรือมีความรุนแรงของโรคมก สำหรับรายกลุ่มสำหรับผู้ป่วยที่มีความรุนแรงของโรคน้อยหรือเป็นกลุ่มเสี่ยง
- ง. จัดกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- จ. ใช้กลยุทธ์การพูดคุยเพื่อหาสาเหตุที่แท้จริง
- ช. ควรมีการจำแนกการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มป่วย
- ซ. มีการให้บริการให้ความรู้รายบุคคล และรายกลุ่ม
- ฅ. มีการเผยแพร่ความรู้ผ่านช่องทางเคเบิลทีวี

2.2.4 การจัดให้บริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาล

- 1) ควรมีสื่อความรู้ที่หลากหลายที่ผู้รับบริการสามารถยืมได้ และมีสื่อที่แจกให้กับผู้รับบริการ โดยให้ครอบคลุมกลุ่มผู้ป่วย ญาติ และประชาชน
- 2) มีการให้บริการโดยเจ้าหน้าที่สหวิชาชีพ
- 3) มีการให้คำปรึกษา
- 4) ต้องให้มีการบริการที่เข้าถึงง่าย
- 5) มีบริการตอบคำถามทางโทรศัพท์ และเว็บไซต์
- 6) มีการติดตามและมีการส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้รับบริการทุก 3 เดือน และไม่เป็นวิชาการมากนัก ควรสอดแทรกในลักษณะสาระบันเทิง
- 7) มีบริการอินเทอร์เน็ต

2.2.5 ลักษณะของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับ

จังหวัด

- 1) มีห้องเฉพาะทำกิจกรรม เป็นอาคารชั้นเดียว ใกล้เคียงตึกผู้ป่วยนอก (ไอพีดี) หรือจัดตั้งที่ชั้น 1 ตึกผู้ป่วยนอก (ไอพีดี)
- 2) สถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพื่อสร้างบรรยากาศการใช้บริการ
- 3) ผู้รับบริการสามารถหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
- 4) เอื้อประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่
- 5) เป็นแหล่งจัดฝึกอบรม สาธิต และคลังข้อมูลความรู้

2.2.6 ความต้องการความช่วยเหลือจากส่วนกลางในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

- 1) สนับสนุนวิชาการที่ทันสมัย

- 2) จัดระบบการเชื่อมโยง (Link) ผลงานวิชาการ
- 3) กระทรวงกำหนดเป็นนโยบาย และถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยสามารถสะท้อนปัญหากลับได้
- 4) สนับสนุนสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ
- 5) ส่วนกลางเพิ่มอัตรากำลังในการจัดตั้งและดำเนินการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

2.2.7 ความคาดหวังต่อศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับ

จังหวัด

- 1) เป็นแหล่งที่ให้ความรู้อย่างครบวงจรแบบสหวิชาชีพ และสามารถให้บริการได้ครบถ้วนทั้งผู้ป่วย ญาติ ประชาชน และเจ้าหน้าที่
- 2) เป็นอาคารศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสุขภาพ
- 3) เป็นสถานที่ที่รวมตัวของเครือข่ายสุขภาพและเครือข่ายสามารถหาความรู้ได้
- 4) มีสื่อที่ให้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐานและเป็นคลังสื่อสุขภาพ
- 5) เป็นงานเชิงรุกที่จะให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร
- 6) เป็นศูนย์รวบรวมนวัตกรรม

2.2.8 ประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับ

จังหวัด

- 1) ประชาชนและผู้ป่วยมีความรู้ ส่งผลให้ผู้ป่วยและประชาชนมีสุขภาพดี และมีความสุข
- 2) เจ้าหน้าที่ได้รับความรู้และสามารถเป็นที่ปรึกษาได้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่อื่นต่อได้

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้รับบริการ

2.3.1 การจัดให้บริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาล

- 1) สื่อให้ความรู้ที่หลากหลายและหลายประเภท
- 2) จัดอบรม
- 3) จัดกิจกรรมการออกกำลังกาย
- 4) จัดโปรแกรมส่งเสริมความรู้เป็นรายวัน

- 5) ให้คำปรึกษาทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม
- 6) ตรวจสอบสภาพเบื้องต้น
- 7) บริการอินเทอร์เน็ต

2.3.2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ

โรงพยาบาลระดับจังหวัด

- 1) เจ้าหน้าที่ให้ความรู้และมีสื่อแจกให้กลับไปอ่านทบทวนที่บ้าน
- 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยญาติ ผู้ป่วย บุคคลต้นแบบ
- 3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบสาระบันเทิง
- 4) ถ่ายสุขภาพ
- 5) สาธิต

2.3.3 ลักษณะของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับ

จังหวัด

- 1) เป็นศูนย์หาความรู้เพิ่มเติมที่สามารถเรียนรู้ได้เอง
- 2) มีพื้นที่สำหรับพักผ่อน
- 3) มีสื่อความรู้ที่หลากหลาย และหลาย ๆ ประเภท
- 4) มีห้องให้คำปรึกษา
- 5) เป็นแหล่งจัดฝึกอบรม สาธิต และคลังข้อมูลความรู้
- 6) ผู้ให้บริการเป็นแพทย์ พยาบาล โภชนากร นักสุขศึกษา
- 7) มีบริการให้ยืมหนังสือ
- 8) มีเจ้าหน้าที่อยู่ให้บริการตลอดเวลา
- 9) ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัดควรเปิดให้บริการตลอดเวลา หรือเปิด-ปิดเช่นเดียวกับการให้บริการของโรงพยาบาล
- 10) ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด

ควรมีสถานที่เฉพาะและควรอยู่ใกล้กับห้องตรวจรักษา และอยู่ในบริเวณที่สงบ ผู้คนไม่พลุกพล่าน

2.3.4 ความคาดหวังต่อศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับ

จังหวัด

- 1) เป็นแหล่งข้อมูลให้ความรู้กับประชาชนที่น่าเชื่อถือ
- 2) เป็นศูนย์ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และให้เกิดความตระหนักในการดูแลสุขภาพตนเอง และสามารถไปถ่ายทอดให้คนใกล้ชิดได้อย่างถูกต้อง

- ความรู้ได้
- 2) เป็นสถานที่ที่รวมตัวของเครือข่ายสุขภาพและเครือข่ายสามารถหา
- 3) เป็นสถานที่ให้ญาติได้พักรอและได้ศึกษาหาความรู้
- ควรจะมี

2.3.5 ประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรือรังสำหรับโรงพยาบาลระดับ
จังหวัด

- 1) ญาติผู้ป่วยและประชาชนมีความรู้
- 2) เครือข่ายสุขภาพมีสถานที่รวมตัว
- 3) ได้พักผ่อนและคลายเครียด
- 4) เป็นที่พักคอยของญาติ และพักรอระหว่างตรวจ

2.4 คำสัมภาษณ์สำคัญของความต้องการที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรือรัง
สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับบริการ ในประเด็นความคาดหวัง
ประโยชน์ และสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรือรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

2.4.1 คำสัมภาษณ์สำคัญในประเด็นความคาดหวังที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรค
ไม่ติดต่อเรือรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ โดยมี
รายละเอียดตามตารางที่ 4.47



ตารางที่ 4.47 คำสัมภาษณ์สำคัญในประเด็นความคาดหวังที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรค
ไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน
และผู้รับบริการ

ผู้บริหาร	ผู้ปฏิบัติงาน	ผู้รับบริการ
1. เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่เป็น คลัง มีโมเดลที่ดีที่สุดมาจัด แสดง (นายแพทย์ชุตติเดช ตาบองครักษ์ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสระบุรี วันที่ 5 มีนาคม 2555)	1. เป็นแหล่งที่ให้ความรู้อย่างครบ วงจรแบบสหวิชาชีพที่จะทำให้ ผู้ป่วยและประชาชนทั่วไปมี สุขภาพที่ดีและมีสถานะแทรก ซ้อนที่น้อยลง (นางสาวพูนทรัพย์ สมกล้า พยาบาลวิชาชีพชำนาญ การ โรงพยาบาลมหาสารคาม วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2555) 2. เป็นศูนย์กลางคลังสื่อสุขภาพ ศูนย์เป็นที่ผลิตสื่อสำหรับเป็น มาตรฐานกลางเพื่อนำไปใช้แต่ละ แผนก (คุณประนอม เอื้อกฤษ ดาธิการ หัวหน้าหอผู้ป่วย 2 โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2555) 3. ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อ เรื้อรังจะเป็นงานเชิงรุก การเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารของผู้รับบริการเป็น งานท้าทาย เป็นส่วนหนึ่งของงาน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (นางสุจิตรา ก่อกิจไพศาล หัวหน้ากลุ่มงานสุขศึกษา โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี วันที่ 1 มีนาคม 2555)	1. เป็นแหล่งความรู้สุขภาพ (คุณนุรัตน์ ช่วยปึ้ง, คุณสุพัฒน์ สีพลแสน, คุณ กมล ผลได้ ผู้รับบริการใน โรงพยาบาลมหาสารคาม วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2555)

ตารางที่ 4.47 (ต่อ)

ผู้บริหาร	ผู้ปฏิบัติงาน	ผู้รับบริการ
<p>2. มีคนทำงานไม่ต้องมาก แต่พร้อมให้คนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ไม่ว่าจะเป็นโน้มน้าว กดดันแล้วสามารถ ประสานบุคลากร อุปกรณ์เครื่องมือ ไม่ว่าจะเป็น หมอ พยาบาล เกสเซอร์ โมเดล อาหาร แผ่นพับ สื่อต่าง ๆ และอย่างคิดว่าสิ่งนี้จะทำให้คนเปลี่ยนทำอะไรให้สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้คนเหล่านี้เปลี่ยน คนไข้รุ่นพี่รุ่นน้อง สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ว่าจะเป็นคนใหม่ และมีสหวิชาชีพมาช่วย (นายแพทย์นิพัช กิตติมานนท์ รองผู้อำนวยการ โรงพยาบาล พุทธชินราช วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2555)</p> <p>3. ช่วยให้งานบริการ สาธารณสุขเชิงรุกเกิดความเข้มแข็งมากขึ้น มีการเรียนรู้มากขึ้น ภาพสำคัญคือมิติของการปฏิบัติของประชาชนเกิดการปฏิบัติอย่างจริงจัง ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพน่าจะลดลง</p>		

ตารางที่ 4.47 (ต่อ)

ผู้บริหาร	ผู้ปฏิบัติงาน	ผู้รับบริการ
(นายแพทย์ชุตติเดช ตาบ องครักษ์ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสระบุรี วันที่ 5 มีนาคม 2555)	4. ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อ เรื้อรัง เป็นหน่วยงานหลักใน การกำหนดแผนให้ชัดเจน (นางอุดมลักษณ์ สุทธิเจริญ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาล มหาสารคาม วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2555)	2. เป็นสถานที่ที่ให้ญาติพักรอ และได้ศึกษาหาความรู้ (ผู้รับบริการเพศหญิง โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2555 โรงพยาบาลสระบุรี วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2555)
	5. ต้องมีบรรยากาศที่ เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่ทำให้ ให้ผู้ให้บริการต้องการอยาก เข้าไปหาความรู้ มีสื่อที่ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับเจ้าหน้าที่ ผู้ป่วย และ ญาติ (คุณลัดดา จามพัฒน์ หัวหน้าหออายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี วันที่ 1 มีนาคม 2555)	3. เป็นสถานที่ที่รวมตัวของ เครือข่ายสุขภาพและเครือข่าย หาความรู้ได้ (คุณสำเนียง มียวน ผู้รับบริการใน โรงพยาบาลพุทธชินราช วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2555)

2.4.2 คำสัมภาษณ์สำคัญในประเด็นประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อ
เรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ โดยมี
รายละเอียดตามตารางที่ 4.48

ตารางที่ 4.48 คำสัมภาษณ์สำคัญในประเด็นประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ

ผู้บริหาร	ผู้ปฏิบัติงาน	ผู้รับบริการ
1. เป็นรูปแบบหนึ่งที่ผู้ป่วย และญาติจะเข้าไปศึกษาหาความรู้ได้ ทำให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ที่ถูกต้อง (นายแพทย์สุนทร ยนต์ตระกูล ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลมหาสารคาม วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2555)	1. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับความรู้และ สามารถเป็นพี่เลี้ยงได้ และ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับ เจ้าหน้าที่อื่นต่อได้ (นางสาว พุณทรัพย์ สมกล้า พยาบาล วิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาล มหาสารคาม วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2555)	1. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และให้เกิดความตระหนักในการดูแลสุขภาพตนเอง สามารถไปถ่ายทอดให้คนใกล้ชิดได้อย่างถูกต้อง (นางอรรณพ พรหมคำ ผู้รับบริการในโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี วันที่ 1 มีนาคม 2555)

2.4.3 คำสัมภาษณ์สำคัญในประเด็นสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.49

ตารางที่ 4.49 คำสัมภาษณ์สำคัญในประเด็นสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ

ผู้บริหาร	ผู้ปฏิบัติงาน	ผู้รับบริการ
1. เป็นอาคารศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสุขภาพ(นางประนอม เอื้อกฤษฎาธิการ หัวหน้าหอผู้ป่วย ศัลยกรรมหญิง โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี วันที่ 1 มีนาคม 2555)	1. ถ้าเป็น OPD จะดูง่าย แต่ควรอยู่ใกล้ๆ ถ้าใกล้ก็ไม่มีใครเข้าไปใช้ (นางสาวนิภาพร เนินกลาง ผู้รับบริการใน โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี วันที่ 1 มีนาคม 2555)	

ตารางที่ 4.49 (ต่อ)

ผู้บริหาร	ผู้ปฏิบัติงาน	ผู้รับบริการ
	2. ที่ตั้งศูนย์ไกลด์ OPD ลานสุขภาพ (นางนิสากร สิงห์พูล โรงพยาบาล สระบุรี วันที่ 5 มีนาคม 2555)	2. แยกอาคารต่างหากไปมาสะดวก สร้างเป็นอาคารชั้นเดียว หลายชั้น ต้องมีลิฟท์ถ้าชั้นเดียวเปลืองเนื้อที่ (นางสมหมาย ศรีบุญชัย ผู้รับบริการในโรงพยาบาล มหาสารคาม วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2555)
	3. ตั้งอยู่บริเวณที่ผู้รับบริการเข้าถึงได้ ง่าย ไกลๆ OPD มีเจ้าหน้าที่คอย ให้บริการ (คุณประนอม เอื้อกฤษฎา ธิดาร หัวหน้าหอผู้ป่วย 2 โรงพยาบาล สุราษฎร์ธานี วันที่ 1 มีนาคม 2555)	3. น่าจะเป็นชั้นล่างไกลด์ OPD (นายอโนชาวี วงษ์ไธสง ผู้รับบริการในโรงพยาบาลสุ ราษฎร์ธานี วันที่ 1 มีนาคม 2555)
	4. พื้นที่ศูนย์น่าจะอยู่ในอาคารผู้ป่วย นอก ชั้นเดียวกับ OPD (นางสาวลัดดา จามพัฒน์ พยาบาล วิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลสุ ราษฎร์ธานี วันที่ 1 มีนาคม 2555)	
	5. ควรอยู่ไกลด์ Clinic ศูนย์ให้คำปรึกษา ด้านสุขภาพ (นายแพทย์สุเมธ เพื่อ มารยาท โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี วันที่ 1 มีนาคม 2555)	
	6. อาคารควรมีที่ทำงานเจ้าหน้าที่ ห้อง อบรมที่จะทำกิจกรรม กลุ่มเล็ก กลุ่ม ใหญ่ (นางอุดมลักษณ์ สุทธิเจริญ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาล มหาสารคาม วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2555)	

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด

ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ความคิดเห็น
และความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยมี
รายละเอียดตามตารางที่ 4.50



ตารางที่ 4.50 ตารางวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>1. ปรัชญา</p> <p>- เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ และหลอดเลือดสมอง ที่ครอบคลุมทั้งการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสภาพ ที่เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน สามารถเรียนรู้ ร่วมกันได้ตามความต้องการของตนเอง</p> <p>2. วิสัยทัศน์</p> <p>- เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีข้อมูล ข่าวสารการดูแลสุขภาพที่สมบูรณ์และครบวงจร รวมทั้ง เป็นต้นแบบของการจัดการเรียนรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติและประชาชน</p>	<p>ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้รับบริการมีความคาดหวังต่อศูนย์ การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด ดังนี้</p>	<p>- เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ และหลอดเลือดสมอง ที่ครอบคลุมทั้งการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสภาพ ที่เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน สามารถเรียนรู้ ร่วมกันได้ตามความต้องการของตนเอง</p> <p>- เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีข้อมูล ข่าวสารการดูแลสุขภาพที่สมบูรณ์และครบวงจร รวมทั้งเป็น ต้นแบบของการจัดการเรียนรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติและประชาชน</p>

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>3. พันธกิจ</p> <p>3.1 สร้างความเข้มแข็งทางสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยชุมชนองค์กร และภาคีเครือข่ายมีการส่งเสริมความรู้แก่ผู้สนใจอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>3.2 มุ่งส่งเสริมความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงานประชาชนกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>3.3 จัดบริการสื่อความรู้ และจัดประสบการณ์ส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>3.4 ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ</p> <p>3.5 จัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน โดยใช้สื่อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง</p>	<p>1. เป็นแหล่งการเรียนรู้ให้กับประชาชน ผู้ป่วยและญาติอย่างครบวงจรแบบสหวิชาชีพและน่าเชื่อถือ</p> <p>2. เป็นสถานที่รวมตัวของเครือข่ายสุขภาพและสามารถหาความรู้ได้</p> <p>3. เป็นศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสุขภาพ</p> <p>4. มีสื่อที่มีคุณภาพมาตรฐานและเป็นคลังสื่อสุขภาพ</p> <p>5. เป็นศูนย์รวบรวมนวัตกรรม</p>	<p>3.1 สร้างความเข้มแข็งทางสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยชุมชนองค์กร และภาคีเครือข่ายมีการส่งเสริมความรู้แก่ผู้สนใจอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>3.2 มุ่งส่งเสริมความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงานประชาชนกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>3.3 จัดบริการสื่อความรู้ และจัดประสบการณ์ส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>3.4 ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ</p> <p>3.5 จัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน โดยใช้สื่อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง</p>

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>3.6 ศึกษา วิจัย พัฒนาการความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังโดยใช้ภูมิปัญญาสากลและท้องถิ่น</p> <p>4. เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>4.1 เป้าหมายในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีดังนี้</p> <p>4.1.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ จำนวนผู้รับบริการ 150 - 300 คนต่อเดือน</p> <p>4.1.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้ป่วย ญาติและประชาชนมีความรู้ ทักษะที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 2) เป็นต้นแบบของการจัดกระบวนการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่หน่วยงานอื่นได้ 3) ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการของศูนย์ของศูนย์การเรียนรู้ 	<p>3.6 ศึกษา วิจัย พัฒนาการความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังโดยใช้ภูมิปัญญาสากลและท้องถิ่น</p> <p>4.1 เป้าหมายในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีดังนี้</p> <p>4.1.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ จำนวนผู้รับบริการ 150 - 300 คนต่อเดือน</p> <p>4.1.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้ป่วย ญาติและประชาชนมีความรู้ ทักษะที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 2) เป็นต้นแบบของการจัดกระบวนการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่หน่วยงานอื่นได้ 3) ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการของศูนย์ของศูนย์การเรียนรู้ 	<p>3.6 ศึกษา วิจัย พัฒนาการความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังโดยใช้ภูมิปัญญาสากลและท้องถิ่น</p> <p>4.1 เป้าหมายในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีดังนี้</p> <p>4.1.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ จำนวนผู้รับบริการ 150 - 300 คนต่อเดือน</p> <p>4.1.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้ป่วย ญาติและประชาชนมีความรู้ ทักษะที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 2) เป็นต้นแบบของการจัดกระบวนการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่หน่วยงานอื่นได้ 3) ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการของศูนย์ของศูนย์การเรียนรู้

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>4.2 กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 2) ญาติผู้ป่วย 3) ผู้ป่วยที่เป็นโรคทั่วไป 4) ประชาชน 5) นักเรียน นักศึกษา 6) เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล 	<p>ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดมีประโยชน์ต่อประชาชนและผู้ป่วยทำให้มีความรู้ ส่งผลให้ผู้ป่วยและประชาชนมีสุขภาพดีและมีความสุข รวมทั้งเจ้าหน้าที่ได้รับความรู้และสามารถเป็นที่ปรึกษาได้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่อื่นต่อได้</p>	<p>4.2 กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 2) ญาติผู้ป่วย 3) ผู้ป่วยที่เป็นโรคทั่วไป 4) ประชาชนทั่วไป 5) นักเรียน นักศึกษา 6) ครู 7) กลุ่มเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 6) เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล


ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>5. วัตถุประสงค์</p> <p>5.1 เพื่อเป็นแหล่งความรู้ สาธิต ฝึกปฏิบัติ และให้คำปรึกษาด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน</p> <p>5.2 เพื่อสร้างเสริมและสนับสนุนให้ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน ได้ศึกษาค้นคว้าความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังด้วยตนเองจากสื่อ</p> <p>5.3 เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนแก่หน่วยงานอื่น</p>	<p>ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่ และต้องตอบสนองความต้องการของพื้นที่หรือตามบริบทของพื้นที่ เพื่อความสำเร็จและความยั่งยืนของงานดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง</p>	<p>5. วัตถุประสงค์</p> <p>5.1 เพื่อเป็นแหล่งความรู้ สาธิต ฝึกปฏิบัติ และให้คำปรึกษาด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน</p> <p>5.2 เพื่อสร้างเสริมและสนับสนุนให้ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน ได้ศึกษาค้นคว้าความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังด้วยตนเองจากสื่อ</p> <p>5.3 เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนแก่หน่วยงานอื่น</p>
<p>6. รูปแบบการดำเนินงาน</p> <p>6.1 หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แพทย์ 2) พยาบาลวิชาชีพ 3) นักวิชาการสาธารณสุข 	<p>การบริหารงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ควรมีโครงสร้างที่ชัดเจนมีเจ้าหน้าที่ จำนวน 3 – 4 คน และมีการดำเนินงานในรูปแบบ คณะทำงาน/คณะกรรมการสหวิชาชีพ</p>	<p>6. รูปแบบการดำเนินงาน</p> <p>ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดจะดำเนินการในลักษณะรูปแบบของ คณะกรรมการ มีบุคลากรปฏิบัติงานประจำ และมีบุคลากรมาหมุนเวียนในปฏิบัติงาน ดังนี้</p>


ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
4) บุคลากรอื่นที่มีความสามารถในด้านการบริหาร ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	ประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล โภชนากร เกษัชกร กายภาพบำบัด	6.1 คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยมีกลุ่มโรคไม่ติดต่อ เรื้อรังเป็นผู้รับผิดชอบดังนี้
6.2 บุคลากรที่ประจำ/หมุนเวียนของศูนย์การเรียนรู้ โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด	วิทยาศาสตร์การกีฬา ซึ่งกลุ่มงาน สุขศึกษาเป็นเลขานุการ	6.1.1 คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย
1) พยาบาลวิชาชีพ		1) ผู้ว่าราชการจังหวัด
2) นักวิชาการสาธารณสุข		2) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด
3) นักโภชนาการ		3) ผู้อำนวยการโรงพยาบาล
4) เกษัชกร		4) สาธารณสุขอำเภอ
5) แพทย์		5) นักวิชาการสาธารณสุขหรือพยาบาลที่ รับผิดชอบงานสุขศึกษา
6) นักกายภาพบำบัด		6) ผู้แทนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
7) จิตวิทยา		7) ผู้แทนสำนักงานหลักประกันสุขภาพ แห่งชาติ
8) อาสาสมัครหรือจิตอาสา		8) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด
9) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน		9) ผู้แทนเทศบาล
		10) ผู้แทนการศึกษานอกโรงเรียน

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>6.3 อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด (รวมทั้งหัวหน้าศูนย์) จำนวน 3 -5 คน</p> <p>6.4 รูปแบบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) บริหารโดยในรูปคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ 2) บริหารโดยผู้รับผิดชอบกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 3) บริหารโดยกลุ่มงานสุขภาพเป็นผู้รับผิดชอบ 		<p>11) ผู้แทนองค์กรเอกชน</p> <p>6.1.2 คณะกรรมการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แพทย์ 2) เกษีกร 3) พยาบาลวิชาชีพ 4) นักกายภาพบำบัด 5) นักวิชาการสาธารณสุข 6) จิตวิทยา 7) นักโภชนาการ 8) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 9) อาสาสมัครหรือจิตอาสา <p>6.2 บุคลากรปฏิบัติงานประจำ</p> <p>บุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 3 – 5 คน โดยมีนายแพทย์เป็นหัวหน้าศูนย์</p>
<p>6.5 คณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้อำนวยการโรงพยาบาล 2) ตัวแทนบุคลากรโรงพยาบาลที่รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรังซึ่งประกอบด้วย โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ และโรคหลอดเลือดสมอง 		

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>3) นักวิชาการสาธารณสุขหรือพยาบาลที่ รับผิดชอบงานสุศึกษา</p> <p>4) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด</p> <p>5) ตัวแทนบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐ และ เอกชนที่ร่วมดำเนินการ</p> <p>6) สาธารณสุขอำเภอ</p> <p>7) ผู้ว่าราชการจังหวัด</p>		<p>6.3 บุคลากรมาหมุนเวียนในปฏิบัติงาน มีดังนี้</p> <p>1) แพทย์</p> <p>2) เกษีกร</p> <p>3) พยาบาลวิชาชีพ</p> <p>4) นักกายภาพบำบัด</p> <p>5) นักวิชาการสาธารณสุข</p> <p>6) จิตวิทยา</p> <p>7) นักโภชนาการ</p> <p>8) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน</p> <p>9) อาสาสมัครหรือจิตอาสา</p>

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>7. เนื้อหาสาระความรู้</p> <p>เนื้อหาความรู้ที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีดังนี้</p> <p>1) โรคเบาหวาน ประกอบด้วย ความหมายของโรค สาเหตุการเกิดโรค อาการของโรค การป้องกัน การรักษา การดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวาน</p> <p>2) โรคความดันโลหิตสูง ประกอบด้วย ความหมายของโรค สาเหตุการเกิดโรค อาการของโรค การป้องกัน การรักษา การดูแลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง</p> <p>3) โรคหัวใจ ประกอบด้วย ความหมายของโรค สาเหตุการเกิดโรค อาการของโรค การป้องกัน การรักษา การดูแลผู้ป่วยโรคหัวใจ</p> <p>3) โรคหลอดเลือดสมอง ประกอบด้วย ความหมายของโรค สาเหตุการเกิดโรค อาการของโรค การป้องกัน การรักษา การดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง</p>		<p>7. เนื้อหาสาระความรู้</p> <p>เนื้อหาความรู้ที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีดังนี้</p> <p>1) โรคเบาหวาน ประกอบด้วย ความหมายของโรค สาเหตุการเกิดโรค อาการของโรค การป้องกัน การรักษา การดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวาน</p> <p>2) โรคความดันโลหิตสูง ประกอบด้วย ความหมายของโรค สาเหตุการเกิดโรค อาการของโรค การป้องกัน การรักษา การดูแลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง</p> <p>3) โรคหัวใจ ประกอบด้วย ความหมายของโรค สาเหตุการเกิดโรค อาการของโรค การป้องกัน การรักษา การดูแลผู้ป่วยโรคหัวใจ</p> <p>4) โรคหลอดเลือดสมอง ประกอบด้วย ความหมายของโรค สาเหตุการเกิดโรค อาการของโรค การป้องกัน การรักษา การดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง</p>

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>4) ส่งเสริมสุขภาพ</p> <p>(1) การบริโภคอาหาร</p> <p>(2) การออกกำลังกาย</p> <p>(3) สุขภาพจิต (อารมณ์)</p> <p>8. วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้</p> <p>8.1 การให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า</p> <p>1) สื่อสิ่งพิมพ์</p> <p>2) รายการโทรทัศน์</p> <p>3) สื่อภาพยนตร์/วีดิทัศน์</p> <p>4) บอร์ดนิทรรศการ</p> <p>5) วิทยุชุมชน</p> <p>6) วิทยุกระจายเสียง</p> <p>7) หอกระจายข่าว/เสียงตามสายภายนอก รพ.</p> <p>8) ซีดีภาพ</p> <p>9) เสียงตามสายภายในโรงพยาบาล</p> <p>10) โทรทัศน์วงจรปิดภายใน รพ.</p>	<p>1) เจ้าหน้าที่ให้ความรู้และมีสื่อแจกให้กลับไม่อ่านบททวนที่บ้าน</p> <p>2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยญาติ ผู้ป่วย บุคคลต้นแบบ</p> <p>3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบสาระบันเทิง</p> <p>4) ถ่ายสุขภาพ</p> <p>5) สาธิต</p>	<p>4) ส่งเสริมสุขภาพ</p> <p>(1) การบริโภคอาหาร</p> <p>(2) การออกกำลังกาย</p> <p>(3) สุขภาพจิต (อารมณ์)</p> <p>8. วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้</p> <p>8.1 การให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า</p> <p>1) สื่อสิ่งพิมพ์</p> <p>2) รายการโทรทัศน์</p> <p>3) สื่อภาพยนตร์/วีดิทัศน์</p> <p>4) บอร์ดนิทรรศการ</p> <p>5) วิทยุชุมชน</p> <p>6) วิทยุกระจายเสียง</p> <p>7) หอกระจายข่าว/เสียงตามสายภายนอก รพ.</p> <p>8) ซีดีภาพ</p> <p>9) เสียงตามสายภายในโรงพยาบาล</p> <p>10) โทรทัศน์วงจรปิดภายใน รพ.</p>

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
11) เเคเบิ้ลทีวีภายนอก รพ.		11) เเคเบิ้ลทีวีภายนอก รพ.
12) สื่อหุ่นจำลอง		12) สื่อหุ่นจำลอง
13) ซีดีเสียง		13) ซีดีเสียง
14) อินเทอร์เน็ต		14) อินเทอร์เน็ต
15) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน		15) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
16) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์		16) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
8.2 การให้ความรู้แบบเผชิญหน้า		8.2 การให้ความรู้แบบเผชิญหน้า
1) การให้คำปรึกษา		1) การให้คำปรึกษา
2) การฝึกปฏิบัติ		2) การฝึกปฏิบัติ
3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ		3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ
4) การสาธิต		4) การสาธิต
5) บรรยาย/พูดประกอบสื่อ		5) บรรยาย/พูดประกอบสื่อ
6) จัดค่ายผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ		6) จัดค่ายผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ
		7) ใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>8.3 การให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้าและแบบเผชิญหน้า</p> <p>1) จัดกลุ่มให้ความรู้ สาธิต หลังจากนั้นให้ผู้รับบริการไปฝึกปฏิบัติเอง และมีปัญหาสามารถขอคำปรึกษาได้</p> <p>2) จัดเอกสารให้ศึกษาด้วยตนเองและนัดหมายเข้ากลุ่มเพื่อปรึกษาประเด็นที่สงสัย</p> <p>3) ศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีปัญหาเขียนจดหมายติดต่อเจ้าหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ หรือเขียนข้อความติดบอร์ดถาม-ตอบ หรือโทรศัพท์สอบถาม</p> <p>9. สื่อที่จัดให้บริการ</p> <p>9.1 สื่อบุคคล ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พยาบาล 2) แพทย์ 3) นักวิชาการสาธารณสุข 	<p>8.3 การให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้าและแบบเผชิญหน้า</p> <p>1) จัดกลุ่มให้ความรู้ สาธิต หลังจากนั้นให้ผู้รับบริการไปฝึกปฏิบัติเอง และมีปัญหาสามารถขอคำปรึกษาได้</p> <p>2) จัดเอกสารให้ศึกษาด้วยตนเองและนัดหมายเข้ากลุ่มเพื่อปรึกษาประเด็นที่สงสัย</p> <p>3) ศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีปัญหาเขียนจดหมายติดต่อเจ้าหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ หรือเขียนข้อความติดบอร์ดถาม-ตอบ หรือโทรศัพท์สอบถาม</p> <p>9. สื่อที่จัดให้บริการ</p> <p>9.1 สื่อบุคคล ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พยาบาล 2) แพทย์ 3) นักวิชาการสาธารณสุข <p>ควรมีสื่อที่ให้บริการที่หลากหลาย</p>	<p>8.3 การให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้าและแบบเผชิญหน้า</p> <p>1) จัดกลุ่มให้ความรู้ สาธิต หลังจากนั้นให้ผู้รับบริการไปฝึกปฏิบัติเอง และมีปัญหาสามารถขอคำปรึกษาได้</p> <p>2) จัดเอกสารให้ศึกษาด้วยตนเองและนัดหมายเข้ากลุ่มเพื่อปรึกษาประเด็นที่สงสัย</p> <p>3) ศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีปัญหาเขียนจดหมายติดต่อเจ้าหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ หรือเขียนข้อความติดบอร์ดถาม-ตอบ หรือโทรศัพท์สอบถาม</p> <p>9. สื่อที่จัดให้บริการ</p> <p>9.1 สื่อบุคคล ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พยาบาล 2) แพทย์ 3) นักวิชาการสาธารณสุข

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
4) นักโภชนาการ		4) นักโภชนาการ
5) เกษัชกร		5) เกษัชกร
6) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน		6) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
7) ญาติ ผู้ป่วย		7) ญาติผู้ป่วย
จากข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม		8) ผู้ป่วยด้วยตนเอง
8) ผู้ป่วยด้วยตนเอง		9) นักจิตวิทยา
9) นักจิตวิทยา		10) นักกายภาพบำบัด
10) นักกายภาพบำบัด		
9.2 สื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย		9.2 สื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย
1) แผ่นพับ		1) แผ่นพับ
2) หนังสือพิมพ์		2) หนังสือพิมพ์
3) นิตยสาร/วารสาร		3) นิตยสาร/วารสาร
4) หนังสือตำรา		4) หนังสือตำรา
5) รายงานการวิจัย		5) รายงานการวิจัย



ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
9.3 สื่อโสตทัศน์ ประกอบด้วย		9.3 สื่อโสตทัศน์ ประกอบด้วย
1) สื่อของจริง		1) สื่อของจริง
2) ภาพถ่าย		2) ภาพถ่าย
3) วิดิทัศน์		3) วิดิทัศน์
4) ภาพชุด		4) ภาพชุด
5) หุ่นจำลอง		5) หุ่นจำลอง
6) ภาพพลิก		6) ภาพพลิก
7) ซีดีเสียง		7) ซีดีเสียง
8) สไลด์คอมพิวเตอร์		8) สไลด์คอมพิวเตอร์
9) แผนภูมิ		9) แผนภูมิ
10) แผนสถิติ		10) แผนสถิติ
11) แผนที่		11) แผนที่

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	ตั้งเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>9.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สื่อมัลติมีเดีย 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 3) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 4) บทเรียน e-Learning 		<p>9.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สื่อมัลติมีเดีย 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 3) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 4) บทเรียน e-Learning
<p>9.5 ชุดการสอน ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ชุดการสอนประกอบบรรยาย 2) ชุดการสอนรายบุคคล 3) ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม 		<p>9.5 ชุดการสอน ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ชุดการสอนประกอบบรรยาย 2) ชุดการสอนรายบุคคล 3) ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม
<p>9.6 เครื่องมือและอุปกรณ์สื่อโสตทัศน์ ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เครื่องรับโทรทัศน์สี 2) เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์ 3) เครื่องคอมพิวเตอร์ 4) เครื่องฉายวิดีโอโปรเจคเตอร์ 5) กล้องถ่ายรูปดิจิทัล 6) จอรับภาพ 		<p>9.6 เครื่องมือและอุปกรณ์สื่อโสตทัศน์ ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เครื่องรับโทรทัศน์สี 2) เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์ 3) เครื่องคอมพิวเตอร์ 4) เครื่องฉายวิดีโอโปรเจคเตอร์ 5) กล้องถ่ายรูปดิจิทัล 6) จอรับภาพ

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
7) เครื่องเล่นและบันทึกภาพ/ข้อมูลด้วยซีดีรอน		7) เครื่องเล่นและบันทึกภาพ/ข้อมูลด้วยซีดีรอน
8) เครื่องเล่นและบันทึกเสียง		8) เครื่องเล่นและบันทึกเสียง
9) เครื่องพรีนเตอร์		9) เครื่องพรีนเตอร์
10) ชุดอุปกรณ์สำหรับบันทึกเสียง		10) ชุดอุปกรณ์สำหรับบันทึกเสียง
11) เครื่องขยายเสียงสะพายไหล่		11) เครื่องขยายเสียงสะพายไหล่
10. ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ		10. ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ		ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาล
โรงพยาบาลระดับจังหวัดควรมีฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อ		ระดับจังหวัดควรมีฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อ
การบริหารจัดการ ดังนี้		จัดการ ดังนี้
1) ฐานข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ		1) ฐานข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ
2) ฐานข้อมูลสถิติการเจ็บป่วย		2) ฐานข้อมูลสถิติการเจ็บป่วย
3) ฐานข้อมูลสื่อ		3) ฐานข้อมูลสื่อ
		4) ฐานข้อมูลเครือข่ายสุขภาพ

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>11. รูปแบบการจัดสถานที่</p> <p>11.1 อาคารศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดเป็นอาคารชั้นเดียว</p> <p>11.2 ลักษณะสถานที่ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในอาคาร โอ พี ดี ชั้นล่าง</p> <p>11.3 การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ในลักษณะมีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจนมีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรมและมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม</p> <p>11.4 การจัดแบ่งเป็นห้องเพื่อใช้สอยภายในอาคารของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม 2) ห้องให้คำปรึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นอาคารชั้นเดียว โถงตึกผู้ป่วยนอก (โอพีดี) หรือจัดตั้งที่ชั้น 1 ตึกผู้ป่วยนอก (โอพีดี) 2. ควรเป็นสถานที่เฉพาะและควรอยู่ใกล้ห้องตรวจ และอยู่ในบริเวณที่สงบ 3. การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลจังหวัดต้องสามารถรองรับความต้องการใช้พื้นที่ใช้สอยดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) มีห้องเฉพาะทำกิจกรรม 2) สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ 3) ผู้รับบริการสามารถหาความรู้ได้ด้วยตนเอง 	<p>11. รูปแบบการจัดสถานที่</p> <p>ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดควรจัดสถานที่ตั้งภายในตึกผู้ป่วยนอกชั้นล่าง (โอพีดี) หรือเป็นอาคารชั้นเดียวใกล้ตึกผู้ป่วยนอก โดยมีการจัดพื้นที่ที่มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจน และมีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรม พร้อมทั้งมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม ดังนี้</p> <p>11.1 การจัดพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม 2) ห้องให้คำปรึกษา 3) ห้องสาริตและฝึกปฏิบัติกิจกรรม 4) ห้องบรรยายรวม 5) ห้องชมภาพยนตร์วีดิทัศน์ และสไลด์ 6) ห้องประชุมกลุ่มย่อย 7) ห้องสมุด

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
3) ห้องสาธิตและฝึกปฏิบัติกิจกรรม	4) เป็นแหล่งจัดฝึกอบรม สาธิต	8) ห้องเจ้าหน้าที่ศูนย์
4) ห้องบรรยายรวม	และคลังข้อมูลความรู้	9) ห้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์
5) ห้องชมภาพยนตร์วีดิทัศน์ และสไลด์	5) มีสื่อความรู้ที่หลากหลาย และ	10) ห้องคอมพิวเตอร์
6) ห้องประชุมกลุ่มย่อย	หลาย ๆ ประเภท	11.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้
7) ห้องสมุด	6) มีห้องให้คำปรึกษารายบุคคล	โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด
8) ห้องเจ้าหน้าที่ศูนย์	และรายกลุ่ม	มีดังนี้
9) ห้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์	7) มีบริการให้ยืมหนังสือ	1) มีมุมความรู้
10) ห้องคอมพิวเตอร์	8) มีเจ้าหน้าที่ให้บริการ	2) มีสวนสมุนไพรสาธิต
11.5 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารของศูนย์	ตลอดเวลา	3) มีไม้ยืนต้นให้ร่มเงา
การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับ	9) จัดโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้	4) มีสวนหย่อมสนามหญ้า
จังหวัด มีดังนี้	เป็นรายวัน	5) มีลานกิจกรรมกลางแจ้ง
1) มีมุมความรู้	10) บริการอินเทอร์เน็ต	6) มีทางเดินเท้า และลู่วิ่ง
2) มีสวนสมุนไพรสาธิต	11) ตรวจสอบสภาพเบื้องต้น	7) มีเก้าอี้สนาม
3) มีไม้ยืนต้นให้ร่มเงา	12) จัดกิจกรรมการออกกำลังกาย	
4) มีสวนหย่อมสนามหญ้า		
5) มีลานกิจกรรมกลางแจ้ง		


ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>6) มีทางเดินเท้า และลู่วิ่ง</p> <p>7) มีเก้าอี้สนาม</p> <p>12. การจัดบริการ</p> <p>12.1 ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด เปิดให้เวลาในวันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา 08.30 -16.30 น. และหยุดวันเสาร์ –อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์</p> <p>12.2 การจัดให้มีบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด</p> <p>1) ให้บริการความรู้ / ฝึกอบรมด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง</p> <p>2) จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การสาธิต การให้ฝึกปฏิบัติ การสัมมนา กลุ่มกิจกรรม บรรยาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สุขภาพ</p> <p>3) ให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการ</p>	<p>1. ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดควรเปิดให้บริการตลอดเวลา หรือเปิด-ปิด เช่นเดียวกับการให้บริการของโรงพยาบาล</p> <p>2. ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังควรมีการจัดให้บริการ ดังนี้</p> <p>1) ควรมีสื่อความรู้ที่หลากหลายที่ผู้รับบริการสามารถยืมได้ และมีสื่อที่แจกให้กับผู้รับบริการ โดยให้ครอบคลุมกลุ่มผู้ป่วย ญาติ และประชาชน</p>	<p>12. การจัดบริการ</p> <p>ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จะมีการจัดบริการดังนี้</p> <p>12.1 วันและเวลาในการให้บริการ</p> <p>เปิดให้บริการวันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา 08.30 - 16.30 น. หยุดวันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์</p> <p>12.2 กิจกรรมการให้บริการ</p> <p>1) ให้บริการความรู้ / ฝึกอบรมด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง</p> <p>2) จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การสาธิต การให้ฝึกปฏิบัติ การสัมมนา กลุ่มกิจกรรม บรรยาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สุขภาพ</p> <p>3) ให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการ</p>

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
4) ให้บริการยืม/คืน/ค้นเอกสารสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	2) มีการให้บริการโดยเจ้าหน้าที่สหวิชาชีพ	4) ให้บริการยืม/คืน/ค้นเอกสารสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
5) ให้บริการยืม/คืน สื่อสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	3) ให้คำปรึกษาทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม	5) ให้บริการยืม/คืน สื่อสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
12.3 ผู้รับบริการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดไม่ต้องสมัครเป็นสมาชิกและไม่ต้องชำระค่าบำรุง	4) มีบริการตอบคำถามทางโทรศัพท์และเว็บไซต์	12.3 การสมัครสมาชิก ผู้รับบริการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดไม่ต้องสมัครสมาชิกหรือเป็นสมาชิกก็ได้ แต่ผู้ป่วยทุกคนต้องสมัครสมาชิก ทั้งนี้ไม่เก็บค่าสมาชิก
	5) มีบริการอินเทอร์เน็ต	
	6) จัดอบรม	
	7) จัดกิจกรรมการออกกำลังกาย	
	8) จัดโปรแกรมส่งเสริมความรู้เป็นรายวัน	
	9) ตรวจสอบสุขภาพเบื้องต้น	

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับร่างแบบจำลอง
<p>13. การประเมินผล</p> <p>การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด</p> <p>13.1 ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ</p> <p>13.2 ประเมินความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนของผู้รับบริการ</p>		<p>13. การประเมินผล</p> <p>การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีดังนี้</p> <p>13.1 ประเมินปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ขอบข่ายเนื้อหาความรู้ วิธีการถ่ายทอดความรู้ สื่อ เครื่องมือและอุปกรณ์ อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง บุคลากร และงบประมาณ</p> <p>13.2 ประเมินกระบวนการ ได้แก่ การดำเนินงาน ประเมินความรู้และทักษะของผู้รับบริการในกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง</p> <p>13.3 ประเมินผลลัพธ์ ได้แก่ จำนวนผู้รับบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ การปฏิบัติตนของผู้รับบริการ</p>

ตอนที่ 3 ผลการรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

การศึกษาข้อมูลจากข้อคิดเห็นในการรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้เชี่ยวชาญโดยวิธีการสนทนากลุ่ม จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 4 คน เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ.2555 ณ ห้องประชุมจรัสเมือง 2 ชั้น 2 โรงแรมเดอะทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ 5 ด้านได้แก่

1. ด้านแนวคิดและเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

1.1 ปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

“เป็นแหล่งเรียนรู้ด้าน โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ และหลอดเลือดสมอง ที่ครอบคลุมทั้งการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสภาพ ที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน สามารถเรียนรู้ร่วมกัน ได้ตามความต้องการของตนเอง”

ผลจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นร่วมกันว่า ปรัชญาควรจะสั้นและกระชับ เพื่อให้จดจำได้ง่าย ประกอบด้วยคำสำคัญ จึงมีมติเห็นปรับแก้ไขปรัชญา ดังนี้

“เป็นแหล่งเรียนรู้ด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ทุกคนสามารถเรียนรู้ร่วมกัน ได้ตามความต้องการของตนเอง”

1.2 วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

“เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีข้อมูลข่าวสารการดูแลสุขภาพที่สมบูรณ์และครบวงจร รวมทั้งเป็นต้นแบบของการจัดการเรียนรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน”

ผลจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดว่า “วิสัยทัศน์ควรตัดข้อความที่ไม่จำเป็นออก เพราะเนื่องจากข้อความบางข้อความจะมีความหมายอยู่ในตัวอยู่แล้ว ไม่ต้องมีข้อความอื่นมาประกอบ จึงมีมติเห็นชอบให้ตัดข้อความ “...ที่มีข้อมูลข่าวสารการดูแลสุขภาพ

ที่สมบูรณ์และ...” ออก โดยปรับเป็น “เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ครบวงจร และเป็นต้นแบบของการจัดการเรียนรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน”

1.3 พันธกิจของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ผลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการกำหนดพันธกิจของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดว่าเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า พันธกิจบางข้อมีความซ้ำซ้อน และไม่ชัดเจน จึงได้ปรับประเด็นในพันธกิจของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ดังนี้

ตารางที่ 4.51 เปรียบเทียบการปรับแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญต่อพันธกิจศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

พันธกิจเดิม	พันธกิจที่ปรับแก้ไข
1) สร้างความเข้มแข็งทางสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยชุมชน องค์กร และภาคีเครือข่ายมีการความรู้แก่ผู้สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1) สร้างความเข้มแข็งทางสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เพื่อให้ชุมชน องค์กร และภาคีเครือข่ายมีการส่งเสริมความรู้แก่ผู้สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2) มุ่งส่งเสริมความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงาน ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	2) มุ่งส่งเสริมและจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน และผู้ปฏิบัติงาน
3) จัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน โดยใช้สื่อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	
4) จัดบริการสื่อความรู้และจัดประสบการณ์ส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย	3) จัดบริการสื่อความรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย
5) ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ	4) ศึกษา และถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ
6) ศึกษา วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังโดยใช้ภูมิปัญญาสากลและท้องถิ่น	

1.4 วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ผลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดว่าเหมาะสมอยู่แล้ว โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อเป็นแหล่งความรู้ สาธิต ฝึกปฏิบัติ และให้คำปรึกษาด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
- 2) เพื่อสร้างเสริมและสนับสนุนให้ผู้ป่วย ญาติและประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังด้วยตนเองจากสื่อ
- 3) เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนแก่หน่วยงานอื่น

1.5 เป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ผลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดว่าเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า เป้าหมายในเชิงปริมาณควรจัดเป็นกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน โดยให้ตัดกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ครู กลุ่มเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง รวมทั้งเป้าหมายเชิงคุณภาพในประเด็นทัศนคติเป็นเรื่องที่วัดยากหรือวัดไม่ได้ ควรมีเป้าหมายที่ทักษะมากกว่า จึงได้ปรับเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดเป็นดังนี้

- 1) เป้าหมายเชิงปริมาณ

จำนวนผู้รับบริการจำนวนศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง จำนวน 150 - 300 คน ต่อสัปดาห์ ประกอบด้วย (1) ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (2) ญาติผู้ป่วย (3) ผู้ป่วยที่เป็นโรคทั่วไป (4) ประชาชนทั่วไป และ (5) เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล
- 2) เป้าหมายเชิงคุณภาพ
 - (1) ผู้ป่วย ญาติและประชาชนมีความรู้และทักษะที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
 - (2) เป็นต้นแบบของการจัดกระบวนการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่หน่วยงานอื่นได้
 - (3) ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

2. ด้านการบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ผลจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดว่า ให้เพิ่มเติมเป็นโครงสร้างที่จัดตั้งขึ้นใหม่ โดยมีหัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านบริการปฐมภูมิเป็นหัวหน้าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ทำงานขึ้นตรงกับผู้อำนวยการโรงพยาบาล และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำ จำนวน 3 – 5 คน สำหรับการดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการจากสาขาชีพ ประกอบด้วยคณะกรรมการดำเนินการ แบ่งเป็น 3 คณะ คือคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการวิชาการ และคณะกรรมการดำเนินงาน ยังคงเหมือนเดิม เพื่อให้ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก จะทำให้มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

3. ด้านโครงสร้างทางกายภาพพื้นฐาน

ผลจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โครงสร้างทางกายภาพพื้นฐานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดเป็นอาคารชั้นเดียว ตั้งอยู่ใกล้ ตึกผู้ป่วยนอก (โอฟีด) ซึ่งไม่ควรตั้งอยู่ในตึกโอฟีดชั้นล่าง จึงให้ตัดข้อความ “ภายในตึกโอฟีดชั้นล่าง” ออก โดยให้มีการจัดพื้นที่ที่มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจน และมีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรม พร้อมทั้งมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม ยังคงเหมือนเดิม ดังนี้

3.1 การจัดพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่ใช้สอยต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม
- 2) ห้องให้คำปรึกษา
- 3) ห้องสาริตและฝึกปฏิบัติกิจกรรม
- 4) ห้องบรรยายรวม
- 5) ห้องชมภาพยนตร์ วิดิทัศน์ และสไลด์
- 6) ห้องประชุมกลุ่มย่อย
- 7) ห้องสมุด
- 8) ห้องเจ้าหน้าที่ศูนย์
- 9) ห้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์
- 10) ห้องคอมพิวเตอร์

3.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรือรังสำหรับโรงพยาบาล
ระดับจังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่ใช้สอยต่าง ๆ ดังนี้

- 1) มีมุมความรู้
- 2) มีสวนสมุนไพรสาธิต
- 3) มีสวนหย่อม สนามหญ้า
- 4) มีลานกิจกรรมกลางแจ้ง
- 5) มีไม้ยืนต้นให้ร่มเงา
- 6) มีทางเดินเท้า และคู่วิ่ง
- 7) มีเก้าอี้สนาม

4. ด้านสื่อ วิธีการ เนื้อหาสาระ และทรัพยากรการเรียนรู้

ผลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นชอบว่า ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรือรัง
สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ควรมีการจัดบริการสื่อ วิธีการ เนื้อหาสาระ และทรัพยากรการเรียนรู้
ดังนี้

4.1 ประเภทสื่อที่ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรือรังจัดให้บริการ ผู้เชี่ยวชาญมีความ
เห็นชอบเช่นเดิม ดังนี้

4.1.1 สื่อบุคคล ประกอบด้วย

- 1) แพทย์
- 2) เภสัชกร
- 3) พยาบาล
- 4) นักวิชาการสาธารณสุข
- 5) นักโภชนาการ
- 6) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
- 7) ญาติผู้ป่วย
- 8) ผู้ป่วยด้วยตนเอง
- 9) นักจิตวิทยา
- 10) นักกายภาพบำบัด

4.1.2 สื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย

- 1) แผ่นพับ
- 2) หนังสือพิมพ์

- 3) หนังสือ/ตำรา
- 4) นิตยสาร/วารสาร
- 5) รายงานการวิจัย
- 6) การ์ตูน

4.1.3 สื่อโสตทัศน์ ประกอบด้วย

- 1) ภาพพลิก
- 2) แผนภูมิ
- 3) แผนสถิติ
- 4) แผนที่
- 5) ภาพถ่าย
- 6) ภาพชุด
- 7) หุ่นจำลอง
- 8) สื่อของจริง
- 9) ซีดีเสียง
- 10) วีดิทัศน์
- 11) สไลด์คอมพิวเตอร์

4.1.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย

- 1) สื่อมัลติมีเดีย
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- 3) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
- 4) บทเรียน e-Learning

4.1.5 ชุดการสอนที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้

- 1) ชุดการสอนประกอบบรรยาย
- 2) ชุดการสอนรายบุคคล
- 3) ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม

4.2 เครื่องมือและอุปกรณ์สื่อโสตทัศน์

- 1) เครื่องคอมพิวเตอร์
- 2) เครื่องปริ้นเตอร์
- 3) เครื่องฉายวีดิโอโปรเจคเตอร์
- 4) จอรับภาพ

- 5) เครื่องรับโทรทัศน์สี
- 6) เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์
- 7) เครื่องขยายเสียงสะพายไหล่
- 8) กล้องถ่ายภาพดิจิทัล
- 9) เครื่องเล่นและบันทึกเสียง
- 10) เครื่องเล่นและบันทึกภาพ/ข้อมูลด้วยซีดีรอน
- 11) ชุดอุปกรณ์สำหรับบันทึกเสียง

4.3 เนื้อหาสาระความรู้ที่จัดให้แก่ผู้รับบริการ

ผลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาสาระความรู้ที่ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่จัดให้บริการให้ตัดหัวข้อภาวะแทรกซ้อนออก เพราะเนื้อหาจะมีการกล่าวถึงรวมกันในหัวข้ออาการของโรค และให้จัดลำดับการนำเสนอเนื้อหาใหม่ ดังนี้

4.3.1 ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน ประกอบด้วย

- 1) ความหมายของโรคเบาหวาน
- 2) สาเหตุของการเกิดโรคเบาหวาน
- 3) อาการของโรคเบาหวาน
- 4) การป้องกันโรคเบาหวาน
- 5) การรักษาโรคเบาหวาน
- 6) การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

4.3.2 ความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง ประกอบด้วย

- 1) ความหมายของโรคความดันโลหิตสูง
- 2) สาเหตุของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง
- 3) อาการของโรคความดันโลหิตสูง
- 4) การป้องกันโรคความดันโลหิตสูง
- 5) การรักษาโรคความดันโลหิตสูง
- 6) การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง

4.3.3 ความรู้เกี่ยวกับโรคหัวใจ ประกอบด้วย

- 1) ความหมายของโรคหัวใจ
- 2) สาเหตุของการเกิดโรคหัวใจ
- 3) อาการของโรคหัวใจ
- 4) การป้องกันโรคหัวใจ

5) การรักษาโรคหัวใจ

6) การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหัวใจ

4.3.4 ความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง ประกอบด้วย

1) ความหมายของโรคหลอดเลือดสมอง

2) สาเหตุของการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง

3) อาการของโรคหลอดเลือดสมอง

4) การป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง

5) การรักษาโรคหลอดเลือดสมอง

6) การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

4.3.5 ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ ควรมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้

1) การบริโภคอาหาร

2) การออกกำลังกาย

3) สุขภาพจิต (อารมณ์)

4) สุราและสารเสพติด

4.4 วิธีการให้ความรู้แก่ผู้รับบริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ

โรงพยาบาลระดับจังหวัด

ผลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นชอบเช่นเดิมต่อวิธีการให้ความรู้แก่ผู้รับบริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีการให้ความรู้ทั้งแบบรายกลุ่มและรายบุคคล โดยมีรูปแบบการให้ความรู้ ดังนี้

4.4.1 การให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า

การให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้าศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีการให้ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้

1) สื่อสิ่งพิมพ์

2) บอร์ด

3) นิทรรศการ

4) เสียงตามสาย

5) วิดีทัศน์

4.4.2 การให้ความรู้แบบเผชิญหน้า

การให้ความรู้แบบเผชิญหน้าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีวิธีการ
การให้ความรู้ดังนี้

- 1) บรรยาย/พูดประกอบสื่อ
- 2) การให้คำปรึกษา
- 3) การสาธิต
- 4) การฝึกปฏิบัติ
- 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ
- 6) จัดค่ายผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ
- 7) ใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

4.4.3 การให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้าและแบบเผชิญหน้า

การให้ความรู้แบบประสมทั้งไม่เผชิญหน้าและแบบเผชิญหน้า ศูนย์การ
เรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีวิธีการ 3 วิธีการ ดังนี้

- 1) จัดเอกสารให้ศึกษาด้วยตนเองและนัดหมายเข้ากลุ่มเพื่อปรึกษาประเด็นที่
สงสัย
- 2) ให้ผู้รับบริการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเมื่อมีปัญหาเขียนจดหมายติดต่อเจ้าหน้าที่
ของศูนย์การเรียนรู้ หรือเขียนข้อความติดบอร์ด ถาม-ตอบ หรือ โทรศัพท์สอบถาม และ
- 3) จัดกลุ่มให้ความรู้ สาธิต หลังจากนั้นให้ผู้รับบริการไปฝึกปฏิบัติ และมี
ปัญหาสามารถขอคำปรึกษาได้

4.5 ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ

ผลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นชอบเช่นเดิมว่าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่
ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ควรมีฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
ดังนี้

- 1) ฐานข้อมูลสื่อ
- 2) ฐานข้อมูลสถิติการเจ็บป่วย
- 3) ฐานข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ
- 4) ฐานข้อมูลเครือข่ายสุขภาพ

4.6 การจัดบริการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

ผลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นชอบเช่นเดิมว่า ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่
ติดต่อเรื้อรังจะมีการจัดการบริการดังนี้

4.6.1 วัน และเวลาในการให้บริการ

การจัดให้บริการเวลา 08.30 -16.30 น. ในวันจันทร์ - วันศุกร์ หยุดวันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์

4.6.2 กิจกรรมการให้บริการ

- 1) ให้บริการความรู้ / ฝึกอบรมด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 2) ให้คำแนะนำ ปรัชญาทางวิชาการ
- 3) ให้บริการยืม/คืน/ค้นเอกสารสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 4) ให้บริการยืม/คืน สื่อสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 5) จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การสาธิต การให้ฝึกปฏิบัติ การสัมมนา กลุ่มกิจกรรม บรรยาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สุขภาพ เป็นต้น

5. ด้านการประเมิน

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดจากผลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้การประเมินมีความครบถ้วนจะต้องมีการประเมินบริบท ผู้วิจัยจึงได้ปรับเพิ่มเติมการประเมินบริบท และปรับแก้การประเมินกระบวนการในเรื่อง “ทัศนคติ” แก้เป็น “ทักษะ” เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด องค์กรประกอบด้านการประเมินจึงมีดังนี้

- 1) ประเมินบริบท ได้แก่ ความเป็นไปได้ ความต้องการของผู้รับบริการ ปัญหาและสภาพสังคมปัจจุบันอันนำไปสู่การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 2) ประเมินปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ขอบข่ายเนื้อหาความรู้ วิธีการถ่ายทอดความรู้ สื่อ เครื่องมือและอุปกรณ์ อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม บุคลากร และงบประมาณ
- 3) ประเมินกระบวนการ ได้แก่ การดำเนินงาน ประเมินความรู้ และทักษะของผู้รับบริการในกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 4) ประเมินผลลัพธ์ ได้แก่ จำนวนผู้รับบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ ประเมินพฤติกรรมของผู้รับบริการ

บทที่ 5

แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

รายละเอียดแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 บทนำ ตอนที่ 2 องค์ประกอบแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด และตอนที่ 3 การนำแบบจำลองไปใช้

ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ตอนที่ 2 รายละเอียดแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านแนวคิดและเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง องค์ประกอบด้านโครงสร้างทางกายภาพพื้นฐาน องค์ประกอบด้านการจัดให้บริการ และองค์ประกอบด้านการประเมินผลศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ตอนที่ 3 การนำแบบจำลองไปใช้ประกอบด้วยเงื่อนไข การนำไปใช้ มาตรการและวิธีการนำไปใช้และการประเมิน

สาระสำคัญของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีโครงสร้างและอัตรากำลังประจำ จำนวน 3-5 คน และมีคณะกรรมการดำเนินการในรูปแบบสหวิชาชีพ โครงสร้างจัดแบ่งงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด เป็น 3 คณะ คือ คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการดำเนินงาน การจัดสถานที่ เป็นอาคารชั้นเดียวใกล้ชิดผู้ป่วยนอกโดยมีการจัดพื้นที่ที่มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจนมีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรมและมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวมพร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมสุขภาพ สำหรับการจัดกิจกรรมให้บริการศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วยให้บริการความรู้ / ฝึกอบรมด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการให้บริการเยี่ยม/คั่น/คัดกรองสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ให้บริการเยี่ยม/คั่นส่งสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาพให้กับผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ญาติผู้ป่วย ผู้ป่วยที่เป็นโรคทั่วไป ประชาชนทั่วไป และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล



ตอนที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันทั่วโลก มีลักษณะเป็นทุนนิยมมากขึ้น มุ่งแสวงหาผลกำไร ทำให้เศรษฐกิจเกิดความเลื่อมล้ำ ในสังคมไทยจากเดิมเป็นสังคมตะวันออกเปลี่ยนเป็นสังคมตะวันตกมากขึ้น จากสังคมเกษตรเป็นสังคมอุตสาหกรรม สังคมชนบทกลายเป็นสังคมเมือง ทำให้แบบแผนการดำรงชีวิตเปลี่ยนไป เป็นปัจจัยเสี่ยงหลักที่สำคัญที่เป็นภัยคุกคามสุขภาพ ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หรือเรียกว่า โรควิถีชีวิต ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง และโรคมะเร็ง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด หากไม่สามารถหยุดยั้งพฤติกรรมเสี่ยงได้ก็จะทำให้ทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2554, น. 5)

การบริหารงานสาธารณสุขของประเทศไทย จึงมุ่งเน้นให้บริการสุขภาพที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนมากขึ้น เป็นลักษณะการบริการสาธารณสุขแบบผสมผสาน คือ การป้องกันและควบคุมโรค การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบบริการสุขภาพ แบ่งออกได้เป็น หน่วยงานระดับจังหวัด คือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีหน้าที่ ในการส่งเสริมสนับสนุน ควบคุมกำกับ และประสานกิจการสาธารณสุขของจังหวัด ดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข หน่วยงานในระดับโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป มีหน้าที่ให้บริการผู้มารักษาพยาบาล โดยจะให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสภาพ โดยให้การรักษอย่างต่อเนื่อง (สุวิทย์ วิบุลย์ผลประเสริฐ, 2545, น. 307-309)

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป ซึ่งเป็นสถานบริการสาธารณสุขระดับจังหวัด จึงได้นำนโยบายและยุทธศาสตร์ดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงพยาบาลให้เป็นศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังแบบครบวงจร โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ป่วย ญาติ ประชาชนทั่วไป และเจ้าหน้าที่ มีความรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติตน และสามารถดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัวและชุมชนให้มีสุขภาพที่ดีต่อไป

ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัดจะเป็นแหล่งจัดหาและผลิตสื่อด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีคุณภาพ รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อ

เรื่องที่มีคุณภาพด้วยรูปแบบที่หลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบสาระบันเทิง อาทิเช่น กลุ่มกิจกรรม การสาธิต การให้คำปรึกษา ห้องสมุดมีชีวิต ค่ายสุขภาพ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และผู้รับบริการสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองด้วยรูปแบบสื่อที่หลากหลาย นอกจากนี้โรงพยาบาลระดับจังหวัดต้องมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพของผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสมและครบถ้วน ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มป่วย และเจ้าหน้าที่ เป็นแหล่งให้บริการการเรียนรู้อย่างครบวงจร โดยกลุ่มปกติได้รับความรู้ที่ถูกต้องและสามารถนำไปปฏิบัติหรือถ่ายทอดให้กับคนในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันกลุ่มเสี่ยงก็จะรับรู้วิธีการที่ถูกต้องและนำไปปฏิบัติ เพื่อจัดการกับปัญหาสุขภาพของตนเอง เป็นการป้องกันการเกิดโรคในอนาคต เช่นเดียวกันกับกลุ่มป่วย เมื่อเป็นแล้ว ก็จะสามารถนำกลับไปปฏิบัติในการดูแลสุขภาพตนเอง เพื่อป้องกันการเกิดโรคแทรกซ้อนในภายหลังได้ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ยังสามารถเข้ามาเรียนรู้และทบทวนความรู้เพื่อนำไปสื่อสารให้กับผู้รับบริการได้อย่างมีคุณภาพ

2. วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

2.1 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของกระทรวงสาธารณสุข

2.2 เพื่อให้โรงพยาบาลระดับจังหวัดของกระทรวงสาธารณสุขมีรูปแบบและองค์ประกอบที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

3. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับผู้ป่วย กลุ่มเสี่ยง ญาติ และประชาชน ที่มาใช้บริการสามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง จากสื่อและกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ พร้อมทั้งนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัวและชุมชนได้

ตอนที่ 2

รายละเอียดแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

สาระสำคัญ

ศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ (1) องค์ประกอบด้านแนวคิดและเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (2) องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (3) องค์ประกอบด้านโครงสร้างทางกายภาพพื้นฐาน (4) องค์ประกอบด้านการจัดให้บริการ และ(5) องค์ประกอบด้านการประเมินผลศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านแนวคิดและเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

1.1 ปรัชญา

เป็นแหล่งเรียนรู้ด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ทุกคนสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ตามความต้องการของตนเอง

1.2 วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ครบวงจร และเป็นต้นแบบของการจัดการเรียนรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน

1.3 พันธกิจ

1) สร้างความเข้มแข็งทางสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เพื่อให้ชุมชน องค์กร และภาคีเครือข่ายมีการส่งเสริมความรู้แก่ผู้สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) มุ่งส่งเสริมและจัดกระบวนการเรียนรู้ด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน และผู้ปฏิบัติงาน

3) จัดบริการสื่อความรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย

4) ศึกษาและถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ

1.4 วัตถุประสงค์

1.4.1 เพื่อเป็นแหล่งความรู้ สาธิต ฝึกปฏิบัติ และให้คำปรึกษาด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

1.4.2 เพื่อสร้างเสริมและสนับสนุนให้ผู้ป่วย ญาติและประชาชน ได้ศึกษาค้นคว้าความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังด้วยตนเองจากสื่อ

1.4.3 เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้สุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนแก่หน่วยงานอื่น

1.5 เป้าหมาย

เป้าหมายในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดมีเป้าหมายในการดำเนินการ ดังนี้

1.5.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

จำนวนผู้รับบริการของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 150 - 300 คนต่อสัปดาห์ ประกอบด้วย (1) ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (2) ญาติผู้ป่วย (3) ผู้ป่วยที่เป็นโรคทั่วไป (4) ประชาชนทั่วไป และ (5) เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล

1.5.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- 1) ผู้ป่วย ญาติและประชาชนมีความรู้และทักษะที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 2) เป็นต้นแบบของการจัดกระบวนการเรียนรู้สุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่หน่วยงานอื่นได้
- 3) ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการของศูนย์การเรียนรู้

2. โครงสร้างอัตรากำลังศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จะดำเนินงานเป็นหน่วยงานภายในที่จัดตั้งขึ้นใหม่ขึ้นตรงกับผู้อำนวยการ โรงพยาบาล โดยมีหัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านบริการปฐมภูมิ เป็นหัวหน้าศูนย์ และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำ จำนวน 3 – 5 คน โดยมีคณะกรรมการดำเนินการแบ่งเป็น 3 คณะ คือคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการวิชาการ และคณะกรรมการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำ ประกอบด้วย

- | | |
|--|--------------|
| 1) แพทย์ หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านบริการปฐมภูมิ | หัวหน้าศูนย์ |
| 2) พยาบาลวิชาชีพ | |
| 3) นักวิชาการสาธารณสุข | |
| 4) นักโภชนาการ | 5) เภสัชกร |

2.2 คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

2.2.1 คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย

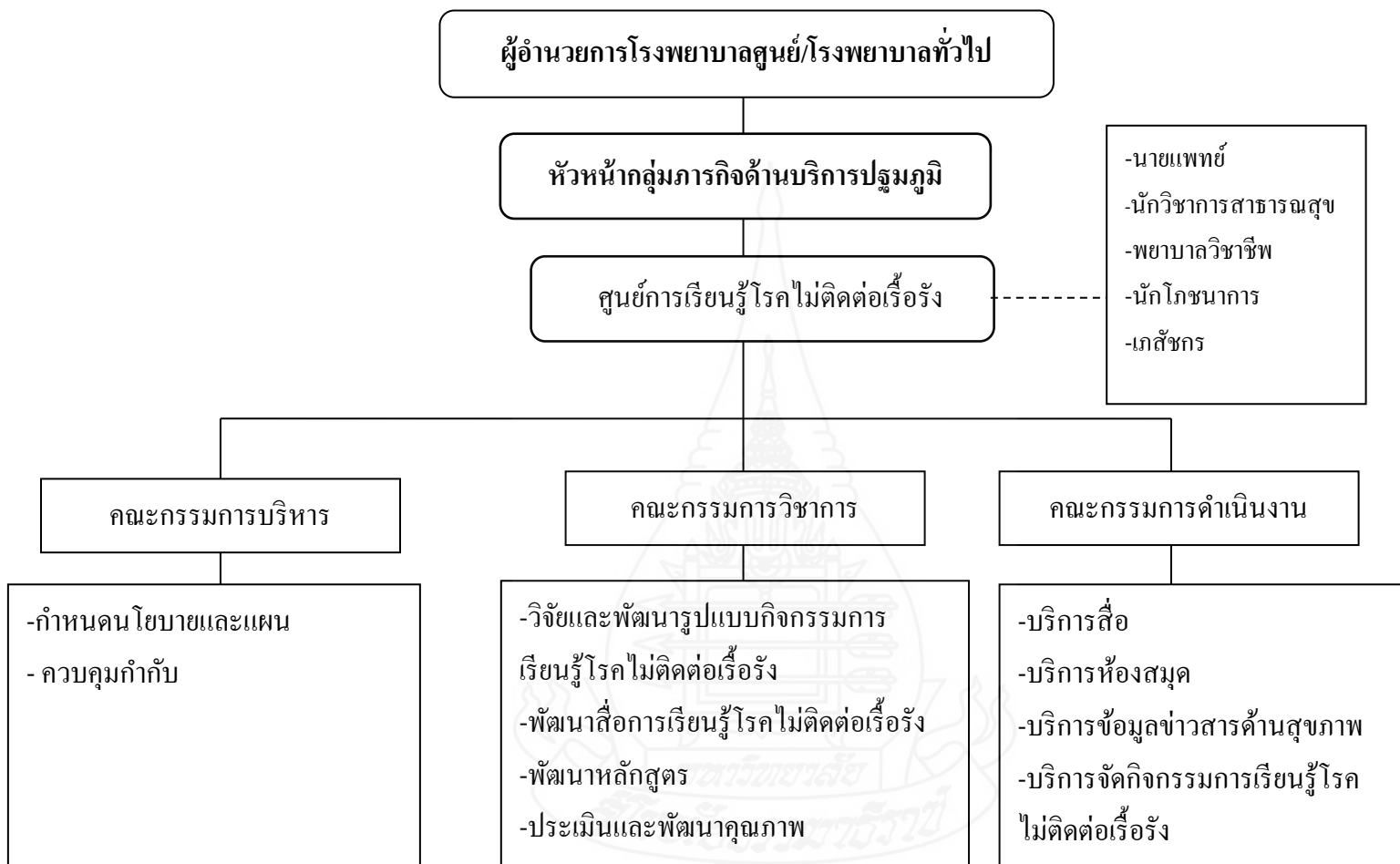
- | | |
|--|-----------|
| 1) ผู้อำนวยการโรงพยาบาล | ประธาน |
| 2) หัวหน้ากลุ่ม/ฝ่ายในโรงพยาบาล | |
| 3) หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง | เลขานุการ |

2.2.2 คณะกรรมการวิชาการ ประกอบด้วย

- | | |
|-------------------------|-----------|
| 1) แพทย์ | ประธาน |
| 2) เภสัชกร | |
| 3) พยาบาลวิชาชีพ | |
| 4) นักกายภาพบำบัด | |
| 5) นักจิตวิทยา | |
| 6) นักโภชนาการ | |
| 7) อาสาสมัครสาธารณสุข | |
| 8) อาสาสมัครหรือจิตอาสา | |
| 9) นักวิชาการสาธารณสุข | เลขานุการ |

2.2.3 คณะกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วย

- | | |
|-------------------------|-----------|
| 1) แพทย์ | ประธาน |
| 2) เภสัชกร | |
| 3) พยาบาลวิชาชีพ | |
| 4) นักกายภาพบำบัด | |
| 5) นักจิตวิทยา | |
| 6) นักโภชนาการ | |
| 7) อาสาสมัครสาธารณสุข | |
| 8) อาสาสมัครหรือจิตอาสา | |
| 9) นักวิชาการสาธารณสุข | เลขานุการ |



ภาพที่ 5.1 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

4. องค์ประกอบด้านการจัดให้บริการ ประเภทสื่อที่จัดให้บริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

4.1 ประเภทสื่อที่จัดให้บริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดมีดังนี้

4.1.1 **สื่อบุคคล** เป็นการนำตัวคนมาใช้สื่อสารกับผู้รับสารในลักษณะเผชิญหน้า ทั้งในรูปของการสนทนาหรือในรูปของการประชุมกลุ่ม ซึ่งการใช้สื่อบุคคลในการสื่อสารก่อให้เกิดผลดี คือ สามารถนำข้อมูลที่ต้องการให้ความรู้ไปสู่ผู้รับสารได้โดยตรง และทำให้การส่งเสริมความรู้เป็นไปในลักษณะที่มีความยืดหยุ่นปรับให้ผู้รับสารเป็นราย ๆ ได้ และทราบความรู้ลึกของผู้รับสารได้ทันที ประกอบด้วย

- 1) แพทย์
- 2) เกษีขกร
- 3) พยาบาล
- 4) นักวิชาการสาธารณสุข
- 5) นักโภชนาการ
- 6) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
- 7) ญาติผู้ป่วย
- 8) ผู้ป่วยด้วยตนเอง
- 9) นักจิตวิทยา
- 10) นักกายภาพบำบัด

4.1.2 **สื่อสิ่งพิมพ์** เป็นข้อมูลความรู้ที่พิมพ์ด้วยแผ่นกระดาษหรือวัตถุใดๆ โดยวิธีต่าง ๆ อันเกิดเป็นชิ้นงานที่มีลักษณะเหมือนต้นฉบับขึ้นหลายสำเนา ในปริมาณมากเพื่อเป็นสิ่งที่ทำการติดต่อหรือชักนำให้บุคคลอื่นให้เห็นหรือทราบข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ประกอบด้วย

- 1) แผ่นพับ
- 2) หนังสือพิมพ์
- 3) หนังสือ/ตำรา
- 4) นิตยสาร/วารสาร
- 5) รายงานการวิจัย
- 6) การ์ตูน

4.1.3 สื่อโสตทัศน เป็นสื่อที่ใช้ในการสื่อสารโดยผ่านทั้งประสาทหูและตา ประกอบด้วย

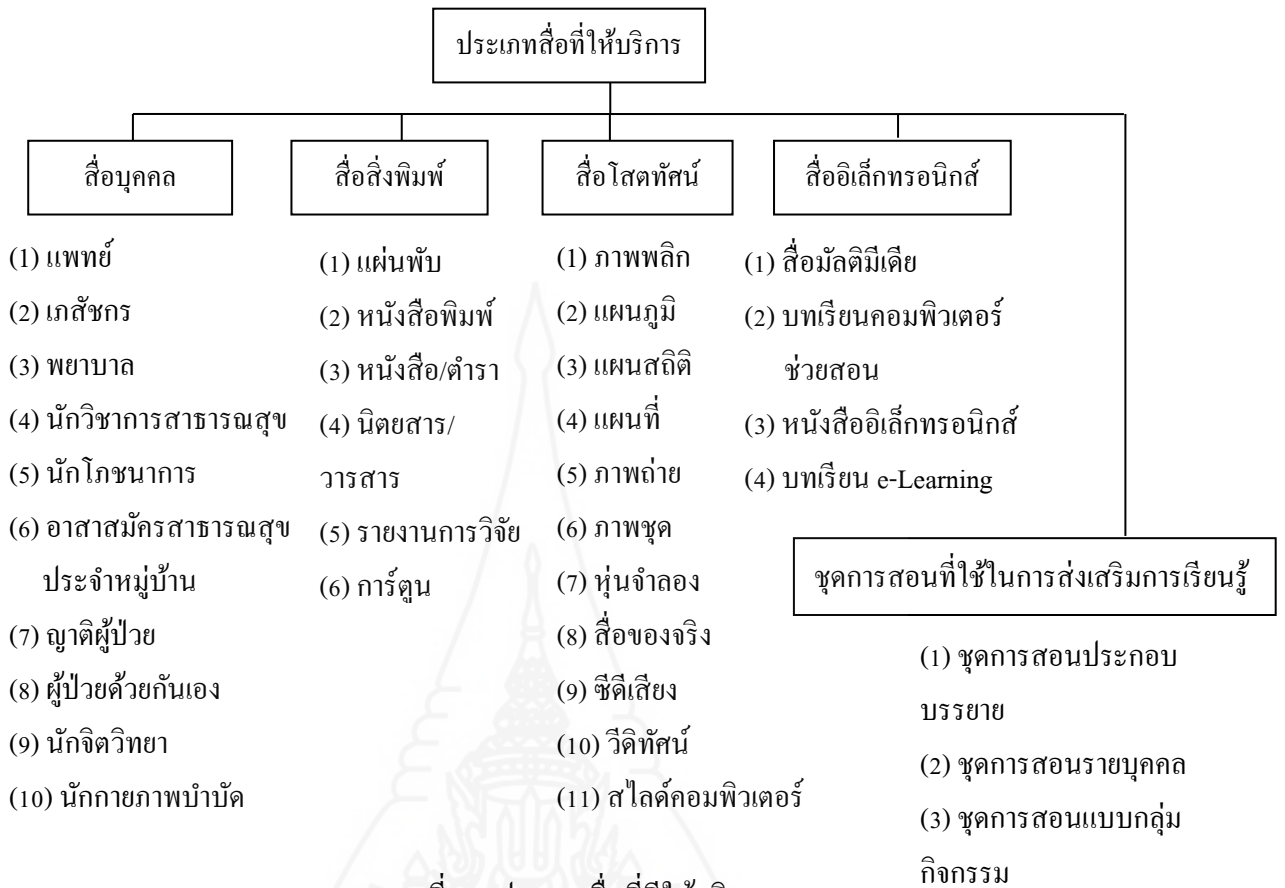
- 1) ภาพพลิก
- 2) แผนภูมิ
- 3) แผนสถิติ
- 4) แผนที่
- 5) ภาพถ่าย
- 6) ภาพชุด
- 7) หุ่นจำลอง
- 8) สื่อของจริง
- 9) ซีดีเสียง
- 10) วิดิทัศน์
- 11) สไลด์คอมพิวเตอร์

4.1.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อให้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากวิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโทรคมนาคม การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการให้ข้อมูลความรู้จะออกมาในลักษณะของสื่อประสม หรือมัลติมีเดีย แสดงผลออกมาหลายรูปแบบตามที่ติดตั้งโปรแกรมไว้ ประกอบด้วย

- 1) สื่อมัลติมีเดีย
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- 3) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
- 4) บทเรียน e-Learning

4.1.5 ชุดการสอนที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นการนำเอาระบบสื่อประสมที่มีสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาความรู้และประสบการณ์ของแต่ละหน่วย มาช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ชุดการสอนนิยมจัดไว้ในกล่อง หรือซองเป็นหมวด ๆ ภายในชุดการสอน ประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดการสอน สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาประสบการณ์ ประกอบด้วย

- 1) ชุดการสอนประกอบบรรยาย
 - 2) ชุดการสอนรายบุคคล
 - 3) ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม
- ดังสรุปเป็นผังภาพดังนี้



ภาพที่ 5.2 ประเภทสื่อที่มีให้บริการ

4.2 เครื่องมือและอุปกรณ์สื่อโสตทัศน

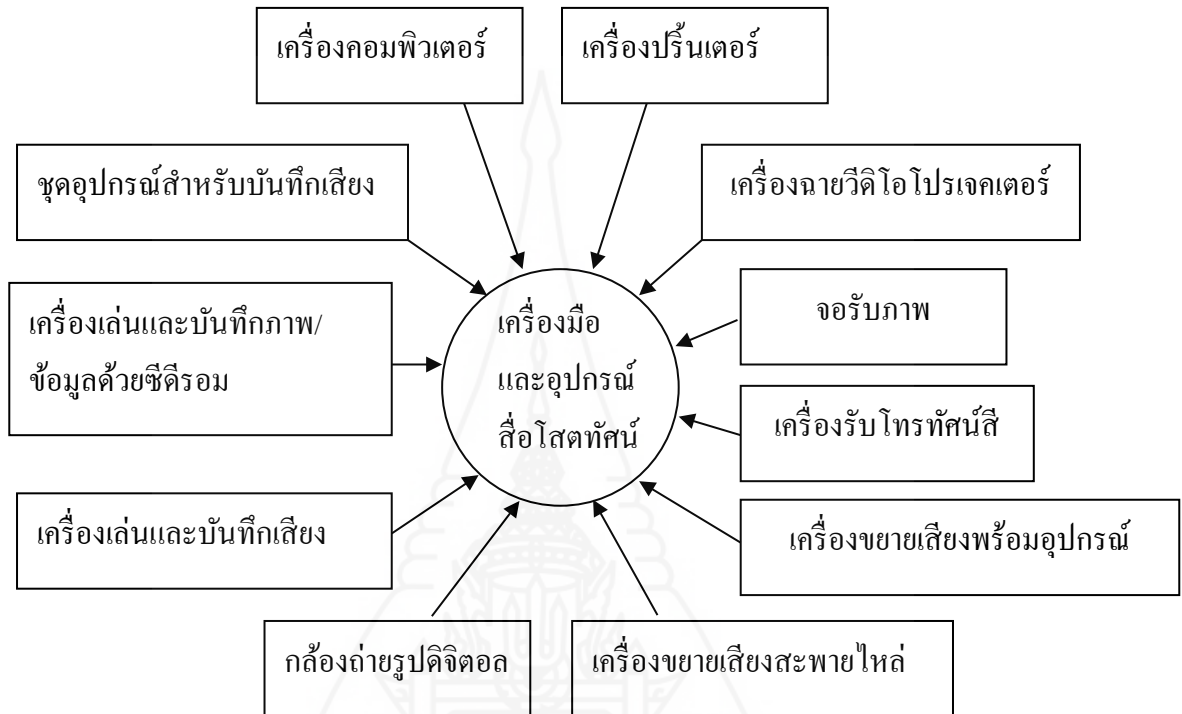
ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดจะต้องมีเครื่องมือและอุปกรณ์สื่อโสตทัศน สำหรับเจ้าหน้าที่รับผิดชอบดูแลศูนย์ใช้ในการให้บริการกับผู้มารับบริการ ดังนี้

- 1) เครื่องคอมพิวเตอร์
- 2) เครื่องปริ้นเตอร์
- 3) เครื่องฉายวิดีโอโปรเจคเตอร์
- 4) จอรับภาพ
- 5) เครื่องรับโทรทัศน์สี
- 6) เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์
- 7) เครื่องขยายเสียงสะพายไหล่
- 8) กล้องถ่ายรูปดิจิทัล
- 9) เครื่องเล่นและบันทึกเสียง

10) เครื่องเล่นและบันทึกภาพ/ข้อมูลด้วยซีดีรอม

11) ชุดอุปกรณ์สำหรับบันทึกเสียง

ดั่งสรุปเป็นผังภาพดังนี้



ภาพที่ 5.3 เครื่องมือและอุปกรณ์สื่อโสตทัศน

4.3 เนื้อหาสาระความรู้ที่จัดให้แก่ผู้รับบริการ

เนื้อหาสาระความรู้ที่ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดควรจัดให้บริการ ดังนี้

4.3.1 ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน ประกอบด้วยขอบข่ายเนื้อหา ได้แก่

- 1) ความหมายของโรคเบาหวาน
- 2) สาเหตุของการเกิดโรคเบาหวาน
- 3) อาการของโรคเบาหวาน
- 4) การป้องกันโรคเบาหวาน
- 5) การรักษาโรคเบาหวาน
- 6) การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

4.3.2 ความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง ประกอบด้วยข้อบ่งชี้เนื้อหา ได้แก่

- 1) ความหมายของโรคความดันโลหิตสูง
- 2) สาเหตุของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง
- 3) อาการของโรคความดันโลหิตสูง
- 4) การป้องกันโรคความดันโลหิตสูง
- 5) การรักษาโรคความดันโลหิตสูง
- 6) การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง

4.3.3 ความรู้เกี่ยวกับโรคหัวใจ ประกอบด้วยข้อบ่งชี้เนื้อหา ได้แก่

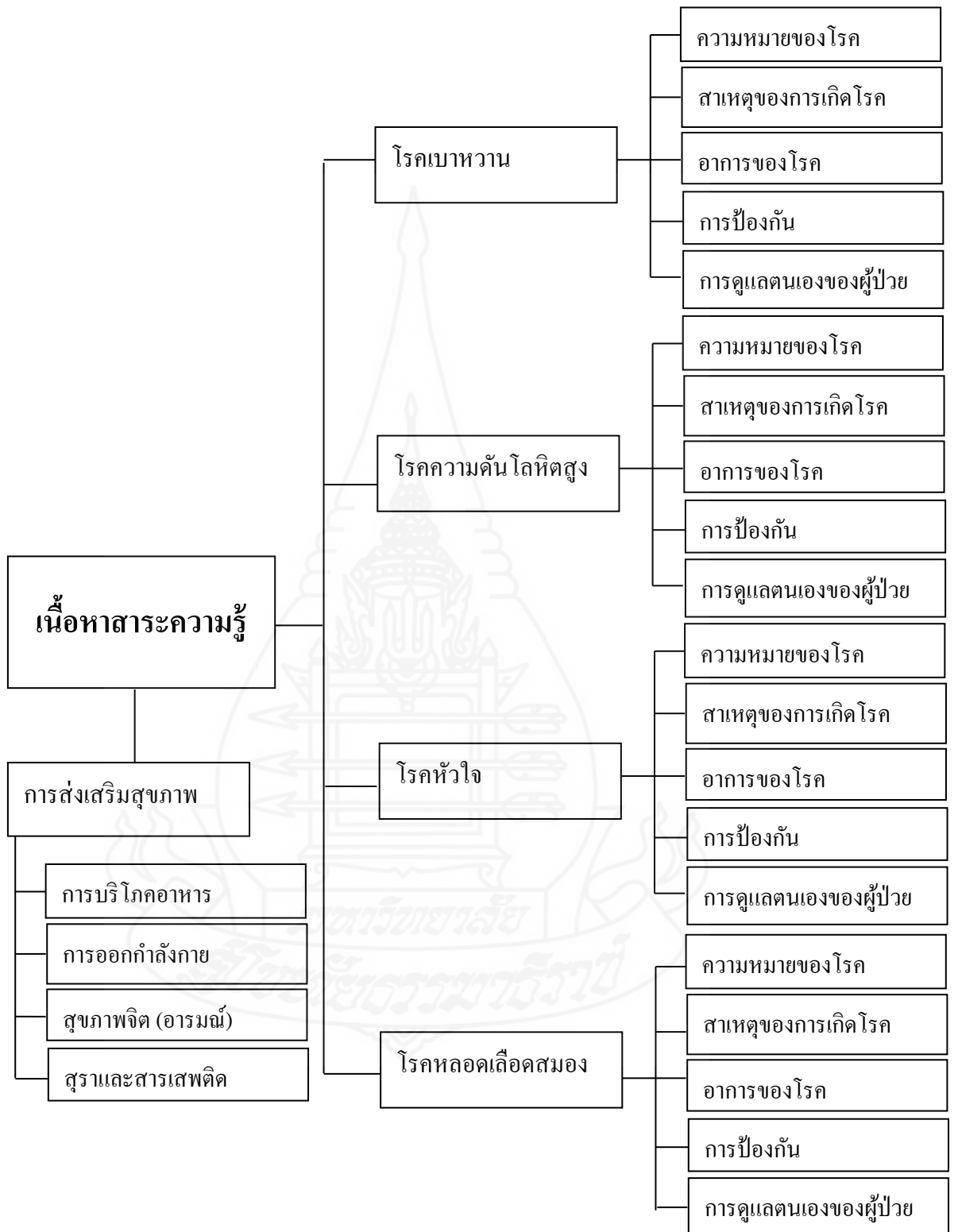
- 1) ความหมายของโรคความดันโลหิตสูง
- 2) สาเหตุของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง
- 3) อาการของโรคความดันโลหิตสูง
- 4) การป้องกันโรคความดันโลหิตสูง
- 5) การรักษาโรคความดันโลหิตสูง
- 6) การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหัวใจ

4.3.4 ความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง ประกอบด้วยข้อบ่งชี้เนื้อหา ได้แก่

- 1) ความหมายของโรคหลอดเลือดสมอง
- 2) สาเหตุของการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง
- 3) อาการของโรคหลอดเลือดสมอง
- 4) การป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง
- 5) การรักษาโรคหลอดเลือดสมอง
- 6) การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

4.3.5 ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ ควรมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้

- 1) การบริโภคอาหาร
 - 2) การออกกำลังกาย
 - 3) สุขภาพจิต (อารมณ์)
 - 4) สุราและสารเสพติด
- ดังสรุปเป็นผังภาพดังนี้



ภาพที่ 5.4 เนื้อหาสาระความรู้ที่จัดกับผู้รับบริการ

4.4 วิธีการให้ความรู้แก่ผู้รับบริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ

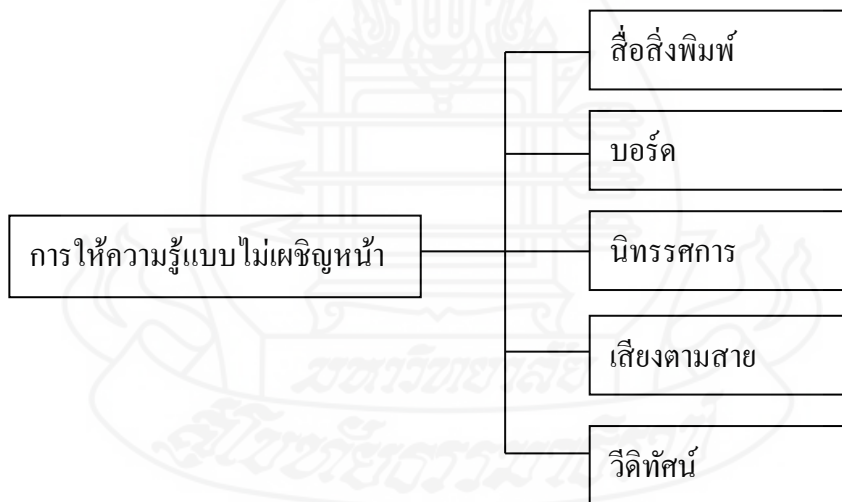
โรงพยาบาลระดับจังหวัด

วิธีการให้ความรู้แก่ผู้รับบริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีการให้ความรู้ทั้งแบบรายกลุ่มและรายบุคคล โดยมีรูปแบบการให้ความรู้ดังนี้

4.4.1 การให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารอยู่ในตำแหน่งที่ต่างกันทั้งสถานที่และเวลา ไม่สามารถซักถามหรือตอบโต้ได้ในทันทีทันใดและไม่สามารถสังเกตปฏิกิริยาท่าทางซึ่งกันและกันได้ โดยจะอาศัยสื่อกลางเข้ามาช่วย ซึ่งศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีการให้ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ดังนี้

- 1) สื่อสิ่งพิมพ์
- 2) บอร์ด
- 3) นิทรรศการ
- 4) เสียงตามสาย
- 5) วิดิทัศน์

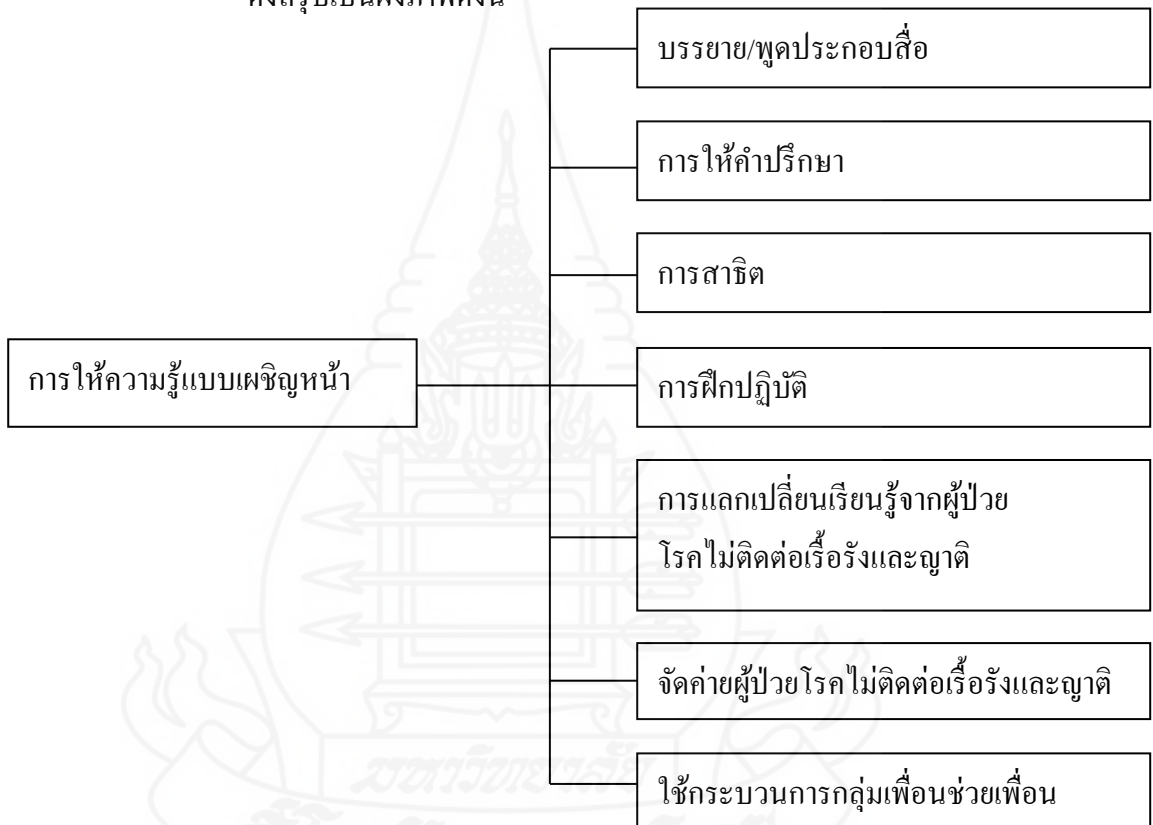
ดังสรุปเป็นผังภาพดังนี้



ภาพที่ 5.5 วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า

4.4.2 การให้ความรู้แบบเผชิญหน้า เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารอยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นกันได้ ตอบซักถามกันได้ทันทีทันใด และมองเห็นอากัปกริยาซึ่งกันและกันได้ตลอดเวลาที่ทำการสื่อสาร ที่ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในระดับจังหวัดจะมีวิธีการให้ความรู้ ดังนี้

- 1) บรรยาย/พูดประกอบสื่อ
 - 2) การให้คำปรึกษา
 - 3) การสาธิต
 - 4) การฝึกปฏิบัติ
 - 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ
 - 6) จัดค่ายผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ
 - 7) ใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน
- ดังสรุปเป็นผังภาพดังนี้



ภาพที่ 5.6 วิธีการให้ความรู้แบบเผชิญหน้า

4.4.3 การให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้าและแบบเผชิญหน้า เป็นการให้ความรู้แบบประสมทั้งไม่เผชิญหน้าและแบบเผชิญหน้า ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีวิธีการ 3 วิธี ดังนี้

- 1) จัดเอกสารให้ศึกษาด้วยตนเองและนัดหมายเข้ากลุ่มเพื่อปรึกษาประเด็น

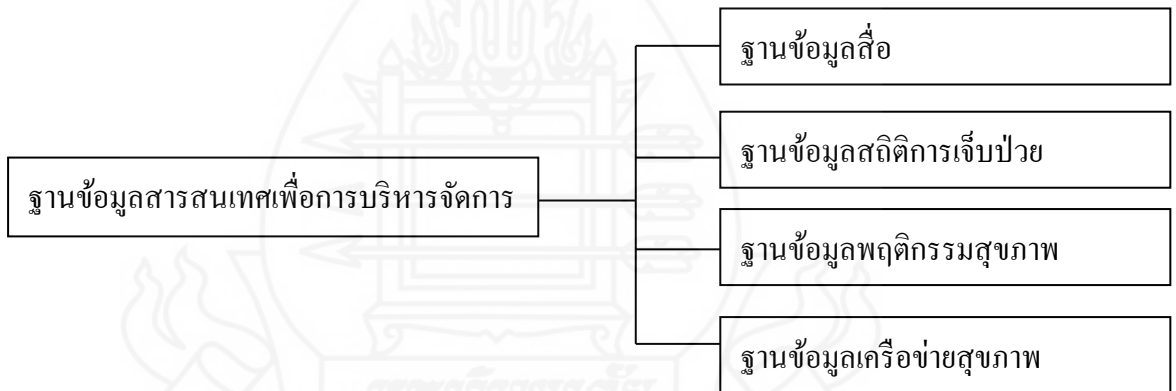
ที่สงสัย

- 2) ให้ผู้รับบริการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเมื่อมีปัญหาเขียนจดหมายติดต่อเจ้าหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ หรือเขียนข้อความติดบอร์ด ถาม-ตอบ หรือโทรศัพท์สอบถาม และ
- 3) จัดกลุ่มให้ความรู้ สาริต หลังจากนั้นให้ผู้รับบริการไปฝึกปฏิบัติ และมีปัญหาสามารถขอคำปรึกษาได้

4.5 ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ

ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังควรมีฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ดังนี้

- 1) ฐานข้อมูลสื่อ
 - 2) ฐานข้อมูลสถิติการเจ็บป่วย
 - 3) ฐานข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ
 - 4) ฐานข้อมูลเครือข่ายสุขภาพ
- ดังสรุปเป็นผังภาพดังนี้



ภาพที่ 5.7 ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ

4.6 การจัดบริการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดจะมีการจัดการบริการดังนี้

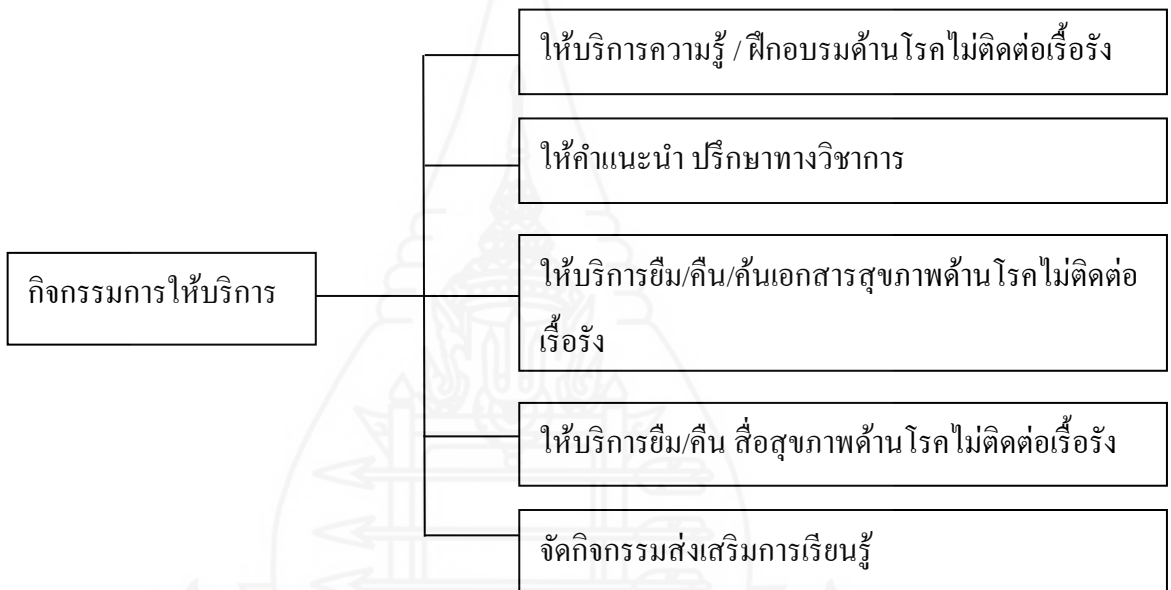
4.6.1 วัน และเวลาในการให้บริการ

จัดให้บริการเวลา 08.30 -16.30 น. ในวันจันทร์ - วันศุกร์ หยุดวันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์

4.6.2 กิจกรรมการให้บริการ

- 1) ให้บริการความรู้ / ฝึกอบรมด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 2) ให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการ
- 3) ให้บริการยืม/คืน/ค้นเอกสารสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 4) ให้บริการยืม/คืน สื่อสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- 5) จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การสาธิต การให้ฝึกปฏิบัติ การ

สัมมนา กลุ่มกิจกรรม บรรยาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สุขภาพ เป็นต้น
 ดังสรุปเป็นผังภาพดังนี้



ภาพที่ 5.8 การจัดบริการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

4.6.3 การสมัครสมาชิกและค่าใช้จ่าย

ผู้รับบริการ ไม่สมัครเป็นสมาชิกหรือเป็นสมาชิกก็ได้ แต่ผู้ป่วยทุกคน
 จะต้องสมัครเป็นสมาชิก โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

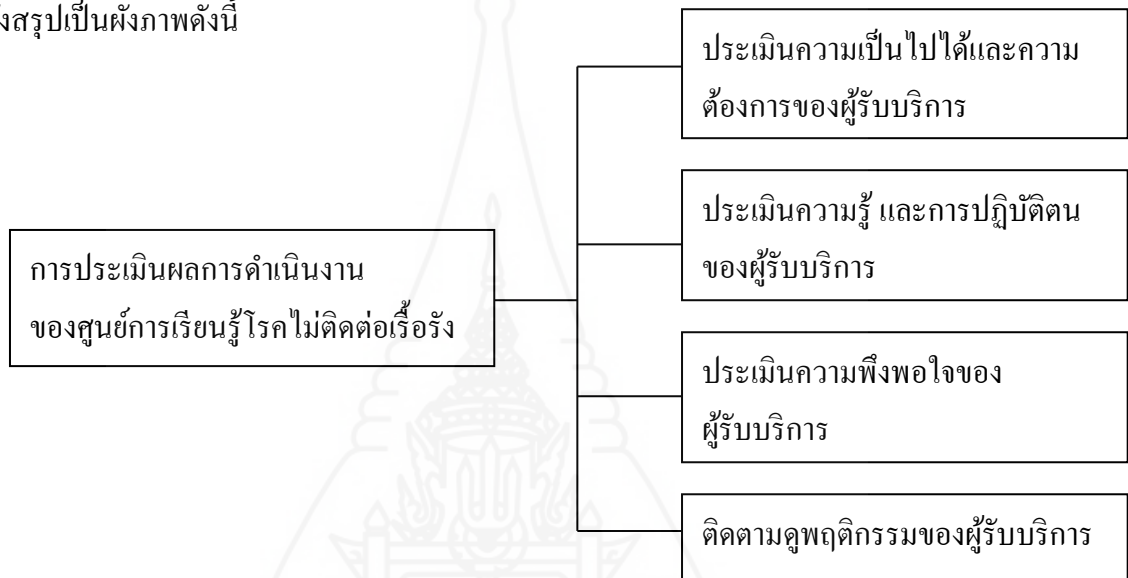
5. การประเมินผลศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ
 โรงพยาบาลระดับจังหวัด จะต้องมีการประเมินผลซึ่งคณะกรรมการดำเนินงานและเจ้าหน้าที่ที่

รับผิชอบศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดจะต้องดำเนินการ
อย่างทุกระยะเวลา 3 เดือน เพื่อนำผลของการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ประเมินความเป็นไปได้และความต้องการของผู้รับบริการ
- 2) ประเมินความรู้ และการปฏิบัติตนของผู้รับบริการ
- 3) ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ
- 4) ติดตามคูพฤติกรรมของผู้รับบริการ

ดังสรุปเป็นผังภาพดังนี้



ภาพที่ 5.9 การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

รายละเอียดแผนผังศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

1. สถานที่ดำเนินการ

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังเป็นอาคารชั้นเดียว พื้นที่ 624 ตารางเมตร ควรจัดสร้างใกล้ตึกผู้ป่วยนอก โดยมีการจัดพื้นที่ที่มีห้องแยกเป็นสัดส่วนชัดเจน และมีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรม พร้อมทั้งมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม

2. ลักษณะอาคาร

ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังเป็นอาคารชั้นเดียว ใกล้ตึกผู้ป่วยนอก มีการจัดพื้นที่ที่มีห้องแยกเป็นสัดส่วนชัดเจน และมีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรม พร้อมทั้งมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม และมีพื้นที่ภายในอาคาร ทั้งหมดประมาณ 2 ไร่ ดังนี้

2.1 พื้นที่ภายในอาคาร มีเนื้อที่ทั้งหมด 624 ตารางเมตร มีพื้นที่ใช้สอยดังนี้

- 1) ห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม
- 2) ห้องให้คำปรึกษา
- 3) ห้องสาธิตและฝึกปฏิบัติกิจกรรม
- 4) ห้องบรรยายรวม
- 5) ห้องประชุมกลุ่มย่อย
- 6) โชนห้องสมุด
- 7) ห้องเจ้าหน้าที่ศูนย์
- 8) ห้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์
- 9) โชนคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต
- 10) ห้องจัดเตรียมอาหาร
- 11) ห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง

2.2 พื้นที่ภายนอกอาคาร มีเนื้อที่ทั้งหมด 1 ไร่ 976 ตารางเมตร มีพื้นที่ใช้สอยดังนี้

- 1) สวนสมุนไพรสาธิต
- 2) ลานกิจกรรมกลางแจ้ง
- 3) จัดสภาพภูมิทัศน์

3. สภาพพื้นที่และประโยชน์การใช้งาน

จากผลการวิจัยศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีพื้นที่ จำนวน 2 ไร่ มีการใช้ประโยชน์ดังนี้

3.1 พื้นที่ภายในอาคาร ขนาด 624 ตารางเมตร แบ่งพื้นที่ใช้ประโยชน์ ดังนี้

3.1.1 ห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม มีพื้นที่ 36 ตารางเมตร ใช้เป็นพื้นที่ในการจัดกิจกรรม เช่น จัดนิทรรศการ จัดกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลต่างๆ

3.1.2 ห้องให้คำปรึกษา มีพื้นที่ 12 ตารางเมตร ใช้เป็นห้องให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพ

3.1.3 ห้องสาธิตและฝึกปฏิบัติกิจกรรม มีพื้นที่ 12 ตารางเมตร ใช้เป็นห้องสาธิตและฝึกปฏิบัติ

3.1.4 ห้องบรรยายรวม มีพื้นที่ 96 ตารางเมตร ใช้เป็นห้องสำหรับให้ความรู้กับกลุ่มผู้รับบริการ ในลักษณะบรรยายประกอบสื่อ หรือเป็นห้องสำหรับชมสื่อวีดิทัศน์ ภาพยนตร์

3.1.5 ห้องประชุมกลุ่มย่อย มีพื้นที่ 36 ตารางเมตร ใช้เป็นห้องจัดกิจกรรมกลุ่มขนาดเล็ก หรือใช้ประชุม

3.1.6 โชนห้องสมุด มีพื้นที่ 66 ตารางเมตร เป็นพื้นที่ห้องสมุด

3.1.7 ห้องเจ้าหน้าที่ศูนย์ มีพื้นที่ 57 ตารางเมตร ใช้เป็นห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

3.1.8 ห้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ มีพื้นที่ 12 ตารางเมตร ใช้สำหรับจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

3.1.9 โชนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต มีพื้นที่ 21 ตารางเมตร ใช้เป็นพื้นที่สำหรับบริการใช้สื่อมัลติมีเดีย และอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการสืบค้นข้อมูล

3.1.10 ห้องจัดเตรียมอาหาร มีพื้นที่ 12 ตารางเมตร ใช้สำหรับเป็นห้องจัดเตรียมอาหารสำหรับสาธิต และจัดการประชุม/อบรม

3.1.11 ห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง มีพื้นที่ 48 ตารางเมตร

3.2 พื้นที่ภายนอกอาคาร เป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาพ มีพื้นที่ทั้งหมด 1 ไร่ 976 ตารางเมตร และมีพื้นที่ใช้สอยดังนี้

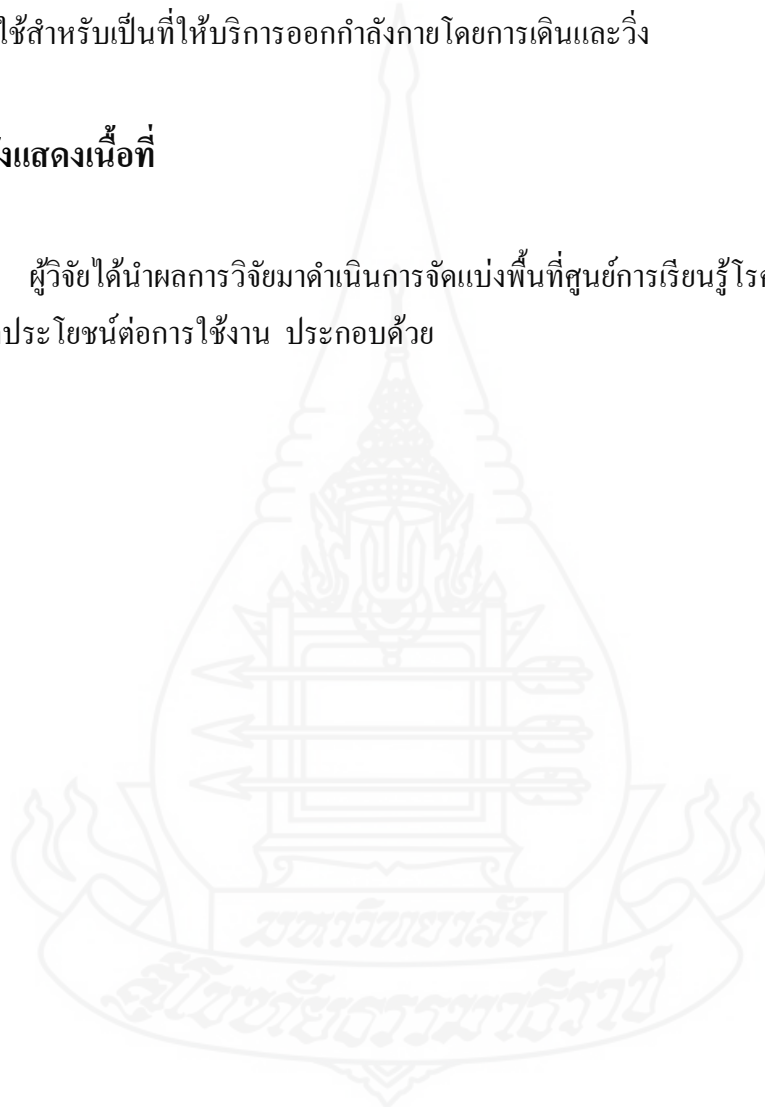
3.2.1 มีสวนสมุนไพรสาธิต มีพื้นที่ 1,000 ตารางเมตร ใช้เป็นพื้นที่จัดสวนสมุนไพรสาธิต

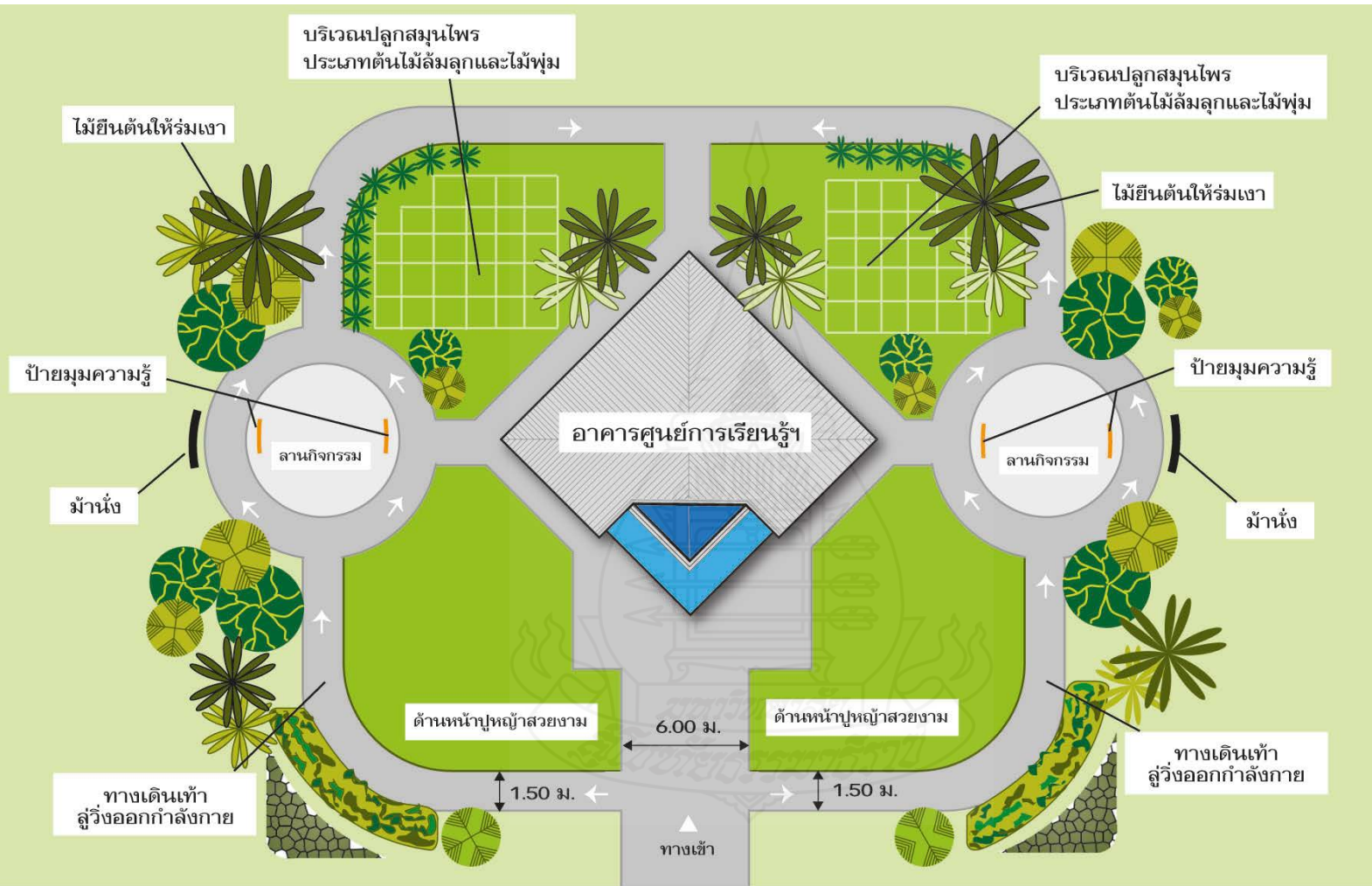
3.2.2 มีลานกิจกรรมกลางแจ้ง มีพื้นที่ 300 ตารางเมตร ใช้เป็นพื้นที่จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสุขภาพ เช่น การออกกำลังกาย การจัดนิทรรศการ การจัดกิจกรรมรณรงค์ตามเทศกาลต่างๆ และมีป้ายความรู้สำหรับให้ข้อมูลความรู้กับผู้รับบริการ

3.2.3 จัดสภาพภูมิทัศน์ มีพื้นที่ 1,376 ตารางเมตร โดยจัดเป็นสวนหย่อม สนามหญ้า มีไม้ยืนต้นให้ร่มเงา มีเก้าอี้สนาม ใช้เป็นที่นั่งพักผ่อนของผู้รับบริการ และมีทางเดินเท้าหรือลู่วิ่ง ใช้สำหรับเป็นที่ให้บริการออกกำลังกายโดยการเดินและวิ่ง

4. แผลงผังแสดงเนื้อที่

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาดำเนินการจัดแบ่งพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการใช้งาน ประกอบด้วย

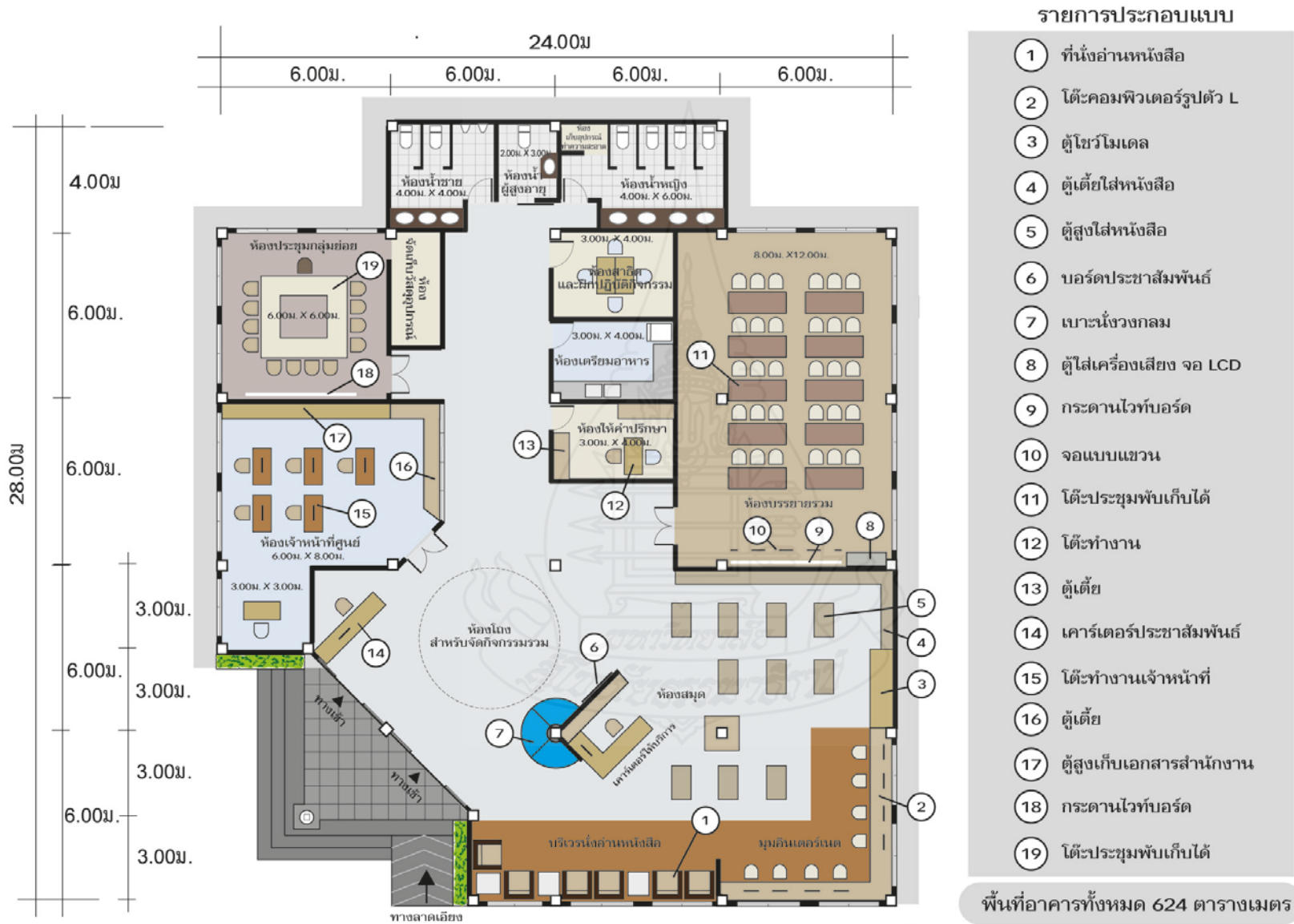




แบบแปลน ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

พื้นที่ตัวอาคารและบริเวณรอบนอกอาคารใช้เนื้อที่ประมาณ 2ไร่

ภาพที่ 5.10 แปลนบริเวณตัวอาคารและพื้นที่รอบนอกของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.11 แปลนการจัดพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



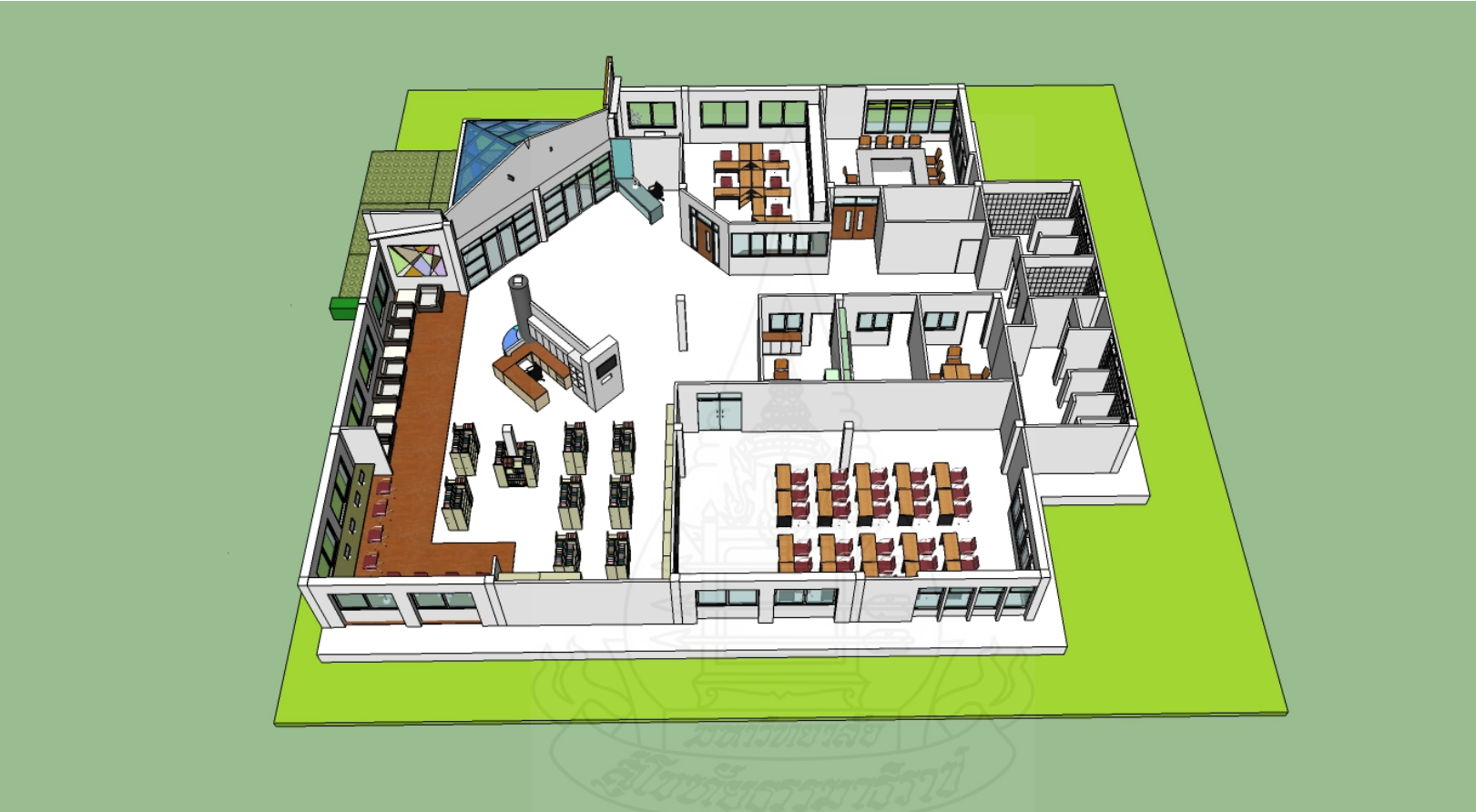
ภาพที่ 5.12 ภาพมุมมองด้านหน้าข้างขวาการจัดพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.13 ภาพมุมมองด้านหน้าข้างซ้ายการจัดพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.14 ภาพมุมมองด้านหน้าหลังข้างซ้ายการจัดพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.15 ภาพมุมมองด้านหลังข้างขวาการจัดพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.16 ภาพมุมมองบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือและมุมอินเทอร์เน็ตภายในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.17 ภาพมุมมองบริเวณเคาน์เตอร์ให้บริการห้องสมุดภายในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.18 ภาพมุมมองบริเวณมุมอินเทอร์เน็ตและห้องสมุดภายในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.19 ภาพมุมมองบริเวณห้องประชุมภายในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



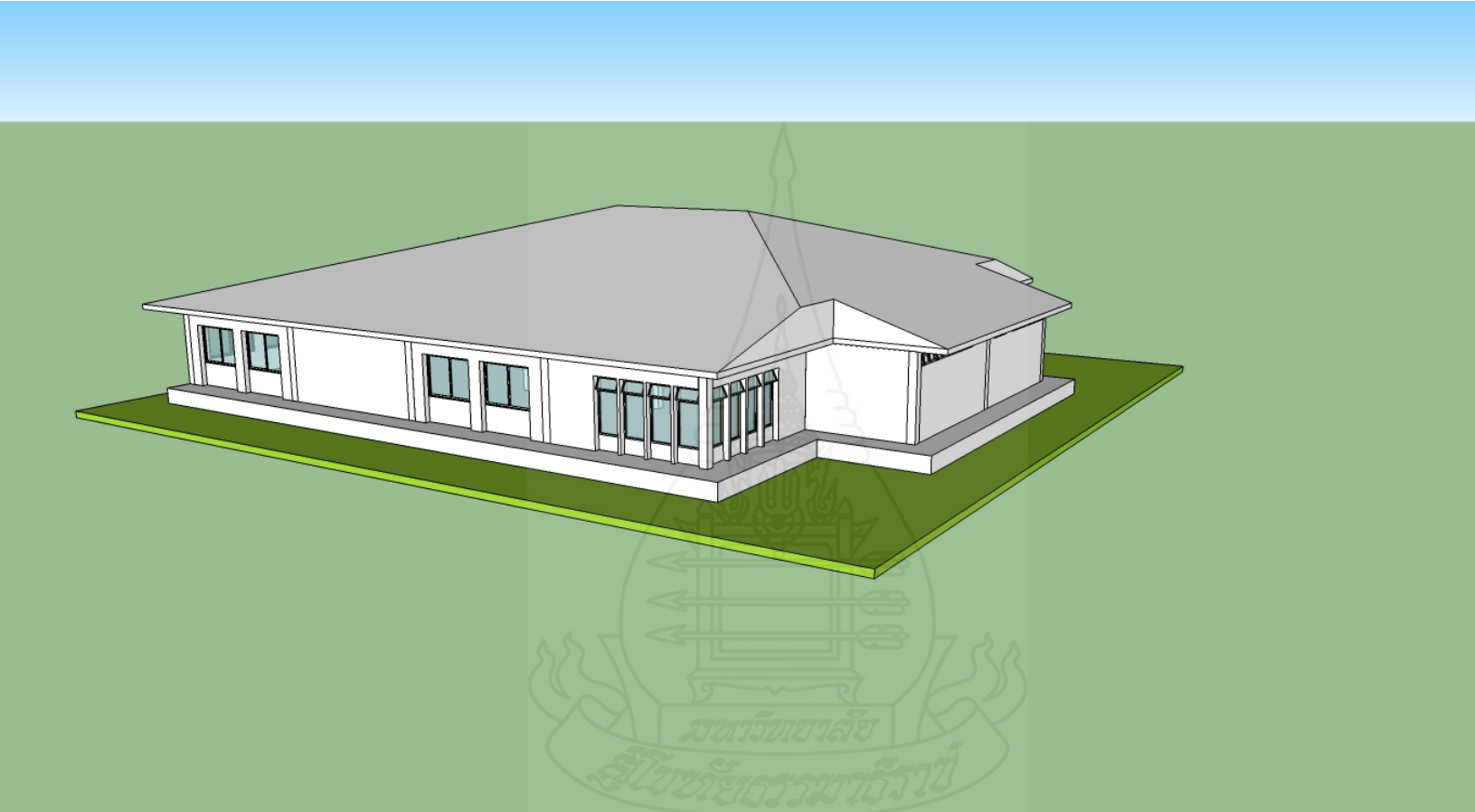
ภาพที่ 5.20 ภาพมุมมองบริเวณด้านหน้าระยะใกล้ทางเข้าสู่ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.21 ภาพมุมมองบริเวณด้านหน้าระยะไกลทางเข้าสู่ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.22 ภาพมุมมองบริเวณด้านหน้าข้างซ้ายทางเข้าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



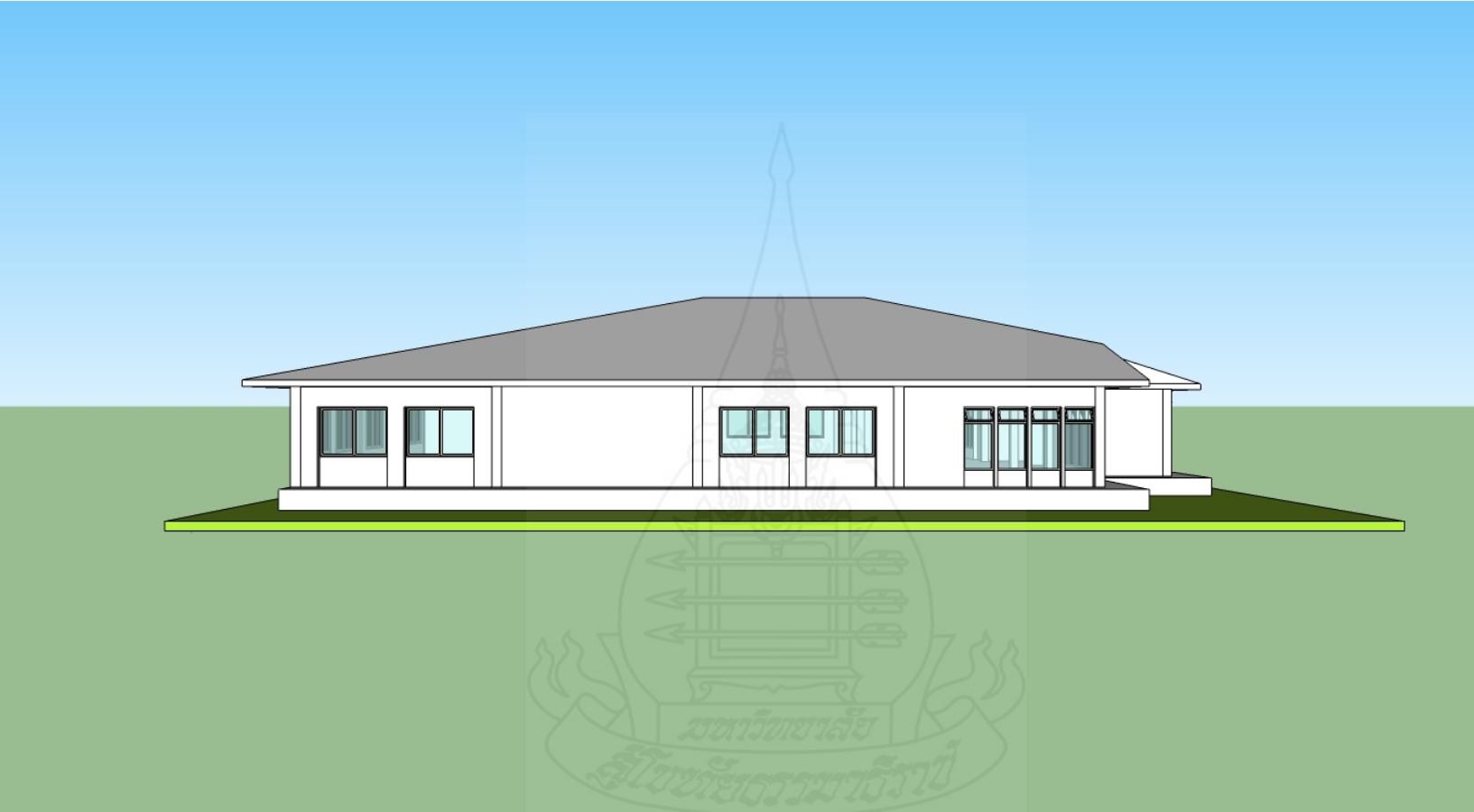
ภาพที่ 5.23 ภาพมุมมองบริเวณหลังข้างซ้ายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.24 ภาพมุมมองด้านหน้าข้างขวาทางเข้าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.25 ภาพมุมมองด้านหน้าข้างซ้ายทางเข้าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.26 ภาพมุมมองด้านหลังข้างซ้ายทางเข้าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด



ภาพที่ 5.27 ภาพมุมมองด้านหลังข้างขวาทางเข้าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ตอนที่ 3

การนำไปใช้

1. เงื่อนไขการนำศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดไปใช้

การนำศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดไปใช้ควรคำนึงถึงศักยภาพของโรงพยาบาลระดับจังหวัด ในด้านโครงสร้างและอัตรากำลัง งบประมาณ และประโยชน์ที่ผู้ใช้บริการจะได้รับ ซึ่งสามารถจะปรับเปลี่ยนหรือยืดหยุ่นได้ตามบริบทของโรงพยาบาลระดับจังหวัดแต่ละแห่ง

2. ข้อกำหนดการนำศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ควรปฏิบัติตามการจัดตั้ง ดังนี้

2.1 มีโครงสร้างพื้นฐานที่ชัดเจน คือ มีที่ดิน สาธารณูปโภค และงบประมาณในการก่อสร้างอาคาร รวมถึงงบประมาณในการก่อสร้าง หรือหากไม่มีที่ดินก่อสร้างอาคาร แต่มีอาคารสามารถใช้ในการจัดพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้ ก็อาจประยุกต์ต้นแบบชิ้นงานให้เข้ากับพื้นที่อาคารที่มีอยู่

2.2 นอกจากงบประมาณของโรงพยาบาลระดับจังหวัดแล้ว ต้องอาศัยเงินสนับสนุนจากแหล่งเงินอื่นๆ เช่น สปสช. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เงินบริจาค เป็นต้น

3. วิธีการนำไปใช้ประโยชน์

3.1 ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ควร มีโครงสร้าง อัตรากำลัง การบริหารจัดการ และรูปแบบการจัดบริการให้ชัดเจน

3.2 ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ควร มีการกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ในการดำเนินงาน การให้บริการ และการรับบริการให้ชัดเจน เพื่อการบริหารงานและการประเมินผลของรับบริการ

3.2 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะต้องมีความรู้ความสามารถหรือตำแหน่งตามที่กำหนด

4. การประเมินศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

4.1 โรงพยาบาลระดับจังหวัดควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง แนวทางการบริหารจัดการ และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการก่อนที่จะจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

4.2 ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดควรมีการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานเป็นระยะๆ และประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการรวมทั้งความต้องการของผู้รับบริการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ข้อเสนอแนะศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

5.1 โรงพยาบาลระดับจังหวัดควรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการให้มีการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดโดยประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือสนับสนุนในทุกๆ ด้าน

5.2 โรงพยาบาลระดับจังหวัดควรมีการประชาสัมพันธ์ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ถึงการให้บริการต่างๆ อย่างต่อเนื่องและให้ทั่วถึง

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ผู้วิจัยจึงขอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาและสร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

1.2 การดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 ระยะที่ 1 การสำรวจความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

1) การสำรวจความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดด้วยแบบสอบถาม

(1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้

ก. ประชากรสำหรับสำรวจความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้บริหารของโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 96 คน ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับจังหวัด และ ผู้รับบริการในตึกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ข. กลุ่มตัวอย่างสำหรับสำรวจความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ดังนี้

ก) ผู้บริหารของโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยใช้ประชากร

ทั้งหมด จำนวน 96 คน

ข) ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 96 แห่ง สุ่มแบบเจาะจง แห่งละ 5 คน รวมเป็น 480 คน

ค. ผู้รับบริการในตึกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 96 แห่ง สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ แห่งละ 10 คน รวมเป็น 960 คน

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร (2) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้ปฏิบัติงาน (3) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้รับบริการ

(3) ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ก. ศึกษาเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังทั้งที่เป็นรูปเล่มเอกสารและหาข้อมูลจากเว็บไซต์

ข. ประมวลผลข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดได้แบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด

ค. นำแบบสอบถาม ชุดที่ 1 - 3 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทุกท่านตรวจสอบเนื้อหา และภาษา พิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้วิจัยไปศึกษาและหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ และได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ร่วมปรึกษาให้ผู้วิจัยแก้ไขแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแบบองค์รวม จากนั้นนำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุง

ง. ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ชุดที่ 1 - 3 เกี่ยวกับเนื้อหาของแบบสอบถามให้มีความครอบคลุมด้านเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแบบองค์รวม ทั้งด้านออกกำลังกาย อาหาร และอารมณ์ และปรับปรุงความถูกต้องของภาษาที่ใช้เพื่อให้มีการสื่อความหมายชัดเจน

จ. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาคุณภาพและให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ด้านเนื้อหาและภาษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารชุดวิทยานิพนธ์แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มี 3 ท่าน ได้แก่ (1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา 1 ท่าน โดยมีคุณสมบัติผู้ศึกษาระดับ

ปริญญาเอก ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา (2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา 1 ท่าน โดยมีคุณสมบัติอาจารย์มหาวิทยาลัย ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา (3) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ 1 ท่าน โดยมีคุณสมบัติวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยด้านสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ ได้แนะนำให้ปรับปรุงภาษาของแบบสอบถามเพื่อให้สื่อความหมายชัดเจน และเพิ่มเติมในส่วนแบบสอบถามผู้รับบริการในส่วนของข้อมูลทั่วไปว่าผู้รับบริการเข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาลในฐานะอะไร

จ. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง สำหรับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้รับบริการ จำนวน 48 คน เพื่อทดสอบความตรงของเนื้อหาด้านศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื่องจริงสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันหรือใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการทดลองใช้ในโรงพยาบาลระดับจังหวัด 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี โรงพยาบาลบาราศราคร จังหวัดนนทบุรี และโรงพยาบาลโรคทรวงอก จังหวัดนนทบุรี

ข. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขจนเป็นฉบับจริงที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ชุด ได้แก่ (1) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื่องจริงสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร (2) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื่องจริงสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้ปฏิบัติงาน โรคไม่ติดต่อเรื่องจริง (3) แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื่องจริงสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้รับบริการ

ซ. นำแบบสอบถามไปใช้จริงกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 96 แห่ง

ฅ. เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

2) การสำรวจความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื่องจริงสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

(1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้

ก. ประชากรสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหารของโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 96 คน ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับจังหวัด และ ผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ข. กลุ่มตัวอย่างสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการสุ่มโรงพยาบาลระดับจังหวัดที่มีศูนย์การเรียนรู้สุขภาพแบบเจาะจง 4 ภาค ๆ ละ 1 แห่ง รวมเป็น 4 แห่ง ดังนี้

ก) ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการโรงพยาบาลระดับจังหวัดแห่งละ 1 คน รวมเป็น 4 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง

ข) ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับจังหวัด แห่งละ 5 คน รวมเป็น 20 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง

ค) ผู้รับบริการในตึกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลระดับจังหวัดแห่งละ 10 คน รวมเป็น 40 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญ

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร (2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้ปฏิบัติงาน (3) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้รับบริการ

(3) ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ก. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ จากเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นประเด็นและคำถามการวิจัย

ข. ประมวลข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดในรายละเอียดเชิงลึกบางประเด็นที่ไม่สามารถใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลได้ ได้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ชุด ดังนี้ (1) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้บริหาร (2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้ปฏิบัติงาน (3) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้รับบริการ

ค. นำแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 – 3 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเนื้อหา และภาษา พิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

ง. ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 - 3 ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาได้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ชุด

จ. นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริงกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างใน
โรงพยาบาลระดับจังหวัด

ฉ. เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความในรูป
ของการวิเคราะห์เนื้อหา

1.2.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ
โรงพยาบาลระดับจังหวัด มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษา เอกสาร ตำรา และวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้
โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการสอบถามและ
สัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาล
ระดับจังหวัด

2) กำหนดกรอบแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

3) ร่างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาล
ระดับจังหวัด ประกอบด้วยส่วนต่างๆ คือ (1) บทนำ (2) รายละเอียดของแบบจำลองศูนย์การ
เรียนรู้ และ (3) มาตรการและการนำไปใช้

1.2.3 ระยะที่ 3 การรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ
โรงพยาบาลระดับจังหวัด

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้

(1) ประชากรสำหรับการรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อ
เรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ และด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ

(2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่
ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษา จำนวน 4 คน ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 4 คน และด้านศูนย์การ
เรียนรู้สุขภาพ จำนวน 4 คน โดยผู้วิจัยเสนอรายชื่อให้คณะกรรมการกลุ่มผลิตและบริหารชุด
วิทยานิพนธ์เป็นผู้พิจารณาคัดเลือก

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อ
เรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

3) ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

(1) แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา จำนวน 4 คน ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 4 คน และด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ จำนวน 4 คน รวมเป็น 12 คน เพื่อตรวจสอบรับรองแบบจำลอง

(2) ตรวจสอบรับรองต้นแบบแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ และด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ ด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม

(3) ปรับปรุงแก้ไขต้นแบบแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.3 ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ผลการศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด

1) ผลจากการสำรวจ พบว่า กลุ่มผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดมีความต้องการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก และจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนทั่วไปอยู่ในระดับมากเช่นกัน สำหรับการมีนโยบาย มีแผนงาน/โครงการ และมีงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด กลุ่มผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นในระดับมากในทุกประเด็น ได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายเชิงคุณภาพ สำหรับเป้าหมายเชิงปริมาณ จำนวนผู้รับบริการ 150 – 300 คน/สัปดาห์ อยู่ในระดับมาก

การบริหารจัดการ กลุ่มผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นในระดับมากในประเด็นความเหมาะสมของหัวหน้าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีอัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำ จำนวน 3-5 คน โดยมีบุคลากรที่ประจำ/หมุนเวียน ดังนี้ แพทย์ เภสัชกร พยาบาลวิชาชีพ นักกายภาพบำบัด นักวิชาการสาธารณสุข จิตวิทยา นักโภชนาการ อาสาสมัครสาธารณสุข อาสาสมัครหรือจิตอาสา และมีรูปแบบการบริหารโดยผู้รับผิดชอบกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หรือกลุ่มงานสุขศึกษา หรือในรูปแบบของคณะกรรมการ

ความต้องการเนื้อหาสาระความรู้ กลุ่มผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีความความต้องการเนื้อหา เรื่อง การบริโภคอาหาร และ

การออกกำลังกายมีความต้องการมากที่สุด และมีความต้องการในระดับมากในเรื่อง ความหมาย สาเหตุ อาการ การป้องกัน และการดูแลตนเองของผู้ป่วยในกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับการส่งเสริมสุขภาพเฉพาะประเด็นสุขภาพจิต (อารมณ์)

วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ กลุ่มผู้บริหารกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีความคิดเห็นในระดับมากในทุกประเด็น ได้แก่ วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า แบบเผชิญหน้า และแบบผสมผสาน แต่การใช้สื่อในการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่เผชิญหน้า กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ประเภทสื่อที่ให้บริการ กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดมีความคิดเห็นในระดับมากในทุกประเด็น สำหรับผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับมากเช่นเดียวกัน ยกเว้นสื่อบุคคลที่ผู้บริหารให้ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ในส่วนของชุดการสอนที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นในระดับในระดับมากทั้งชุดการสอน ประกอบการบรรยาย วิทยุบุคคล และแบบกลุ่มกิจกรรม

ฐานข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นในระดับมากในทุกประเด็น

รูปแบบการจัดสถานที่ กลุ่มผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีความต้องการในระดับมากในทุกประเด็น

การจัดบริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด กลุ่มผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีความคิดเห็นในระดับมาก ดังนี้ ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด เปิดวันจันทร์ – วันศุกร์ หยุดวันเสาร์-อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์ เวลา 08.30 -16.30 น. กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โรคทั่วไป ญาติผู้ป่วย ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล ผู้รับบริการจะเป็นสมาชิกหรือไม่เป็นก็ได้ และไม่เสียค่าบริการ

การประเมินผลของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด กลุ่มผู้บริหาร และ ผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นในระดับมากในประเด็นการประเมินความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตนของผู้รับบริการ และประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ

2) ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ความสำเร็จและความยั่งยืนของการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้นั้น โรงพยาบาลระดับจังหวัดต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และผู้บริหารจะต้องเห็นถึงความสำคัญ ตอบสนองความต้องการของพื้นที่หรือบริบทของพื้นที่ มีการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และมี

เครือข่ายเชื่อมโยงในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับกระทรวง จังหวัด อำเภอ และตำบล สำหรับส่วนกลาง จะเป็นสนับสนุนทั้งด้านวิชาการและสื่อ

รูปแบบการบริหารศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ตั้งขึ้นใหม่ แต่หากไม่สามารถตั้งหน่วยงานขึ้นมาใหม่ได้ ก็กำหนดให้หัวหน้ากลุ่มภารกิจปฐมภูมิเป็นหัวหน้าศูนย์ และกลุ่มงานสุขภาพศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบหลัก โดยมีผู้ร่วมดำเนินการแบบสหวิชาชีพในรูปแบบคณะกรรมการ

การจัดให้บริการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีการจัดบริการด้วยสื่อที่หลากหลาย และใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ ทั้งที่ศึกษาได้ด้วยตนเอง และจัดกลุ่มเรียนรู้ที่เหมาะสมตามประเด็นเนื้อหาและกลุ่มวัย

ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการ และผู้รับบริการมีความคาดหวังว่าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะช่วยให้การทำงานสาธารณสุขเชิงรุกของประเทศไทยเกิดความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้ และป้องกันตนเองจากโรคภัยไข้เจ็บ ทำให้ภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการรักษาพยาบาลจะลดลง

1.3.2 ผลการพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

ผู้วิจัยได้สร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านแนวคิดและเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
2. องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
 3. องค์ประกอบด้านโครงสร้างทางกายภาพพื้นฐาน
 4. องค์ประกอบด้านการจัดให้บริการ
 - 4.1 ประเภทสื่อที่จัดให้บริการ
 - 4.2 เครื่องมือและอุปกรณ์สื่อโสตทัศน
 - 4.3 เนื้อหาสาระความรู้ที่จัดให้แก่ผู้รับบริการ
 - 4.4 วิธีการให้ความรู้แก่ผู้รับบริการทั้งแบบรายกลุ่มและรายบุคคล
 - 4.5 ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
 - 4.6 การจัดบริการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
 5. องค์ประกอบด้านการประเมิน

1.3.3 ผลการรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ โรงพยาบาลระดับจังหวัด

ผู้วิจัยได้สร้างต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ และด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์พิจารณาและระดมความคิดเห็น ด้วยการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านแนวคิดและเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

2. องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง พบว่า โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ควรเป็นโครงสร้างที่จัดตั้งขึ้นใหม่ และมีการดำเนินงานในรูปแบบของ คณะกรรมการจากสหวิชาชีพ จำนวน 3 คณะ คือ (1) คณะกรรมการบริหาร (2) คณะกรรมการวิชาการ และ (3) คณะกรรมการดำเนินงาน โดยมีหัวหน้ากลุ่มภารกิจเป็นหัวหน้าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ทำงานขึ้นตรงกับผู้อำนวยการโรงพยาบาล

3. องค์ประกอบด้านโครงสร้างทางกายภาพพื้นฐาน พบว่า ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ควรจัดเป็นอาคารชั้นเดียวใกล้ตึกผู้ป่วยนอก (โอพีดี) โดยมีการจัดพื้นที่ที่มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจน มีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรม และมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาพ

4. องค์ประกอบด้านการจัดให้บริการ พบว่า

4.1 ประเภทสื่อที่จัดให้บริการ มีดังนี้ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และชุดการสอน

4.2 เครื่องมือและอุปกรณ์สื่อโสตทัศน์ มีดังนี้ (1) เครื่องคอมพิวเตอร์ (2) เครื่องปริ้นเตอร์ (3) เครื่องฉายวิดีโอโปรเจกเตอร์ (4) จอรับภาพ (5) เครื่องรับโทรทัศน์สี (6) เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์ (7) เครื่องขยายเสียงสะพายไหล่ (8) กล้องถ่ายภาพดิจิทัล (9) เครื่องเล่นและบันทึกเสียง (10) เครื่องเล่นและบันทึกภาพ/ข้อมูลด้วยซีดีรอม และ (11) ชุดอุปกรณ์สำหรับบันทึกเสียง

4.3 เนื้อหาสาระความรู้ที่จัดให้แก่ผู้รับบริการ มีองค์ประกอบของเนื้อหา คือ (1) ความหมายของโรค (2) สาเหตุของการเกิดโรค (3) อาการของโรค (4) การป้องกัน (5) การรักษา และ (6) การดูแลตนเองของผู้ป่วย รวมทั้งให้บริการเนื้อหาสาระความรู้ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ ดังนี้ (1) การบริโภคอาหาร (2) การออกกำลังกาย (3) สุขภาพจิต (อารมณ์) (4) สุราและสารเสพติด

4.4 วิธีการให้ความรู้แก่ผู้รับบริการทั้งแบบรายกลุ่มและรายบุคคล โดยมีรูปแบบการให้ความรู้ คือ (1) การให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า (2) การให้ความรู้แบบเผชิญหน้า และ (3) แบบผสมผสาน

4.5 ฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ พบว่า ควรมีฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ดังนี้ (1) ฐานข้อมูลสื่อ (2) ฐานข้อมูลสถิติการเจ็บป่วย (3) ฐานข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ และ (4) ฐานข้อมูลเครือข่ายสุขภาพ

4.6 การจัดบริการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง พบว่า ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีการจัดการบริการในเวลา 08.30 -16.30 น. วันจันทร์ - วันศุกร์ หยุดวันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์ โดยให้บริการในเรื่อง (1) ให้บริการความรู้/ฝึกอบรมด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (2) ให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการ (3) ให้บริการยืม/คืน/ค้นเอกสารสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (4) ให้บริการยืม/คืน สื่อสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (5) จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

5. องค์ประกอบด้านการประเมิน พบว่า การประเมินผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ครอบคลุมบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์

2. อภิปรายผล

แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง การบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง การจัดให้บริการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และการประเมินศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และมีการสร้างแบบจำลองอย่างละเอียดเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จริงต่อไป

การจัดให้บริการศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จากผลการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดในประเด็นสื่อโสตทัศน โดยใช่แบบสอบถาม พบว่า สื่อของจริงยังมีความต้องการมากที่สุดของผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ รองลงมาเป็นภาพถ่าย วิดีทัศน์ ภาพชุด และหุ่นจำลอง ซึ่งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดจะต้องจัดให้บริการ สอดคล้องกับแนวคิดในหลักการจัดการศึกษาและการสอนของสุริน ชุมสาย ณ อยุธยา (2553,ออนไลน์) ที่ว่า “การจัดให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากต่อการเรียนของผู้เรียน” และสอดคล้องกับแนวคิดของเอดการ์ เดล ที่ได้กำหนดลำดับขั้นของกรวยประสบการณ์ (Cone of Experience) ที่ว่า “ประสบการณ์ตรง เป็นประสบการณ์ที่เป็นรากฐานของประสบการณ์ทั้งปวง เพราะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้เห็น ได้ยินเสียง ได้สัมผัสด้วยตนเอง” (Dale,1969,p.107) ถึงแม้ว่าในยุคปัจจุบันได้มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกันอย่างมากมายและมีความนิยมสูงสุด แต่ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการยังคงมีความเห็นว่าสื่อที่ใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบไม่เผชิญหน้าเป็นลำดับแรกคือ สื่อสิ่งพิมพ์ รองลงมาเป็นรายการโทรทัศน์ สื่อภาพยนตร์/วีดิทัศน์ โดยแผ่นพับเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าเป็นสื่อที่เหมาะสมกับการใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ในลำดับแรก และสอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่าสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองแบบไม่เผชิญหน้าในลำดับแรกเช่นกัน และเป็นสื่อใช้ประกอบการให้คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี ผู้รับบริการสามารถนำกลับไปทบทวนความรู้ได้ที่บ้าน โดยผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการให้ความเห็นว่า การให้คำปรึกษาเป็นวิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแบบเผชิญหน้าที่เหมาะสมในลำดับแรกเช่นเดียวกัน ซึ่งการให้คำปรึกษาจะต้องใช้สื่อบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ผู้รับบริการจึงจะมีความเชื่อมั่นและศรัทธา นอกจากนี้สื่อบุคคลยังเป็นสื่อที่ผู้บริหารให้ความสำคัญในการจัดให้บริการส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ซึ่งสอดคล้องกับผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการที่มีความคิดเห็นว่าการให้บริการให้คำปรึกษาในลำดับแรก โดยมีความคิดเห็นว่าจะจะเป็นพยาบาล แพทย์ และนักวิชาการสาธารณสุขใน 3 ลำดับแรก สำหรับเนื้อหาความรู้โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการให้ความคิดเห็นว่าการจัดให้มีบริการ โดยให้ความสำคัญประเด็นเนื้อหาการดูแลตนเองของผู้ป่วยเป็นลำดับแรกในทุกเนื้อหาความรู้ ในส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จะต้องจัดให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยสื่อที่หลากหลาย ตามความสนใจและความถนัดของผู้รับบริการ อาทิ เช่น การให้คำปรึกษา การสาธิต ฝึกปฏิบัติ กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมการ

ออกกำลังกาย และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลายตามความต้องการ เพื่อให้ผู้รับบริการมีความสุขกับการเรียนรู้อย่างสนุกสนานผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย และกิจกรรมกลุ่มจะช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ได้เป็นอย่างดี เพราะมีการเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน และเป็นการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับความเชื่อของ จอห์น ดิวอี้ (Dewey อ้างใน Holim and Terry, 2010, น. 47) ที่ว่า “ กระบวนการสร้างสรรค์ประสบการณ์ใหม่ที่ต่อเนื่อง ประสบการณ์เก่าไปเรื่อย ต้องส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ใหม่ เพื่อเป็นวิธีนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในปัจจุบันและอนาคต การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงเป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะกลุ่มปฏิบัติการที่เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สายพิณศิริ โสภางษ์ (2547, น. 238) ที่พบว่าสื่อที่ให้บริการในศูนย์การเรียนรู้มีความหลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่อบุคคล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ พบว่า ได้กำหนดให้มีกิจกรรมที่หลากหลายและมีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง เช่น จัดกิจกรรมรณรงค์ จัดโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้

รูปแบบอาคารสถานที่ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดผลการวิจัยพบว่า เป็นอาคารชั้นเดียว ตั้งอยู่ใกล้ ดิ็กผู้ป่วยนอก (ไอพีดี) สอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ ทองหนูน (2556, น. 164) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แบบจำลองศูนย์สื่อการเรียนรู้ทางการแพทย์ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าควรเป็นอาคารใหม่แยกเป็นเอกเทศและเป็นศูนย์การเรียนรู้แบบสมบูรณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงมาลย์ สัมมาวิภาวิกุล และคณะ (2558, บทคัดย่อ) พบว่า อุทยานการเรียนรู้สุขภาพ ควรมีอาคาร 2 ชั้น แยกเป็นเอกเทศ

การจัดพื้นที่ภายในของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดควรจัดให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความต้องการจากการสำรวจและสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการ และผู้รับบริการ โดยการจัดพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่ใช้สอยต่าง ๆ ดังนี้ (1) ห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม (2) ห้องให้คำปรึกษา (3) ห้องสาธิตและฝึกปฏิบัติการ (4) ห้องบรรยายรวม (5) ห้องประชุมกลุ่มย่อย (6) โซนห้องสมุด (7) ห้องเจ้าหน้าที่ศูนย์ (8) ห้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ (9) โซนคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต (10) ห้องจัดเตรียมอาหาร (11) ห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงมาลย์ สัมมาวิภาวิกุล และคณะ (2558, บทคัดย่อ) ที่พบว่า อุทยานการเรียนรู้สุขภาพ ควรจัดพื้นที่ภายในอาคาร มี 9 โซน ได้แก่ โซนพื้นที่การเรียนรู้ โซนพื้นที่จัดการแสดงและจัดกิจกรรมตามวาระ โซนแพทย์แผนไทยและนวดไทย

โซนสระว่ายน้ำบำบัด โซนปฐมพยาบาลและให้คำปรึกษา โซนออกกำลังกายภายในอาคาร โซนดนตรีและศิลปะ โซนห้องประชุมและพื้นที่สำนักงาน และโซนลานอเนกประสงค์

การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้องสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่ใช้สอยต่าง ๆ ดังนี้ สวนสมุนไพรสาธิต ลานกิจกรรมกลางแจ้ง จัดสภาพภูมิทัศน์ สอดคล้องกับจินตนา ผลสนอง (2540) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพสำหรับศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่พบว่า การจัดบริเวณพื้นที่ภายนอก ควรมีการสวนสมุนไพร รมไม้ยืนต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงมาลย์ สัมมาวิภาวิกุล และคณะ (2558, บทคัดย่อ) เรื่อง การพัฒนารูปแบบอุทยานการเรียนรู้สุขภาพ ที่พบว่า การจัดพื้นที่ภายนอกอาคาร มี 5 โซน ได้แก่ (1) โซนพื้นที่ออกกำลังกายแบบทางการ (กีฬา) (2) โซนกิจกรรมการออกกำลังกายกลางแจ้ง (3) โซนแปลงสาธิตผักปลอดสารพิษและสวนสมุนไพร (4) โซนภูมิทัศน์ และ(5) โซนร้านค้า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสายพิณ ศิริโสภางษ์ (2547, น. 237-238) ที่พบว่า ศูนย์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้รับบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร ประกอบด้วย สนามกีฬา สวนหย่อม ศาลพักผ่อน สนามหญ้า ลานจอดรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ตู้สำหรับเดิน-วิ่ง สนามเด็ก สวนไม้ยืนต้น ลานออกกำลังกาย เป็นการสร้างบรรยากาศที่มีความร่มรื่นและเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพของผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้องสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด พบว่า ควรประกอบด้วย (1) ประเมินบริบท (2) ประเมินปัจจัยนำเข้า (3) ประเมินกระบวนการ (4) ประเมินผลลัพธ์ สอดคล้องกับสายพิณ ศิริโสภางษ์ (2547, น. 239)

ความสำเร็จและความยั่งยืนของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้องสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จากการสัมภาษณ์พบว่า จะต้องมีการกำหนดเป็นนโยบายและทิศทางให้ชัดเจน รวมทั้งผู้บริหารต้องให้ความสำคัญของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้องสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด นอกจากนี้จะต้องมีโครงสร้างอัตรากำลังที่ชัดเจน มีทีมงานที่เข้มแข็ง และมีหน่วยงานอื่นๆให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็น ของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานว่า ควรมีนโยบาย แผนงาน/โครงการ และงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้องสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดในระดับมากที่สุด และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชนิวรรณ ตั้งภักดี (2552, น. 366) ที่กล่าวว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัด ผู้บริหารของโรงพยาบาลจะต้องเห็นความสำคัญและตระหนักต่อผลของการให้ความรู้และการสนับสนุนส่งเสริมข้อมูลความรู้ด้าน

สุขภาพให้กับประชาชน พร้อมทั้งเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานและให้การสนับสนุนด้านนโยบายและงบประมาณเป็นอย่างดี รวมทั้งเจ้าหน้าที่กลุ่มงานสุขศึกษาจะต้องมีความเข้มแข็ง และตัวแทนเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ ในโรงพยาบาลต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัดเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงาน พร้อมทั้งการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพจะเกิดความยั่งยืนจากการนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ทั้งนี้ผลการวิจัยยังพบว่าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดควรเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ขึ้นตรงกับผู้อำนวยการโรงพยาบาล และมีการดำเนินงานร่วมจากสหวิชาชีพในรูปแบบคณะกรรมการ/คณะทำงาน โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำ จำนวน 3 – 5 คน ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของนายแพทย์นิพัทธ์ กิตติมานนท์ รองผู้อำนวยการโรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2555 ที่ว่า “...มีคนทำงานไม่ต้องมาก แต่พร้อมให้คนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ไม่ว่าจะป็นโน้มน้าว กดดัน แล้วสามารถประสานบุคลากร อุปกรณ์เครื่องมือ...” และในการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้นหรือต้องการบรรลุในอนาคต จึงต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดให้ชัดเจน ซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นมาจะเป็นเป้าหมายในการดำเนินงานให้สำเร็จในอนาคต โดยวิธีการนำเอาระบบการวางแผนแบบยุทธศาสตร์หรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์มาใช้ สอดคล้องกับ ชัชวาล อรวงศ์ศุภทัต ที่กล่าวว่า “...วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ เป็นสิ่งที่ต้องกำหนดขึ้นมารองรับการวางแผนแบบยุทธศาสตร์หรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์...” (ชัชวาล อรวงศ์ศุภทัต 2552, ออนไลน์) และการวางแผนกลยุทธ์เป็นกระบวนการสำคัญที่เกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กร เพื่อให้การดำเนินมาตรการสนับสนุนหรือการพัฒนาองค์กรหรือปรับปรุงระบบงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ทิศทาง และกลยุทธ์การดำเนินงานตามแผน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารรัฐเชิงกลยุทธ์ (สุพจน์ ทรายแก้ว 2545, น. 47)

จากผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่าแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เป็นแบบจำลองที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดได้เป็นอย่างดี และเป็นแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดที่มีประสิทธิภาพด้วยสาเหตุดังนี้

1. เนื่องจากแบบจำลองที่ได้พัฒนาขึ้น ได้จากข้อมูลความคิดเห็นจากผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัดครอบคลุมทุกพื้นที่จากโรงพยาบาลศูนย์

โรงพยาบาลทั่วไป 96 แห่ง ทั่วประเทศ รวมถึงได้มีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบกับข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการออกแบบและจัดทำร่างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

2. ปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในประเทศไทยได้เพิ่มจำนวนและเป็นปัญหาระดับประเทศที่กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนางานสาธารณสุขในแผนยุทธศาสตร์สุขภาพดีวิถีชีวิตไทย พ.ศ.2554 – 2563 และได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง คือ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การขับเคลื่อนทางสังคมและสื่อสารสาธารณะ โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนและสังคมรับรู้ เข้าใจ ตระหนักถึงภาระเสี่ยง การป้องกันโรค แนวทางการสร้างเสริมสุขภาพ และมีภูมิคุ้มกัน (แผนยุทธศาสตร์สุขภาพดีวิถีชีวิตไทย 2554, น. 31) ซึ่งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จะเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง เกิดการรับรู้ และตระหนักถึงภาระเสี่ยง สนองตอบยุทธศาสตร์สำคัญระดับประเทศ และศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังหากเกิดได้จริงในโรงพยาบาลระดับจังหวัดจะเป็นรูปธรรม ขอมส่งผลดีต่อการพัฒนางานส่งเสริมสุขภาพที่จะให้ประชาชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้ สอดคล้องกับ รัชนิวรรณ ตั้งภักดี (2552, น. 388) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้สุขภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัดมีผลดีต่อการพัฒนางานส่งเสริมสุขภาพสำหรับประชาชนโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของการดำเนินงานตามระบบการพัฒนามุมความรู้ด้านสุขภาพ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะทำให้ประชาชนได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพให้ถูกต้อง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

3.1.1 โรงพยาบาลระดับจังหวัดที่จะนำแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดไปใช้จะต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคติดต่อเรื้อรัง และนำแบบจำลองจากการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับพื้นที่

3.1.2 แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงพยาบาลระดับจังหวัดที่จะมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในเรื่องอื่นๆ ได้

3.1.3 การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะเกิดความยั่งยืนได้ก็ต่อเมื่อบุคลากรทุกฝ่ายของโรงพยาบาลให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างจริงจัง

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

3.2.1 ควรมีการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปศึกษาวิจัยต่อยอด โดยนำแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังไปใช้ในสถานการณ์จริง และศึกษาประสิทธิผลของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับอำเภอ เพื่อขยายเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกัน จะทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และครอบคลุมทั่วประเทศ

3.2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบสื่อที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด



บรรณานุกรม



บรรณานุกรม

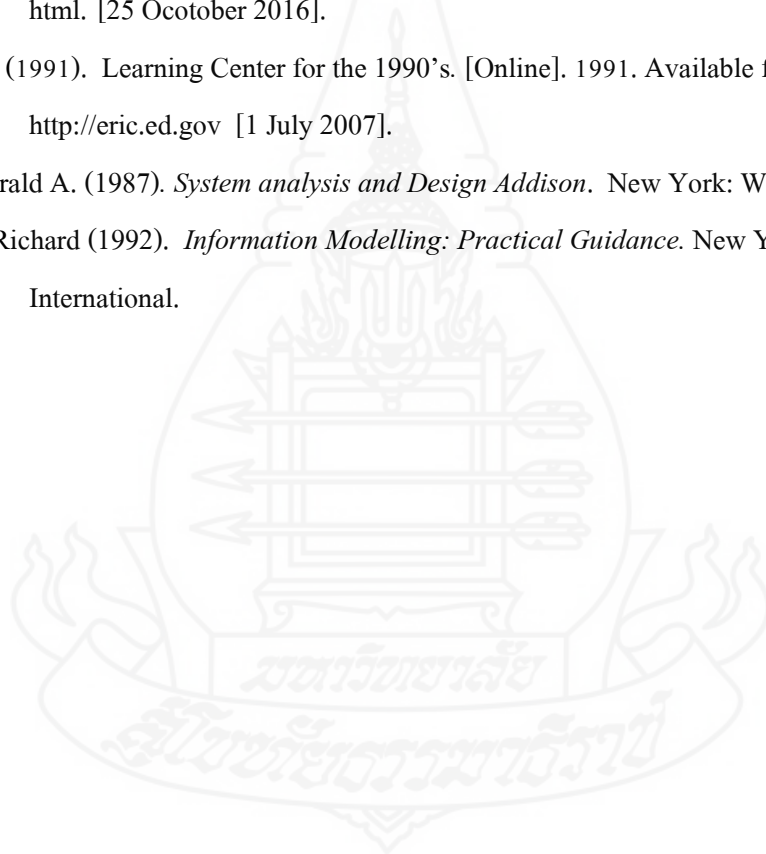
- กรแก้ว จันทภาษา. (2550). *เทคนิคการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ*. สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2554, จาก <http://home.kku.ac.th/korcha/dis1.html>.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2538). *แนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชน: มิติใหม่ศูนย์การเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- _____. (2540). *แนวทางการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- กองสุศึกษา. (2549). *แนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สุศึกษาและพฤติกรรมสุภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2549). *แนวทางการดำเนินงานเทคโนโลยีและสื่อสารด้านสุภาพในระบบบริการสุภาพ*. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). *แนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สุภาพในโรงพยาบาลระดับจังหวัด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการที่ตอบสนองต่อปัญหาสุภาพที่สำคัญ (สาขาโรคไม่ติดต่อ). (2556). *แนวทางพัฒนาระบบบริการสุภาพสาขาโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จินตนา ผลสนอง. (2540). *การพัฒนารูปแบบการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพสำหรับศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชัชวาล อรวงส์สุภทัต. (2552). *มารู้จักกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์*. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2559, จาก http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic?bookID=1279&read=true&count=true.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2520). *ระบบสื่อการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2543). *องค์ประกอบขององค์กรเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*. ใน *เอกสารการสอนวิชาการบริหารศูนย์สื่อสารศึกษา*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ชัยวัฒน์ ทับเที่ยง. (2553). *แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพเคลื่อนที่จังหวัดตรัง*. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ณัฐกิตติ์ ปานถาวร (2556) *แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ดวงมาลัย สัมมาวิภาวิกุล และคณะ. (2553). รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบศูนย์การเรียนรู้สุขภาพสำหรับโรงพยาบาลชุมชน ศูนย์สุขภาพชุมชน และสถานีนอนมัย.กรุงเทพฯ: เจริญทัศน์.
- _____. (2553). รายงานเรื่อง การพัฒนารูปแบบอุทยานการเรียนรู้สุขภาพ. (ไม่ได้ตีพิมพ์).
- ดวงสุดา แสงสุดา. (2542). *การพัฒนารูปแบบศูนย์วิทยบริการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในภาคเหนือตอนบน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2543). *การนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชนพล อนกสิทธิสิน. (2547). *การนำเสนอรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาลสำหรับเด็กเจ็บป่วย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ธิดารัตน์ ทองหนู. (2556). *แบบจำลองศูนย์สื่อการเรียนรู้ทางการพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- นิคม ทาแดง. (2536). การสร้างแบบจำลองระบบทางการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดระบบทางการศึกษา*. หน้าที่ 3-5. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2542). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- บุญเลิศ มาแสง. (2530). *ระบบการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อชาวนบพในระดับหมู่บ้าน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- เบญจจา ยอดคำเนิน และคณะ. (2548). *การศึกษาเชิงคุณภาพ :เทคนิคการวิจัยภาคสนาม*. ม.ป.ท.

- ประหยัด จิระวรพงศ์. (2529). *การจัดบริการสื่อสารสอน*. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. *หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- เพ็ชรใจ เพ็องงาม. (2538). *แบบจำลองอุทยานการศึกษาสำหรับมารดาในโรงพยาบาลประจำจังหวัด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- มยุรี หอมสนิท. (2557). *NCD โรคไม่ติดต่อ*. สืบค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9570000070930>.
- รัชนีวรรณ ตังภักดี. (2552.) *การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สุขภาพสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วานิช มาลัย และอรสา ปานขาว. (2548). *วิธีการศึกษาทางนิเทศศาสตร์ศึกษา*. ม.ป.ท.
- วิณประภา เชิงเขาว์. (2557). *แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 กลุ่มคอยสุเทพ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และโยธิน แสงวงศ์. (2536). *การสนทนากลุ่ม : เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สมาคมวิจัยเชิงคุณภาพแห่งประเทศไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์มาตรฐานรหัสและข้อมูลสุขภาพแห่งชาติ (ม.ป.ป.) *เกณฑ์การแบ่งระดับสถานบริการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขตามระบบ ภูมิศาสตร์สารสนเทศ*. สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2559, จาก <http://www.thcc.or.th/download/GIS54.pdf>.
- สถาบันวิจัยและประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์. (2557). *การทบทวนวรรณกรรม สถานการณ์ปัจจุบันและรูปแบบการบริการด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง*. กรุงเทพฯ: อาร์ต ควอลิไฟท์.
- สายพิณ ศิริโสภางษ์. (2547). *แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้รับบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2545). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- สุพจน์ ทรายแก้ว. (2545). *การจัดการภาครัฐแนวใหม่*. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์เทียนวัฒนา.

- สุริน ชุมสาย ณ อยุธยา. (2553). *ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดการเรียนรู้*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2559, จาก <http://surinx.blogspot.com/2010/08/2550-40-107-3-1-2-3-20-3-20-4-2550-45.html>.
- สุวิทย์ วิบุลย์ผลประเสริฐ. (2545). *การสาธารณสุขไทย 2542-2543*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- โสภณพันธ์ สะอาด (2558). บทความวิจัยเรื่อง รูปแบบการให้ความรู้ด้านสุขภาพโดยใช้สื่อเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อรัง. ใน *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์* ปีที่ 26 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2558. ม.ป.ท.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2549). *เทคนิคการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2559, จาก http://www.vijai.org/Tool_vijai/12/02.asp.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (ม.ป.ป.) *กลุ่มโรค NCDs*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.thaihealth.or.th/microsite/categories/5/ncds/2/173/176%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%B8%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B8%84+NCDs.html>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2554 – 2559)*. ม.ป.ท.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (2554). *แผนยุทธศาสตร์สุขภาพดีวิถีชีวิตไทย พ.ศ. 2554 – 2563*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักพระพุทธรักษาแห่งชาติ.
- หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ค่วนมาก ที่ สช0201.032/ว29 ลงวันที่ 31 มกราคม 2555 เรื่อง “โครงสร้างหน่วยงานในราชการบริหารส่วนภูมิภาคสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข” ถึง ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด.
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2545). *ยอดกลยุทธ์การจัดการกับชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์ เน็ทบุ๊คส์.
- Best, John W. & Kahn, James V., (1986). *Research in Education*. 5th ed. New Jersey. Prentice-Hall.
- Dale, E. (1969). *Audio Visual Methods in Teaching*. 3rd ed., New York, Holt Rinehatr and Winston.
- Don A. Welty & Dorothy R. Welty. (1976). *The Teacher Aide in the Instructional Team* Glenco: Mcgraw-hill Book.
- Good. V. Carter. (1959). *The Dictionary of Education*. 2nd ed. New York: Mcgraw-hill Book.

- Keeves, John P. (1988). *Model and Model Building*. In Keeves, John P. (Ed.). *Educational research, methodology, and measurement: An international handbook*. U.K.: Pergamon Press.
- Likert, Rensis. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale". In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Lafferty, Peter and Rowe, Julian. (1995). *The Hutchinson Dictionary of Science*. 2th ed. Oxford. Great Britain. Helicon.
- Neill, J. (2005). *John Dewey: Philosophy of Education*. Retrieved on January 12, [Online]. 2008, Available from <http://wilderdom.com/experiential/JohnDeweyPhilosophyEducation.html>. [25 October 2016].
- Prager, C. (1991). *Learning Center for the 1990's*. [Online]. 1991. Available from: <http://eric.ed.gov> [1 July 2007].
- Silver, Gerald A. (1987). *System analysis and Design Addison*. New York: Wesley Publishing.
- Veryard, Richard (1992). *Information Modelling: Practical Guidance*. New York: Prentice Hall International.





ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร



ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

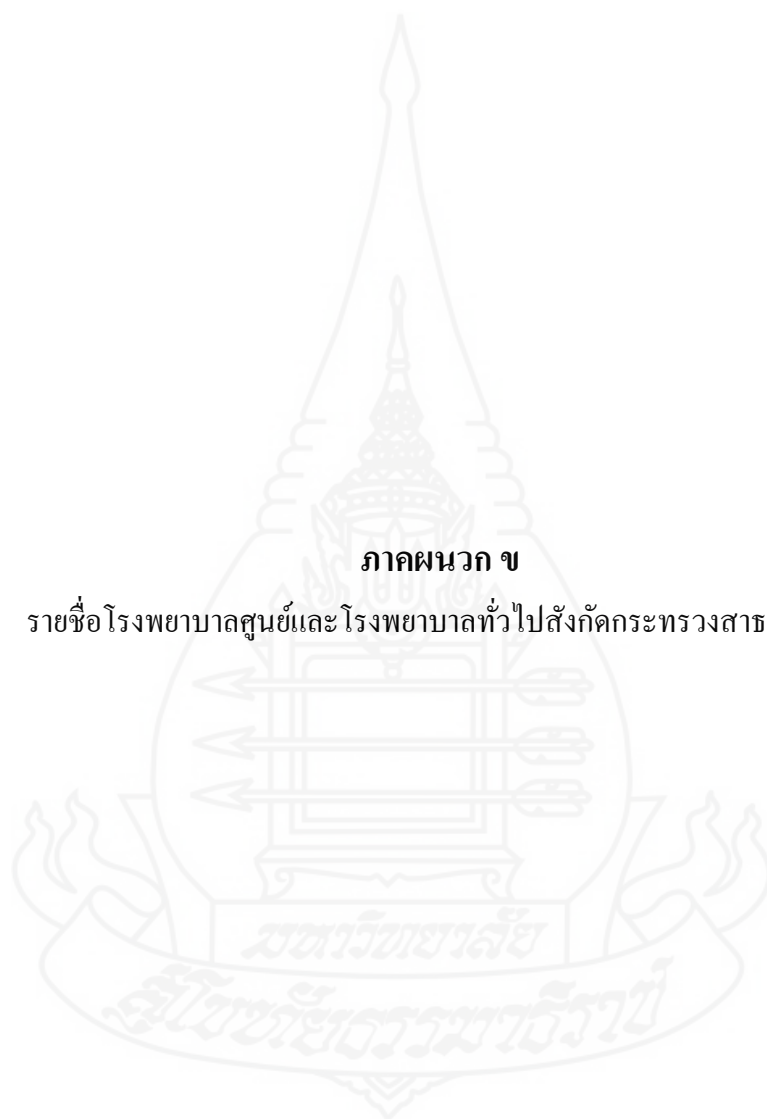
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.เนตร หงษ์ไกรเลิศ สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน
มหาวิทยาลัยมหิดล
2. อาจารย์ ดร.ขวัญเมือง แก้วคำเกิง ภาควิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์
คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
3. รองศาสตราจารย์ สาทิต วิมลคุณรักษ์ รองศาสตราจารย์ ประจำสำนักเทคโนโลยี
การศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช



รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อรจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท ผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ปริญญาศูนย์วิจัยและนวัตกรรมการจัดการความรู้
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร.รัชนิวรรณ ตั้งภักดี ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. นางดวงมาลัย สัมมาวิภาวิกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
กองสูงศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ ลีระพันธ์ ผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
6. รองศาสตราจารย์ สุพัฒน์ ชีรเวชเจริญชัย ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
7. แพทย์หญิงจุรีพร คงประเสริฐ ผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์
สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค
8. นางพิสมัย สุขอมรรัตน์ ผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์
กองสูงศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
9. นางเพ็รใจ เพื่องงาม ผู้เชี่ยวชาญด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ
โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์
จังหวัดอุบลราชธานี
10. นางนนิษฐา ปาสวรรณ ผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ
โรงพยาบาลสระบุรี จังหวัดสระบุรี
11. นางอรณต วัฒนนะ ผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ
โรงพยาบาลมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
12. นายมณูญ พูลทรัพย์ ผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญด้านศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ
โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก



ภาคผนวก ข

รายชื่อโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

รายชื่อโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

1. โรงพยาบาลศูนย์ มีจำนวน 25 แห่ง ดังนี้

1.1 โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
1.2 โรงพยาบาลสระบุรี	จังหวัดสระบุรี
1.3 โรงพยาบาลชลบุรี	จังหวัดชลบุรี
1.4 โรงพยาบาลระยอง	จังหวัดระยอง
1.5 โรงพยาบาลพระปกเกล้า	จังหวัดจันทบุรี
1.6 โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์	จังหวัดปราจีนบุรี
1.7 โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา	จังหวัดนครราชสีมา
1.8 โรงพยาบาลบุรีรัมย์	จังหวัดบุรีรัมย์
1.9 โรงพยาบาลสุรินทร์	จังหวัดสุรินทร์
1.10 โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์	จังหวัดอุบลราชธานี
1.11 โรงพยาบาลขอนแก่น	จังหวัดขอนแก่น
1.12 โรงพยาบาลอุดรธานี	จังหวัดอุดรธานี
1.13 โรงพยาบาลลำปาง	จังหวัดลำปาง
1.14 โรงพยาบาลอุตรดิตถ์	จังหวัดอุตรดิตถ์
1.15 โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์	จังหวัดเชียงราย
1.16 โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์	จังหวัดนครสวรรค์
1.17 โรงพยาบาลพุทธชินราช	จังหวัดพิษณุโลก
1.18 โรงพยาบาลราชบุรี	จังหวัดราชบุรี
1.19 โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช	จังหวัดสุพรรณบุรี
1.20 โรงพยาบาลนครปฐม	จังหวัดนครปฐม
1.21 โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช	จังหวัดนครศรีธรรมราช
1.22 โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
1.23 โรงพยาบาลหาดใหญ่	จังหวัดสงขลา
1.24 โรงพยาบาลตรัง	จังหวัดตรัง
1.25 โรงพยาบาลยะลา	จังหวัดยะลา

2. โรงพยาบาลทั่วไป มีจำนวน 71 แห่ง ดังนี้

2.1	โรงพยาบาลสมุทรปราการ	จังหวัดสมุทรปราการ
2.2	โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า	จังหวัดนนทบุรี
2.3	โรงพยาบาลชลประทาน	จังหวัดนนทบุรี
2.4	โรงพยาบาลปทุมธานี	จังหวัดปทุมธานี
2.5	โรงพยาบาลเสนา	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2.6	โรงพยาบาลอ่างทอง	จังหวัดอ่างทอง
2.7	โรงพยาบาลลพบุรี	จังหวัดลพบุรี
2.8	โรงพยาบาลบ้านหมี่	จังหวัดลพบุรี
2.9	โรงพยาบาลสิงห์บุรี	จังหวัดสิงห์บุรี
2.10	โรงพยาบาลอินทร์บุรี	จังหวัดสิงห์บุรี
2.11	โรงพยาบาลชัยนาท	จังหวัดชัยนาท
2.12	โรงพยาบาลพระพุทธบาท	จังหวัดสระบุรี
2.13	โรงพยาบาลตราด	จังหวัดตราด
2.14	โรงพยาบาลฉะเชิงเทรา	จังหวัดฉะเชิงเทรา
2.15	โรงพยาบาลนครนายก	จังหวัดนครนายก
2.16	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช สระแก้ว	จังหวัดสระแก้ว
2.17	โรงพยาบาลศรีสะเกษ	จังหวัดศรีสะเกษ
2.18	โรงพยาบาลยโสธร	จังหวัดยโสธร
2.19	โรงพยาบาลชัยภูมิ	จังหวัดชัยภูมิ
2.20	โรงพยาบาลอำนาจเจริญ	จังหวัดอำนาจเจริญ
2.21	โรงพยาบาลหนองบัวลำภู	จังหวัดหนองบัวลำภู
2.22	โรงพยาบาลสิรินธร	จังหวัดอุบลราชธานี
2.23	โรงพยาบาลเลย	จังหวัดเลย
2.24	โรงพยาบาลหนองคาย	จังหวัดหนองคาย
2.25	โรงพยาบาลมหาสารคาม	จังหวัดมหาสารคาม
2.26	โรงพยาบาลร้อยเอ็ด	จังหวัดร้อยเอ็ด
2.27	โรงพยาบาลกาฬสินธุ์	จังหวัดกาฬสินธุ์
2.28	โรงพยาบาลสกลนคร	จังหวัดสกลนคร
2.29	โรงพยาบาลนครพนม	จังหวัดนครพนม

2.30	โรงพยาบาลมุกดาหาร	จังหวัดมุกดาหาร
2.31	โรงพยาบาลบึงกาฬ	จังหวัดบึงกาฬ
2.32	โรงพยาบาลนครพิงค์	จังหวัดเชียงใหม่
2.33	โรงพยาบาลลำพูน	จังหวัดลำพูน
2.34	โรงพยาบาลแพร่	จังหวัดแพร่
2.35	โรงพยาบาลน่าน	จังหวัดน่าน
2.36	โรงพยาบาลเชียงคำ	จังหวัดพะเยา
2.37	โรงพยาบาลพะเยา	จังหวัดพะเยา
2.38	โรงพยาบาลศรีสังวาลย์	จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2.39	โรงพยาบาลอุทัยธานี	จังหวัดอุทัยธานี
2.40	โรงพยาบาลกำแพงเพชร	จังหวัดกำแพงเพชร
2.41	โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	จังหวัดตาก
2.42	โรงพยาบาลแม่สอด	จังหวัดตาก
2.43	โรงพยาบาลสุโขทัย	จังหวัดสุโขทัย
2.44	โรงพยาบาลศรีสังวร	จังหวัดสุโขทัย
2.45	โรงพยาบาลพิจิตร	จังหวัดพิจิตร
2.46	โรงพยาบาลเพชรบูรณ์	จังหวัดเพชรบูรณ์
2.47	โรงพยาบาลโพธาราม	จังหวัดราชบุรี
2.48	โรงพยาบาลดำเนินสะดวก	จังหวัดราชบุรี
2.49	โรงพยาบาลบ้านโป่ง	จังหวัดราชบุรี
2.50	โรงพยาบาลพลพลพยุหเสนา	จังหวัดกาญจนบุรี
2.51	โรงพยาบาลมะการักษ์	จังหวัดกาญจนบุรี
2.52	โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17	จังหวัดสุพรรณบุรี
2.53	โรงพยาบาลสมุทรสาคร	จังหวัดสมุทรสาคร
2.54	โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า	จังหวัดสมุทรสาคร
2.55	โรงพยาบาลพระจอมเกล้า	จังหวัดเพชรบุรี
2.56	โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2.57	โรงพยาบาลหัวหิน	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2.58	โรงพยาบาลกระบี่	จังหวัดกระบี่
2.59	โรงพยาบาลพังงา	จังหวัดพังงา

2.60	โรงพยาบาลตะกั่วป่า	จังหวัดพังงา
2.61	โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต	จังหวัดภูเก็ต
2.62	โรงพยาบาลเกาะสมุย	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2.63	โรงพยาบาลระนอง	จังหวัดระนอง
2.64	โรงพยาบาลชุมพร	จังหวัดชุมพร
2.65	โรงพยาบาลสงขลา	จังหวัดสงขลา
2.66	โรงพยาบาลสตูล	จังหวัดสตูล
2.67	โรงพยาบาลพัทลุง	จังหวัดพัทลุง
2.68	โรงพยาบาลปัตตานี	จังหวัดปัตตานี
2.69	โรงพยาบาลเบตง	จังหวัดยะลา
2.70	โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์	จังหวัดนราธิวาส
2.71	โรงพยาบาลสุไหงโก-ลก	จังหวัดสุไหงโก-ลก





ภาคผนวก ค
แบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการ เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้บริหาร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับผู้บริหารในโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดต่อไป คำตอบของท่านที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้นี้เท่านั้น

แบบสอบถามนี้มีจำนวน 15 หน้า

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 7 ข้อ

2. ความต้องการด้านสาระความรู้ วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ ประเภทสื่อที่ใช้ให้บริการฐานข้อมูลสารสนเทศ รูปแบบการจัดสถานที่ สภาพแวดล้อม การจัดบริการในศูนย์การเรียนรู้ และการประเมินผลของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อความข้างล่างสำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบความคิดเห็นของท่าน

ศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ หมายถึง แหล่งเรียนรู้ที่ผู้รับบริการเข้ามาเรียนรู้ข้อมูลด้านสุขภาพผ่านสื่อหลากหลายรูปแบบ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่อคอมพิวเตอร์ และสื่อบุคคล โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ทั้งรูปแบบที่ผู้รับบริการสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและรูปแบบที่ผู้รับบริการเรียนรู้ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมของหน่วยงานนั้น

โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หมายถึง โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง

โรงพยาบาลระดับจังหวัด หมายถึง โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป

ปรัชญา หมายถึง แนวคิด คติ ความเชื่อ

ปณิธาน หมายถึง จุดมุ่งหมาย อุดมการณ์ เป้าหมาย ความคาดหวัง ที่เรากำหนดและต้องการให้เกิดขึ้น

ผู้บริหารโรงพยาบาล หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ

กองสุศึกษา ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1.เพศ

() ชาย

() หญิง

2.อายุ

() อายุต่ำกว่า 40 ปี

() 40 -45 ปี

() 46 -50 ปี

() 51 -55 ปี

() 56 ปี ขึ้นไป

3. ตำแหน่ง.....

4.ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

()ปริญญาตรี

()ปริญญาโท

()ปริญญาเอก

() อื่นๆ โปรดระบุ.....

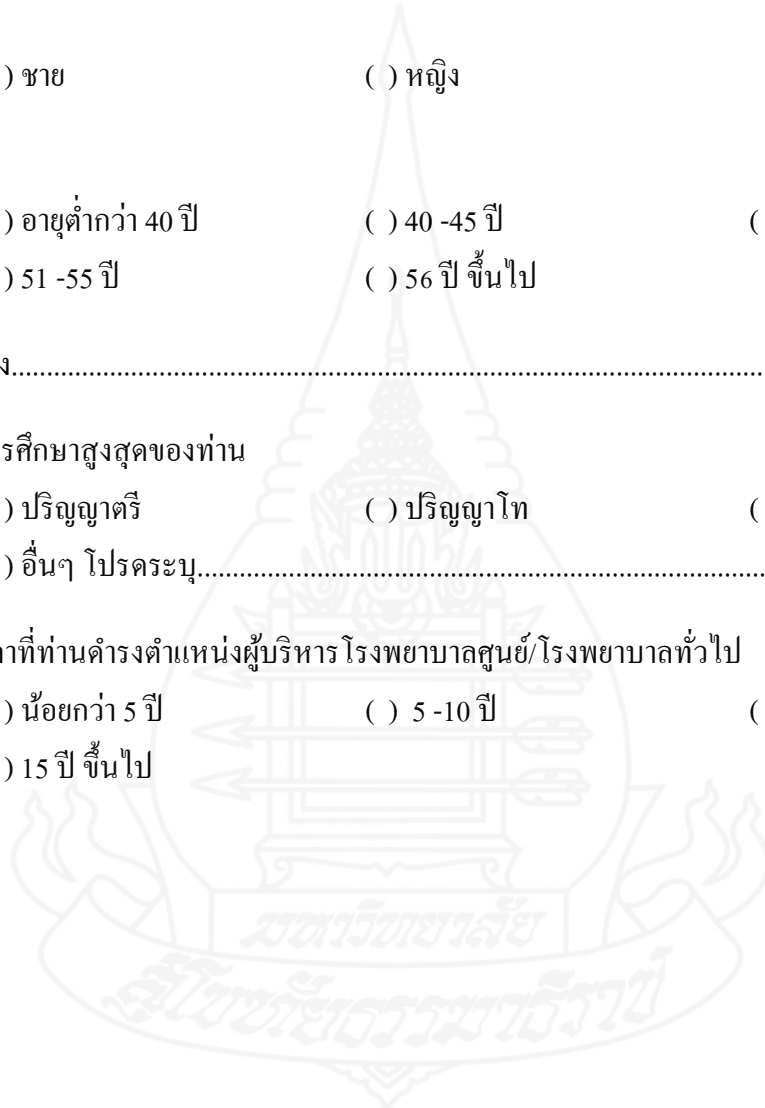
5.ระยะเวลาที่ท่านดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป

() น้อยกว่า 5 ปี

() 5 -10 ปี

() 11 -15 ปี

() 15 ปี ขึ้นไป



ตอนที่ 2

แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

คำชี้แจง

ให้ท่านเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยผู้วิจัยได้นำให้นักความคิดเห็น
หรือให้ค่าคะแนนคำตอบไว้ดังนี้

ระดับคะแนน 5 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้มากที่สุด / เห็นด้วยอย่างยิ่ง /
มีความเหมาะสมมากที่สุด / ต้องการมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้มาก / เห็นด้วยมาก / มีความ
เหมาะสมมาก / ต้องการมาก

ระดับคะแนน 3 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้ปานกลาง / เห็นด้วยปาน
กลาง / มีความเหมาะสมปานกลาง / ต้องการปานกลาง

ระดับคะแนน 2 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้น้อย / เห็นด้วยน้อย / มี
ความเหมาะสมน้อย / ต้องการน้อย

ระดับคะแนน 1 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด / เห็นด้วยน้อย
ที่สุด / มีความเหมาะสมน้อยที่สุด / ต้องการน้อยที่สุด

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

และถ้าท่านมีคำตอบอื่นที่นอกเหนือจากคำตอบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้โปรดระบุคำตอบนั้นลงในช่องว่าง

1. ความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาล
ระดับจังหวัด

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1.ความคิดเห็นและความต้องการต่อการมีศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
1.1 ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติและประชาชนทั่วไปอยู่ในระดับใด					
1.2 ท่านต้องการให้มีแหล่งเรียนรู้สุขภาพด้วยตนเองด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลอยู่ในระดับใด					
2.ท่านเห็นด้วยกับองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในแต่ละข้อเพียงใด					
2.1 ควรมีนโยบายที่สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สุขภาพเรื่อง โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด					
2.2 ควรมีแผนงานและโครงการที่ชัดเจนในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด					
2.3 ควรมีงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด					
2.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
3.ท่านเห็นด้วยกับปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในแต่ละข้อเพียงใด					
3.1 เป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสารและสารสนเทศเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ใช้บริการสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับตนเอง ครอบครัวและผู้อื่น					
3.2 เป็นศูนย์กลางที่เป็นต้นแบบของการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ใช้บริการในโรงพยาบาล สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพตนเอง					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3.3 เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ และหลอดเลือดสมอง ที่ครอบคลุมทั้งการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสภาพ ที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน สามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ตามความต้องการของตนเอง					
3.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
4. ทานเห็นด้วยกับวิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในแต่ละข้อเพียงใด					
4.1 เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีข้อมูลข่าวสาร การดูแลสุขภาพที่สมบูรณ์และครบวงจร รวมทั้งเป็นต้นแบบของการจัดการเรียนรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนภายในปี 2559					
4.2 เป็นศูนย์รวมด้านวิชาการความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายในปี 2559					
4.3 เป็นศูนย์ความรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบโดยชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการเสริมสร้างสุขภาพให้ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนมีความเข้มแข็งและเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสุขภาพเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายในปี 2559					
4.4 เป็นศูนย์ความรู้ด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีบุคลากรสหสาขาวิชาชีพและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนภายในปี 2559					
4.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5. ทานเห็นด้วยกับปณิธานหรือพันธกิจของศูนย์การเรียนรู้ในแต่ละข้อเพียงใด					
5.1 มุ่งส่งเสริมความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงานประชาชนกลุ่มเป้าหมาย					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
5.2 จัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน โดยใช้สื่อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
5.3 จัดบริการสื่อความรู้ และจัดประสบการณ์ส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย					
5.4 ศึกษา วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยใช้ภูมิปัญญาสากลและท้องถิ่น					
5.5 ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ					
5.6 สร้างความเข้มแข็งทางสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยชุมชนองค์กร และภาคีเครือข่ายมีการส่งเสริมความรู้แก่ผู้สนใจอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย					
5.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6. ท่านเห็นด้วยกับเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้ฯในแต่ละข้อเพียงใด					
6.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ					
6.1.1 จำนวนผู้รับบริการ 150-300 คน/สัปดาห์					
6.1.2 จำนวนผู้รับบริการ 301-500 คน/สัปดาห์					
6.1.3 จำนวนผู้รับบริการ 501-700 คน/สัปดาห์					
6.1.6 จำนวนผู้รับบริการมากกว่า 7,00 คน/สัปดาห์					
6.1.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ					
6.2.1 ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อการจัดการบริการของศูนย์ของศูนย์การเรียนรู้					
6.2.2 ผู้ป่วย ญาติและประชาชนมีความรู้ ทักษะที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.2.3 เป็นต้นแบบของการจัดกระบวนการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่หน่วยงานอื่นได้					
6.2.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
7. ท่านเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ฯในแต่ละข้อเพียงใด					
7.1 เพื่อสร้างเสริมและสนับสนุนให้ผู้ป่วย ญาติและประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าความรู้สุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังด้วยตนเองจากสื่อ					
7.2 เพื่อเป็นแหล่งความรู้ สาขิต ฝึกปฏิบัติ และให้คำปรึกษาด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน					
7.3 เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนแก่หน่วยงานอื่น					
7.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

2. ความต้องการเนื้อหาสาระความรู้ วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ ประเภทสื่อที่ให้บริการ ฐานข้อมูลสารสนเทศรูปแบบการจัดสถานที่ สภาพแวดล้อม การจัดการบริการในศูนย์การเรียนรู้ และการประเมินผลของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1.เนื้อหาสาระความรู้					
ท่านคิดว่าเนื้อหาความรู้แต่ละเรื่องที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในแหล่งความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังดังต่อไปนี้มีความเหมาะสมเพียงใด					
1.1 ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน					
1.1.1 ความหมายของโรคเบาหวาน					
1.1.2 สาเหตุของการเกิดโรคเบาหวาน					
1.1.3 อาการของโรคเบาหวาน					
1.1.4 การป้องกันโรคเบาหวาน					
1.1.5 การรักษาโรคเบาหวาน					
1.1.6 การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน					
1.1.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1.2 ความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.1 ความหมายของโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.2 สาเหตุของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.3 อาการของโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.4 การป้องกันโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.5 การรักษาโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.6 การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
1.3 ความรู้เกี่ยวกับโรคหัวใจ					
1.3.1 ความหมายของโรคหัวใจ					
1.3.2 สาเหตุของการเกิดโรคหัวใจ					
1.3.3 อาการของโรคหัวใจ					
1.3.4 การป้องกันโรคหัวใจ					
1.3.5 การรักษาโรคหัวใจ					
1.3.6 การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหัวใจ					
1.3.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
1.4 ความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.1 ความหมายของโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.2 สาเหตุของการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.3 อาการของโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.4 การป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.5 การรักษาโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.6 การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
2.5 ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ					
2.5.1 การบริโภคอาหาร					
2.5.2 การออกกำลังกาย					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
2.5.3 สุขภาพจิต(อารมณ์)					
2.5.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
2.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
2.วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้					
2.1 วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า เช่น ให้ความรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ บอร์ดนิทรรศการ เสียงตามสาย วิดีทัศน์					
2.2 วิธีการให้ความรู้แบบเผชิญหน้า เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ					
2.3 วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า และแบบเผชิญหน้า เช่น จัดกลุ่มให้ความรู้ สาธิตหลังจากนั้นให้ผู้รับบริการไปฝึกปฏิบัติเอง และเมื่อมีปัญหาสามารถขอคำปรึกษาได้					
3.สื่อที่ใช้บริการ					
ท่านคิดว่าสื่อต่อไปนี้มีเหมาะสมต่อการส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้ป่วย ญาติ และประชาชนเพียงใด					
3.1 สื่อบุคคล เช่น พยาบาล นักวิชาการสาธารณสุข ฯลฯ					
3.2 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ หนังสือ วารสาร ฯลฯ					
3.3 สื่อโสตทัศน์ เช่น ภาพ แผนสถิติ หุ่นจำลอง ซีดีเสียง วิดีทัศน์ ฯลฯ					
3.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอมมีเดีย บทเรียนe-Learning					
3.5 สื่อวิธีการและกิจกรรม เช่น การสาธิต การฝึกปฏิบัติ					
4. ท่านคิดว่าฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ในแต่ละข้อมีความเหมาะสมเพียงใด					
4.1 ฐานข้อมูลสื่อ					
4.2 ฐานข้อมูลสถิติการเจ็บป่วย					
4.3 ฐานข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ					
4.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
5.รูปแบบการจัดสถานที่					
ท่านคิดว่าการจัดสถานที่ให้ความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เพื่อให้ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนได้เข้าไปศึกษาอย่างอิสระแต่ละรูปแบบต่อไปนี้ มีความเหมาะสมเพียงใด					
5.1. ลักษณะสถานที่ของศูนย์การเรียนรู้					
5.1.1 จัดสร้างอาคารสถานที่ขึ้นใหม่แยกเป็นเอกเทศ					
5.1.2 รวมอยู่ในอาคารใดอาคารหนึ่งที่มีอยู่แล้ว					
5.1.3 จัดสร้างแยกกันอยู่ในแต่ละแผนก					
5.1.4 จัดสถานที่อยู่ในอาคาร โอ พี ดี ชั้นล่าง					
5.1.5 จัดสถานที่อยู่ใกล้กับแผนก โอ พี ดี อายุรศาสตร์					
5.1.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.2 รูปแบบและลักษณะของอาคาร					
5.2.1 อาคารชั้นเดียว					
5.2.2 อาคารมี 2 ชั้น					
5.2.3 อาคารมี3 ชั้น ขึ้นไป					
5.2.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.3 การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารของศูนย์การเรียนรู้					
5.3.1 มีห้องโถงห้องเดียว จัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยโดยใช้ฉากกั้น					
5.3.2 มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจน และมีหลายห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรมต่างๆ					
5.3.3 มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจน มีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรม และมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม					
5.3.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.4 การจัดแบ่งเป็นห้องเพื่อใช้สอยภายในอาคารของศูนย์การเรียนรู้					
5.4.1 ห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม					
5.4.2 ห้องสมุด					
5.4.3 ห้องชมภาพยนตร์ วีดิทัศน์ และสไลด์					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
5.4.4 ห้องบรรยายรวม					
5.4.5 ห้องประชุมกลุ่มย่อย					
5.4.6 ห้องสาธิตและฝึกปฏิบัติกิจกรรม					
5.4.7 ห้องคอมพิวเตอร์					
5.4.8 ห้องให้คำปรึกษา					
5.4.9 ห้องเจ้าหน้าที่ศูนย์					
5.4.10 ห้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์					
5.4.11 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.5 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร ท่านต้องการให้มีการจัดสถานที่ต่อไปนี้เพื่อส่งเสริมความรู้ สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัดมาก หรือน้อยเพียงใด					
5.5.1 มีมุมความรู้					
5.5.2 มีสวนสมุนไพรสาธิต					
5.5.3 มีสวนหย่อม สนามหญ้า					
5.5.4 มีลานกิจกรรมกลางแจ้ง					
5.5.5 มีไม้ยืนต้นให้ร่มเงา					
5.5.6 มีทางเดินเท้า และลู่วิ่ง					
5.5.7 มีเก้าอี้สนาม					
5.5.8 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6. การจัดการบริการในศูนย์การเรียนรู้ ท่านคิดว่าการจัดการของศูนย์การเรียนรู้ใน แต่ละข้อมีความ เหมาะสมเพียงใด					
6.1 กำหนดวันให้บริการ					
6.1.1 เปิดทุกวันไม่มีวันหยุด					
6.1.2 เปิดวันจันทร์ - วันศุกร์ (หยุดเสาร์ - อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์)					
6.1.3 วันจันทร์ - วันเสาร์ (หยุดวันอาทิตย์)					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
6.1.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.2 กำหนดเวลาให้บริการ					
6.2.1 เวลา 07.30 -16.00 น.					
6.2.2 เวลา 08.00 -16.00 น.					
6.2.3 เวลา 08.30 -16.30 น.					
6.2.4 เวลา 08.00 -18.00 น.					
6.2.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.3 ด้านผู้รับบริการ					
ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดกับกลุ่มเป้าหมายของผู้รับบริการดังนี้					
6.3.1 ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.3.2 ผู้ป่วยที่เป็นโรคทั่วไป					
6.3.3 ญาติผู้ป่วย					
6.3.4 ประชาชน					
6.3.5 นักเรียน นักศึกษา					
6.3.6 เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล					
6.3.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.4 ด้านบุคลากรของศูนย์					
ท่านคิดว่าบุคลากรที่จะให้บริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังแต่ละสาขาวิชาชีพ มีความเหมาะสมเพียงใด					
6.4.1 หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
1) แพทย์					
2) พยาบาลวิชาชีพ					
3) นักวิชาการสาธารณสุข					
4) บุคลากรอื่นที่มีความสามารถในด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้					
5) อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
6.4.2 บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (ประจำ/ หมุนเวียน)					
1) แพทย์					
2) เกสัชกร					
3) พยาบาลวิชาชีพ					
4) นักกายภาพบำบัด					
5) นักวิชาการสาธารณสุข					
6) จิตวิทยา					
7) นักโภชนาการ					
8) บรรณารักษ์					
9) นักวิชาการโสตทัศนศึกษา					
10) ช่างภาพการแพทย์					
11) เจ้าหน้าที่งานโสตทัศนศึกษา					
12) เจ้าหน้าที่งานธุรการ					
13) ลูกจ้างของโรงพยาบาล					
14) อาสาสมัครสาธารณสุข					
15) อาสาสมัครหรือจิตอาสา					
16) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.4.3 อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์การ เรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง(รวมทั้งหัวหน้าศูนย์)ในแต่ละข้อมีความ เหมาะสมเพียงใด					
1) จำนวน 3-5 คน					
2) จำนวน 6-8 คน					
3) จำนวน 9-10 คน					
4) จำนวน 10 คน ขึ้นไป					
5) อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
6.5 การดำเนินงาน					
ท่านคิดว่าการดำเนินงานในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในแต่ละรูปแบบมีความเหมาะสมเพียงใด					
6.5.1 รูปแบบการดำเนินงาน					
1) บริหารโดยผู้รับผิดชอบกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
2) บริหารโดยในรูปคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้					
3) บริหารโดยกลุ่มงานสุขภาพเป็นผู้รับผิดชอบ					
4) บริหารโดยอาสาสมัครที่สนใจ					
5) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.5.2 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ					
1) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด					
2) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)					
3) องค์การบริหารส่วนจังหวัด					
4) เทศบาล					
5) การศึกษานอกโรงเรียน					
6) องค์กรเอกชน					
7) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.5.3 คณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
ควรประกอบด้วย					
1) ผู้ว่าราชการจังหวัด					
2) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด					
3) ผู้อำนวยการโรงพยาบาล					
4) สาธารณสุขอำเภอ					
5) ตัวแทนบุคลากรโรงพยาบาลที่รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรังซึ่งประกอบด้วย โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ และหลอดเลือดสมอง					
6) นักวิชาการสาธารณสุขหรือพยาบาลที่รับผิดชอบงานสุขภาพศึกษา					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
7) ตัวแทนบุคลากรของหน่วยงานอื่นจากภาครัฐ และเอกชนที่ร่วมดำเนินการ					
8) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.6 กิจกรรมการให้บริการ					
ท่านเห็นด้วยเพียงใด กับการจัดให้มีบริการต่างๆต่อไปนี้ในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้รับบริการ					
6.6.1 ให้บริการความรู้ / ฝึกอบรมด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.6.2 ให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการ					
6.6.3 ให้บริการยืม/คืน/ค้นเอกสารสุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.6.4 ให้บริการยืม/คืน สื่อสุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.6.5 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การสาธิต การให้ฝึกปฏิบัติ การสัมมนา กลุ่ม บรรยาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สุขภาพ					
6.6.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.7 ขั้นตอนการรับบริการ					
6.7.1 การขึ้นทะเบียนผู้รับบริการ					
1) ต้องสมัครเป็นสมาชิก					
2) ไม่ต้องสมัครเป็นสมาชิก					
3) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.7.2 ค่าใช้จ่าย					
1) ต้องชำระค่าบำรุง					
2) ไม่ต้องชำระค่าบำรุง					
3) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
7. การประเมินผล					
ท่านคิดว่าการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ฯ แต่ละเรื่องต่อไปนี้มีความเหมาะสมเพียงใด					
7.1 ประเมินความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนของผู้รับบริการ					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
7.2 ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ					
7.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอ



แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการ เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้ปฏิบัติการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดต่อไป คำตอบของท่านที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้นี้เท่านั้น

แบบสอบถามนี้มีจำนวน 18 หน้า

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด แบ่งเป็น 2 ด้านได้แก่

1. ความคิดเห็นและความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 7 ข้อ

2. ความต้องการเนื้อหาสาระความรู้ วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ ประเภทสื่อที่ให้บริการฐานข้อมูลสารสนเทศ รูปแบบการจัดสถานที่ สภาพแวดล้อม การจัดบริการในศูนย์การเรียนรู้ และการประเมินผลของศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อความข้างล่างสำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบความคิดเห็นของท่าน

ศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ หมายถึง แหล่งเรียนรู้ที่ผู้รับบริการเข้ามาเรียนรู้ข้อมูลด้านสุขภาพผ่านสื่อหลากหลายรูปแบบ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่อคอมพิวเตอร์ และสื่อบุคคล โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ทั้งรูปแบบที่ผู้รับบริการสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและรูปแบบที่ผู้รับบริการเรียนรู้ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมของหน่วยงานนั้น

โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หมายถึง โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง

โรงพยาบาลระดับจังหวัด หมายถึง โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป

ปรัชญา หมายถึง แนวคิด คติ ความเชื่อ

ปณิธาน หมายถึง จุดมุ่งหมาย อุดมการณ์ เป้าหมาย ความคาดหวัง ที่กำหนดและต้องการให้

เกิดขึ้น

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง งานสุขศึกษา หรือศูนย์การเรียนรู้

กองสุขศึกษา ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () อายุต่ำกว่า 25 ปี () 25 -30 ปี () 31 -35 ปี () 36 -40 ปี
() 41 -45 ปี () 46 -50 ปี () 51-55 ปี () 55 ปี ขึ้นไป

3. ตำแหน่ง.....

4. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

- () อนุปริญญา () ปริญญาตรี () ปริญญาโท
() ปริญญาเอก () อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. ท่านจบการศึกษาในสาขาวิชาใด

- () พยาบาลศาสตร์ () วิทยาศาสตร์ () สาธารณสุขศาสตร์
() ศึกษาศาสตร์ () สังคมศาสตร์ () บริหารงาน
() อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป

- () น้อยกว่า 5 ปี () 5 -10 ปี () 11 -15 ปี
() 16 -20 ปี () 21- 25 ปี () มากกว่า 25 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2

แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
สำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

คำชี้แจง

ให้ท่านเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยผู้วิจัยได้ให้น้ำหนักความคิดเห็น
หรือให้ค่าคะแนนคำตอบไว้ดังนี้

ระดับคะแนน 5 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้มากที่สุด / เห็นด้วยอย่างยิ่ง
/ มีความเหมาะสมมากที่สุด / ต้องการมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้มาก/ เห็นด้วยมาก / มีความ
เหมาะสมมาก / ต้องการมาก

ระดับคะแนน 3 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้ปานกลาง / เห็นด้วยปาน
กลาง / มีความเหมาะสมปานกลาง / ต้องการปานกลาง

ระดับคะแนน 2 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้น้อย / เห็นด้วยน้อย /
มีความเหมาะสมน้อย / ต้องการน้อย

ระดับคะแนน 1 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด / เห็นด้วยน้อย
ที่สุด / มีความเหมาะสมน้อยที่สุด / ต้องการน้อยที่สุด

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

และถ้าท่านมีคำตอบอื่นที่นอกเหนือจากคำตอบที่กำหนดไว้โปรดระบุคำตอบนั้นลงในช่องว่าง

1. ความคิดเห็นและความต้องการด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ
โรงพยาบาลระดับจังหวัด

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. ความคิดเห็นและความต้องการต่อการมีศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
1.1 ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติและประชาชนทั่วไปอยู่ในระดับใด					
1.2 ท่านต้องการให้มีแหล่งเรียนรู้สุขภาพด้วยตนเองด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลอยู่ในระดับใด					
2. ท่านเห็นด้วยกับองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในแต่ละข้อเพียงใด					
2.1 ควรมีนโยบายที่สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด					
2.2 ควรมีแผนงานและโครงการที่ชัดเจนในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด					
2.3 ควรมีงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัด					
2.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
3. ท่านเห็นด้วยกับปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในแต่ละข้อเพียงใด					
3.1 เป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสารและสารสนเทศเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ใช้บริการสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับตนเอง ครอบครัวและผู้อื่น					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3.2 เป็นศูนย์กลางที่เป็ต้นแบบของการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ใช้บริการในโรงพยาบาล สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพตนเอง					
3.3 เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ และหลอดเลือดสมอง ที่ครอบคลุมทั้งการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสภาพ ที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน สามารถเรียนรู้ร่วมกัน ได้ตามความต้องการของตนเอง					
3.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
4.ท่านเห็นด้วยกับวิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังในแต่ละข้อเพียงใด					
4.1 เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีข้อมูลข่าวสาร การดูแลสุขภาพที่สมบูรณ์และครบวงจร รวมทั้งเป็นต้นแบบของการจัดการเรียนรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ป่วย ญาติและประชาชนภายในปี 2559					
4.2 เป็นศูนย์รวมด้านวิชาการความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายในปี 2559					
4.3 เป็นศูนย์กลางความรู้ด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการเสริมสร้างสุขภาพให้ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนมีความเข้มแข็งและเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสุขภาพเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายในปี 2559					
4.4 เป็นศูนย์กลางความรู้ด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีบุคลากรสหสาขาวิชาชีพและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนภายในปี 2559					
4.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
5. ท่านเห็นด้วยกับปรัชญาหรือพันธกิจของศูนย์การเรียนรู้ในแต่ละข้อเพียงใด					
5.1 มุ่งส่งเสริมความรู้สุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงานประชาชนกลุ่มเป้าหมาย					
5.2 จัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชน โดยใช้สื่อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
5.3 จัดบริการสื่อความรู้ และจัดประสบการณ์ส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย					
5.4 ศึกษา วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยใช้ภูมิปัญญาสากลและท้องถิ่น					
5.5 ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ					
5.6 สร้างความเข้มแข็งทางสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยชุมชนองค์กร และภาคีเครือข่ายมีการส่งเสริมความรู้แก่ผู้สนใจอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย					
5.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6. ท่านเห็นด้วยกับเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้ฯในแต่ละข้อเพียงใด					
6.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ					
6.1.1 จำนวนผู้รับบริการ 150-300 คน/สัปดาห์					
6.1.2 จำนวนผู้รับบริการ 301-500 คน/สัปดาห์					
6.1.3 จำนวนผู้รับบริการ 501-700 คน/สัปดาห์					
6.1.4 จำนวนผู้รับบริการมากกว่า 700 คน/สัปดาห์					
6.1.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ					
6.2.1 ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการของศูนย์ของศูนย์การเรียนรู้					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
6.2.2 ผู้ป่วย ญาติและประชาชนมีความรู้ ทักษะที่ดีในการดูแล สุขภาพตนเองด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.2.3 เป็นต้นแบบของการจัดกระบวนการเรียนรู้สุขภาพด้านโรคไม่ ติดต่อเรื้อรังแก่หน่วยงานอื่นได้					
6.2.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
7. ท่านเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ฯในแต่ละข้อเพียงใด					
7.1 เพื่อสร้างเสริมและสนับสนุนให้ผู้ป่วย ญาติและประชาชนได้ ศึกษาค้นคว้าความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังด้วยตนเองจากสื่อ					
7.2 เพื่อเป็นแหล่งความรู้ สาธิต ฝึกปฏิบัติ และให้คำปรึกษาด้านโรค ไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนโดยการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน					
7.3 เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้สุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อ เรื้อรังของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนแก่หน่วยงานอื่น					
7.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

2.ความต้องการเนื้อหาสาระความรู้ วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ ประเภทสื่อที่ให้บริการ ฐานข้อมูล
สารสนเทศรูปแบบการจัดสถานที่ สภาพแวดล้อม การจัดบริการในศูนย์การเรียนรู้ และการประเมินผลของ
ศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1.เนื้อหาสาระความรู้					
ท่านต้องการเนื้อหาความรู้แต่ละเรื่องที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในแหล่งความรู้สุขภาพด้านโรค ไม่ติดต่อเรื้อรังดังต่อไปนี้มีความเหมาะสมเพียงใด					
1.1 ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน					
1.1.1 ความหมายของโรคเบาหวาน					
1.1.2 สาเหตุของการเกิดโรคเบาหวาน					
1.1.3 อาการของโรคเบาหวาน					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1.1.4 การป้องกันโรคเบาหวาน					
1.1.5 การรักษาโรคเบาหวาน					
1.1.6 การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน					
1.1.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
1.2 ความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.1 ความหมายของโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.2 สาเหตุของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.3 อาการของโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.4 การป้องกันโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.5 การรักษาโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.6 การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง					
1.2.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
1.3 ความรู้เกี่ยวกับโรคหัวใจ					
1.3.1 ความหมายของโรคหัวใจ					
1.3.2 สาเหตุของการเกิดโรคหัวใจ					
1.3.3 อาการของโรคหัวใจ					
1.3.4 การป้องกันโรคหัวใจ					
1.3.5 การรักษาโรคหัวใจ					
1.3.6 การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหัวใจ					
1.3.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
1.4 ความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.1 ความหมายของโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.2 สาเหตุของการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.3 อาการของโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.4 การป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.5 การรักษาโรคหลอดเลือดสมอง					
1.4.6 การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1.4.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
1.5 ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ					
1.5.1 การบริโภคอาหาร					
1.5.2 การออกกำลังกาย					
1.5.3 สุขภาพจิต(อารมณ์)					
1.5.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
1.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
2.วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้					
2.1 วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า ท่านคิดว่าวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้แบบไม่เผชิญหน้าโดย ที่ผู้รับบริการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อในแต่ละข้อมีความเหมาะสม เพียงใด					
2.1.1 การให้ความรู้โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์					
2.1.2 การให้ความรู้โดยผ่านบอร์ดนิทรรศการ					
2.1.3 การให้ความรู้โดยผ่านเสียงตามสายภายในโรงพยาบาล					
2.1.4 การให้ความรู้โดยใช้ซีดีภาพ					
2.1.5 การให้ความรู้โดยใช้ซีดีเสียง					
2.1.6 การให้ความรู้โดยผ่านสื่อภาพยนตร์/วีดิทัศน์					
2.1.7 การให้ความรู้โดยผ่านอินเทอร์เน็ต					
2.1.8 การให้ความรู้โดยผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(e-book)					
2.1.9 การให้ความรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน(CAI)					
2.1.10 การให้ความรู้โดยผ่านสื่อหุ่นจำลอง					
2.1.11 การให้ความรู้ผ่านหอกระจายข่าว/เสียงตามสายภายนอก โรงพยาบาล					
2.1.12 การให้ความรู้ผ่านโทรทัศน์วงจรปิดภายในโรงพยาบาล					
2.1.13 การให้ความรู้ผ่านเคเบิลทีวีภายนอกโรงพยาบาล					
2.1.14 การให้ความรู้ผ่านวิทยุชุมชน					

2.1.15 การให้ความรู้ผ่านวิทยุกระจายเสียง					
2.1.16 การให้ความรู้ผ่านรายการ โทรทัศน์					
2.1.17 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
2.2 วิธีการให้ความรู้แบบเผชิญหน้า					
2.2.1 ท่านคิดว่าวิธีการให้ความรู้ที่เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้รับบริการเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด					
1) รายบุคคล					
2) รายกลุ่ม					
2.2.2 ท่านคิดว่าวิธีการให้ความรู้ที่เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้รับบริการในแต่ละวิธีมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด					
1) บรรยาย/พูดประกอบสื่อ					
2) การให้คำปรึกษา					
3) การสาธิต					
4) การฝึกปฏิบัติ					
5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ					
6) จัดค่ายผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ					
7) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
2.3 วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า และแบบเผชิญหน้า					
ท่านคิดว่าวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ทั้ง 2 วิธี ทำร่วมกัน ในแต่ละข้อเพียงใด					
2.3.1 จัดเอกสารให้ศึกษาเอง และนัดหมายเข้าพบกลุ่มเพื่อปรึกษาประเด็นที่สงสัย					
2.3.2 ศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีปัญหาเขียนจดหมายติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ หรือเขียนข้อความติดบอร์ด ถาม-ตอบ หรือโทรศัพท์สอบถาม					
2.3.3 จัดกลุ่มให้ความรู้ สาธิตหลังจากนั้นให้ผู้รับบริการไปฝึกปฏิบัติเอง และเมื่อมีปัญหาสามารถขอคำปรึกษาได้					
2.3.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3.ประเภทสื่อที่ให้บริการ					
ท่านคิดว่าสื่อต่อไปนี้มีความเหมาะสมต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใช้บริการเพียงใด					
3.1 สื่อบุคคล					
3.1.1 แพทย์					
3.1.2 เกสเซอร์					
3.1.3 พยาบาล					
3.1.4 นักวิชาการสาธารณสุข					
3.1.5 นักโภชนาการ					
3.1.6 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน					
3.1.7 ญาติผู้ป่วย					
3.1.8 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
3.2 สื่อสิ่งพิมพ์					
3.2.1 แผ่นพับ					
3.2.2 หนังสือพิมพ์					
3.2.3 หนังสือ/ตำรา					
3.2.4 นิตยสาร/วารสาร					
3.2.5 รายงานการวิจัย					
3.2.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
3.3 สื่อทัศนทัศน์					
3.3.1 ภาพพลิก					
3.3.2 แผนภูมิ					
3.3.3 แผนสถิติ					
3.3.4 แผนที่					
3.3.5 ภาพถ่าย					
3.3.6 ภาพชุด					
3.3.7 หุ่นจำลอง					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3.3.8 สื่อของจริง					
3.3.9 ซีดีเสียง					
3.3.10 วิดีทัศน์					
3.3.11 สไลด์คอมพิวเตอร์ (Power Point)					
3.3.12 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
3.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
3.4.1 สื่อมัลติมีเดีย (การใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกับโปรแกรมซอฟต์แวร์ในการสื่อความหมายโดยการผสมผสานสื่อหลายชนิด)					
3.4.2 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)					
3.4.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)					
3.4.4 บทเรียน e-Learning					
3.5 ชุดการสอน					
3.5.1 ชุดการสอนประกอบการบรรยาย					
3.5.2 ชุดการสอนรายบุคคล					
3.5.3 ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม					
3.6 เครื่องมือ / อุปกรณ์สื่อทัศน					
3.6.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ / Notebook					
3.6.2 เครื่องปริ้นเตอร์					
3.6.3 เครื่องฉายวิดีโอ โปรเจคเตอร์					
3.6.4 จอรับภาพ					
3.6.5 เครื่องรับโทรทัศน์					
3.6.6 เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์					
3.6.7 เครื่องขยายเสียงสะพายไหล่(Megaphone)					
3.6.8 กล้องถ่ายรูปดิจิทัล					
3.6.9 เครื่องเล่นและบันทึกเทปเสียง					
3.6.10 เครื่องเล่นและบันทึกภาพ/ข้อมูลด้วยซีดีรอม					
3.6.11 ชุดอุปกรณ์สำหรับบันทึกเสียง					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3.6.12 เครื่องมือ/อุปกรณ์อื่นๆ โปรดระบุ.....					
4. ท่านคิดว่าฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ในแต่ละข้อมีความเหมาะสมเพียงใด					
4.1 ฐานข้อมูลสื่อ					
4.2 ฐานข้อมูลสถิติการเจ็บป่วย					
4.3 ฐานข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ					
4.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5. รูปแบบการจัดสถานที่					
ท่านคิดว่าการจัดสถานที่ให้ความรู้สุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เพื่อให้ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนได้เข้าไปศึกษาอย่างอิสระ แต่ละรูปแบบต่อไปนี้ มีความเหมาะสมเพียงใด					
5.1 ลักษณะสถานที่ของศูนย์การเรียนรู้					
5.1.1 จัดสร้างอาคารสถานที่ขึ้นใหม่แยกเป็นเอกเทศ					
5.1.2 รวมอยู่ในอาคารใดอาคารหนึ่งที่มีอยู่แล้ว					
5.1.3 จัดสร้างแยกกันอยู่ในแต่ละแผนก					
5.1.4 จัดสถานที่อยู่ในอาคาร โอ พี ดี ชั้นล่าง					
5.1.5 จัดสถานที่ที่อยู่ใกล้กับแผนก โอ พี ดี อายุรศาสตร์					
5.1.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.2 รูปแบบและลักษณะของอาคาร					
5.2.1 อาคารชั้นเดียว					
5.2.2 อาคารมี 2 ชั้น					
5.2.3 อาคารมี3 ชั้น ขึ้นไป					
5.2.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.3 การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารของศูนย์การเรียนรู้					
5.3.1 มีห้องโล่งห้องเดียว จัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยโดยใช้ฉากกั้น					
5.3.2 มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจน และมีหลายห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรมต่างๆ					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
5.3.3 มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจน มีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรม และมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม					
5.3.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.4 การจัดแบ่งเป็นห้องเพื่อใช้สอยภายในอาคารของศูนย์การเรียนรู้					
5.4.1 ห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม					
5.4.2 ห้องสมุด					
5.4.3 ห้องชมภาพยนตร์ วีดิทัศน์ และสไลด์					
5.4.4 ห้องบรรยายรวม					
5.4.5 ห้องประชุมกลุ่มย่อย					
5.4.6 ห้องสาธิตและฝึกปฏิบัติกิจกรรม.					
5.4.7 ห้องคอมพิวเตอร์					
5.4.8 ห้องให้คำปรึกษา					
5.4.9 ห้องเจ้าหน้าที่ศูนย์					
5.4.10 ห้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์					
5.4.11 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.5 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร ท่านต้องการให้มีการจัดสถานที่ต่อไปนี้เพื่อส่งเสริมความรู้ สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัดมาก หรือน้อยเพียงใด					
5.5.1 มีมุมความรู้					
5.5.2 มีสวนสมุนไพรสาธิต					
5.5.3 มีสวนหย่อม สนามหญ้า					
5.5.4 มีลานกิจกรรมกลางแจ้ง					
5.5.5 ไม้ยืนต้นให้ร่มเงา					
5.5.6 ทางเดินเท้า และลู่วิ่ง					
5.5.7 เก้าอี้สนาม					
5.5.8 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
6. การจัดบริการในศูนย์การเรียนรู้ ท่านคิดว่าการจัดการของศูนย์การเรียนรู้ในแต่ละข้อมีความเหมาะสมเพียงใด					
6.1 กำหนดวันให้บริการ					
6.1.1 เปิดทุกวันไม่มีวันหยุด					
6.1.2 เปิดวันจันทร์ - วันศุกร์ (หยุดเสาร์ - อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์)					
6.1.3 วันจันทร์ - วันเสาร์ (หยุดวันอาทิตย์)					
6.1.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.2 กำหนดเวลาให้บริการ					
6.2.1 เวลา 07.30 -16.00 น.					
6.2.2 เวลา 08.00 -16.00 น.					
6.2.3 เวลา 08.30 -16.30 น.					
6.2.4 เวลา 08.00 -18.00 น.					
6.2.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.3 ด้านผู้รับบริการ ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดกับกลุ่มเป้าหมายของผู้รับบริการดังนี้					
6.3.1 ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.3.2 ผู้ป่วยที่เป็นโรคทั่วไป					
6.3.3ญาติผู้ป่วย					
6.3.4 ประชาชน					
6.3.5 นักเรียน นักศึกษา					
6.3.6 เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล					
6.3.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
6.4 ด้านบุคลากรของศูนย์					
ท่านคิดว่าบุคลากรที่จะให้บริการในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังแต่ละสาขาวิชาชีพ มีความเหมาะสมเพียงใด					
6.4.1 หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
1) แพทย์					
2) พยาบาลวิชาชีพ					
3) นักวิชาการสาธารณสุข					
4) บุคลากรอื่นที่มีความสามารถในด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้					
5) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.4.2 บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (ประจำ/หมุนเวียน)					
1) แพทย์					
2) เภสัชกร					
3) พยาบาลวิชาชีพ					
4) นักกายภาพบำบัด					
5) นักวิชาการสาธารณสุข					
6) จิตวิทยา					
7) นักโภชนาการ					
8) บรรณารักษ์					
9) นักวิชาการโสตทัศนศึกษา					
10) ช่างภาพการแพทย์					
11) เจ้าหน้าที่งานโสตทัศนศึกษา					
12) เจ้าหน้าที่งานธุรการ					
13) ลูกจ้างของโรงพยาบาล					
14) อาสาสมัครสาธารณสุข					
15) อาสาสมัครหรือจิตอาสา					
16) อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
6.4.3 อัตรากำลังของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นประจำในศูนย์การเรียนรู้ฯ (รวมทั้งหัวหน้าศูนย์) ในแต่ละข้อมีความเหมาะสมเพียงใด					
1) จำนวน 3-5 คน					
2) จำนวน 6-8 คน					
3) จำนวน 9-10 คน					
4) จำนวน 10 คน ขึ้นไป					
5) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.5 การดำเนินงาน ท่านคิดว่าการดำเนินงานในศูนย์การเรียนรู้ฯ ในแต่ละรูปแบบมีความเหมาะสมเพียงใด					
6.5.1 รูปแบบการดำเนินงาน					
1) บริหารโดยผู้รับผิดชอบกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
2) บริหารโดยในรูปคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้					
3) บริหารโดยกลุ่มงานสุขภาพเป็นผู้รับผิดชอบ					
4) บริหารโดยอาสาสมัครที่สนใจ					
5) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.5.2 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ					
1) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด					
2) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)					
3) องค์การบริหารส่วนจังหวัด					
4) เทศบาล					
5) การศึกษานอกโรงเรียน					
6) องค์กรเอกชน					
7) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.5.3 คณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ควรประกอบด้วย					
1) ผู้ว่าราชการจังหวัด					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
2) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด					
3) ผู้อำนวยการโรงพยาบาล					
4) สาธารณสุขอำเภอ					
5) ตัวแทนบุคลากร โรงพยาบาลที่รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรังซึ่งประกอบด้วย โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ และ หลอดเลือดสมอง					
6) นักวิชาการสาธารณสุขหรือพยาบาลที่รับผิดชอบงานสุขภาพศึกษา					
7) ตัวแทนบุคลากรของหน่วยงานอื่นจากภาครัฐ และเอกชนที่ร่วมดำเนินการ					
8) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.6 กิจกรรมการให้บริการ					
ท่านเห็นด้วยเพียงใด กับการจัดให้มีบริการต่างๆต่อไปนี้ในศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้รับบริการ					
6.6.1 ให้บริการความรู้ / ฝึกอบรมด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.6.2 ให้คำแนะนำ ปรัชญาทางวิชาการ					
6.6.3 ให้บริการยืม/คืน/ค้นเอกสารสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.6.4 ให้บริการยืม/คืน สื่อสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.6.5 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การสาธิต การให้ฝึกปฏิบัติ การสัมมนา กลุ่ม บรรยาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สุขภาพ					
6.6.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.7 ขั้นตอนการรับบริการ					
6.7.1 การขึ้นทะเบียนผู้รับบริการ					
1) ต้องสมัครเป็นสมาชิก					
2) ไม่ต้องสมัครเป็นสมาชิก					
3) อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
6.7.2 ค่าใช้จ่าย					
1) ต้องชำระค่าบำรุง					
2) ไม่ต้องชำระค่าบำรุง					
3) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
7. การประเมินผล					
ท่านคิดว่าการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ในโรงพยาบาลระดับจังหวัด แต่ละเรื่องต่อไปนี้มีความเหมาะสมเพียงใด					
7.1 ประเมินความรู้ ทำศนคติ และการปฏิบัติตนของผู้รับบริการ					
7.2 ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ					
7.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการ เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้รับบริการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับผู้รับบริการในโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดต่อไป คำตอบของท่านที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

แบบสอบถามนี้มีจำนวน 12 หน้า

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้รับบริการในโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อความข้างล่างสำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบความคิดเห็นของท่าน

ศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ หมายถึง แหล่งเรียนรู้ที่ผู้รับบริการเข้ามาเรียนรู้ข้อมูลด้านสุขภาพผ่านสื่อหลากหลายรูปแบบ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่อคอมพิวเตอร์ และสื่อบุคคล โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ทั้งรูปแบบที่ผู้รับบริการสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและรูปแบบที่ผู้รับบริการเรียนรู้ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมของหน่วยงานนั้น

โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หมายถึง โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง

โรงพยาบาลระดับจังหวัด หมายถึง โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป

ผู้รับบริการ หมายถึง ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ญาติ ประชาชนกลุ่มเสี่ยง และประชาชนที่มารับบริการในโรงพยาบาล และเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () อายุต่ำกว่า 20 ปี () 20 -30 ปี () 31 - 40 ปี () 41 - 50 ปี
() 51 - 60 ปี () 60 ปี ขึ้นไป

3. ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับใด

- () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น(ม.3)
() มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) () ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
() ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) () อนุปริญญา
()ปริญญาตรี () ปริญญาโท () อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพอะไร

- () เกษตรกรรม (ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์) () รับจ้างทั่วไป () ค้าขาย
() รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ () บริษัทเอกชน () ข้าราชการบำนาญ
() ไม่มีอาชีพ () อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่

- () ไม่มี
() มี (โปรดตอบชนิดของโรคข้างล่าง)
() โรคเบาหวาน () โรคความดันโลหิตสูง () โรคหัวใจ
() โรคหลอดเลือดสมอง () อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. ท่านมาโรงพยาบาลในฐานะอะไร

- () ผู้ป่วย ()ญาติผู้ป่วย () เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล
() ประชาชนทั่วไป () อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2

แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับ
โรงพยาบาลระดับจังหวัด

คำชี้แจง

ให้ท่านเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยผู้วิจัยได้นำให้นักความคิดเห็น
หรือให้ค่าคะแนนคำตอบไว้ดังนี้

ระดับคะแนน 5 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้มากที่สุด / เห็นด้วยอย่างยิ่ง
/ มีความเหมาะสมมากที่สุด / ต้องการมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้มาก/ เห็นด้วยมาก / มีความ
เหมาะสมมาก / ต้องการมาก

ระดับคะแนน 3 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้ปานกลาง / เห็นด้วยปาน
กลาง / มีความเหมาะสมปานกลาง / ต้องการปานกลาง

ระดับคะแนน 2 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้น้อย / เห็นด้วยน้อย /
มีความเหมาะสมน้อย / ต้องการน้อย

ระดับคะแนน 1 คะแนน หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด / เห็นด้วยน้อย
ที่สุด / มีความเหมาะสมน้อยที่สุด / ต้องการน้อยที่สุด

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และถ้าท่านมีคำตอบอื่นที่นอกเหนือจากคำตอบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้โปรดระบุคำตอบนั้นลงในช่องว่าง

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1.ความคิดเห็นและความต้องการต่อการมีศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
1.1 ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ป่วยญาติและประชาชนทั่วไปอยู่ในระดับใด					
1.2 ท่านต้องการให้มีแหล่งเรียนรู้สุขภาพด้วยตนเองด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลอยู่ในระดับใด					
2.เนื้อหาสาระความรู้ ท่านคิดว่าเนื้อหาความรู้แต่ละเรื่องที่จะจัดให้แก่ผู้รับบริการในแหล่งความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังดังต่อไปนี้มีความเหมาะสมเพียงใด					
2.1 ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน					
2.1.1 ความหมายของโรคเบาหวาน					
2.1.2 สาเหตุของการเกิดโรคเบาหวาน					
2.1.3 อาการของโรคเบาหวาน					
2.1.4 การป้องกันโรคเบาหวาน					
2.1.5 การรักษาโรคเบาหวาน					
2.1.6 การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน					
2.1.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
2.2 ความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง					
2.2.1 ความหมายของโรคความดันโลหิตสูง					
2.2.2 สาเหตุของการเกิดโรคความดันโลหิตสูง					
2.2.3 อาการของโรคความดันโลหิตสูง					
2.2.4 การป้องกันโรคความดันโลหิตสูง					
2.2.5 การรักษาโรคความดันโลหิตสูง					
2.2.6 การดูแลตนเองของโรคความดันโลหิตสูง					
2.2.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
2.3 ความรู้เกี่ยวกับโรคหัวใจ					
2.3.1 ความหมายของโรคหัวใจ					
2.3.2 สาเหตุของการเกิดโรคหัวใจ					
2.3.3 อาการของโรคหัวใจ					
2.3.4 การป้องกันโรคหัวใจ					
2.3.5 การรักษาโรคหัวใจ					
2.3.6 การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหัวใจ					
2.3.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
2.4 ความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง					
2.4.1 ความหมายของโรคหลอดเลือดสมอง					
2.4.2 สาเหตุของการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง					
2.4.3 อาการของโรคหลอดเลือดสมอง					
2.4.4 การป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง					
2.4.5 การรักษาโรคหลอดเลือดสมอง					
2.4.6 การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง					
2.4.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
2.5 ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ					
2.5.1 การบริโภคอาหาร					
2.5.2 การออกกำลังกาย					
2.5.3 สุขภาพจิต(อารมณ์)					
2.5.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
2.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3.1 วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า ท่านคิดว่าวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้แบบไม่เผชิญหน้าโดยที่ผู้รับบริการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อในแต่ละช่องมีความเหมาะสมเพียงใด					
3.1.1 การให้ความรู้โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์					
3.1.2 การให้ความรู้โดยผ่านบอร์ดนิทรรศการ					
3.1.3 การให้ความรู้โดยผ่านเสียงตามสายภายในโรงพยาบาล					
3.1.4 การให้ความรู้โดยใช้ซีดีภาพ					
3.1.5 การให้ความรู้โดยใช้ซีดีเสียง					
3.1.6 การให้ความรู้โดยผ่านสื่อภาพยนตร์/วิดีโอ					
3.1.7 การให้ความรู้โดยผ่านอินเทอร์เน็ต					
3.1.8 การให้ความรู้โดยผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์					
3.1.9 การให้ความรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน					
3.1.10 การให้ความรู้โดยผ่านสื่อหุ่นจำลอง					
3.1.11 การให้ความรู้ผ่านหอกระจายข่าว/เสียงตามสายภายนอกโรงพยาบาล					
3.1.12 การให้ความรู้ผ่านโทรทัศน์วงจรปิดภายในโรงพยาบาล					
3.1.13 การให้ความรู้ผ่านเคเบิลทีวีภายนอกโรงพยาบาล					
3.1.14 การให้ความรู้ผ่านวิทยุชุมชน					
3.1.15 การให้ความรู้ผ่านวิทยุกระจายเสียง					
3.1.16 การให้ความรู้ผ่านรายการโทรทัศน์					
3.1.17 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
3.2 วิธีการให้ความรู้แบบเผชิญหน้า 3.2.1 ท่านคิดว่าการให้ความรู้แก่ผู้รับบริการเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด 1) รายบุคคล					
2) รายกลุ่ม					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3.2.2 ท่านคิดว่าวิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังแก่ผู้รับบริการในแต่ละวิธีมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด					
1) บรรยาย/พูดประกอบสื่อ					
2) การให้คำปรึกษา					
3) การสาธิต					
4) การฝึกปฏิบัติ					
5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ					
6) จัดค่ายผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและญาติ					
7) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
3.3 วิธีการให้ความรู้แบบไม่เผชิญหน้า และแบบเผชิญหน้า ท่านคิดว่าวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ทั้ง 2 วิธี ทำร่วมกัน ในแต่ละข้อเพียงใด					
3.3.1 จัดเอกสารให้ศึกษาเอง และนัดหมายเข้าพบกลุ่มเพื่อปรึกษาประเด็นที่สงสัย					
3.3.2 ศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีปัญหาเขียนจดหมายติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ หรือเขียนข้อความติดบอร์ด ถาม-ตอบ หรือโทรศัพท์สอบถาม					
3.3.3 จัดกลุ่มให้ความรู้ สาธิตหลังจากนั้นให้ผู้รับบริการไปฝึกปฏิบัติเอง และเมื่อมีปัญหาสามารถขอคำปรึกษาได้					
3.3.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
4. ประเภทสื่อ/อุปกรณ์ที่ให้บริการ					
ท่านคิดว่าสื่อต่อไปนี้มีความเหมาะสมต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพียงใด					
4.1 สื่อบุคคล					
4.1.1 แพทย์					
4.1.2 เกษัชกร					
4.1.3 พยาบาล					
4.1.4 นักวิชาการสาธารณสุข					
4.1.5 นักโภชนาการ					
4.1.6 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน					
4.1.7 ญาติผู้ป่วย					
4.1.8 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
4.2 สื่อสิ่งพิมพ์					
4.2.1 แผ่นพับ					
4.2.2 หนังสือพิมพ์					
4.2.3 หนังสือ/ตำรา					
4.2.4 นิตยสาร/วารสาร					
4.2.5 รายงานการวิจัย					
4.2.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
4.3 สื่อทัศน					
4.3.1 ภาพพลิก					
4.3.2 แผนภูมิ					
4.3.3 แผนสถิติ					
4.3.4 แผนที่					
4.3.5 ภาพถ่าย					
4.3.6 ภาพชุด					
4.3.7 หุ่นจำลอง					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
4.3.8 สื่อของจริง					
4.3.9 ซีดีเสียง					
4.3.10 วิดีทัศน์					
4.3.11 สไลด์คอมพิวเตอร์ (Power Point)					
4.3.12 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
4.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
4.4.1 สื่อมัลติมีเดีย (การใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกับโปรแกรมซอฟต์แวร์ในการสื่อความหมายโดยการผสมผสานสื่อหลายชนิด)					
4.4.2 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)					
4.4.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book)					
4.4.4 บทเรียน e-Learning					
4.4.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.รูปแบบการจัดสถานที่					
ท่านคิดว่าการจัดสถานที่ให้ความรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เพื่อให้ผู้ป่วย ญาติ และประชาชนได้เข้าไปศึกษาอย่างอิสระ แต่ละรูปแบบต่อไปนี้ มีความเหมาะสมเพียงใด					
5.1 ลักษณะสถานที่ของศูนย์การเรียนรู้					
5.1.1 จัดสร้างอาคารสถานที่ขึ้นใหม่แยกเป็นเอกเทศ					
5.1.2 รวมอยู่ในอาคารใดอาคารหนึ่งที่มีอยู่แล้ว					
5.1.3 จัดสร้างแยกกันอยู่ในแต่ละแผนก					
5.1.4 จัดสถานที่อยู่ในอาคาร โอ พี ดี ชั้นล่าง					
5.1.5 จัดสถานที่ที่อยู่ใกล้กับแผนก โอ พี ดี อายุรศาสตร์					
5.1.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.2 รูปแบบและลักษณะของอาคาร					
5.2.1 อาคารชั้นเดียว					
5.2.2 อาคารมี 2 ชั้น					
5.2.3 อาคารมี 3 ชั้น ขึ้นไป					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
5.2.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.3 การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารของศูนย์การเรียนรู้					
5.3.1 มีห้องโล่งห้องเดี่ยว จัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยโดยใช้ฉากกั้น					
5.3.2 มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจน และมีหลายห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรมต่างๆ					
5.3.3 มีห้องแยกที่เป็นสัดส่วนชัดเจน มีห้องสำหรับรองรับการจัดกิจกรรม และมีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม					
5.3.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.4 การจัดแบ่งพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมภายในอาคารของศูนย์การเรียนรู้					
5.4.1 ห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมส่วนรวม					
5.4.2 ห้องสมุด					
5.4.3 ห้องชมภาพยนตร์ วีดิทัศน์ และสไลด์					
5.4.4 ห้องบรรยายรวม					
5.4.5 ห้องประชุมกลุ่มย่อย					
5.4.6 ห้องสาธิตและฝึกปฏิบัติกิจกรรม					
5.4.7 ห้องคอมพิวเตอร์					
5.4.8 ห้องให้คำปรึกษา					
5.4.9 ห้องเจ้าหน้าที่ศูนย์					
5.4.10 ห้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์					
5.4.11 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5.5 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร ท่านต้องการให้มีการจัดสถานที่ต่อไปนีเพื่อส่งเสริมความรู้ สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในโรงพยาบาลระดับจังหวัดมากหรือน้อยเพียงใด					
5.5.1 มีมุมความรู้					
5.5.2 มีสวนสมุนไพรสาธิต					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
5.5.3 มีสวนหย่อม สนามหญ้า					
5.5.4 มีลานกิจกรรมกลางแจ้ง					
5.5.5 ไม้ยืนต้นให้ร่มเงา					
5.5.6 ทางเดินเท้า และลู่วิ่ง					
5.5.7 เก้าอี้สนาม					
5.5.8 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6. การจัดบริการในศูนย์การเรียนรู้					
ท่านคิดว่าการจัดการของศูนย์การเรียนรู้ใน แต่ละข้อมีความเหมาะสมเพียงใด					
6.1 กำหนดวันให้บริการ					
6.1.1 เปิดทุกวัน ไม่มีวันหยุด					
6.1.2 เปิดวันจันทร์ - วันศุกร์ (หยุดเสาร์ - อาทิตย์ และ วันนักขัตฤกษ์)					
6.1.3 วันจันทร์ - วันเสาร์ (หยุดวันอาทิตย์)					
6.1.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.2 กำหนดเวลาให้บริการ					
6.2.1 เวลา 07.30 -16.00 น.					
6.2.2 เวลา 08.00 -16.00 น.					
6.2.3 เวลา 08.30 -16.30 น.					
6.2.4 เวลา 08.00 -18.00 น.					
6.2.5 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.3 ด้านผู้รับบริการ					
6.3.1 ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.3.2 ผู้ป่วยที่เป็นโรคทั่วไป					
6.3.3 ญาติผู้ป่วย					
6.3.4 ประชาชน					
6.3.5 นักเรียน นักศึกษา					
6.3.6 เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล					

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
6.3.7 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.6 กิจกรรมการให้บริการ ท่านเห็นด้วยเพียงใด กับการจัดให้มีบริการต่างๆต่อไปนี้ใน ศูนย์การเรียนรู้สุขภาพโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของผู้รับบริการ					
6.6.1 ให้บริการความรู้ / ฝึกอบรมด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.6.2 ให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการ					
6.6.3 ให้บริการยืม/คืน/ค้นเอกสารสุขภาพด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.6.4 ให้บริการยืม/คืน สื่อสุขภาพด้าน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง					
6.6.5 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การสาธิต การให้ฝึกปฏิบัติ การสัมมนา กลุ่ม บรรยาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สุขภาพ					
6.6.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.7 ขั้นตอนการรับบริการ					
6.7.1 การขึ้นทะเบียนผู้รับบริการ					
1) ต้องสมัครเป็นสมาชิก					
2) ไม่ต้องสมัครเป็นสมาชิก					
3) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6.7.2 ค่าใช้จ่าย					
1) ต้องชำระค่าบำรุง					
2) ไม่ต้องชำระค่าบำรุง					
3) อื่นๆ โปรดระบุ.....					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะ



ภาคผนวก ง

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการ

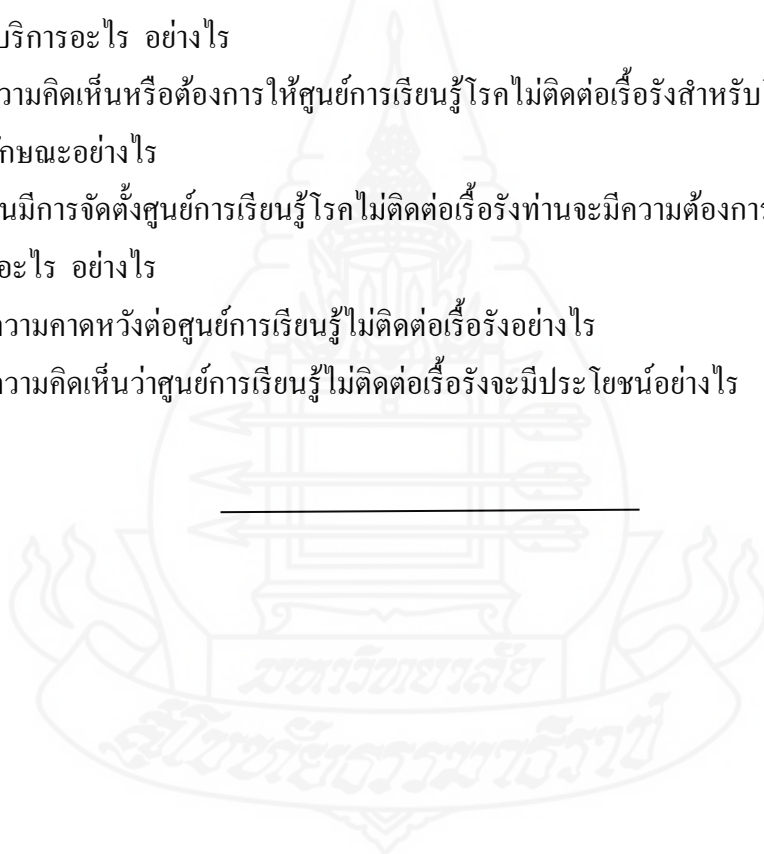
**แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการ
เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดของผู้บริหาร**

1. ท่านมีความคิดเห็นถึงความสำเร็จและความยั่งยืนของการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีอะไรบ้าง
 - 1.1 นโยบาย
 - 1.2 โครงสร้าง อัตรากำลัง ทรัพยากร
2. ท่านมีความคิดเห็นและความต้องการที่จะให้ส่วนกลางเข้ามามีบทบาทอย่างไรต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
3. ท่านมีความคาดหวังต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังอย่างไร
4. ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีประโยชน์อย่างไร



แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการ
เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด
ของผู้ปฏิบัติงาน

1. ท่านมีความคิดเห็นที่ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดอะไร
2. ท่านมีความคิดเห็นที่ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังควรมีการบริหารอย่างไร
3. ท่านมีความคิดเห็นหรือต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีการดำเนินงานด้านวิชาการ และจัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้รับบริการอะไร อย่างไร
4. ท่านมีความคิดเห็นหรือต้องการให้ของศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลมีการจัดให้บริการอะไร อย่างไร
5. ท่านมีความคิดเห็นหรือต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัดมีลักษณะอย่างไร
6. หากท่านมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังท่านจะมีความต้องการความช่วยเหลือจากส่วนกลางอะไร อย่างไร
7. ท่านมีความคาดหวังต่อศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังอย่างไร
8. ท่านมีความคิดเห็นที่ศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีประโยชน์อย่างไร



แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความต้องการ
เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำหรับโรงพยาบาลระดับจังหวัด
ของผู้รับบริการ

หากโรงพยาบาลมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

1. ท่านมีความต้องการให้มีการจัดบริการอะไร อย่างไร
2. ท่านมีความต้องการให้มีวิธีการถ่ายทอดความรู้อย่างไร
3. ท่านมีความต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังมีลักษณะอย่างไร
4. ท่านมีความคาดหวังต่อศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังอย่างไร
5. ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณศูนย์การเรียนรู้ไม่ติดต่อเรื้อรังจะมีประโยชน์อย่างไร



ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายนิรันดร์ เชื้อชาญชัยกุล
วัน เดือน ปีเกิด	11 พฤศจิกายน 2512
สถานที่เกิด	จังหวัดราชบุรี
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วทบ.เวชนิทัศน์) คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิชาการ โสตทัศนศึกษาชำนาญการ

